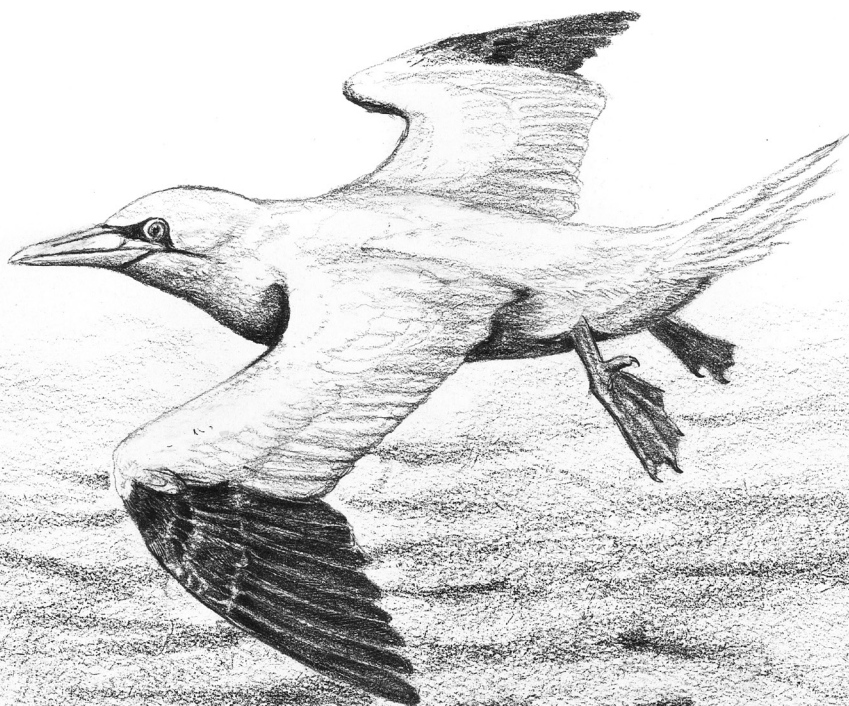

2014

Acrocephalus

letnik 35
volume 35

številka 160/161
number 160/161

strani 1-108
pages 1-108

Impresum / Impresum

Lastnik / Owned by:

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS - BirdLife Slovenia), p.p. 2990, SI-1001 Ljubljana, Slovenija

Oddaja rokopisov / Manuscript submission:

DOPPS - BirdLife Slovenia, p.p. 2990, SI-1001 Ljubljana, Slovenija
e-mail: jurij.hanzel@dopps.si

Glavni urednik / Editor-in-Chief:

Jurij Hanžel,
DOPPS - BirdLife Slovenia, Slovenia

Sourednik / Associate Editor:

Dare Šere, e-mail: dare.sere@guest.arnes.si
(Iz ornitološke beležnice / From the ornithological notebook)

Uredniški odbor / Editorial Board:

dr. Bojidar Ivanov, Sofia, Bulgaria
prof. dr. Franc Janžekovič, Maribor, Slovenia
dr. Primož Kmecl, Ljubljana, Slovenia
dr. Jelena Kralj, Zagreb, Croatia
prof. dr. Lovrenc Lipej, Koper, Slovenia
dr. Gordan Lukač, Paklenica, Croatia
prof. dr. Roger H. Pain, Ljubljana, Slovenia
dr. Nikolai V. Petkov, Sofia, Bulgaria
prof. dr. Jenő J. Purger, Pécs, Hungary
dr. Peter Sackl, Graz, Austria
prof. dr. Peter Trontelj, Ljubljana, Slovenia
Marko Tucakov, Novi Sad, Serbia

Lektor in prevajalec / Language editor and translator:

Henrik Ciglič

Oblikovanje / Design: Jasna Andrič

Prelom / Typesetting: Tadeja Smrtnik, Camera d.o.o.

Tisk / Print: Schwarz print d.o.o.

Naklada / Circulation: 1500 izvodov / copies

Acrocephalus

glasilo Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije
Journal of DOPPS - BirdLife Slovenia

ISSN 0351-2851

Izhajanje in naročnina: V letniku izidejo 4 številke v dveh zvezkih. Letna naročnina za ustanove je 126,00 EUR, za posameznike 50,00 EUR.

Annual publications and membership subscription (abroad):

One volume comprises 4 numbers in two issues. Annual subscription is 126,00 EUR for institutions and organisations, and 50,00 EUR for individuals.

Vaš kontakt za naročnino / Your contact for subscription:

DOPPS - BirdLife Slovenia (za Acrocephalus)
p.p. 2990
SI-1001 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 1 4265875, fax: +386 1 4251181
e-mail: dopps@dopps.si

Poslovni račun: SI56 2440 0905 9588 660

International Girobank: Raiffeisen banka

No. SI56 2440 0905 9588 660

Sofinancer / Co-financed by: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije / Slovenian Research Agency

Revija je indeksirana / the journal is indexed in:

AGRICOLA, AQUATIC SCIENCES AND FISHERIES ABSTRACTS, BIOSIS PREVIEWS, BOSTAO SPA SERIALS, COBIB, DLIB.SI, ORNITHOLOGICAL WORLDWIDE LITERATURE, ORNITHOLOGISCHE SCHRIFTENSCHAU, RAPTOR INFORMATION SYSTEM, ZOOLOGICAL RECORDS

Published by:

© Revija, vsi v njej objavljeni prispevki, tabele, grafikoni in skice so avtorsko zavarovani. Za rabo, ki je zakon o avtorskih pravicah izrecno ne dopušča, je potrebno soglasje izdajatelja. To velja posebej za razmnoževanje (kopiranje), obdelavo podatkov, prevajanje, shranjevanje na mikrofилme ter shranjevanje in obdelavo v elektronskih sistemih. Dovoljeno je kopiranje za osebno rabo v raziskavah in študijah, kritiko in v preglednih delih.

Mnenje avtorjev ni nujno mnenje uredništva.

Partner: BirdLife International

Ilustracija na naslovnici / Front page:
strmoglavec / Gannet *Morus bassanus*
risba / drawing: Jurij Mikuletič

Ilustracija v uvodniku / Editorial page:
plavček / Blue Tit *Cyanistes caeruleus*
risba / drawing: Jurij Mikuletič

NOVE POTI ZA SLOVENSKO OBROČKANJE

New paths for Slovenian bird ringing

V poročilu o obročkovalni dejavnosti (VREZEC *et al.* 2014) avtorji poleg običajnih podatkov o številu obročkanih ptic in pregleda najdb iz tujine podajajo dve novosti, ki si zaslužita podrobnejšo predstavitev. S pregledom in oceno delujočih obročkovalnih lovišč v Sloveniji so postavili temelje za vzpostavitev mreže lovišč s stalnim naporom (CES – Constant Effort Sites), ki so drugod po Evropi že dalj časa močno orodje za monitoring populacij pogostih vrst. Z objavo najzanimivejših lokalnih najdb, ki so prvič tako podrobno predstavljene v tovrstnem poročilu, pa so napravili korak proti večjemu zanimanju za te podatke, ki dajejo vpogled v ključne elemente življenja ptic.

Zamisel o obročkanju s stalnim naporom je vzniknila v 60. letih 20. stoletja v Veliki Britaniji in na Irskem, kjer so obročkovalci-prostovoljci razmišljali, kako bi s svojimi podatki lahko prispevali k monitoringu populacij pogostih vrst ptic, ki se je tedaj ravno začel. Poskusi na lokalni ravni so se množili, podatki združevali, poskusna shema obročkanja s stalnim naporom je bila uvedena leta 1981, od leta 1986 pa je sestavni del obročkovalne dejavnosti na Britanskem otočju (ROBINSON *et al.* 2009B). Odtlej se je praksa razširila v več evropskih držav in celo čez Atlantski ocean v Severno Ameriko (DESANTE 1995). Ta način obročkanja temelji na strogi standardizaciji: lov poteka na stalnih lokacijah, v predpisanem obdobju s predpisanim številom lovnih dni in z vselej enakim številom mrež (BALMER *et al.* 2004). Ptica ni dovoljeno privabljeti s posnetki oglašanja ali hrano, v bližini lovišča naj se tudi ne bi postavljalo gnezdilnic. Vsi ti ukrepi zagotavljajo primerljivost znotraj istega leta in med leti, kar je ključno za kasnejšo analizo.

Obročkanje s stalnim naporom je usmerjeno predvsem v preučevanje gnezdilnic in rabi trem medsebojno povezanim ciljem: monitoringu, raziskovanju in upravljanju. Podatki, pridobljeni z obročkanjem, so dobro dopolnilo drugim popisom, predvsem za ptice trstič, ki jih je s transektnimi popisi težje zajeti. Korelacija med trendi, ugotovljenimi z obročkanjem, ter trendi drugih popisov ni bila dokazana le na državni (PEACH 1998), temveč celo na celinski ravni (SARACCO 2008). Podatki, zbrani na CES-loviščih, omogočajo tudi izračun osnovnih demografskih indeksov, ki so temelj za razlago populacijske dinamike. V Veliki Britaniji so okrog leta 1990 zabeležili občuten upad populacije severnega kovačka *Phylloscopus trochilus*, predvsem na jugu države. Gnezditveni uspeh je bil v vsej državi enak dolgoletnemu povprečju, preživetje odraslih osebkov, izračunano iz obročkovalnih podatkov, pa je s 45 upadlo na 24 %, kar je bil najverjetneje tudi neposredni vzrok za upad (PEACH *et al.* 1995). Z letom 1993 se je preživetje odraslih osebkov vrnilo na nekdanjo raven, upad se je ustavil, vzrok za spremembo v preživetju pa je ostal nepojasnen.

Kljub usmerjenosti v zbiranje podatkov na nacionalni in mednarodni ravni je obročkanje s stalnim naporom lahko učinkovito orodje tudi na lokalni ravni. Analiza podatkov s CES-lovišča, kjer so v nekaj letih odstranili velik del okoliških vrbovih (*Salix* sp.) sestojev, je pokazala, da je bila velika večina sprememb v številčnosti med leti v skladu s trendi na državni ravni, dve vrsti pa sta bili izjemi (HARRISON *et al.* 2000). Število bičjih trstnic *Acrocephalus schoenobaenus*

in srpičnih trstnic *A. scirpaceus* je upadlo, četudi je bil v celotni državi trend izrazito pozitiven. Kasnejši podrobnejši popisi so pokazali, da število trstnic ni upadlo, temveč so se iz vrbovja, kjer so gnezstile prej, prerazporedile v trstiče. Metoda je dobro sledila lokalnim spremembam, kar je pomembno za lokalne varstvene ukrepe in upravljanje, hkrati pa ta primer opozarja tudi na pomen zadostnega števila lovišč na nacionalni ravni.

Eno prvih lovišč s stalnim naporom za monitoring selivk je bilo odprto leta 1974 v Illmitzu ob Nežiderskem jezeru. Podatki od tod in še z dveh podobnih lovišč v Nemčiji so bili eno prvih opozoril o populacijskem upadu številnih evropskih selivk (BERTHOLD 1986). Podatki o vse manjšem številu vračajočih se bičjih trstnic na britanska gnezdišča pa so pokazali povezavo med vremenskimi razmerami v Sahelu in velikostjo gnezdečih populacij v Evropi (PEACH 1991). Tovrstne raziskave so še toliko bolj aktualne v luči podnebnih sprememb, saj je pričakovati, da bo njihov vpliv na selivke še posebno velik (ROBINSON 2009A).

Domala vsa dela, ki povzemajo in predstavljajo obročkovalno dejavnost, v naslovu nosijo besedi "atlas" in "selitev". Če prvi zaradi obstoja zemljevidov ne moremo oporekati, bi drugi lahko očitali, da, vsaj v ožjem pomenu besede, zanemarja pomemben del premikov ptic. Nekatere varstveno pomembne gozdne vrste vsako leto delajo le kratke premike, ki niso za njihovo ekologijo nič manj pomembni, kot je "prava" selitev za kmečko lastovko *Hirundo rustica*, vendar ostajajo v na videz manj zanimivi kategoriji "lokalnih najdb". Nenazadnje je tudi najdba bele štorke *Ciconia ciconia*, obročkane leta 2002 v Beli krajini, ki v vmesnem času ni bila ujeta zunaj Slovenije, lokalna: v posmeh nekaj deset tisoč preletenim kilometrom. K sreči administrativna kategorija ne more biti ovira za radovednost. Obročkanje v Sloveniji se bliža začetku nove in razburljive poti!

In the latest bird ringing report (VREZEC *et al.* 2014), its authors present two novelties – apart from usual data on the numbers of ringed birds and an overview of finds of foreign-ringed birds – that deserve a more detailed presentation. With an overview and assessment of the active ringing sites in Slovenia, they laid the foundation for establishing a CES (Constant Effort Sites) network, which has long been a powerful tool for monitoring common species populations elsewhere in Europe. By publishing the most interesting local finds, presented in this report in such detail for the first time, they made a step towards greater interest in these data, which offer an insight into the key elements of the life of birds.

The idea of constant effort (CE) ringing emerged in the 1960s in Great Britain and Ireland, where volunteer ringers were pondering how to contribute, with their data, to the monitoring of populations of common bird species, which had just been launched there. Attempts at the local level were multiplying, data was compiled and in 1981 a trial CE ringing scheme was launched. Since 1986 it has been an integral part of bird ringing on the British Isles (ROBINSON *et al.* 2009B). Since then, this practice has spread to several European countries and even across the Atlantic to North America (DESANTE 1995). This mode of ringing is based on strict standardization: trapping takes place at permanent sites, within a prescribed period of time, with a prescribed number of trapping days and always with the same number of nets (BALMER *et al.* 2004). Birds

are not allowed to be attracted with the use of playback or food, and there should be no nest boxes placed in the vicinity of trapping grounds. All these measures enable comparability within the same year and between years, which is of course crucial for eventual analyses.

CE ringing is aimed mainly at studying breeding birds and serves the following three interrelated objectives: monitoring, research and management. The data acquired through ringing complement other surveys, particularly for reed bed species, which may be poorly covered with transect surveys. Correlation between trends, ascertained with ringing, and trends of other surveys has not only been proven at a national level (PEACH 1998), but even at continental level (SARACCO 2008). The data gathered at CE sites also enable calculation of basic demographic indices, which are crucial for the explanation of the birds' population dynamics. Around 1990, a major decline of the Willow Warbler *Phylloscopus trochilus* was noted in Great Britain, especially in its southern part. In the entire country, the breeding success equalled the long-term average, while the survival of adult individuals, calculated from ringing data, fell from 45% to 24%, which was most probably the direct cause of their decline (PEACH *et al.* 1995). With the year 1993, the survival of adult individuals returned to the former level; the decline stopped, while the cause of the change in their survival remained unexplained.

Despite focusing on data gathering at the national and international levels, the constant effort ringing can be an effective tool at the local level as well. The analysis of data from a CE site, where most of the surrounding Willow (*Salix* sp.) stands were removed in a few years, has shown that the great majority of changes in abundance of birds between years were in accordance with trends at the national level, while two species were an exception (HARRISON *et al.* 2000). The number of Sedge Warblers *Acrocephalus schoenobaenus* and Reed Warblers *A. scirpaceus* fell, even though the trend was unequivocally positive in the entire country. Eventual detailed surveys showed that the number of these two species was not reduced, but that they moved from willow stands where they had bred earlier to the reed beds. The method detected local changes well, which is significant for local conservation measures and management. At the same time, this example calls our attention to the importance of a sufficient number of trapping grounds at the national level.

One of the first CE sites for the monitoring of migratory birds was opened in 1974 at Illmitz along Neusiedl Lake. The data from here and two similar sites in Germany were one of the first warnings about the population decline of numerous European migratory birds (BERTHOLD 1986). The data on the increasingly low number of returning Sedge Warblers to their British breeding grounds indicated a correlation between weather conditions in the Sahel region and the size of breeding populations in Europe (PEACH 1991). This kind of research is even more topical in the light of climate change, for it can be expected that its impact on migratory birds will be particularly significant (ROBINSON 2009A).

Virtually all works that summarize and present ringing activities carry in their titles the words "Atlas" and "Migration". If the first cannot be disputed due to the presence of maps, the other word could be "reproached" on the grounds that it neglects, in the strict sense of the word at least, a significant part of the birds' movements. Some of the conservationally important forest species make

only short movements each year which, however, are no less significant for their ecology than the “true” migration for the Barn Swallow *Hirundo rustica*, but remain in the seemingly less interesting category of “local finds”. After all, the recovery of a White Stork *Ciconia ciconia*, which was ringed in 2002 in Bela krajina, but was not caught outside Slovenia in the meantime, is local: in the derision of the tens of thousands of kilometres covered flying back and forth. Luckily, the administrative category cannot be an obstacle to curiosity. Ringing in Slovenia is nearing the beginning of a new and exciting path!

JURIJ HANŽEL

Literatura / References

- BALMER D., WERNHAM C., ROBINSON R. (2004): Guidelines for constant effort ringing in Europe. – [http://www.euring.org/research/ces_in_europe/euro_ces_guidelines210904.pdf], 25/11/2014.
- BERTHOLD P., FLIEGE G., QUERNER U., WINKLER H. (1986): Die Bestandsentwicklung von Kleinvögeln in Mitteleuropa: Analyse von Fangzahlen. – *Journal of Ornithology* 127 (4): 397–437.
- DESANTE D. F., BURTON K. M., SARACCO J. F., WALKER B. L. (1995): Productivity indices and survival rates estimates from MAPS, a continent-wide program of constant-effort mist-netting in North America. – *Journal of Applied Statistics* 22: 935–947.
- HARRISON N. M., WHITEHOUSE M. J., PRINCE P. A., HUIN N. (2000): What problems do local habitat change represent for the Constant Effort Site ringing scheme? – *Ringling & Migration* 20: 1–8.
- PEACH W., BAILLIE S., UNDERHILL L. (1991): Survival of British Sedge Warblers *Acrocephalus schoenobaenus* in relation to West African rainfall. – *Ibis* 133 (3): 300–305.
- PEACH W. J., CRICK H. Q. P., MARCHANT J. H. (1995): The demography of the decline in the British willow warbler population. – *Journal of Applied Statistics* 22 (5/6): 905–922.
- PEACH W. J., BAILLIE S. R., BALMER D. E. (1998): Long-term changes in the abundance of passerines in Britain and Ireland as measured by constant effort mist-netting. – *Bird Study* 45: 257–275.
- ROBINSON R. A., CRICK H. Q. P., LEARMONTH J. A., MACLEAN I. M. D., THOMAS C. D., BAIRLEIN F., FORCHHAMMER M. C., FRANCIS C. M., GILL J. A., GODLEY B. J., HARWOOD J., HAYS G. C., HUNTLEY B., HUTSON A. M., PIERCE G. J., REHFISCH M. M., SIMS D. W., BEGOÑA SANTOS M., SPARKS T. H., STROUD D. A., VISSER M. E. (2009A): Travelling through a warming world: climate change and migratory species. – *Endangered Species Research* 7: 87–99.
- ROBINSON R. A., JULLIARD R., SARACCO J. F. (2009B): Constant effort: studying avian population processes using standardised ringing. – *Ringling & Migration* 24: 199–204.
- SARACCO J. F., DESANTE D. F., KASCHUBE D. R. (2008): Assessing landbird monitoring programs and demographic causes of population change. – *Journal of Wildlife Management* 72: 1665–1673.
- VREZEC A., FEKONJA D., ŠERE D. (2014): Obročkovalna dejavnost in pregled najdb obročkanih ptic v Sloveniji v letu 2013. – *Acrocephalus* 35 (160/161): 25–58.

LETNA DINAMIKA POJAVLJANJA VODNIH PTIC NA REKI DRAVI MED MARIBORSKIM JEZEROM IN JEZOM MELJE (SV SLOVENIJA)

Yearly dynamics of waterbirds' occurrence on the Drava River between Lake Maribor and Melje Dam (NE Slovenia)

KATJA LOGAR¹, LUKA BOŽIČ²

¹ Hrenova 23, SI–2000 Maribor, Slovenija, e–mail: logar.katja@gmail.com

² DOPPS - Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Kamenškova 18, SI–2000 Maribor, Slovenija, e–mail: luka.bozic@dopps.si

Between April 2007 and April 2008, 40 systematic waterbird counts were conducted on the Drava River between Lake Maribor and the Melje Dam (length 8.5 km, area 155 ha) to determine the specific composition, abundance and seasonal dynamics of bird occurrence. Between October and May, counts were conducted every week, whereas between June and September they were carried out once every two weeks. In total, 26,803 individuals of 30 species were counted. The number of waterbirds and diversity of species were the highest from late December to late February, when more than 1,000 individuals were regularly present in the area. Waterbirds were distributed along the river unequally, with the highest number of birds present year-round in the city centre and in the first counting sector of Lake Maribor. The Mallard *Anas platyrhynchos* and Mute Swan *Cygnus olor* were recorded during every count, while occurrence frequency was greater than 50% in another 10 species. Dominant species in terms of percentage composition were Mallard, Black-headed Gull *Chroicocephalus ridibundus*, Coot *Fulica atra*, Mute Swan, Pochard *Aythya ferina* and Tufted Duck *Ay. fuligula*. Mute Swan and Mallard were the only breeding waterbirds in the study area. Both the total number of waterbirds and the highest daily total in the first two counting sectors were greater between October and March 1992/93 than in our study. The decline in numbers was the greatest for Mallard, Pochard and Tufted Duck, while an increase was noted in Mute Swan and Yellow-legged / Caspian Gull *Larus michahellis* / *cachinnans*. The total number of waterbirds and the number of some species in the study area were significantly higher than expected solely based on its length compared to the length of the lowland Drava in Slovenia (125.7 km). The study area is conservationally important for Pochard, Tufted Duck and Black-headed Gull.

Ključne besede: vodne ptice, dinamika pojavljanja, popis, številčnost, reka Drava, SV Slovenija

Key words: waterbirds, occurrence dynamics, census, abundance, Drava River, NE Slovenia

1. Uvod

Vodne ptice sodijo med najbolj raziskane skupine ptic v Sloveniji. V zadnjih dveh desetletjih so bile sistematične raziskave vodnih ptic opravljene na Šaleških jezerih (GREGORI & ŠERE 2005), Blejskem in

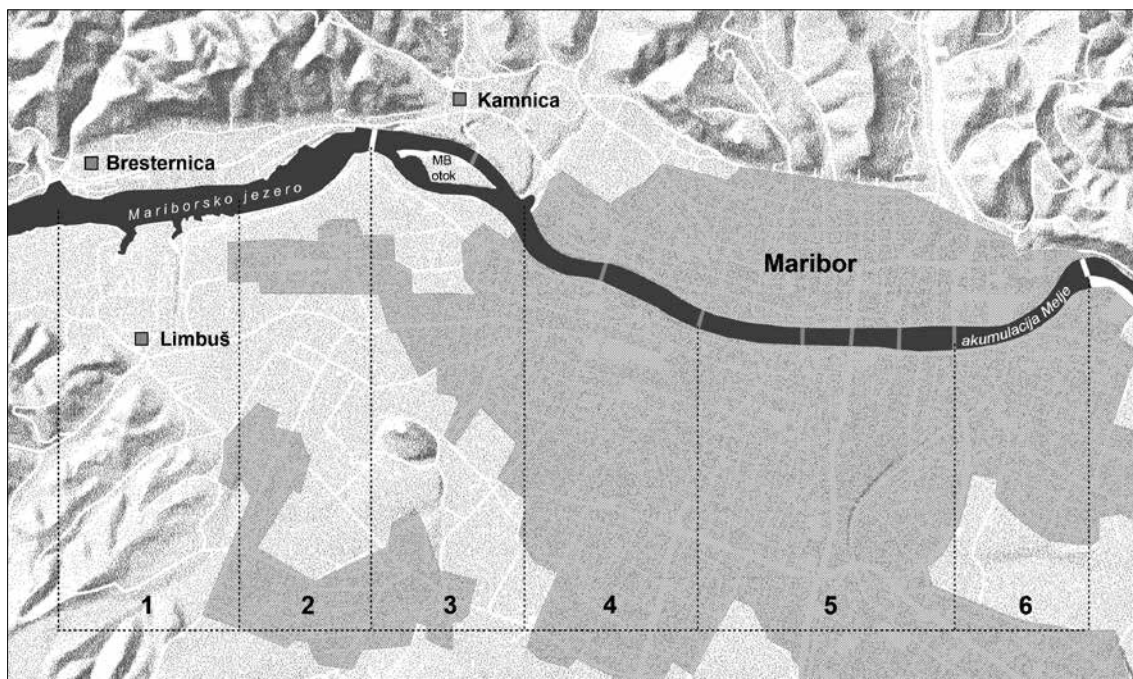
Bohinjskem jezeru ter jezeru hidroelektrarne Moste (JANČAR *et al.* 2007), Žovneškem jezeru (VOGRIN 2005), Hraških mlakah (CIGLIČ & TREBAR 1998), Zbiljskem in Trbojskem jezeru (TRONTEJ 1992), ribniku Vrbje (VOGRIN 1996, GAMSER & NOVAK 2013), Cerknjskem jezeru (KMECL & RIŽNER 1993,

BORDJAN 2012), zadrževalniku Medvedce (KERČEK 2005, BORDJAN & BOŽIČ 2009) in v Sečoveljskih solinah (ŠKORNIK *et al.* 1995, ŠKORNIK 2012). Večina raziskav je bila opravljena na stoječih vodah – jezerih, ribnikih ali akumulacijah. Med širše in dolgoročneje zastavljene raziskave sodi vsakoletno januarsko štetje vodnih ptic (IWC – International Waterbird Census) (ŠTUMBERGER 1997, 1998, 1999, 2000A, 2001, 2002, 2005, BOŽIČ 2005, 2006, 2007, 2008A, 2008B, 2010, 2011, 2012, 2014).

Ko je ptice na območju reke Drave raziskoval REISER (1925), je bila reka precej drugačna kot danes, saj še ni bilo akumulacij. Med številnimi vrstami vodnih ptic z območja Maribora omenja dularja *Charadrius morinellus* (Studenci), srpokljunega prodnika *Calidris ferruginea* (Lent), lopatasto govnačko *Stercorarius pomarinus* (Limbuš), selitev njivskih *Anser fabalis* in beločelih gosi *A. albifrons* ter gnezdenje prlivke *Burhinus oedicephalus* na rečnem otočku pri Pobrežju. Med letoma 1989 in 1992 so potekali popisi za Ornitološki atlas Drave od Maribora do Ptuja (BRAČKO 1997), ki so natančno zajeli vse gnezdilke območja, vključno z vodnimi pticami. Med letoma 1980 in 2000 je bilo na panonskem delu reke

Drave ugotovljenih 276 vrst ptic, med gnezdilskimi velja od vodnih ptic omeniti konopnico *Anas strepera*, kreheljca *An. crecca*, regljo *An. querquedula*, sivko *Aythya ferina*, čopasto črnico *Ay. fuligula*, velikega žagarja *Mergus merganser*, čapljico *Ixobrychus minutus*, malega ponirka *Tachybaptus ruficollis*, polojnika *Himantopus himantopus*, malega martinca *Actitis hypoleucos*, navadno čigro *Sterna hirundo* in rečnega galeba *Chroicocephalus ridibundus* (ŠTUMBERGER 2000B). V drugi polovici 80. let so bile vodne ptice popisane na vodnih zadrževalnikih v severovzhodni Sloveniji (BIBIČ 1988), tudi na Mariborskem jezeru, akumulaciji Melje in Ptujskem ter Ormoškem jezeru. Drava je po številu osebkov najpomembnejše prezimovališče in selitvena postojanka za vodne ptice v Sloveniji. Tu redno prezimuje več kot 20.000 vodnih ptic (ŠTUMBERGER 2000B, BOŽIČ 2003).

Za območje med Mariborskim jezerom in jezom v Melju so bila doslej objavljena, z izjemo raziskave BIBIČA (1988), samo posamezna poročila o opazovanjih redkejših oziroma zanimivejših vrst. Pri Mariborskem otoku so opazili gago *Somateria mollissima* (BOŽIČ 1994). Beloliska *Melanitta fusca* je bila opažena na Bresterniškem jezeru (DENAC 1995B) in v bližini

Slika 1: Raziskovano območje reke Drave na širšem območju Maribora s popisnimi odseki, merilo 1:30.000. Razlaga kratic: MB otok – Mariborski otok.

Figure 1: The study area of the Drava River around Maribor with census sectors, scale 1:30,000. Abbreviations: MB otok – Maribor Island.

Tabela 1: Značilnosti posameznih popisnih odsekov raziskovanega območja**Table 1:** Characteristics of census sectors of the study area

Odsek/ Sector	Dolžina/ Length (km)	Površina/ Area (ha)	Razdelitev odsekov/ Sector boundaries	Prevladujoča obrežna vegetacija/ Predominant riparian vegetation	Brežina/ Bank	Zaledje/ Surroundings	Prisotnost ljudi/ Presence of Man
1	1,3	33	Veslaška šola Branik–gostilna Galeb	Gozd	Naravna	Gozd, posamezne stavbe	Veslaška šola, vožnja z motornimi čolni, ribolov, sprehajalna pot
2	1,2	27	Gostilna Galeb–jez HE Mariborski otok	Gozd	Naravna	Gozd, posamezne stavbe	Veslaška šola, vožnja z motornimi čolni, ribolov, sprehajalna pot
3	1,2	25	Jez HE Mariborski otok–Koblarjev zaliv	Gozd	Utrjena	Gozd, posamezne stavbe	Malo ljudi, sprehajalna pot
4	1,7	25	Koblarjev zaliv– Studenška brv	Ni vegetacije	Betonska	Mesto	Splavarjenje, sprehajalna pot
5	1,9	28	Studenška brv–dvoetažni most	Ni vegetacije	Betonska	Mesto	Vožnja z motornimi čolni in vodnimi skuterji, krmljenje ptic, ceste
6	1,2	17	Dvoetažni most–jez Melje	Ni vegetacije na levem, gozd na desnem bregu	Betonska	Gozd, posamezne stavbe	Ceste, sprehajalna pot

Mariborskega otoka (Božič 1996). V Mariboru je bila zabeležena kaspijska čigra *Hydropogone caspia* (DENAC 1995c). Na Lentu so opazili tri alohtone vrste: nevestico *Aix sponsa* (BRAČKO 1998), čipkasto raco *Calonetta leucophrys* (BASLE 2002) in belolično gos *Branta leucopsis* (MARINČEK 2009), na Dravi med Mariborskim otokom in Mariborom pa je bila popisana tudi mandarinka *Ai. galericulata* (DENAC 2004).

Namen te raziskave je bil ugotoviti vrstno sestavo, številčnost in časovno dinamiko pojavljanja vodnih ptic v obdobju enega leta na odseku reke Drave med Mariborskim jezerom in jezom Melje ter rezultate primerjati s popisi v 90. letih in januarskim štetjem vodnih ptic na Dravi v letu raziskave.

2. Opis območja in metode

2.1. Opis raziskovanega območja

Raziskovano območje je obsegalo del antropogeno spremenjene reke Drave na širšem območju Maribora: od Bresternice in Kamnice, skozi Maribor do jezua

Melje. Raziskovani odsek je bil dolg 8,5 km, vodna površina je merila 155 ha (*lastni podatki*). Drava ima snežni (nivalni) režim. Največji pretok je navadno junija, v času taljenja ledenikov ter močnih poletnih nalivov, najmanjši pa februarja. Kot posledica deževja v alpskem zaledju nastopi jeseni še sekundarni maksimum. Srednji mesečni pretok je v obdobju 1965–1995 pri Mariborskem otoku junija dosegel 470 m³/s, februarja pa 160 m³/s (ZRSVN 2006). Srednji letni pretok Drave pri Mariboru je 304 m³/s (JAVORNIK 1988).

Raziskovani odsek Drave smo razdelili na šest popisnih odsekov (slika 1), dolgih od 1,2 do 1,9 km. Mejo med dvema odsekoma smo izbrali tako, da je bila na terenu jasno prepoznavna (most, jez ali večja stavba) (tabela 1).

Zima 2007/08 je bila zelo suha. V Mariboru je bila najvišja snežna odeja 14 cm dne 16. 12. 2007. Drugo polovico decembra in prvo polovico januarja so bile jutranje temperature ves čas pod lediščem, kasneje je sledila otoplitev (METEOROLOŠKI LETOPISI 2007, 2008). Mariborsko jezero je bilo delno zaledenelo

samo dne 25. 12. 2007. Leta 2007 je bila povprečna temperatura v severovzhodni Sloveniji več kot 2 °C nad, količina padavin pa blizu dolgoletnemu povprečju. Večina mesecev je bila bolj sončna od povprečja (CEGNAR 2007). Leto 2008 je bilo v severovzhodni Sloveniji povprečno za 1,5 °C toplejše kot običajno, januar in februar sta bila zelo mila. Padavin je do konca aprila primanjkovalo (CEGNAR 2008).

2.2. Metode

Podatke o vodnih pticah smo zbrali s sistematičnimi štetji med 20. 4. 2007 in 20. 4. 2008. Za predstavitev rezultatov smo obdobje raziskave razdelili na topli (od aprila 2007 do vključno septembra 2007) in hladni del (od oktobra 2007 do vključno marca 2008). Med oktobrom in majem smo šteli enkrat tedensko, med junijem in septembrom pa enkrat na dva tedna, saj smo takrat pričakovali manj vodnih ptic. V tem času smo skupaj opravili 40 štetij. Pri opazovanju smo uporabljali daljnogled (10 × 50). Vodne ptice smo določali do vrste na podlagi lastnih izkušenj in s pomočjo slikovnih priločnikov za določanje ptic (SINGER 2004, SVENSSON & GRANT 2006). Nedavno ločenih vrst rumenonogega *Larus michahellis* in črnomskega galeba *L. cachinnans* zaradi velike podobnosti nismo šteli ločeno.

Kot vodne ptice smo obravnavali naslednje skupine, ki se redno pojavljajo v Sloveniji: plovce Anatidae, slapnike Gaviidae, kormorane Phalacrocoracidae, močvirnike Ciconiiformes, ponirke Podicipedidae, tukalice Rallidae, pobrežnike Charadriiformes in vodomca *Alcedo atthis*. Te skupine so vključene tudi v januarsko štetje vodnih ptic (ŠTUMBERGER 1997).

Ptice smo šteli med 8. in 13. uro. Šteli smo jih na vodni površini in v zraku, upoštevali pa smo tudi tiste, ki so se zadrževale na obrežju, posedale po mostovih in jezovih ali so območje le preletele. Med posameznim štetjem smo celotno popisno območje prehodili tik ob reki in prešteli vse vodne ptice. Pri vrstah z izrazitim spolnim dimorfizmom, kamor spada večina vrst rac, smo osebkove šteli ločeno po spolu. Pri mlakarici *Anas platyrhynchos* in labodu grbcu *Cygnus olor* smo ločeno šteli odrasle osebkove in nedorasle mladiče.

Dinamiko pojavljanja vrst, ki so bile opažene vsaj dvajsetkrat in je bilo skupaj zabeleženih vsaj 100 osebkov, smo predstavili z grafikoni. Za vse vodne ptice smo izračunali še naslednja parametra (TARMAN 1992):

- Frekvenco oz. pogostost pojavljanja; vrsta se lahko pojavlja zelo pogosto (75,1–100,0 %), pogosto (50,1–75,0 %), raztreseno (25,1–50,0 %), posamično (< 25,0 %).
- Dominanco; vrste so lahko evdominantne (> 10,0

%), dominantne (5,0–9,9 %), subdominantne (2,0–4,9 %), recedentne (1,0–1,9 %), subrecedentne (< 1,0 %).

Podatke, pridobljene na raziskovanem območju dne 13. 1. 2008, smo primerjali s podatki januarskega štetja vodnih ptic, ki je potekalo 12. in 13. 1. 2008 (BOŽIČ 2008A). Primerjali smo število ptic na raziskovanem območju s številom ptic na delu Drave med Selnico ob Dravi in Središčem ob Dravi. Ker je bilo leto 2008 po številu vodnih ptic, zlasti liske *Fulica atra*, nadpovprečno, smo lastne podatke primerjali še s povprečnim številom lisik in vseh vodnih ptic med letoma 2004 in 2009, brez leta 2008. S tem smo hoteli ugotoviti, ali je številčnost ptic na raziskovanem območju glede na dolžino odseka pričakovana. Pričakovano število ptic smo opredelili kot sorazmerni del populacije vrste na raziskovanem območju glede na njegovo dolžino (8,5 km) v primerjavi z delom Drave med Selnico ob Dravi in Središčem ob Dravi (125,7 km). Razliko v porazdelitvi vodnih ptic smo ovrednotili s testom χ^2 . Za vrste, ki so se na celotni Dravi zadrževale le na raziskovanem območju, testne statistike nismo izračunali. Kot statistično značilne smo obravnavali *P*-vrednosti, manjše od 0,05.

Podatke o vodnih pticah v hladnem delu leta v prvih treh popisnih odsekih smo primerjali z večinoma neobjavljenimi podatki štetij, ki sta jih med sredino oktobra 1992 in koncem marca 1993 na Mariborskem jezeru in Dravi med HE Mariborski otok in Koblarjevem zalivom v tedenskih intervalih opravila L. Božič in D. Denac. Mediani števila osebkov smo primerjali z Wilxonovim testom za odvisne vzorce.

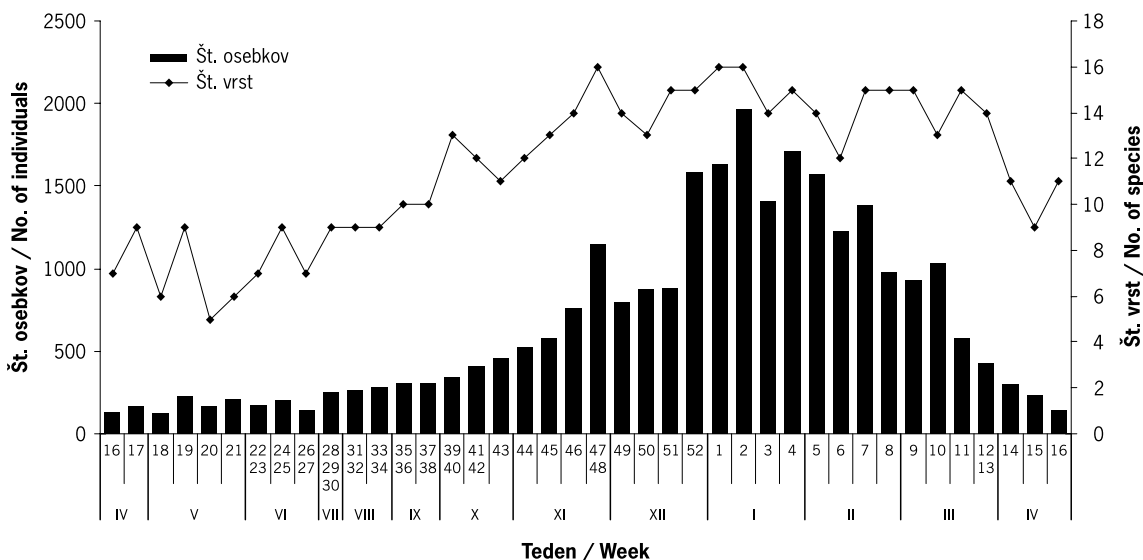
3. Rezultati

3.1. Število vrst in osebkov

V obdobju raziskave smo opazovali 30 vrst vodnih ptic. Število vseh prešteti osebkov je bilo 26.803. Število vodnih ptic in njihova vrstna pestrost sta bila največja pozimi, med koncem decembra in koncem februarja, ko se je tukaj redno zadrževalo več kot 1000 osebkov (slika 2). Največje število vodnih ptic smo zabeležili dne 13. 1. 2008, ko je bilo prešteti 1969 osebkov. Največ vrst, po 16, smo zabeležili dne 25. 11. 2007, 6. 1. in 13. 1. 2008.

Spomladi in poleti se je na območju zadrževalo od 150 do 300 osebkov, ki so večinoma pripadali vrstam, pojavljajočim se vse leto (labod grbec, mlakarica, rečni in rumenonogi galeb). Edina gnezdilca sta bila labod grbec in mlakarica.

Vodne ptice so bile na reki razporejene neenakomerno (tabela 2). Največ osebkov se je

Slika 2: Letna dinamika števila osebkov (stolpci) in vrst (črta) vodnih ptic na raziskovanem območju reke Drave, april 2007–april 2008

Figure 2: Yearly dynamics of the number of individuals (bars) and number of species (lines) of waterbirds in the study area of the Drava River, April 2007–April 2008

zadrževalo v petem odseku v centru mesta. Število vseh vodnih ptic v celotnem obdobju raziskave skupaj je bilo tu večje od 8000 osebkov, kar je približno tretjina vseh ptic, prešteti na raziskovanem območju. Večje število osebkov se je zadrževalo tudi v prvem odseku, v drugih odsekih je bilo njihovo število manjše. Tudi pozimi je bilo največ vodnih ptic v prvem (200–500 os.) in petem odseku (300–700 os.). Število opazovanih vrst v celotnem obdobju raziskave je bilo največje v prvem odseku (tabela 2). Povprečno je bilo največ vrst zabeleženih v prvem in šestem odseku.

V obdobju raziskave je bila dominanca najvišja pri mlakarici. Med evdominantne vrste so spadale še rečni

galeb, liska in labod grbec. Dominance drugih vrst so bile manjše od 2 %. Najvišjo frekvenco pojavljanja sta dosegla labod grbec in mlakarica, ki sta bila zabeležena v vseh štetjih (tabela 3).

V hladnem delu leta je bila dominanca najvišja pri mlakarici. Med evdominantne vrste so spadali še rečni galeb, liska in labod grbec. Dominance ostalih vrst so bile manjše od 10 %. Najvišjo frekvenco pojavljanja so dosegli labod grbec, mlakarica, kormoran, čopasta črnica in sivka, ki so bili opaženi v vseh štetjih. Deset vrst je bilo zabeleženih samo v hladnem delu leta (tabela 3).

V toplem delu leta sta bila evdominantna mlakarica in labod grbec. Dominance drugih vrst so bile manjše

Tabela 2: Število osebkov in vrst vodnih ptic na posameznih popisnih odsekih raziskovanega območja

Table 2: The number of individuals and species of waterbirds in respective census sectors of the study area

Odsek / Sector	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Št. osebkov / No. of individuals (mediana)	102	67	49	37	120	71
Št. osebkov (max)	470	301	268	247	677	351
Št. osebkov (min)	3	1	7	8	22	17
Skupno št. osebkov / Total no. of individuals	5581	3530	2958	2299	8125	4310
Št. vrst / No. of species	19	18	17	14	15	15
Št. vrst (mediana)	6	5	4	5	5	6
Št. vrst (max)	13	9	11	9	11	10
Št. vrst (min)	1	1	1	1	1	2

Tabela 3: Frekvence in dominance pojavljanja vodnih ptic na raziskovanem odseku Drave v enem letu (število popisov = 40, skupno število osebkov = 26.803) ter v hladnem (od oktobra 2007 do vključno marca 2008; število popisov = 23, skupno število osebkov = 23.189) in toplim delu leta (od aprila 2007 do vključno septembra 2007; število popisov = 17, skupno število osebkov = 3.614); F = frekvenca pojavljanja (%), D = dominanca (%), Nmax = največje zabeleženo število osebkov

Table 3: Frequency and percentage composition of waterbirds in the study area of the Drava river in one year (number of counts = 40, total number of individuals = 26,803), cold (October 2007–March 2008; number of counts = 23, total number of individuals = 23,189) and warm part of the year (April 2007–September 2007; number of counts = 17, total number of individuals = 3,614); F = frequency of occurrence (%), D = percentage composition (%), Nmax = highest daily total

Vrsta / Species	Skupaj / Total			Hladni del leta/ Cold part of the year			Topli del leta/ Warm part of the year		
	F (%)	D (%)	Nmax	F (%)	D (%)	Nmax	F (%)	D (%)	Nmax
<i>Cygnus olor</i>	100,0	12,2	206	100,0	11,9	206	100,0	14,2	106
<i>Anas platyrhynchos</i>	100,0	42,9	780	100,0	38,6	780	100,0	71,7	270
<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	97,5	12,5	490	96,7	13,8	490	82,4	4,1	24
<i>Larus michabellis / cachinnans</i>	85,0	1,6	52	82,6	1,2	52	88,2	3,9	45
<i>Anser sp. forma domestica</i>	82,5	0,2	2	78,3	0,2	2	88,2	0,7	2
<i>Aythya ferina</i>	82,5	6,6	189	100,0	7,6	189	76,5	0,3	2
<i>Aythya fuligula</i>	80,0	6,3	124	100,0	6,9	124	52,9	2,5	50
<i>Podiceps cristatus</i>	65,0	0,3	8	78,3	0,2	6	47,1	0,8	8
<i>Ardea cinerea</i>	65,0	0,3	12	69,6	0,2	12	58,8	1,0	8
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	60,0	1,2	28	95,7	1,4	28	11,8	0,1	2
<i>Phalacrocorax carbo</i>	60,0	2,3	96	100,0	2,7	69	5,9	0,0	1
<i>Fulica atra</i>	57,5	12,5	301	95,7	14,4	301	5,9	0,0	1
<i>Aix galericulata</i>	47,5	0,1	1	65,2	0,1	1	23,5	0,1	1
<i>Cairina moschata</i>	45,0	0,1	1	60,9	0,1	1	23,5	0,1	1
<i>Bucephala clangula</i>	27,5	0,4	16	47,8	0,5	16	-	-	-
<i>Anas strepera</i>	17,5	0,1	6	30,4	0,1	6	-	-	-
<i>Aythya nyroca</i>	17,5	0,0	1	26,1	0,0	1	5,9	0,0	1
<i>Charadrius dubius</i>	10,0	0,0	2	-	-	-	23,5	0,1	2
<i>Melanitta fusca</i>	7,5	0,0	4	13,0	0,1	4	-	-	-
<i>Gallinula chloropus</i>	7,5	0,0	1	13,0	0,0	1	-	-	-
<i>Anas penelope</i>	5,0	0,1	17	8,7	0,1	17	-	-	-
<i>Actitis hypoleucos</i>	5,0	0,0	2	-	-	-	11,8	0,1	2
<i>Sterna hirundo</i>	5,0	0,0	5	-	-	-	11,8	0,3	5
<i>Podiceps auritus</i>	2,5	0,0	1	4,3	0,0	1	-	-	-
<i>Ciconia nigra</i>	2,5	0,0	1	-	-	-	5,9	0,0	1
<i>Anas querquedula</i>	2,5	0,1	23	4,3	0,1	23	-	-	-
<i>Mergus serrator</i>	2,5	0,0	2	4,3	0,0	2	-	-	-
<i>Mergus merganser</i>	2,5	0,0	3	4,3	0,0	3	-	-	-
<i>Larus canus</i>	2,5	0,0	1	4,3	0,0	1	-	-	-
<i>Alcedo atthis</i>	2,5	0,0	1	-	-	-	5,9	0,0	1

od 5 %. Najvišjo frekvenco pojavljanja sta dosegla labod grbec in mlakarica, opažena med vsemi štetji. Pet vrst je bilo zabeleženih samo v toplim delu leta (tabela 3).

3.2. Primerjava lastnih januarskih podatkov z rezultati januarskega štetja vodnih ptic (IWC)

Na raziskovanem območju se je sredi januarja zadrževalo statistično značilno več labodov grbcov,

mlakaric, sivk, čopastih črnic in rečnih galebov, kot je bilo pričakovati glede na dolžino raziskovanega območja v primerjavi s celotno Dravo med Selnico ob Dravi in Središčem ob Dravi (tabela 4). Sivih čapelj in zvoncev *Bucephala clangula* je bilo na raziskovanem območju statistično značilno manj kot pričakovano. Število lisk je bilo leta 2008 na raziskovanem območju manjše, v večletnem povprečju pa približno enako pričakovanemu. Skupno število ptic je bilo, glede na

Tabela 4: Primerjava števila vodnih ptic med januarским štejetjem leta 2008 na reki Dravi med Selnico ob Dravi in Središčem ob Dravi (IWC Drava Se–Sr) (Božič 2008a) in štejetjem dne 13. 1. 2008 na raziskovanem območju (Bresternica–Melje)**Table 4:** Comparison of waterbird counts during the International Waterbird Census 2008 on the Drava River between Selnica ob Dravi and Središče ob Dravi (IWC Drava Se–Sr) (Božič 2008a) and the daily count in the study area (Bresternica–Melje) on 13 Jan 2008

Vrsta / Species	IWC Drava Se–Sr (38 vrst/ species)	Bresternica Melje (16 vrst/ species)	% Se–Sr	Pričakovano število / Expected count	Razlika: opazovano – pričakovano / Difference: observed – expected counts (%)	χ^2	<i>P</i>
<i>Cygnus olor</i>	1091	206	18,9	74	+ 178,4	54,369	< 0,001
<i>Anas strepera</i>	104	3	2,9	7	– 57,1	0,832	0,36
<i>Anas platyrhynchos</i>	7057	581	8,2	480	+ 21,0	8,753	0,003
<i>Aythya ferina</i>	1077	112	10,4	73	+ 53,4	7,158	0,008
<i>Aythya fuligula</i>	872	121	13,9	59	+ 105,1	18,694	< 0,001
<i>Bucephala clangula</i>	881	8	0,9	60	– 86,7	36,803	< 0,001
<i>Phalacrocorax carbo</i>	1367 **	96	7,0	93	+ 3,2	0,018	0,89
<i>Ardea cinerea</i>	165	1	0,6	11	– 90,9	6,466	0,01
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	403	24	6,0	27	– 11,1	0,069	0,79
<i>Podiceps cristatus</i>	101	3	3,0	7	– 57,1	0,83	0,36
<i>Fulica atra</i>	8017	280	3,5	545	– 48,6	80,334	< 0,001
<i>Fulica atra</i> *	3025	210	6,9	206	+ 1,9	0,019	0,89
<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	4892 **	553 **	11,3	333	+ 66,0	49,617	< 0,001
<i>Larus michahellis / cachinnans</i>	759 **	52	6,9	52	0,0	0,0	1,0
Skupaj / Total	29708	2043	6,9	2020	+ 1,0	0,111	0,74
Skupaj / Total *	19147	1656	8,6	1302	+ 27,2	39,091	< 0,001

* leto 2008 je bilo po številu vodnih ptic, zlasti liske *Fulica atra*, nadpovprečno, zato smo primerjali še povprečno število lisk in vseh vodnih ptic med letoma 2004 in 2009, brez leta 2008 / the number of waterbirds, particularly Coot *Fulica atra*, was above average in 2008, therefore the average counts of all waterbirds and Coot between 2004 and 2009, excluding the year 2008, were also used in the comparison

** štetja na prenočiščih / counts at roost sites

večletno povprečje, na raziskovanem območju za 27 % večje od pričakovanega.

3.3. Primerjava zgornjega dela raziskovanega območja s stanjem v hladnem delu leta 1992/93

V hladnem delu leta 1992/93 (od oktobra do vključno marca) je bila mediana števila osebkov značilno večja kot v hladnem delu leta 2007/08 (Wilcoxonov test, $Z = -2,8134$, $P = 0,005$), prav tako je bilo večje maksimalno število prešteti osebkov (tabela 5). Število zabeleženih vrst je v primerjanih obdobjih podobno, mediana števila vrst pa v obeh sezonah enaka.

Pozimi leta 1992/93 sta bili evdominantni vrsti mlakarica in sivka, v zimi 2007/08 pa mlakarica in liska. Dominantne vrste pozimi 1992/93 so bile liska, rečni galeb in čopasta črnica, pozimi 2007/08 pa sivka in labod grbec (tabela 6).

Pozimi 1992/93 so bile mlakarica, čopasta črnica in sivka opažene med vsemi štetji (tabela 6). V hladnem delu leta 2007/08 so bile take vrste mlakarica, labod

Tabela 5: Primerjava števila osebkov in števila vrst vodnih ptic na 1., 2. in 3. odseku območja raziskave v hladnem delu leta (oktober–marec) 1992/93 (število popisov = 23, skupno število osebkov = 18.190) in 2007/08 (število popisov = 23, skupno število osebkov = 10.507)**Table 5:** Comparison of the number of individuals and species of waterbirds in sectors 1, 2 and 3 of the study area in the cold part of the year (October–March) in 1992/93 (number of counts = 23, total number of individuals = 18,190) and in 2007/08 (number of counts = 23, total number of individuals = 10,507)

Leto / Year	1992/93	2007/08
Št. osebkov / No. of individuals (mediana)	610	465
Št. osebkov (max)	1988	790
Št. osebkov (min)	67	109
Št. vrst / No. of species	26	23
Št. vrst (mediana)	12	12
Št. vrst (max)	17	15
Št. vrst (min)	7	6

Tabela 6: Frekvence in dominance pojavljanja vodnih ptic v 1., 2. in 3. odseku v hladnem delu (oktober–marec) let 1992/93 (število popisov = 23, skupno število osebkov = 18.190) in 2007/08 (število popisov = 23, skupno število osebkov = 10.507); F = frekvenca pojavljanja (%), D = dominanca (%), Nmin = najnižje zabeleženo število osebkov v enem dnevu (v dneh, ko je bila vrsta opažena), Nmax = največje zabeleženo število osebkov v enem dnevu

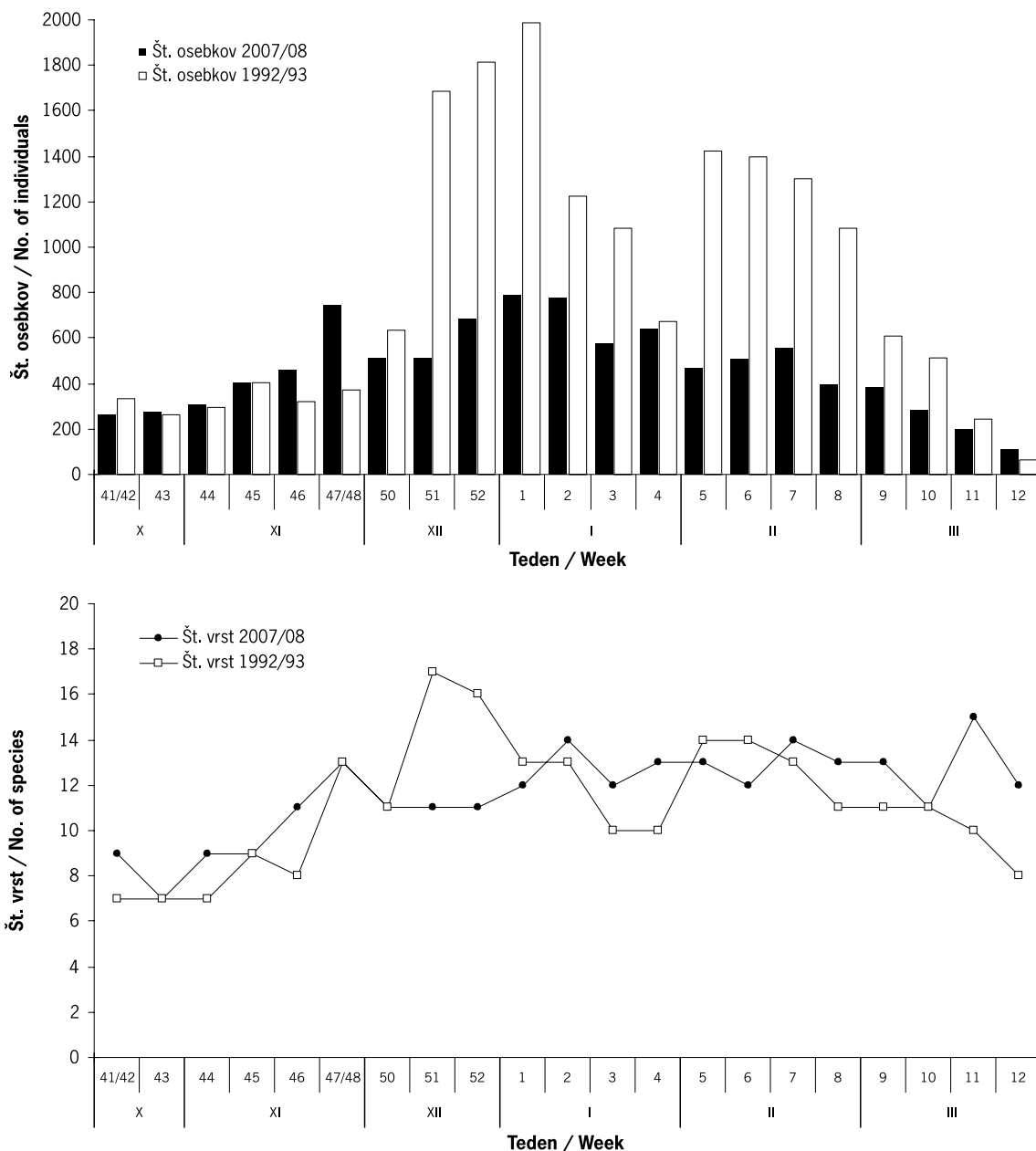
Table 6: Frequency and percentage composition of waterbirds in sectors 1, 2 and 3 in the cold part of the year (October–March) in 1992/93 (number of counts = 23, total number of individuals = 18,190) and in 2007/08 (number of counts = 23, total number of individuals = 10,507); F = frequency of occurrence (%), D = percentage composition (%), Nmin = lowest daily total (on days when the species was recorded), Nmax = highest daily total

Vrsta / Species	1992/93				2007/08			
	F (%)	D (%)	Nmin	Nmax	F (%)	D (%)	Nmin	Nmax
<i>Anas platyrhynchos</i>	100,0	48,4	25	1303	100,0	52,1	84	452
<i>Aythya ferina</i>	100,0	21,8	10	351	95,7	8,8	4	164
<i>Aythya fuligula</i>	100,0	6,2	1	217	43,5	0,5	1	18
<i>Cygnus olor</i>	95,7	0,9	1	23	100,0	6,1	2	63
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	95,7	0,9	2	15	87,0	1,8	2	18
<i>Fulica atra</i>	95,7	6,4	11	107	100,0	17,7	1	169
<i>Podiceps cristatus</i>	82,6	0,2	1	3	56,5	0,4	1	6
<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	82,6	9,4	1	447	82,6	4,7	1	106
<i>Bucephala clangula</i>	73,9	0,8	1	21	43,5	1,0	6	16
<i>Larus canus</i>	47,8	1,5	1	157	4,3	0,0	1	1
<i>Phalacrocorax carbo</i>	39,1	3,0	1	287	100,0	4,5	1	61
<i>Alcedo atthis</i>	30,4	0,0	1	2	-	-	-	-
<i>Anas crecca</i>	26,1	0,1	1	5	-	-	-	-
<i>Larus michahellis / cachinnans</i>	21,7	0,1	1	6	69,6	1,3	1	36
<i>Anas strepera</i>	17,4	0,0	1	1	30,4	0,2	2	6
<i>Anas acuta</i>	17,4	0,0	1	1	-	-	-	-
<i>Anas querquedula</i>	17,4	0,1	2	6	4,3	0,2	17	17
<i>Ardea cinerea</i>	17,4	0,0	1	2	65,2	0,4	1	12
<i>Anas penelope</i>	8,7	0,0	1	4	8,7	0,2	4	17
<i>Anas chlypeata</i>	8,7	0,1	2	10	-	-	-	-
<i>Rissa tridactyla</i>	8,7	0,0	1	1	-	-	-	-
<i>Aythya nyroca</i>	4,3	0,0	1	1	-	-	-	-
<i>Melanitta fusca</i>	4,3	0,0	1	1	-	-	-	-
<i>Mergus merganser</i>	4,3	0,0	4	4	4,3	0,0	3	3
<i>Podiceps grisegena</i>	4,3	0,0	1	1	-	-	-	-
<i>Somateria mollissima</i>	4,3	0,0	1	1	-	-	-	-
<i>Anser sp. forma domestica</i>	-	-	-	-	13,0	0,1	2	2
<i>Aix galericulata</i>	-	-	-	-	69,6	0,1	1	1
<i>Cairina moschata</i>	-	-	-	-	30,4	0,1	1	1
<i>Mergus serrator</i>	-	-	-	-	4,3	0,0	2	2
<i>Gallinula chloropus</i>	-	-	-	-	13,0	0,1	1	1
<i>Podiceps auritus</i>	-	-	-	-	4,3	0,0	1	1

grbec, liska in kormoran. Zelo pogoste vrste leta 1992/93 so bile labod grbec, liska, rečni galeb, mali in čopasti ponirek, pozimi 2007/08 pa sivka, čopasti in mali ponirek, siva čaplja, rečni ter rumenonogi galeb. Druge vrste so imele v eni ali drugi zimi frekvenco pojavljanja manjšo od 10 %.

Vodnih ptic je bilo v hladnem delu leta 1992/93

največ v prvem tednu januarja, ko je bilo prešteti skoraj 2000 osebkov. V zimi 2007/08 jih je bilo največ v drugem tednu januarja. Največ vrst v hladnem delu leta 1992/93 je bilo zabeleženih v 51. tednu, ko je bilo opaženih 17 različnih vrst, leta 2007/08 pa v 12. tednu, ko je bilo vrst 15 (slika 3).

Slika 3: Primerjava števila osebkov (stolpci) in vrst (črta) vodnih ptic v 1., 2. in 3. odseku raziskovanega območja reke Drave v letih 1992/93 (neobjavljeni podatki) in 2007/08 (ta raziskava)

Figure 3: Comparison of the number of individuals (bars) and species (lines) of waterbirds in sectors 1, 2 and 3 in the study area of the Drava River in 1992/93 (unpublished data) and 2007/08 (this work)

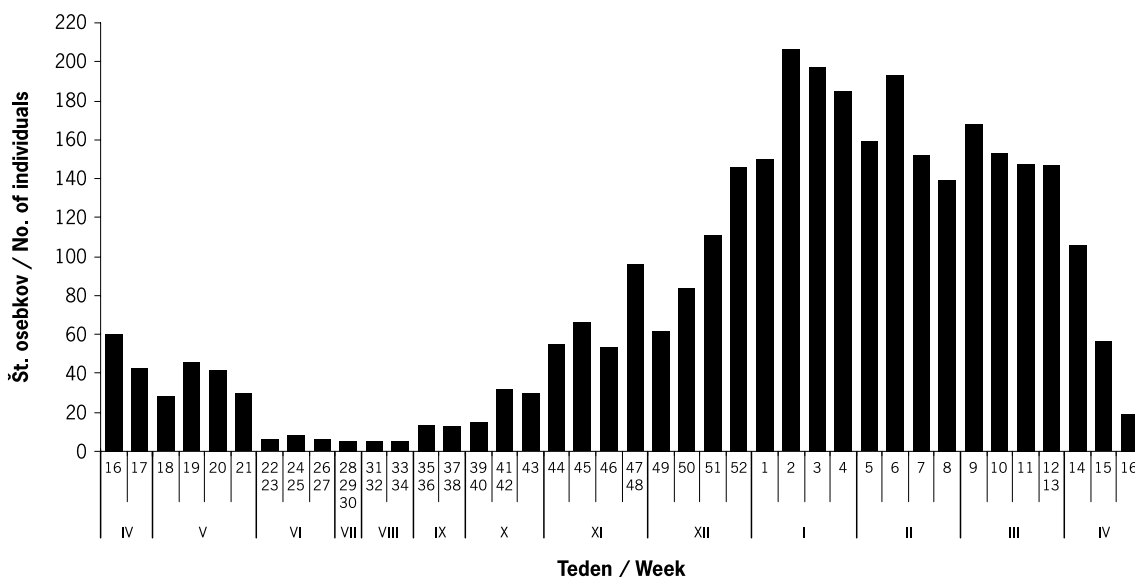
3.4. Pregled pojavljanja izbranih vrst

3.4.1. Labod grbec *Cygnus olor*

Labod grbec se je na reki Dravi pojavljal vse leto in

v vseh popisnih odsekih (slika 4). Pozimi se je večina osebkov zadrževala v prvem in šestem odseku ter v ožjem mestnem središču, kjer so jih ljudje hranili.

V poletnih mesecih so se na Dravi zadrževali večinoma le gnezdeči labodji pari. Leta 2007 je enemu

Slika 4: Dinamika pojavljanja laboda grbca *Cygnus olor* na raziskovanem odseku reke Drave med aprilom 2007 in aprilom 2008

Figure 4: Occurrence dynamics of the Mute Swan *Cygnus olor* in the study area of the Drava River between April 2007 and April 2008

paru uspelo speljati štiri mladiče, vendar je bilo gnezdo zunaj raziskovanega območja. Tistega leta sta na popisnem območju poskusila gnezditi še dva para, a se mladiči niso izvalili: en par v tretjem odseku na otočku v Kobarjevem zalivu in en par v četrtem odseku pod Koroškimi mostom ob sprehajalni poti. Leta 2008 je en par uspešno gnezdil na majhnem otočku zraven Mariborskega otoka in speljal pet mladičev. Labod grbec je na raziskovanem območju sicer prvič gnezdil leta 1986, kmalu po prvem zabeleženem gnezdenju v severovzhodni Sloveniji zunaj umetno naseljenih parkovnih območij (BRAČKO 1996).

Reka Drava je glavno prezimovališče laboda grbca v Sloveniji (GREGORI & ŠERE 2005). V drugi polovici 80. let je na raziskovanem območju, tako kot povsod na reki Dravi, veljal le za občasnega zimskega gosta (BIBIČ 1988). Po podatkih Zimskega ornitološkega atlasa Slovenije je v začetku 90. let v Mariboru prezimovalo več kot 40 osebkov (SOVINC 1994), v času raziskave pa že več kot 200 osebkov, kar je skladno z zabeleženo rastjo števila prezimujočih osebkov v Sloveniji. V januarskem štetju vodnih ptic se je na odseku Drave med Selnico ob Dravi in Središčem ob Dravi leta 2008 zadrževalo 1091 osebkov (Božič 2008A), a očitno je bilo to leto izjemno. Kasneje je bilo tu prešteto 350–650 osebkov (Božič 2008B, 2010, 2011, 2012, 2014).

Dne 22. 2. 2008 je bil na Lentu opažen tudi

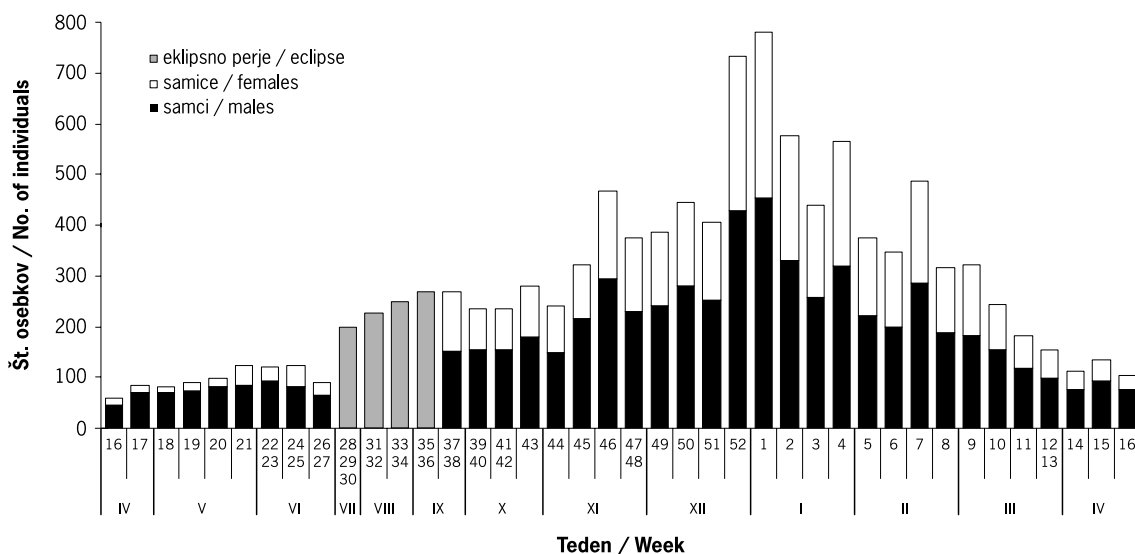
obročkan osebek laboda grbca z oznako IBDK, ki je bil obročkani v Bologni v Italiji (D. ŠERE *pisno*).

3.4.2. Mlakarica *Anas platyrhynchos*

Mlakarica je bila najštevilčnejša vrsta, opazovana vse leto v vseh odsekih (slika 5). Največ osebkov se je zadrževalo v prvem in petem odseku. V gnezditveni sezoni je bilo na raziskovanem območju zabeleženih več družin – največ devet družin s skupaj 40 mladiči je bilo prešteto dne 18. 6. 2007.

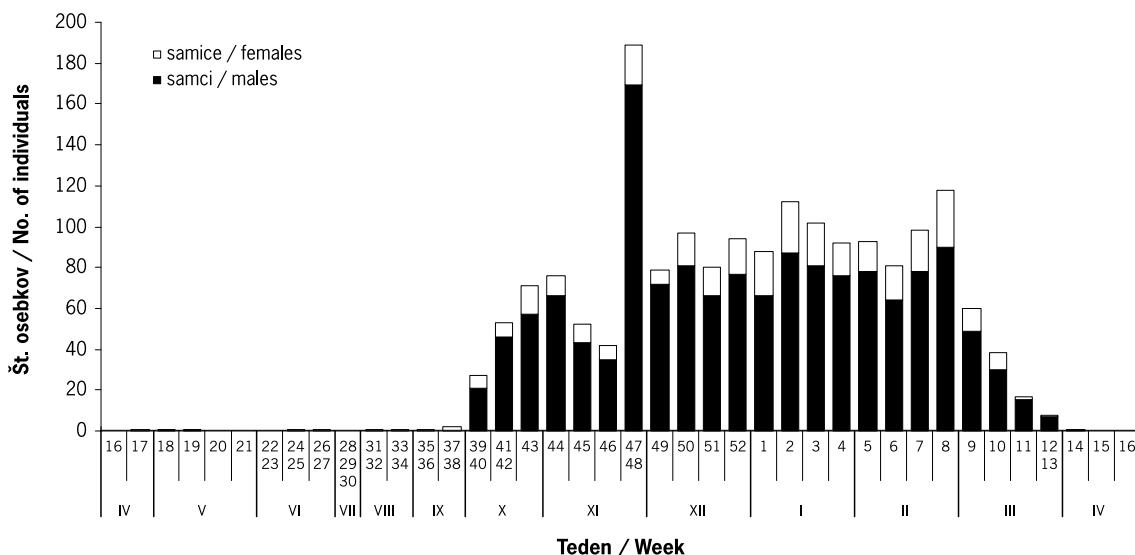
Drava je najpomembnejše prezimovališče za to vrsto v Sloveniji, v 80. in 90. letih pa je spadala celo med najpomembnejša v srednji Evropi (SOVINC 1994, ŠTUMBERGER 2000B). Pozimi 2008 je bilo na celotni Dravi prešteto 7000 osebkov (Božič 2008A). Na raziskovanem območju jih je prezimovala slaba desetina, kar je glede na njegovo velikost pomemben del celotne dravske populacije.

Samcev je bilo vselej več kot samic, saj te pozimi odletijo dlje proti jugu kot samci, v času letovanja pa je v populacijah mlakaric navadno presežek samcev zaradi večje smrtnosti samic med vzrejo zaroda (BOYER & GOODERS 1997). V skupinah divjih mlakaric so se vse leto zadrževali tudi križanci mlakarice z domačo obliko (*A. platyrhynchos* forma *domestica*), kar je v urbanih območjih pogosto (BERNDT & HILL 1997).

Slika 5: Dinamika pojavljanja mlakarice *Anas platyrhynchos* na raziskovanem odseku reke Drave med aprilom 2007 in aprilom 2008

Figure 5: Occurrence dynamics of the Mallard *Anas platyrhynchos* in the study area of the Drava River between April 2007 and April 2008

Slika 6: Dinamika pojavljanja sivke *Aythya ferina* na raziskovanem odseku reke Drave med aprilom 2007 in aprilom 2008

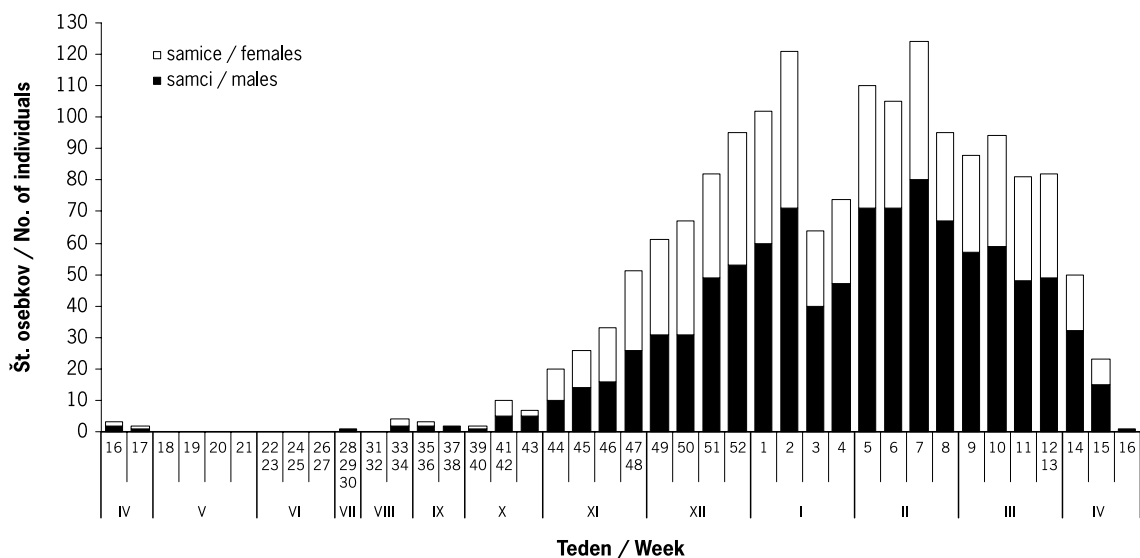
Figure 6: Occurrence dynamics of the Pochard *Aythya ferina* in the study area of the Drava River between April 2007 and April 2008

3.4.3. Sivka *Aythya ferina*

Sivka se je pojavljala večji del leta, vendar je bila številčna le v hladnem delu leta (slika 6). Posamezni osebkoli so se pojavljali tudi poleti, a vrsta na raziskovanem območju

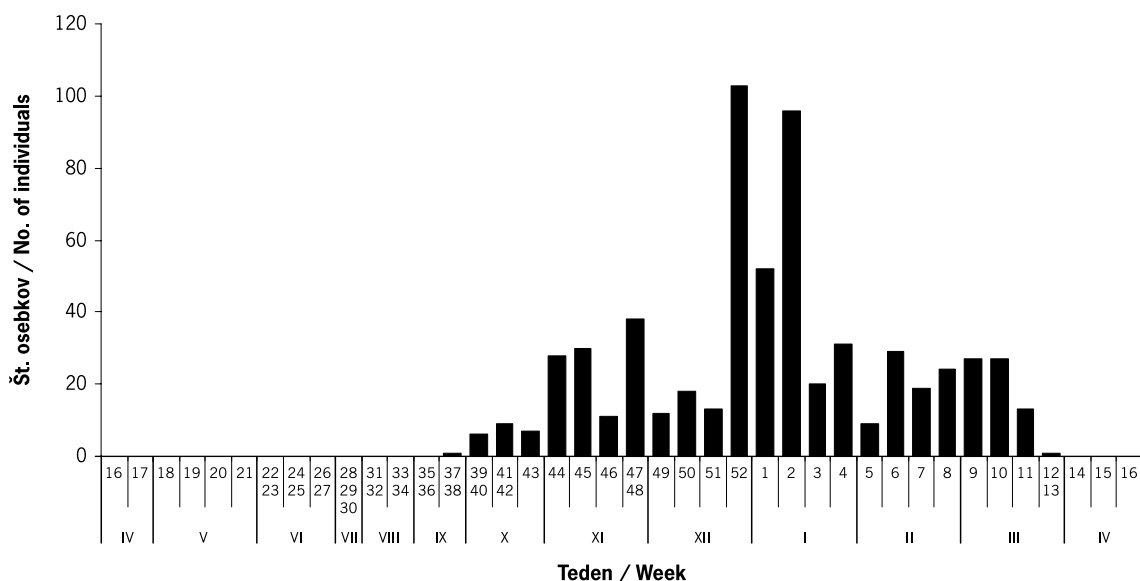
vrsta ni gneznila. Sivke so se najpogosteje zadrževale v prvem, petem in šestem odseku.

Sivka redno prezimuje na dravskih akumulacijah (BIBIČ 1988, SOVINČ 1994, ŠTUMBERGER 2000B). V času januarskega štetja vodnih ptic 2008 je bilo na števnem

Slika 7: Dinamika pojavljanja čopaste črnice *Aythya fuligula* na raziskovanem odseku reke Drave med aprilom 2007 in aprilom 2008

Figure 7: Occurrence dynamics of the Tufted Duck *Aythya fuligula* in the study area of the Drava River between April 2007 and April 2008

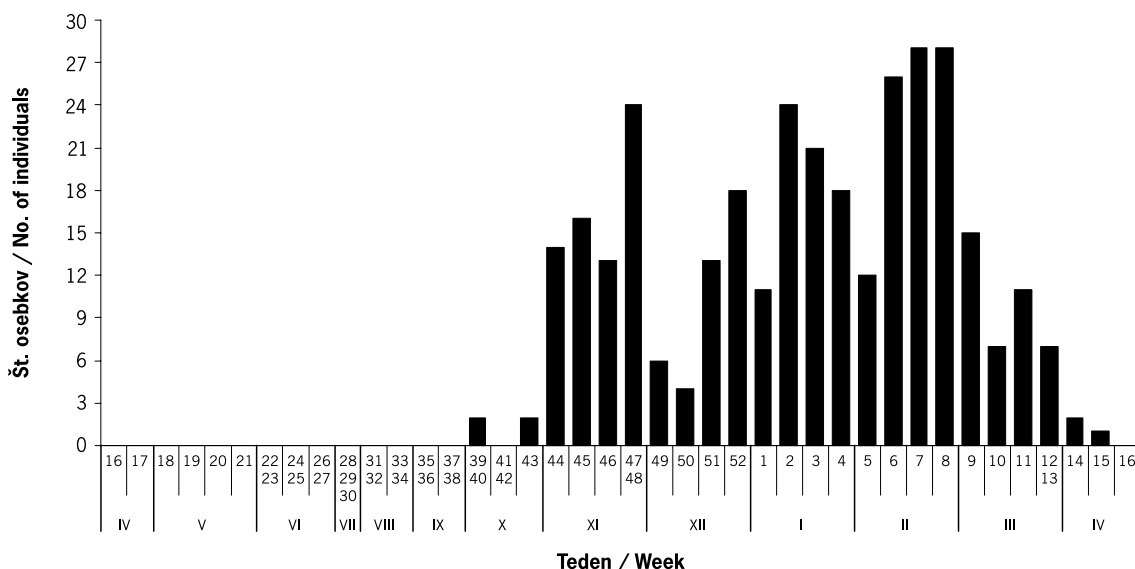

Slika 8: Dinamika pojavljanja kormorana *Phalacrocorax carbo* na raziskovanem odseku reke Drave med aprilom 2007 in aprilom 2008

Figure 8: Occurrence dynamics of the Cormorant *Phalacrocorax carbo* in the study area of the Drava River between April 2007 and April 2008

območju Drave prešteti več kot 1000 osebkov (Božič 2008A), torej je na raziskovanem območju prezimovala dobra desetina dravske populacije.

Samcev je bilo občutno več kot samic (razmerje približno 5:1). Rezultat je posledica različne izbire območij prezimovanja med spoloma (samice

Slika 9: Dinamika pojavljanja malega ponirka *Tachybaptus ruficollis* na raziskovanem odseku reke Drave med aprilom 2007 in aprilom 2008

Figure 9: Occurrence dynamics of the Little Grebe *Tachybaptus ruficollis* in the study area of the Drava River between April 2007 and April 2008

prezimujejo južneje) in nesimetričnega odraslega spolnega razmerja, ki je pri sivki najbolj izrazito med vsemi vrstami rac (BLUMS & MEDNIS 1996, BAUER *et al.* 2005).

3.4.4. Čopasta črnica *Aythya fuligula*

Čopaste črnice so se redno pojavljale na raziskovanem območju v hladnem delu leta (slika 7). Najpogosteje so se zadrževale v šestem odseku, na akumulaciji Melje, kjer so se v zimi 1987/88, v nasprotju s prejšnjo vrsto, pojavljale le občasno in v majhnem številu (BIBIČ 1988). Število osebkov je postopoma naraščalo od začetka novembra in doseglo višek januarja in februarja, kar je značilna dinamika pojavljanja vrste na evropskih prezimovališčih (SCOTT & ROSE 1996).

Čopasta črnica je, tako kot sivka, redna prezimovalka dravskih akumulacij, kjer je praviloma nekoliko številčnejša od te vrste (BIBIČ 1988, SOVINČ 1994, ŠTUMBERGER 2000B). Na raziskovanem območju je prezimovalo skoraj 15 % populacije vrste na Dravi med Selnico ob Dravi in Središčem ob Dravi.

3.4.5. Kormoran *Phalacrocorax carbo*

Kormoran se je pojavljal jeseni in pozimi od sredine septembra do konca marca (slika 8). Večina osebkov je

bila opazovana med dnevnim počivanjem na drevesih na desnem, gozdnatem bregu Mariborskega jezera, prenočevanje pa v času raziskave tod ni bilo zabeleženo.

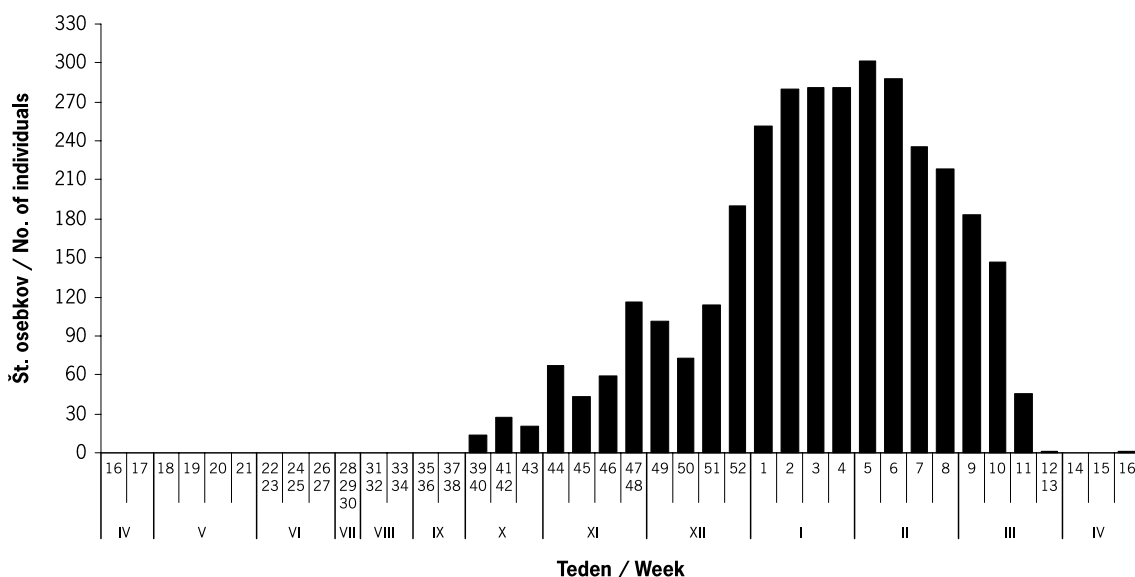
3.4.6. Mali ponirek *Tachybaptus ruficollis*

Mali ponirek se je na raziskovanem odseku Drave zadrževal v hladnem delu leta (slika 9). Mali ponirki so se pojavljali v manjših skupinah do 10 osebkov, v vseh odsekih razen v ožjem mestnem središču, kjer ni zaraščenih bregov, ki jih vrsta potrebuje za umik pred potencialno nevarnostjo (CRAMP 1977).

3.4.7. Liska *Fulica atra*

Liska se je na raziskovanem območju pojavljala le v hladnem delu leta med oktobrom in marcem (slika 10). Največja jata se je zadrževala na Mariborskem jezeru, kjer je bilo več kot 100 osebkov.

V času januarskega štetja vodnih ptic 2008 je bilo na Dravi med Selnico ob Dravi in Središčem ob Dravi prešteti več kot 8000 osebkov (BOŽIČ 2008A). To leto je bilo za lisko izjemno, saj je bilo v običajnih zimah na tem območju popisanih 1200–3300 osebkov (BOŽIČ 2007, 2008B, 2010, 2011, 2012, 2014). Drava je za lisko najpomembnejše prezimovališče v Sloveniji (BOŽIČ 2005, 2006, 2007, 2008A, 2008B, 2010,

Slika 10: Dinamika pojavljanja liske *Fulica atra* na raziskovanem odseku reke Drave med aprilom 2007 in aprilom 2008

Figure 10: Occurrence dynamics of the Coot *Fulica atra* in the study area of the Drava River between April 2007 and April 2008

2011, 2012 2013), pri čemer raziskovano območje po pomenu zanjo ne izstopa.

3.4.8. Rečni galeb *Chroicocephalus ridibundus*

Rečni galeb se je pojavljal vse leto (slika 11) v vseh popisnih odsekih. Medtem ko so se druge vrste vodnih ptic večinoma zadrževale na vodni površini, so bili rečni galebi pogosto zabeleženi v letu ali med posedanjem po obrežju in drugih strukturah. Poleg zimskega pojavljanja sta opazna še dva viška iz obdobja jesenske (november) oziroma spomladanske selitve (marec), ki sta bila zabeležena tudi na nekaterih območjih drugod po Sloveniji (BORDJAN & BOŽIČ 2009, BORDJAN 2012), medtem ko povečanja števila v času viška pognezditvene disperzije rečnih galebov ni bilo opaziti.

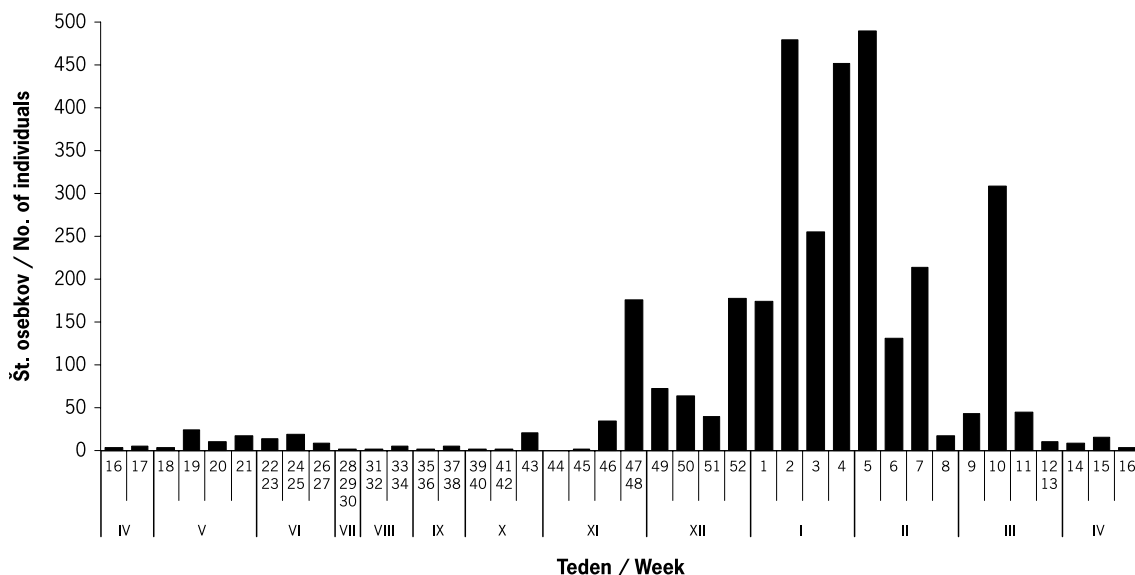
Večina rečnih galebov po podatkih Zimskega ornitološkega atlasa Slovenije prenočuje na ptujski in meljski akumulaciji (SOVINC 1994), v zadnjih letih pa tudi na Ormoškem jezeru (L. BOŽIČ *pisno*). V okviru zimskega štetja vodnih ptic smo med letoma 2008 in 2012 šteli rečne galebe na skupinskem prenočišču, ki se je s tradicionalne lokacije pri jezu Melje prestavilo v center Maribora, na območje Lenta pri Vodnem stolpu. V letih 2008 in 2009 smo našli 550 osebkov, 55 leta 2010, 630 leta 2011 in 360 osebkov leta 2012 (*lastni podatki*).

4. Diskusija

4.1. Število vrst in osebkov

Na raziskovanem območju reke Drave se je povprečno največ vodnih ptic zadrževalo na odseku v centru mesta (5. odsek). Število vseh ugotovljenih vrst je bilo na odsekih na območju mesta Maribor s pretežno betonskim in neporaščenim rečnim bregom (4., 5. in 6. odsek) dokaj veliko in le nekoliko manjše kot na bolj naravnih odsekih gorvodno. Ti rezultati potrjujejo ugotovitve, da lahko urbanizirana vodna telesa uporabljajo številne vrste vodnih ptic (TRAUT & HOSTETLER 2004, CAMPBELL 2008).

Večina čopastih črnic, sivk, kormoranov in lisk je prezimovala na Mariborskem jezeru in akumulaciji Melje. Labodi grbci, mlakarice in rečni galebi so se v večjem številu zadrževali v centru mesta predvsem zato, ker so jih pozimi ljudje tam redno hranili. Zgostitve labodov grbcev v urbanih območjih v zimskih mesecih zaradi hranjenja so sicer značilne za večji del Evrope (WIELOCH *et al.* 2004). Domnevajo, da je prav razpoložljivost velike količine hrane glavni vzrok za prezimovanje večjega števila rečnih galebov na območju mesta Dunaj (HOLZER & SZIEMER 2005). V tem odseku je bilo zabeleženo tudi največje število ptic v enem dnevu, predvsem zaradi velikega števila labodov, mlakaric in rečnih galebov, ki so tukaj

Slika 11: Dinamika pojavljanja rečnega galeba *Chroicocephalus ridibundus* na raziskovanem odseku reke Drave med aprilom 2007 in aprilom 2008 (prikazani so rezultati dnevnih štetij)

Figure 11: Occurrence dynamics of the Black-headed Gull *Chroicocephalus ridibundus* in the study area of the Drava River between April 2007 and April 2008 (results of daytime counts are shown)

prenočevali. V centru mesta so se zadrževale predvsem neplašne vrste, vajene človeka. Največ vrst v enem dnevu se je zadrževalo v prvem odseku Mariborskega jezera, kjer je večja plitvina, ki je za mnoge vrste pomembno prehranjevališče.

Poleti se je na Dravi zadrževalo manj vodnih ptic, med 150 in 300 osebkov. Na raziskovanem območju so primerne razmere za gnezdenje le v prvih treh odsekih, kjer je obrežje Drave še večinoma naravno ali vsaj polnaravno. Mlakarica in labod grbec sta bila kot edina gnezdilca zabeležena med vsemi štetji. Drugi odseki so za gnezdenje manj primerni zaradi utrjenih bregov in pomanjkanja obvodne vegetacije. Podobno za Blejsko jezero ugotavljajo tudi JANČAR *et al.* (2007). Vzrok za slab gnezditveni uspeh labodov grbcov na obeh območjih je verjetno izbira manj primernih mest za gnezda, saj sta v poletnem času obrežji Mariborskega in Blejskega jezera zelo obiskani in so ptice pogosto izpostavljene različnim motnjam. Majhno število gnezdečih vodnih ptic zaradi omenjenih vzrokov je splošna značilnost večine rečnih akumulacij v Sloveniji (TRONTELJ 1992, JANČAR *et al.* 2007, BOŽIČ & DENAC 2012).

V primerjavi z Bohinjskim in Blejskim jezerom ter jezerom HE Moste, ki so po velikosti primerljiva, je bilo na območju raziskave v januarju popisanih nekajkrat (v primerjavi s prvim skoraj desetkrat) več vodnih ptic (JANČAR *et al.* 2007). Vzroke za to gre, poleg plitvin na

Mariborskem jezeru ter hranjenja ptic v centru mesta, iskati predvsem v geografski legi območij. Januarska štetja vodnih ptic potrjujejo, da imajo vodna telesa v zaprtih in razmeroma ozkih alpskih dolinah, kot so omenjena gorenjska jezera ter številna jezera različnih tipov na avstrijskem Koroškem in alpska Drava v Sloveniji, občutno manj vodnih ptic kot podobno velika oziroma manjša območja na obrobju Panonske nižine, kamor prištevamo tudi raziskovano območje (BOŽIČ 2005, 2006, 2007, 2008A, 2008B, 2010, 2011, 2012, 2014, WAGNER & PETUTSCHNIG 2010, 2011, 2012).

4.2. Primerjava s starejšimi popisi na območju raziskave

Pozimi leta 1992/93 sta bili na zgornjem delu raziskovanega območja evdominantni vrsti mlakarica in sivka, dominantne pa so bile liska, rečni galeb in čopasta črnica. V zimi 2007/08 sta bili evdominantni mlakarica in liska, dominantni pa sivka in labod grbec. Vse našteje vrste so stalno prezimovale na Mariborskem jezeru tudi v vseh zimah med 1983/84 in 1987/88 (BIBIČ 1988).

V primerjavi med obema obdobjema zbuja pozornost predvsem razlika v skupnem številu vodnih ptic na raziskovanem območju, ki je bilo pozimi 1992/93 povprečno za 25 % večje, občutne

pa so tudi razlike v številčnosti nekaterih posameznih vrst, zlasti mlakarice, sivke in čopaste črnice (večje pozimi 1992/93) ter labodov grbcev in rumenonogih/črnomoških galebov (večje pozimi 2007/08). Poleg tega mandarinke v zimi 1992/93 še ni bilo zaznati na Dravi, saj je bila tukaj prvič opažena šele januarja 2001 (HANŽEL & ŠERE 2011). Čeprav za natančnejšo analizo manjkajo podatki za daljše časovno obdobje, zabeležene razlike v grobem ustrezajo spremembam številčnosti na širšem območju nižinskega dela reke Drave (primerjaj ocene zimskih populacij v ŠTUMBERGER 2000B s ŠTUMBERGER 1997, 1998, 1999, 2000A, 2001, 2002, 2005, BOŽIČ 2005, 2006, 2007, 2008A, 2008B, 2010, 2011, 2012, 2014). Pri vseh naštetih vrstah rac so bili v primerljivem obdobju ugotovljeni negativni populacijski trendi v srednjeevropski oz. sredozemsko-črnomoški regiji, v katero je uvrščena tudi Slovenija (WETLANDS INTERNATIONAL 2014). V nekoliko ožjem geografskem okviru je bilo v istem obdobju podobno zmanjšanje številčnosti teh vrst kot v Sloveniji zabeleženo tudi na avstrijskem Koroškem. Tako kot pri nas je bil upad največji pri sivki (primerjaj AUBRECHT & WINKLER 1997 z WAGNER & PETUTSCHNIG 2010, 2011, 2012). Upad populacij obeh potapljavk lahko vsaj deloma pripišemo tudi ekosistemskim spremembam, ki so značilne za večino rečnih akumulacij v srednji Evropi in vključujejo zamuljevanje jezer, spremembe vsebnosti hranil in evtrofikacijo ter s tem povezane spremembe v prehranski bazi omenjenih vrst (nevretenčarji, zlasti školjka trikotničarka *Dreissena polymorpha*, makrofiti) (NIGGELER & KELLER 2007). Zaključimo torej lahko, da so razlike v številčnosti vodnih ptic, zabeležene na raziskovanem območju v razmiku 15 let, posledica širših populacijskih trendov in tudi lokalno spremenjenih razmer. To domnevo potrjujejo opazovanja s Ptujskega in Ormoškega akumulacijskega jezera, kjer so redna štetja v zadnjih letih pokazala relativno zelo podoben upad številčnosti mlakaric in potapljavk v primerjavi z 80. in prvo polovico 90. let (BIBIČ 1988, L. BOŽIČ *osebno*).

4.3. Redke vrste

V okviru raziskave so bili zbrani tudi podatki o pojavljanju nekaterih redkih vrst. Med redke vrste raziskovanega območja, zabeležene v obdobju 2007/08, spadajo kostanjevka, beloliska, srednji žagar, zlatouhi ponirek in črna štokrlja *Ciconia nigra*. Prve štiri vrste so bile pred tem tu že ugotovljene (BRAČKO 1985, BIBIČ 1987, 1988, BOŽIČ 1994, DENAC 1995A, 1995B), za črno štokrljo pa ni objavljenih podatkov o njenem pojavljanju. Zlatouhi ponirek je redka

vrsta tudi v Sloveniji, saj ni zabeležen vsako zimo, medtem ko se je kostanjevka začela pozimi v manjšem številu redno pojavljati šele v zadnjih nekaj letih (glej ŠTUMBERGER 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2005, BOŽIČ 2005, 2006, 2007, 2008A, 2008B, 2010, 2011, 2012, 2014). Poleg naštetih so bile pozimi 1992/93 opazovane še gaga, rjavovrati ponirek *Podiceps grisegena* in triprsti galeb *Rissa tridactyla*. Posebno gaga velja za zelo redko vrsto na celotnem območju reke Drave in tudi v Sloveniji, čeprav je bila v 80. in prvi polovici 90. let v več zimah zabeležena na različnih območjih po državi (BIBIČ 1988, SOVINČ 1994).

4.4. Pomen raziskovanega območja za vodne ptice

Tako skupno število vodnih ptic kot števila nekaterih vrst so bili na raziskovanem območju značilno večji od pričakovanega glede na njegovo dolžino v primerjavi s celotnim nižinskim delom reke Drave v Sloveniji. Vzroke za takšno stanje in pripadajoče vrste lahko strnemo v naslednje točke: (1) vrste, za katere so značilne zgoščitve prezimujočih osebkov v urbanih predelih (labod grbec, mlakarica) – s skoraj 5 km gosto poseljenega obrežja je to najdaljši povsem urbaniziran del reke Drave pri nas, zato velika številčnost teh vrst ni presenetljiva; (2) vrste, ki se na reki Dravi večinoma (vsaj v dnevnem času) zadržujejo na akumulacijah, na drugih odsekih reke Drave pa je njihovo število precej manjše (sivka, čopasta črnica) – te se poleg raziskovanega območja v večjem številu pojavljajo le še na Ptujskem in Ormoškem jezeru, kjer pa so števila praviloma precej večja; (3) vrste, ki tukaj prenočujejo in se na skupinskem nočnem počivališču zbirajo v večjem številu (rečni galeb).

Tri od vrst z značilno nadpovprečno številčnostjo na raziskovanem območju (sivka, čopasta črnica, rečni galeb) imajo tudi status vrste, za katere je opredeljeno območje Natura 2000 SI5000011 Drava (t. i. kvalifikacijske vrste) (URADNI LIST RS 2014) in jih lahko obravnavamo kot varstveno pomembne vrste območja reke Drave med Mariborskim jezerom in jezom Melje.

Zahvala: K. L.: Članek je nastal na podlagi mojega diplomskega dela z naslovom Dinamika pojavljanja vodnih ptic na reki Dravi od Bresterniškega jezera do meljskega jezua pod budnim očesom mentorja prof. dr. Davorina Tometa. Zahvaljujem se tudi dr. Damijanu Denacu za odstopljene podatke in spodbudo k nastanku tega članka.

5. Povzetek

Med aprilom 2007 in aprilom 2008 smo na delu reke Drave med Mariborskim jezerom in jezom Melje (dolžina 8,5 km, površina 155 ha) opravili 40 sistematičnih popisov vodnih ptic z namenom ugotoviti vrstno sestavo, številčnost in časovno dinamiko pojavljanja v obdobju enega koledarskega leta. Med oktobrom in majem smo šteli enkrat tedensko, med junijem in septembrom pa enkrat na dva tedna. Skupaj smo zabeležili 30 vrst in prešteli 26.803 osebkov. Število vodnih ptic in njihova vrstna pestrost sta bila največja med koncem decembra in koncem februarja, ko se je tukaj redno zadrževalo več kot 1000 osebkov. Vodne ptice so bile na reki razporejene neenakomerno; vse leto se je največ osebkov zadrževalo v centru mesta in v prvem odseku Mariborskega jezera. Mlakarica *Anas platyrhynchos* in labod grbec *Cygnus olor* sta bila zabeležena v vseh štetjih, še nadaljnjih 10 vrst pa je imelo frekvenco pojavljanja višjo od 50 %. Dominantne vrste so bile mlakarica, rečni galeb *Chroicocephalus ridibundus*, liska *Fulica atra*, labod grbec, sivka *Aythya ferina* in čopasta črnica *Ay. fuligula*. Edina gnezdilca raziskovanega območja sta bila labod grbec in mlakarica. Med oktobrom in marcem je bilo v letih 1992/93 na zgornjem delu raziskovanega območja skupno število vodnih ptic in maksimalno število prešteti osebkov večje kot v obdobju raziskave. Med posameznimi vrstami je bil upad največji pri mlakarici, sivki in čopasti črnici, porast pa pri labodu grbcu in rumenonogem/črnomoškemu galebu *Larus michahellis / cachinnans*. Skupno število vodnih ptic in števila nekaterih posameznih vrst so bili na raziskovanem območju značilno večji od pričakovanega glede na njegovo dolžino v primerjavi s celotnim nižinskim delom reke Drave v Sloveniji (125,7 km), med varstveno najpomembnejše vrste območja spadajo sivka, čopasta črnica in rečni galeb.

6. Literatura

- AUBRECHT G., WINKLER H. (1997): Analyse der Internationalen Wasservogelzählungen (IWC) in Österreich 1970–1997 – Trends und Bestände. – Österreichische Akademie der Wissenschaften, Wien.
- BASLE T. (2002): Čipkasta raca *Calonetta leucophrys*. – *Acrocephalus* 23 (115): 194.
- BAUER H.-G., BEZZEL E., FIEDLER W. (eds.) (2005): Das Kompendium der Vögel Mitteleuropas. – AULA Verlag, Wiesbaden.
- BIBIČ A. (1987): Poročila od koderkoli: Maribor (Meljska akumulacija). – *Acrocephalus* 8 (31/32): 25.
- BIBIČ A. (1988): Ptice vodnih zbiralnikov SV Slovenije. – *Acrocephalus* 9 (37/38): 25–48.
- BERNDT R. K., HILL D. (1997): Mallard *Anas platyrhynchos*. pp. 92–93 In: HAGEMEIJER W. J. M., BLAIR M. J. (eds.): The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. – T & A D Poyser, London.
- BLUMS P., MEDNIS A. (1996): Secondary sex ratio in Anatinae. – *Auk* 113 (2): 505–511.
- BORDJAN D., BOŽIČ L. (2009): Pojavljanje vodnih ptic in ujed na območju vodnega zadrževalnika Medvedce (Dravsko polje, SV Slovenija) v obdobju 2002–2008. – *Acrocephalus* 30 (141/142/143): 55–163.
- BORDJAN D. (2012): Vodne ptice in ujede Cerknškega polja (južna Slovenija) v letih 2007 in 2008, s pregledom zanimivejših opazovanj do konca leta 2010. – *Acrocephalus* 33 (152/153): 25–104.
- BOŽIČ L. (1990A): Rdečegrli slapnik *Gavia stellata*. – *Acrocephalus* 11 (43/44): 28.
- BOŽIČ L. (1990B): Velika žagarica *Mergus merganser*. – *Acrocephalus* 11 (45): 65.
- BOŽIČ L. (1991A): Tatarska žvižgavka *Netta rufina*. – *Acrocephalus* 12 (49): 152.
- BOŽIČ L. (1991B): Dolgorepa raca *Anas acuta*. – *Acrocephalus* 12 (49): 152.
- BOŽIČ L. (1992A): Reglja *Anas querquedula*. – *Acrocephalus* 13 (54): 152.
- BOŽIČ L. (1992B): Beloperuta čigra *Chlidonias leucopterus*. – *Acrocephalus* 13 (55): 188–89.
- BOŽIČ L. (1992C): Veliki žagar *Mergus merganser*. – *Acrocephalus* 13 (55): 186.
- BOŽIČ L. (1994): Gaga *Somateria mollissima*. – *Acrocephalus* 15 (62): 28.
- BOŽIČ L. (1996): Beloliska *Melanitta fusca*. – *Acrocephalus* 17 (78/79): 162.
- BOŽIČ L. (1997): Žličarica *Anas clypeata*. – *Acrocephalus* 18 (80/81): 41.
- BOŽIČ L. (2003): Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji 2. Predlogi posebnih zaščitnih območij (SPA) v Sloveniji. Monografija DOPPS št. 2. – DOPPS, Ljubljana.
- BOŽIČ L. (2005): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2004 in 2005 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 26 (126): 123–137.
- BOŽIČ L. (2006): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2006 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 29 (130/131): 159–169.
- BOŽIČ L. (2007): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2007 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 28 (132): 23–31.
- BOŽIČ L. (2008A): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2008 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 29 (136): 39–49.
- BOŽIČ L. (2008B): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2009 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 29 (138/139): 169–179.
- BOŽIČ L. (2010): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2010 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 31 (145/146): 131–141.
- BOŽIČ L. (2011): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2011 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 32 (148/149): 67–77.
- BOŽIČ L. (2012): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2012 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 33 (152/153): 109–119.

- BOŽIČ L. (2013): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2013 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 93–103.
- BOYER T., GOODERS J. (1997): Ducks of Britain and the northern hemisphere. – Parkgate Books, London.
- BRAČKO F. (1985): Zlatouhi ponirek *Podiceps auritus*. – *Acrocephalus* 6 (25): 46.
- BRAČKO F. (1996): Razširjenost laboda grbca *Cygnus olor* v severovzhodni Sloveniji. – *Acrocephalus* 17 (77): 113–116.
- BRAČKO F. (1997): Ornitološki atlas Drave od Maribora do Ptuja (1989–1992). – *Acrocephalus* 18 (82): 57–96.
- BRAČKO F. (1998): Nevestica *Aix sponsa*. – *Acrocephalus* 19 (89): 116–117.
- CAMPBELL M. O. (2008): The Impact of Vegetation, River, and Urban Features on Waterbird Ecology in Glasgow, Scotland. – *Journal of Coastal Research* 24 (4A): 239–245.
- CEGNAR T. (2007): Podnebne značilnosti leta 2007. – Mesečni bilten ARSO 14 (12): 31–46.
- CEGNAR T. (2008): Podnebne značilnosti leta 2008. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 15 (12): 30–45.
- CIGLIČ H., TREBAR T. (1998): Prispevek k poznavanju ptic Hraških mlak. – *Acrocephalus* 19 (86): 8–13.
- CRAMP S. (ed.) (1977): Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. The Birds of the Western Palearctic, Vol. 1. – Oxford University Press, Oxford.
- DENAC D. (1995A): Srednji žagar *Mergus serrator*. – *Acrocephalus* 16 (68/69/70): 80.
- DENAC D. (1995B): Beloliska *Melanitta fusca*. – *Acrocephalus* 16 (68/69/70): 80.
- DENAC D. (1995C): Kaspijska čigra *Sterna caspia*. – *Acrocephalus* 16 (68/69/70): 83.
- DENAC D. (2004): Mandarinka *Aix galericulata*. – *Acrocephalus* 25 (120): 34.
- GAMS I., VRIŠER I. (1998): Geografija Slovenije. – Slovenska matica, Ljubljana.
- GAMSER M., NOVAK J. (2013): Pojavljanje vodnih ptic in ujed na širšem območju ribnika Vrbje pri Žalcu : raziskovalna naloga. – [<http://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201303711.pdf>], 27/08/2014.
- GREGORI J., ŠERE D. (2005): Ptiči Šaleških jezer in okolice: ob 130-letnici Premogovnika Velenje. – Prirodoslovni muzej Slovenije, Ljubljana.
- HOLZER T., SZIEMER P. (2005): Vienna. pp. 359–388. In: KELCEY J. G., RHEINWALD G. (eds.): Birds in European Cities. – Ginster Verlag, St. Katharinen.
- JANČAR T., KMECL P., MIHELIC T., KOZINC B. (2007): Pregled vodnih ptic Blejskega in Bohinjskega jezera ter jezera HE Moste (Gorenjska, SZ Slovenija). – *Acrocephalus* 28 (135): 141–157.
- JAVORNIK M. (ed.) (1988): Enciklopedija Slovenije. 2. zvezek: Ce-Ed. – Mladinska knjiga, Ljubljana.
- KERČEK M. (2005): [Ptice akumulacije Medvedce]. Diplomsko delo. – Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Oddelek za biologijo.
- KMECL P., RIŽNER K. (1993): Pregled vodnih ptic in ujed Cerknjskega jezera: spremljanje številčnosti s poudarkom na preletu in prezimovanju. – *Acrocephalus* 14 (56/57): 4–30.
- MARINČEK M. (2009): Belolična gos *Branta leucopsis*. – *Acrocephalus* 30 (140): 37.
- METEOROLOŠKI LETOPISI (2007): Letopis 2007, Maribor – dnevne vrednosti meteoroloških spremenljivk. – [<http://www.arso.gov.si/vreme/podnebje/meteorolo%C5%A1ki%20letopis/2007maribor.pdf>], 05/08/2014.
- METEOROLOŠKI LETOPISI (2008): Letopis 2008, Maribor – dnevne vrednosti meteoroloških spremenljivk. Ministrstvo za okolje in prostort, Agencija Republike Slovenije za okolje. – [<http://www.arso.gov.si/vreme/podnebje/meteorolo%C5%A1ki%20letopis/2008maribor.pdf>], 05/08/2014.
- NIGGELER E., KELLER V. (2007): Winterbestände der Wasservogel am Aare-Stausee Niederried. – *Der Ornithologische Beobachter* 104 (4): 279–300.
- REISER O. (1925): Die Vögel von Marburg an der Drau. – Naturwissenschaftliche Verein in Steiermark, Graz.
- SCOTT D. A., ROSE P. M. (1996): Atlas of Anatidae Populations in Africa and Western Eurasia. – Wetlands International, Wageningen.
- SINGER D. (2004): Kateri ptič je to? – Založba Narava, Kranj.
- SOVINC A. (1994): Zimski ornitološki atlas Slovenije: rezultati zimskega kartiranja ptic članov Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije. – Tehniška založba, Ljubljana.
- SVENSSON L., GRANT P. J. (2006): Bird guide – the most complete field guide to the birds of Britain and Europe. – HarperCollins Publishers, London.
- ŠKORNIK I., MAKOVEC T., LIPEJ L. (1995): Sečovlje salina – an ornithological assessment of a Slovene coastal wetland. – *Annales* 7: 89–94.
- ŠKORNIK I. (2012): Favnišični in ekološki pregled ptic Sečoveljskih solin. – SOLINE pridelava soli d. o. o., Seča.
- ŠTUMBERGER B. (1997): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1997 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 18 (80/81): 29–39.
- ŠTUMBERGER B. (1998): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1998 v Sloveniji. *Acrocephalus* 19 (87/88): 36–48.
- ŠTUMBERGER B. (1999): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1999 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 20 (92): 6–22.
- ŠTUMBERGER B. (2000A): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2000 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 21 (102/103): 271–274.
- ŠTUMBERGER B. (2000B): Reka Drava. pp. 149–159 In: POLAK S. (ed.): Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji. Monografija DOPPS št. 1. – DOPPS, Ljubljana.
- ŠTUMBERGER B. (2001): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2001 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 22 (108): 171–174.
- ŠTUMBERGER B. (2002): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2002 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 23 (110/111): 43–47.
- ŠTUMBERGER B. (2005): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2003 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 26 (125): 99–103.
- TARMAN K. (1992): Osnove ekologije in ekologija živali. – DZS, Ljubljana.
- TRONTEJ P. (1992): Prispevek k poznavanju avifavne

- Zbiljskega in Trbojskega jezera na reki Savi. – *Acrocephalus* 13 (50): 2–16.
- TRAUT A. H., HOSTETLER M. E. (2004): Urban lakes and waterbirds: effects of shoreline development on avian distribution. – *Landscape and Urban Planning* 69 (1): 69–85.
- URADNI LIST RS (2013): Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (no. 33/13).
- VOGRIN M. (1996): Ornitofavna ribnika Vrbje v spodnji Savinjski dolini in njegova naravovarstvena problematika. – *Acrocephalus* 17 (74): 7–24.
- VOGRIN M. (2005): Fenologija vodnih ptic na Žovneškem jezeru (Spodnja Savinjska dolina, osrednja Slovenija). – *Acrocephalus* 26 (126): 151–155.
- WAGNER V. S., PETUTSCHNIG W. (2010): Wasservogelzählung in Kärnten 2010. – *Carinthia II* 120 (200): 125–132.
- WAGNER V. S., PETUTSCHNIG W. (2011): Wasservogelzählung in Kärnten 2011. – *Carinthia II* 121 (201): 67–76.
- WAGNER V. S., PETUTSCHNIG W. (2012): Wasservogelzählung in Kärnten 2012. – *Carinthia II* 122 (202): 287–294.
- WAGNER V. S., PETUTSCHNIG W. (2013): Wasservogelzählung in Kärnten 2013. – *Carinthia II* 123 (203): 225–232.
- WETLANDS INTERNATIONAL (2014): Waterbird Population Estimates. – [wpe.wetlands.org], 30/07/2014.
- WIELOCH M., WŁODARCZYK R., CZAPULAK A. (2004): The Mute Swan *Cygnus olor*. – *BWP Update* 6 (1/2): 1–38.
- ZAVOD RS ZA VARSTVO NARAVE (ZRSVN) (ed.) (2006): Osnutek integralnega načrta upravljanja območja reke Drave. TRUD – Trajnostno upravljanje območja reke Drave. Program Phare čezmejnega sodelovanja Slovenija - Avstrija – Čezmejno ohranjanje biotske raznovrstnosti in trajnostni razvoj. Pogodba št. 7174201-01-01-0011.

Prispelo / Arrived: 22. 12. 2009

Sprejeto / Accepted: 2. 11. 2014

OBROČKOVALNA DEJAVNOST IN PREGLED NAJDB OBROČKANIH PTIC V SLOVENIJI V LETU 2013

An overview of bird ringing in Slovenia in 2013

AL VREZEC¹, DARE FEKONJA¹, DARE ŠERE²

¹ Prirodoslovni muzej Slovenije, Prešernova c. 20, p.p. 290, SI–1001 Ljubljana, e–mail: avrezec@pms-lj.si,
dfekonja@pms-lj.si

² Langusova 10, SI–1000 Ljubljana, e–mail: dsere@pms-lj.si

In 2013, 73,529 birds of 161 species were ringed in Slovenia, with 114 finds from abroad, 73 finds of foreign-ringed birds and 1580 local finds. The most numerous ringed species were Blackcap *Sylvia atricapilla* and Barn Swallow *Hirundo rustica*, while among ringed nestlings Great Tits *Parus major* and Blue Tits *Cyanistes caeruleus* prevailed. The most numerous species among recoveries was the Mute Swan *Cygnus olor* with probably the oldest swan recorded in Slovenia so far, a 25-year-old female. The longest distance recovery concerned a Sedge Warbler *Acrocephalus schoenobaenus* from Norway (2,801 km). Of interest among local finds is the longest recovery distance (122 km) recorded for Ural Owl *Strix uralensis* in Slovenia so far. In 2013, two rare species for Slovenia were ringed, Yellow-browed Warbler *Phylloscopus inornatus* (2 individuals) and Siberian Rubythroat *Calliope calliope*, which was the first record for Slovenia. The first analysis of ringing sites in Slovenia is given as a baseline for establishing a network of Constant Effort Sites.

Ključne besede: obročkanje ptic, 2014, Slovenija, najdbe, redke vrste, obročkovalska lovišča

Key words: bird ringing, 2014, Slovenia, recoveries, rare species, ringing sites

1. Uvod

Leta 2013 smo sklenili 86. sezono neprekinjene obročkovalne dejavnosti v Sloveniji, ki jo koordinira in vodi Slovenski center za obročkanje ptičev (SCOP) v okviru Kustodiata za vretenčarje Prirodoslovnega muzeja Slovenije (PMS). Pričujoče poročilo in analiza obročkovalne dejavnosti dopolnjujeta predhodna tovrstna celostna poročila o obročkanju ptic v posameznih letih (PONEBŠEK 1934, BOŽIČ 1980A, B, C, 1981, 1982, 1985, VREZEC *et al.* 2013) oziroma v celotnem obdobju od leta 1927 dalje (BOŽIČ 2009, ŠERE 2009). V prispevku podajamo poročilo o obročkanju ptic v Sloveniji v letu 2013 s pregledom razrešenih domačih ter tujih najdb za leto 2013 in z dopolnilom za leto 2012 (dopolnilo poročila VREZEC *et al.* 2013). Poleg tega so v poročilu predstavljene nekatere posebnosti, ki smo jih z obročkanjem ugotovili v letu 2013, vključujoč dinamiko selivk, redke vrste ter pregled zanimivejših lokalnih najdb,

katerih pomen je bil v dosedanjih poročilih o obročkanju ptic v Sloveniji večinoma prezrt, čeprav izkušnje iz tujine kažejo prav nasprotno (npr. SAUROLA *et al.* 2013).

V Evropi v okviru EURING-a že več let obstaja težnja po vzpostavljanju obročkovalnih lovišč z lovom z mrežami in obročkanjem ptic po vnaprej določenem stalnem naporu (REDFERN & CLARK 2001), kar pomeni, da je ptice treba loviti na enak način, z enako metodo, enako pogosto in ob bolj ali manj enakem času vsako leto, kar zagotavlja primerljivost ulova med leti. Lovišča s stalnim naporom (CES – Constant Effort Sites) so ključna pri monitoringu selivk in ugotavljanju vsesplošnega populacijskega stanja teh ptic v Evropi. V Sloveniji tovrstne obročkovalne sheme še nimamo, čeprav so bila v preteklosti že dejavna lovišča s sistematičnim načinom lova, ki bi lahko ustrezala kriterijem CES, denimo v Stožicah (ŠERE 1982) in na Ljubljanskem barju pri Vrhniki (ŠERE 1989, TOME *et al.* 2005). V prispevku je pripravljen

pregled trenutno delujočih obročkovalnih lovišč v Sloveniji, ki bi lahko bila primerna za določitev kot CES-lovišča, na podlagi katerih bi lahko v Sloveniji opravljali bolj sistematičen monitoring selivk, zlasti pevcev (Passeriformes).

2. Metode

Centralno podatkovno zbirko o obročkanih pticah v Sloveniji vodi SCOP. Leta 2013 je bilo v okviru obročkovalne sheme SCOP dejavnih 51 obročkovalcev, ki imajo za to dejavnost pridobljeno dovoljenje Agencije RS za okolje (ARSO). Ob splošni shemi za obročkanje selivk z lovom z najlonskimi mrežami z ali brez uporabe posnetka je obročkanje ptic

potekalo tudi v okviru drugih shem s pregledovanjem gnezd in gnezdilnic, z lovom odraslih ptic v bližini gnezditvenih kolonij (npr. breguljka *Riparia riparia*), z lovom s pastmi (npr. zimski lov na krmilnicah, vranjek *Phalacrocorax aristotelis*, postovka *Falco tinnunculus*, veliki srakoper *Lanius excubitor*), lovom vodnih ptic na prezimovališčih (npr. labod grbec *Cygnus olor*), lovom na selitvenih počivališčih (npr. kmečka lastovka *Hirundo rustica*) in drugo. Večji del obročkovalne dejavnosti so opravili prostovoljni zunanji sodelavci PMS, manjši del pa je bil opravljen v okviru raziskovalnih projektov in monitoringa na različnih slovenskih inštitucijah, ki se ukvarjajo z ornitološkimi raziskavami: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS), Krajski park Sečoveljske soline (KPSS), Nacionalni

Tabela 1: Pregled barvnih obročkovalnih shem, ki so potekale v Sloveniji leta 2013 v okviru različnih inštitucij: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS), Krajski park Sečoveljske soline (KPSS), Nacionalni inštitut za biologijo (NIB) in Prirodoslovni muzej Slovenije (PMS)

Table 1: An overview of active colour ringing schemes in Slovenia in 2013 within the framework of different organizations: DOPPS–BirdLife Slovenia (DOPPS), Sečovlje Salina Nature Park (KPSS), National Institute of Biology (NIB), and Slovenian Museum of Natural History (PMS)

Slovensko ime/ Slovene name	Latinsko ime/ Scientific name	Barvni obroček/ Colour ring	Kraj obročkanja/ Ringing site	Vodja sheme/ Coordinator	Inštitucija/ Institution
Vranjek	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	oranžni nožni obroček s kodo / orange coded legging	Obala	Urša Koce	DOPPS
Beločeli deževnik	<i>Charadrius alexandrinus</i>	beli nožni obroček s kodo / white coded legging	Sečoveljske soline	Iztok Škornik	KPSS
Polojnik	<i>Himantopus himantopus</i>	beli nožni obroček s kodo / white coded legging	Sečoveljske soline	Iztok Škornik	KPSS
Navadna čigra	<i>Sterna hirundo</i>	beli nožni obroček s kodo / white coded legging	Sečoveljske soline, Škocjanski zatok	Iztok Škornik	KPSS
Smrdokavra	<i>Upupa epops</i>	kombinacija nožnih barvnih obročkov / combination of coloured legrings	Goričko	Katarina Denac	DOPPS
Postovka	<i>Falco tinnunculus</i>	črni nožni obroček s kodo / black coded legging	Ljubljana z okolico	Dare Fekonja	PMS
Veliki srakoper	<i>Lanius excubitor</i>	kombinacija nožnih barvnih obročkov / combination of coloured legrings	Ljubljansko barje	Dare Fekonja	PMS
Repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	kombinacija nožnih barvnih obročkov / combination of coloured legrings	Ljubljansko barje	Davorin Tome	NIB
Belovrati muhar	<i>Ficedula albicollis</i>	beli nožni obroček s kodo / white coded legging	Krakovski gozd	Dare Fekonja	PMS
Vrtni strnad	<i>Emberiza hortulana</i>	kombinacija nožnih barvnih obročkov / combination of coloured legrings	Kras	Jernej Figelj	DOPPS

inštitut za biologijo (NIB) in Prirodoslovni muzej Slovenije (PMS). Leta 2013 je bilo dejavnih tudi 10 shem za barvno obročkanje (tabela 1), na dveh vrstah pa so bile opravljene tudi telemetrijske raziskave z GPS GSM (vranjek) ali VHS oddajniki (veliki skovik *Otus scops*), ki jih je opravljal DOPPS.

Najdbe obročkanih ptic so beležili obročkovalci in tudi neobročkovalci. Pri slednjih gre za opazovanja obročkanih ptic, zlasti z barvnimi obročki, ali za najdbe mrtvih obročkanih ptic. Najdbe smo sproti razreševali v podatkovni zbirki SCOP. Del tujih najdb je bil do zaključka poročila še nerazrešen, zato jih navajamo le v skupnem številu, ne pa tudi v pregledu posameznih najdb. V okviru prispevka navajamo tudi najdbe iz leta 2012, ki so bile razrešene šele po objavi poročila za leto 2012 (VREZEC *et al.* 2013). Pri navajanju vrst smo sledili IOC – seznamu ptic sveta, verzija 4.2 (GILL & DONSKER 2014).

Za opis značilnosti in trendov obročkovalne dejavnosti smo v okviru prispevka analizirali podatke o obročkanju ptic v Sloveniji med letoma 2000 in 2013 iz obročkovalske baze SCOP. Za ugotavljanje značilnosti obročkovalske aktivnosti smo za vsako leto izračunali napor (število lovnih dni) in intenzivnost lova, izraženo kot relativni ulov (število ptic, obročkanih v enem lovnem dnevu). Pri tem smo se osredotočili le na tisti del obročkovalne dejavnosti, ki zadeva lov in obročkanje selivk z mrežami, zlasti pevcev (Passeriformes). Analizo smo opravili na selekciji zbranih podatkov o obročkanih pticah, pri čemer smo zaradi drugačnih metodoloških pristopov lova in obročkanja iz nabora podatkov izločili vse mladiče (pullus), nepevce, med pevci pa še velikega srakoperja *Lanius excubitor*, povodnega kosa *Cinclus cinclus*, pegama *Bombycilla garrulus* in vrane Corvidae. Za statistično vrednotenje razlik in vzorcev smo uporabili Spearmanovo korelacijo in test χ^2 ter deskriptivne statistične metode. Kot statistično značilne smo obravnavali *P*-vrednosti, manjše od 0,05.

Za namene vzpostavljanja obročkovalne sheme z lovišči s stalnim naporom, ki bi rabila bolj sistematičnemu spremljanju populacij selivk, smo opravili preliminarno analizo obročkovalne dejavnosti v letu 2013. Podatke smo za ugotavljanje napora in intenzivnosti lova selekcionirali po zgoraj opisanem principu. Pri tem smo kriterij selekcije, s katerim smo skušali zajeti le lovišča, namenjena pretežno spremljanju dinamike selivk, in ne na primer lovišča ob krmilnicah in podobno, še zaostriili z izločitvijo podatkov dodatnih izbranih vrst ščinkavcev Fringillidae (ščinkavec *Fringilla coelebs*, pinoža *F. montifringilla*, dlesk *Coccothraustes coccothraustes*, kalin *Pyrrhula pyrrhula*, zelenec *Chloris chloris*, lišček

Carduelis carduelis in čížek *Spinus spinus*), domačega vrabca *Passer domesticus* in vse vrste sinic Paridae, torej vrst, ki se pogosteje pojavljajo ob krmilnicah. S tem izborom podatkov smo ocenjevali tako časovno dinamiko obročkanja po splošni shemi obročkanja selivk kot intenziteto obročkovalne dejavnosti na posameznih loviščih oziroma lokacijah. Iz nabora lovišč smo izločili priložnostna lovišča in lovišča, na katerih se kljub stalnosti lova prek celega leta ujame premalo ptic za resno sklepanje o populacijskih trendih. Kot dejavna sistematična lovišča smo opredelili tista, na katerih je lov v letu 2013 potekal najmanj 10 lovnih dni. Iz tega nabora smo nato izbrali lovišča z večjo intenzivnostjo lova, to je najmanj 10 ptic / lovni dan. Kot potencialna CES-lovišča smo iz zadnjega izbora opredelili tista, na katerih je bil lov razporejen prek celega leta z lovnimi dnevi izvedenimi vsaj v šestih različnih mesecih.

3. Rezultati in diskusija

3.1. Pregled obročkovalne dejavnosti

V letu 2013 je bilo obročkanih 73.529 ptic 161 vrst (tabela 2). Podatek preseneča predvsem zato, ker gre v zadnjih 20 letih za najnižje število obročkanih ptic. Tako nizko število ptic je bilo nazadnje doseženo v letu 1993, ko smo v Sloveniji obročkali 71.521 ptic (ŠERE 2009). Razlog za takšno znižanje je lahko v zmanjšani obročkovalni dejavnosti ali v dejanskem upadu števila ptic. Po podatkih o obročkanih pticah med letoma 2000 in 2013 je videti, da je število obročkanih ptic v tesni povezavi z naporom oziroma številom lovnih dni ($r_s = 0,63$, $P < 0,05$) in da je v letu 2013 dejansko prišlo do upada obročkovalne dejavnosti, čeprav od leta 2000 dalje ni bila najnižja, saj je bila nižja v letih 2000 in 2006 (slika 1). V letu 2013 smo namreč zaradi omejenih sredstev za nabavo obročkovčasno omejili obročkanje kmečkih lastovk na počivališčih. V letu 2012 smo obročkali 24.491 kmečkih lastovk, v letu 2013 pa 12.119 (tabela 2). Vendar pa manjši napor obročkovalne dejavnosti verjetno ni edini razlog za manjše število obročkanih ptic. Iz podatkov med letoma 2000 in 2013 je mogoče razbrati, da je bila intenzivnost lova (število ujetih ptic na lovni dan) v zadnjem desetletju višja v prvi polovici do leta 2007, nato pa je po letu 2008 upadla ($\chi^2 = 111,3$, $P < 0,001$). Glede na predstavljene podatke zato domnevamo, da je nizko število ujetih in obročkanih ptic v letu 2013 posledica tudi dejanskega upada števila ptic na selitvi, saj smo leta 2013 v opravljenih lovnih dneh tudi sicer ujeli relativno manj kot v prejšnjih letih. Glede na podatke od leta 2000 dalje so bili večji upadi števila

Tabela 2: Pregled števila obročkanih ptic (mladičev v gnezdu in doraslih ptic zunaj gnezda) in števila najdenih obročkanih ptic v Sloveniji v letu 2013. Tuje najdbe so na tujem obročkane ptice, zabeležene v Sloveniji, domače najdbe so v Sloveniji obročkane ptice ponovno ujete v tujini, lokalne najdbe pa so v Sloveniji obročkane in ponovno zabeležene ptice

Table 2: Numbers of birds ringed in Slovenia (pulls in nest and fully-grown birds outside nests) and recoveries of ringed birds in 2013. Foreign recoveries in SLO are birds ringed abroad and later recorded in Slovenia, SLO recoveries abroad are birds ringed in Slovenia and found abroad. Local recoveries are birds ringed in Slovenia and recaptured in Slovenia

Slovensko ime/ Slovene name	Latinsko ime/ Scientific name	Obročkanje / Ringing			Najdbe / Finds		
		Mladiči/ nestlings	Ostalo/ other	Skupaj/ total	Tuje v SLO/ Foreign in SLO	Domače na tujem/ SLO abroad	Lokalne/ Local
Labod grbec	<i>Cygnus olor</i>		265	265	37	16	72
Mlakarica	<i>Anas platyrhynchos</i>		8	8			2
Krehelj	<i>Anas crecca</i>		1	1			
Divji petelin	<i>Tetrao urogallus</i>						1
Prepelica	<i>Coturnix coturnix</i>		2	2			
Čopasti ponirek	<i>Podiceps cristatus</i>		1	1			
Bela štokrlja	<i>Ciconia ciconia</i>	131	17	148	3		5
Čapljica	<i>Ixobrychus minutus</i>	8	7	15			1
Velika bela čaplja	<i>Ardea alba</i>				4		
Vranjek	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>		17	17	9	1	6
Kormoran	<i>Phalacrocorax carbo</i>				1		
Skobec	<i>Accipiter nisus</i>		19	19			
Kragulj	<i>Accipiter gentilis</i>		1	1			
Kanja	<i>Buteo buteo</i>		3	3			
Mokož	<i>Rallus aquaticus</i>		7	7			
Kosec	<i>Crex crex</i>		28	28			
Mala tukalica	<i>Porzana parva</i>		5	5			1
Grahastra tukalica	<i>Porzana porzana</i>		1	1			
Zelenonoga tukalica	<i>Gallinula chloropus</i>		2	2			2
Liska	<i>Fulica atra</i>		1	1			
Polojnik	<i>Himantopus himantopus</i>	8		8		1	
Priba	<i>Vanellus vanellus</i>	3		3			
Beločeli deževnik	<i>Charadrius alexandrinus</i>		5	5		1	5
Sloka	<i>Scolopax rusticola</i>				1		
Kozica	<i>Gallinago gallinago</i>		6	6			
Rdečenogi martinec	<i>Tringa totanus</i>	2		2			
Pikasti martinec	<i>Tringa ochropus</i>		2	2			
Močvirski martinec	<i>Tringa glareola</i>		5	5			
Mali martinec	<i>Actitis hypoleucos</i>		29	29			
Spremenljivi prodnik	<i>Calidris alpina</i>				1		
Rečni galeb	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>				5		
Črnoglavi galeb	<i>Ichthyaetus melanocephalus</i>		1	1	3		
Črnomorski galeb	<i>Larus cachinnans</i>				2		
Rumenonogi galeb	<i>Larus michahellis</i>	4	7	11	7		
Kričava čigra	<i>Thalasseus sandvicensis</i>				2		
Navadna čigra	<i>Sterna hirundo</i>	59		59		2	1
Domači golob	<i>Columba livia domestica</i>		1	1			
Grivar	<i>Columba palumbus</i>		2	2			
Divja grlica	<i>Streptopelia turtur</i>		3	3			
Turška grlica	<i>Streptopelia decaocto</i>		14	14			
Kukavica	<i>Cuculus canorus</i>						1

Nadaljevanje tabele 2 / Continuation of Table 2

Slovensko ime/ Slovene name	Latinsko ime/ Scientific name	Obročkanje / Ringing			Najdbe / Finds		
		Mladiči/ nestlings	Ostalo/ other	Skupaj/ total	Tuje v SLO/ Foreign in SLO	Domače na tujem/ SLO abroad	Lokalne/ Local
Veliki skovik	<i>Otus scops</i>	13	39	52			
Lesna sova	<i>Strix aluco</i>	5	3	8			
Kozača	<i>Strix uralensis</i>						1
Čuk	<i>Athene noctua</i>		1	1			
Koconogi čuk	<i>Aegolius funereus</i>		2	2			
Podhujka	<i>Caprimulgus europaeus</i>		9	9			
Hudournik	<i>Apus apus</i>	17	4	21			
Vodomec	<i>Alcedo atthis</i>		95	95			9
Čebelar	<i>Merops apiaster</i>		7	7			
Smrđokavra	<i>Upupa epops</i>	22	8	30			
Vijeglavka	<i>Jynx torquilla</i>	22	157	179			6
Mali detel	<i>Dendrocopos minor</i>		8	8			
Srednji detel	<i>Dendrocopos medius</i>		3	3			1
Veliki detel	<i>Dendrocopos major</i>		45	45			4
Zelena žolna	<i>Picus viridis</i>		8	8			
Pivka	<i>Picus canus</i>		4	4			
Postovka	<i>Falco tinnunculus</i>		184	184	2		11
Rdečenoga postovka	<i>Falco vespertinus</i>		7	7			
Škrjančar	<i>Falco subbuteo</i>		3	3			
Rjavi srakoper	<i>Lanius collurio</i>	9	205	214			2
Črnočeli srakoper	<i>Lanius minor</i>		2	2			
Veliki srakoper	<i>Lanius excubitor</i>		53	53			13
Rjavoglavi srakoper	<i>Lanius senator</i>		1	1			
Kobilar	<i>Oriolus oriolus</i>		3	3			
Šoja	<i>Garrulus glandarius</i>		29	29			2
Sraka	<i>Pica pica</i>		9	9			
Planinska kavka	<i>Pyrrhocorax graculus</i>		11	11		1	9
Kavka	<i>Coloeus monedula</i>	11		11			
Siva vrana	<i>Corvus cornix</i>		5	5			1
Krokar	<i>Corvus corax</i>	10		10			
Menišček	<i>Periparus ater</i>	49	455	504			144
Čopasta sinica	<i>Lophophanes cristatus</i>		70	70			3
Močvirska sinica	<i>Poecile palustris</i>	27	210	237			22
Gorska sinica	<i>Poecile montanus</i>		51	51			15
Plavček	<i>Cyanistes caeruleus</i>	183	1377	1560	1		86
Velika sinica	<i>Parus major</i>	408	2874	3282		3	184
Plasiča	<i>Remiz pendulinus</i>		88	88	1	1	1
Brkata sinica	<i>Panurus biarmicus</i>		7	7			
Hribski škrjanec	<i>Lullula arborea</i>		4	4			
Breguljka	<i>Riparia riparia</i>		709	709	2	2	54
Kmečka ×	<i>Hirundo rustica</i> ×		4	4			
mestna lastovka	<i>Delichon urbicum</i>						
Kmečka lastovka	<i>Hirundo rustica</i>	155	11964	12119	9	6	182
Skalna lastovka	<i>Ptyonoprogne rupestris</i>	4		4			
Mestna lastovka	<i>Delichon urbicum</i>		55	55			5

Nadaljevanje tabele 2 / Continuation of Table 2

Slovensko ime/ Slovene name	Latinsko ime/ Scientific name	Obročkanje / Ringing			Najdbe / Finds		
		Mladiči/ nestlings	Ostalo/ other	Skupaj/ total	Tuje v SLO/ Foreign in SLO	Domače na tujem/ SLO abroad	Lokalne/ Local
Svilnica	<i>Cettia cetti</i>		12	12			4
Dolgorepka	<i>Aegithalos caudatus</i>		241	241			18
Severni kovaček	<i>Phylloscopus trochilus</i>		238	238			
Vrbji kovaček	<i>Phylloscopus collybita</i>		1575	1575	1	2	11
Grmovščica	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>		697	697			1
Mušja listnica	<i>Phylloscopus inornatus</i>		2	2			
Rakar	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	53	301	354	1		15
Tamariskovka	<i>Acrocephalus melanopogon</i>		15	15			1
Biča trstnica	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>		2758	2758	2	4	12
Srpična trstnica	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>		2076	2076	2	3	9
Močvirska trstnica	<i>Acrocephalus palustris</i>		1075	1075	1		30
Kratkoperuti vrtnik	<i>Hippolais polyglotta</i>		22	22			1
Rumeni vrtnik	<i>Hippolais icterina</i>		179	179			2
Kobilicar	<i>Locustella naevia</i>		69	69			1
Rečni cvrčalec	<i>Locustella fluviatilis</i>		10	10			
Trstni cvrčalec	<i>Locustella luscinioides</i>		18	18			
Črnoglavka	<i>Sylvia atricapilla</i>	1	15588	15589	1	5	177
Vrtna penica	<i>Sylvia borin</i>		4106	4106	1		9
Pisana penica	<i>Sylvia nisoria</i>	4	10	14			1
Mlinarček	<i>Sylvia curruca</i>		231	231		1	
Rjava penica	<i>Sylvia communis</i>		385	385	1		5
Taščična penica	<i>Sylvia cantillans</i>		1	1			
Rdečeglavi kraljiček	<i>Regulus ignicapilla</i>		36	36			1
Rumenoglavi kraljiček	<i>Regulus regulus</i>		817	817			2
Stržek	<i>Troglodytes troglodytes</i>		93	93			3
Brglez	<i>Sitta europaea</i>	37	69	106			22
Dolgoprsti plezalček	<i>Certhia familiaris</i>		24	24			
Kratkoprsti plezalček	<i>Certhia brachydactyla</i>		4	4			
Škorec	<i>Sturnus vulgaris</i>	62	166	228			
Kos	<i>Turdus merula</i>	21	731	752		2	47
Brinovka	<i>Turdus pilaris</i>		5	5			
Vinski drozg	<i>Turdus iliacus</i>		3	3			
Cikovt	<i>Turdus philomelos</i>		247	247			3
Carar	<i>Turdus viscivorus</i>		3	3			
Sivi muhar	<i>Muscicapa striata</i>		68	68			
Taščica	<i>Erithacus rubecula</i>		3321	3321		1	25
Modra taščica	<i>Luscinia svecica</i>		42	42			
Veliki slavec	<i>Luscinia luscinia</i>		18	18		1	1
Slavec	<i>Luscinia megarhynchos</i>	5	138	143			5
Rubinasti slavec	<i>Calliope calliope</i>		1	1			
Črnoglavi muhar	<i>Ficedula hypoleuca</i>		98	98			
Belovrati muhar	<i>Ficedula albicollis</i>	31	15	46			
Šmarnica	<i>Phoenicurus ochruros</i>	39	63	102			1
Pogorelček	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>		81	81			
Slegur	<i>Monticola saxatilis</i>		1	1			

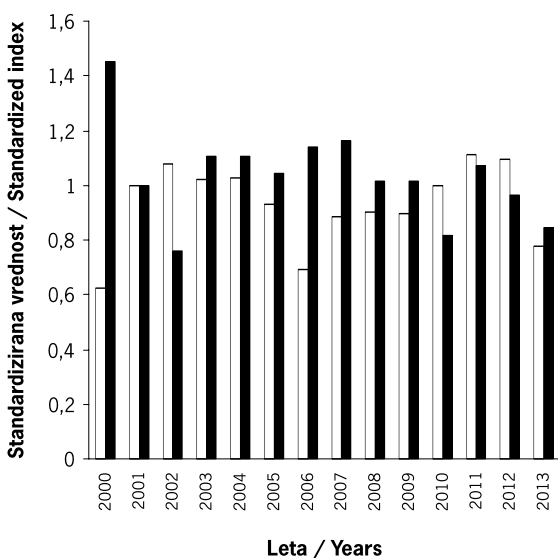
Nadaljevanje tabele 2 / Continuation of Table 2

Slovensko ime/ Slovene name	Latinsko ime/ Scientific name	Obročkanje / Ringing			Najdbe / Finds		
		Mladiči/ nestlings	Ostalo/ other	Skupaj/ total	Tuje v SLO/ Foreign in SLO	Domače na tujem/ SLO abroad	Lokalne/ Local
Repaljščica	<i>Saxicola rubetra</i>	39	41	80			5
Prosnik	<i>Saxicola rubicola</i>		31	31	1		
Kupčar	<i>Oenanthe oenanthe</i>		3	3			
Povodni kos	<i>Cinclus cinclus</i>	14		14			
Domači vrabec	<i>Passer domesticus</i>	4	477	481			32
Italijanski vrabec	<i>Passer italiae</i>		2	2			
Poljski vrabec	<i>Passer montanus</i>	88	1169	1257			20
Planinska pevka	<i>Prunella collaris</i>		4	4			7
Siva pevka	<i>Prunella modularis</i>	1	4304	4305	1	4	14
Rumena pastirica	<i>Motacilla flava</i>		52	52			
Siva pastirica	<i>Motacilla cinerea</i>		8	8			
Bela pastirica	<i>Motacilla alba</i>	3	20	23			
Travniška cipa	<i>Anthus pratensis</i>		2	2			
Drevesna cipa	<i>Anthus trivialis</i>		83	83			
Ščinkavec	<i>Fringilla coelebs</i>		1256	1256			17
Pinoža	<i>Fringilla montifringilla</i>		194	194			
Dlesk	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	1	1006	1007	2		10
Kalin	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>		34	34			
Škrlatec	<i>Carpodacus erythrinus</i>		2	2			
Zelenec	<i>Chloris chloris</i>		2001	2001	1	3	62
Repnik	<i>Linaria cannabina</i>		163	163			
Brezovček	<i>Acanthis flammea</i>		1	1			
Krivokljun	<i>Loxia curvirostra</i>		13	13			
Lišček	<i>Carduelis carduelis</i>		933	933		1	30
Grilček	<i>Serinus serinus</i>		543	543		2	11
Čížek	<i>Spinus spinus</i>		4162	4162	7	9	103
Veliki strnad	<i>Emberiza calandra</i>		3	3			
Rumeni strnad	<i>Emberiza citrinella</i>		131	131			8
Skalni strnad	<i>Emberiza cia</i>		4	4			
Vrtni strnad	<i>Emberiza hortulana</i>	6	11	17			
Plotni strnad	<i>Emberiza cirius</i>		21	21			
Trstni strnad	<i>Emberiza schoeniclus</i>		410	410	2		2
Skupaj / Total		1559	71970	73529	114	73	1580

selečih se pevcev zabeleženi tudi v letih 2002 in 2010 (slika 1). Sicer pa sta med obročkanih selivkami tako kot v letu 2012 (VREZEC *et al.* 2013) prevladovali črnoglavka *Sylvia atricapilla* in kmečka lastovka z 38 % vseh obročkanih ptic (tabela 3).

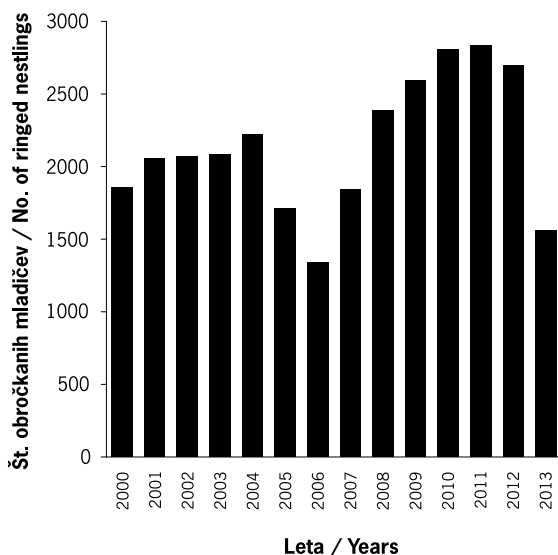
Leta 2013 smo obročkali tudi manj mladičev v gnezdu, čeprav se je tovrstna obročkavalna aktivnost še posebej povečala po letu 2006 (slika 2). Porast med letoma 2008 in 2012 je bila najverjetneje posledica

različnih intenzivnejših raziskav v okviru institucij, zlasti NIB, DOPPS in KPSS, in ne toliko povečanega zanimanja samih obročkovalcev za ta del aktivnosti. Obročkanju na gnezdu pa bo treba v prihodnje posvetiti več pozornosti, saj so ravno najdbe v gnezdih obročkanih ptic zaradi znanih virov najdragocenejše (npr. SAUROLA *et al.* 2013). Pravzaprav so bile pobude sistematičnega popisovanja gnezd pri nas podane že v preteklosti, takrat predvsem v okviru opazovalcev

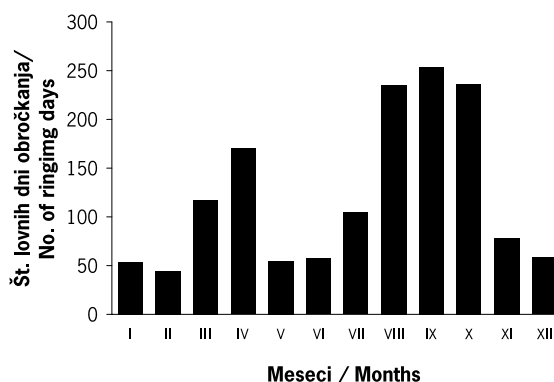
Slika 1: Dinamika napora obročkanja ptic (število lovnih dni; beli stolpci) in intenzivnost lova (število ujetih ptic na lovni dan; črni stolpci) v Sloveniji med letoma 2000 in 2013. Vrednosti so standardizirane glede na leto 2001.

Figure 1: Dynamics of bird ringing activity in Slovenia between 2000 and 2013 expressed as ringing effort (No. of trapping days; white columns) and trapping intensity (No. of birds ringed per day; black columns). Values are standardized to the year 2001.

Slika 2: Dinamika števila obročkanih mladičev v gnezdu v Sloveniji med letoma 2000 in 2013

Figure 2: Dynamics of the number of ringed nestlings in Slovenia between 2000 and 2013

Slika 3: Sezonska dinamika obročkovalne dejavnosti v splošni obročkovaški shemi za obročkanje selivk v letu 2013 (n = 1463 lovnih dni)

Figure 3: Seasonal dynamics of ringing activity in the general ringing scheme for migrants in 2013 (n = 1463 trapping days)

in ne obročkovalec ptic (VOGRIN 1991, 1992), a niso zaživele. Popisovanje in obročkanje mladičev v gnezduh je sicer v tujini stalna praksa, ki prispeva ključne podatke o gnezdkah, njihovem gnezditvenem uspehu, preživetju ter s tem ogroženosti, tako kot njihovi disperziji in migraciji, čemur se posvečajo predvsem obročkovanci v okviru t. i. gnezditvene sheme (NRS – Nest Record Scheme) (REDFERN & CLARK 2001, SAUOLA *et al.* 2013). V letu 2013 smo v največji meri obročkali mladiče velike sinice *Parus major* in plavčka *Cyanistes caeruleus* s skupaj 38 % vseh obročkanih mladičev v letu 2013 od skupaj 1559 mladičev (tabela 3).

3.2. Analiza obročkovaških lovišč

Obročkanje ptic je leta 2013 v okviru splošne obročkovaške sheme potekalo prek celega leta, vendar pa se je napor obročkovaške dejavnosti med letom izrazito spreminjal (slika 3). Najintenzivnejše obročkanje ptic po splošni obročkovaški shemi je potekalo spomladi med marcem in aprilom ter jeseni med avgustom in oktobrom. Ta dinamika se v večji meri prekriva s selitvenimi valovi selivk, ne pa tudi v popolnosti, saj so pri nas selitveni valovi precej širši, spomladi od februarja do konca maja in jeseni od avgusta do konca novembra (TOME *et al.* 2005, VREZEC *et al.* 2006), kar bo treba pri postavljanju sistematičnih obročkovaških shem v prihodnosti nujno upoštevati.

Upoštevaje zgolj podatke o obročkanih selivkah (določeni po kriterijih selekcije vrst, opisanih v metodah) na loviščih smo v letu 2013 lovili na 160 lokacijah po Sloveniji ter skupno opravili 1463 lovnih

Tabela 3: Pregled najpogostejših vrst obročkanih in ponovno zabeleženih obročkanih ptic v Sloveniji v letu 2013. Prikazane so vrste z več kot 1 % obročkanih osebkov v posamezni kategoriji po padajočem številu osebkov.

Table 3: An overview of the most numerous species among ringed birds and recoveries in Slovenia in 2013. Species with more than 1% of individuals in a given category are shown in decreasing order of abundance.

V gnezdu/ In nest	Zunaj gnezda/ Outside nest	Tuje v SLO/ Foreign in SLO	Domače na tujem/ SLO abroad	Lokalne/ Local
<i>Parus major</i>	<i>Sylvia atricapilla</i>	<i>Cygnus olor</i>	<i>Cygnus olor</i>	<i>Parus major</i>
<i>Cyanistes caeruleus</i>	<i>Hirundo rustica</i>	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	<i>Spinus spinus</i>	<i>Hirundo rustica</i>
<i>Hirundo rustica</i>	<i>Prunella modularis</i>	<i>Hirundo rustica</i>	<i>Hirundo rustica</i>	<i>Sylvia atricapilla</i>
<i>Ciconia ciconia</i>	<i>Spinus spinus</i>	<i>Larus michahellis</i>	<i>Sylvia atricapilla</i>	<i>Periparus ater</i>
<i>Passer montanus</i>	<i>Sylvia borin</i>	<i>Spinus spinus</i>	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	<i>Spinus spinus</i>
<i>Sturnus vulgaris</i>	<i>Erithacus rubecula</i>	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	<i>Prunella modularis</i>	<i>Cyanistes caeruleus</i>
<i>Sterna hirundo</i>	<i>Parus major</i>	<i>Ardea alba</i>	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	<i>Cygnus olor</i>
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	<i>Ciconia ciconia</i>	<i>Phylloscopus collybita</i>	<i>Chloris chloris</i>
<i>Periparus ater</i>	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	<i>Ichthyæetus melanocephalus</i>	<i>Chloris chloris</i>	<i>Riparia riparia</i>
<i>Phoenicurus ochruros</i>	<i>Chloris chloris</i>	<i>Larus cachinnans</i>	<i>Parus major</i>	<i>Turdus merula</i>
<i>Saxicola rubetra</i>	<i>Phylloscopus collybita</i>	<i>Thalasseus sandvicensis</i>	<i>Riparia riparia</i>	<i>Passer domesticus</i>
<i>Sitta europaea</i>	<i>Cyanistes caeruleus</i>	<i>Falco tinnunculus</i>	<i>Sterna hirundo</i>	<i>Carduelis carduelis</i>
<i>Ficedula albicollis</i>	<i>Fringilla coelebs</i>	<i>Riparia riparia</i>	<i>Turdus merula</i>	<i>Acrocephalus palustris</i>
<i>Poecile palustris</i>	<i>Passer montanus</i>	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	<i>Serinus serinus</i>	<i>Erithacus rubecula</i>
<i>Upupa epops</i>	<i>Acrocephalus palustris</i>	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	<i>Poecile palustris</i>
<i>Jynx torquilla</i>	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	<i>Remiz pendulinus</i>	<i>Sitta europaea</i>
<i>Turdus merula</i>	<i>Carduelis carduelis</i>	<i>Emberiza schoeniclus</i>	<i>Himantopus himantopus</i>	<i>Passer montanus</i>
<i>Apus apus</i>	<i>Regulus regulus</i>		<i>Charadrius alexandrinus</i>	<i>Aegithalos caudatus</i>
	<i>Turdus merula</i>		<i>Pyrrhocorax graculus</i>	<i>Fringilla coelebs</i>
			<i>Sylvia curruca</i>	
			<i>Erithacus rubecula</i>	
			<i>Luscinia luscinia</i>	
			<i>Carduelis carduelis</i>	

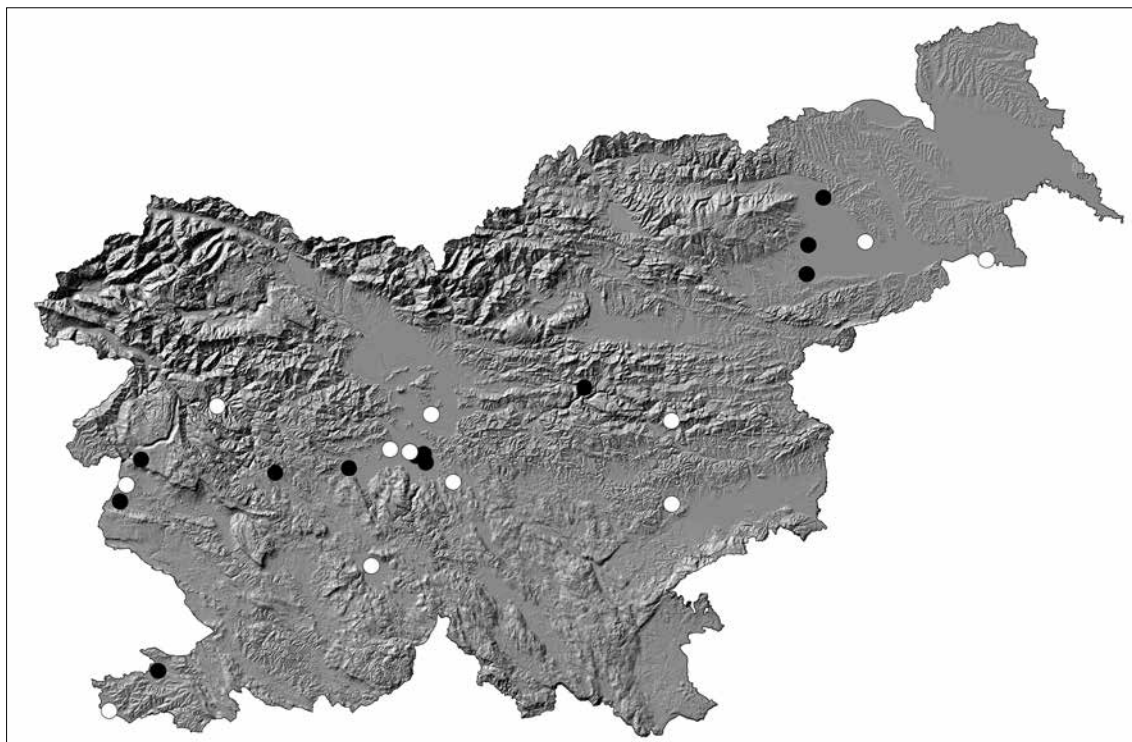
dni. Med njimi smo kot dejavna lovišča s potencialom opredelitve kot CES glede na intenzivnost lova izbrali 24 lovišč (15 %; tabela 4), druga lovišča pa so bila priložnostna. Med izbranimi lovišči smo v vsaj šestih mesecih lovili na 12 loviščih (tabela 4), ki so tudi potencialna CES-lovišča. Problem izbranih lovišč se kaže v številu dejavnih obročkovalcev, saj gre večinoma za enega ali dva obročkovalca, kar je lahko težava pri zagotavljanju stalnosti napora na dolgi rok. V tem pogledu izstopa tradicionalno lovišče na Vrhniki s šestimi dejavnimi obročkovalci v letu

2013, za njim pa še Škocjanski zatok, Cerkniško jezero ter nekaj lovišč v okolici Ljubljane, zlasti na Ljubljanskem barju (npr. Parte, Kozlarjeva gošča; tabela 4). Kljub temu lahko lovišča z le enim ali dvema obročkovalcema, če je stalni napor lova zagotovljen, ustrezajo kriteriju CES-lovišča. Glede na prostorsko razporeditev potencialnih CES-lovišč v Sloveniji se kaže dokaj dobra pokritost, večje vrzeli pa so v alpskem (severozahod), dolenskem (jugovzhod) in prekmurskem (skrajni severovzhod) delu Slovenije (slika 4).

Tabela 4: Pregled lovišč za obročkanje ptic v Sloveniji, ki so bila v letu 2013 najbolj dejavna glede na stalnost lova prek leta (nad črto so lovišča, ki so delovala vsaj v šestih mesecih), število lovnih dni (izbrana le lovišča z opravljenimi več kot 10 lovnimi dnevi) in intenzivnost lova (izbrana le lovišča z intenzivnostjo lova več kot 10 ptic na lovni dan) in navedbo dejavnih obročkovalcev, ki so v letu 2013 delovali v okviru lovišča

Table 4: An overview of the most active ringing sites in Slovenia in 2013 by constant trapping throughout the year (sites that operated during at least six months are listed above the line), by number of trapping days (only sites with > 10 trapping days are shown) and by trapping intensity (only sites with > 10 birds trapped per day are shown). The names of ringers active at these sites are given

Lokacija/ Site	Št. aktivnih mesecev/ No. of months active	Napor (št. lovnih dni)/ Effort (no. of trapping days)	Intenzivnost lova (št. obročkanih ptic/ lovni dan)/ Intensity of trapping (no. of ringed birds/ trapping day)	Št. aktivnih obročkovalcev/ No. of active ringers	Obročkovalci/ Ringers
Požeg (Pragersko)	11	61	60,5	1	I. Vreš
Godovič	11	104	11,5	1	P. Grošelj
Medvedce (Pragersko)	10	60	74,5	2	F. Bračko, I. Vreš
Škocjanski zatok (Koper)	10	45	10,8	4	I. Brajnik, T. Mihelič, Ž. Šalamun, D. Šere
Vrhnika (Ljubljansko barje)	9	128	142,4	6	J. Bricelj ml., D. Fekonja, B. Lapanja, D. Pogačar, P. Štirn, T. Trilar
Hauptmance (Ljubljansko barje)	8	27	64,6	3	J. Bricelj ml., A. Colnar, D. Pogačar
Zagorje ob Savi	8	21	19,1	1	A. Lisec
Dogoše (Maribor)	7	16	43,4	1	F. Bračko
Parte (Ljubljansko barje)	7	52	35,4	4	A. Colnar, S. Kos, D. Šere, B. Vidic
Ravnica (Nova Gorica)	7	11	20,0	2	D. Belingar, D. Bon
Kozlarjeva gošča (Ljubljansko barje)	6	42	41,9	5	B. Vidic, M. Jankovič, T. Jankovič, S. Kos, D. Šere
Bilje (Nova Gorica)	6	49	31,5	2	D. Bon, M. Keber
Ormož	5	14	104,1	1	I. Vreš
Hajdoše (Ptuj)	5	18	98,3	2	F. Bračko, I. Vreš
Sečoveljske soline	5	30	68,9	3	T. Mihelič, A. Sovinc, R. Tekavčič
Jarše (Ljubljana)	5	18	46,0	1	D. Petkovšek
Črna vas (Ljubljansko barje)	5	28	34,1	3	T. Jankovič, Ž. Šalamun, B. Vidic
Zdravci	5	17	19,6	2	M. Gobec, J. Gračner
Vnanje Gorice (Ljubljansko barje)	4	27	93,4	1	R. Tekavčič
Bičje (Grosuplje)	4	15	25,1	3	J. Figelj, T. Mihelič, Ž. Šalamun
Okroglice (Zidani most)	4	16	12,1	1	M. Gobec
Šebrelje (Idrija)	3	11	102,5	1	B. Lapanja
Cerkniško jezero	2	10	92,8	4	B. Lapanja, D. Šere, R. Tekavčič, B. Vidic
Mark (Šempeter pri Novi Gorici)	2	32	24,0	1	J. Mikuletič

Slika 4: Razporeditev najbolj dejavnih lovišč za spremljanje selitve ptic po Sloveniji v letu 2013. Črno so označena lovišča, na katerih smo obročkali vsaj šest mesecev v letu 2013, beli krožci pa so lovišča, na katerih smo obročkali pet mesecev ali manj.

Figure 4: Spatial distribution of the most active ringing sites for migrants in Slovenia in 2013. Black circles mark sites where ringing activity took place during at least six months, while white circles indicate sites where ringing activity took place during five months or less.

3.3. Redke vrste

V letu 2013 smo med redkimi vrstami obročkali tri ptice dveh vrst (tabela 5). Rubinasti slavec *Calliope calliope*, katerega prvoletni samec je bil obročkan in izpuščen 24. 10. 2013, je bil celo nova vrsta v favni ptic Slovenije (ŠERE & VREŠ 2014). Poleg tega smo z aktualnega seznama Komisije za redkosti (HANŽEL &

ŠERE 2011) v letu 2013 zabeležili dve mušji listnici *Phylloscopus inornatus*, ki se pri nas sicer pojavlja vse pogosteje. V zadnjih desetih letih od 2003 dalje je bila na primer zabeležena v kar šestih letih. Med navedenimi podatki iz leta 2013 sta s strani Nacionalne komisije za redkosti trenutno potrjena podatka za rubinastega slavca in mušjo listnico iz Požega (HANŽEL 2014).

Tabela 5: Redke vrste, obročkane v Sloveniji v letu 2013

Table 5: Rare bird species ringed in Slovenia in 2013

Vrsta/ Species	Obroček/ Ring	Spol/ Sex	Starost/ Age	Datum/ Date	Kraj/ Location	Obročkovalec/ Ringer	Foto/ Photo
<i>Phylloscopus inornatus</i>	KT 59010			1. 10. 2013	Požeg, Pragersko	I. Vreš	slika 5
<i>Calliope calliope</i>	AZ 98320	♂	1Y	24. 10. 2013	Ormož	I. Vreš	slika 6
<i>Phylloscopus inornatus</i>	KT 80039			28. 10. 2013	Črna vas, Ljubljansko barje	B. Vidic	

Slika 5: Mušja listnica *Phylloscopus inornatus*, Požeg, Pragersko, Slovenija, 1. 10. 2013 (foto: I. Vreš)

Figure 5: Yellow-browed Warbler *Phylloscopus inornatus*, Požeg, Pragersko, Slovenia, 1 Oct 2013 (photo: I. Vreš)

Slika 6: Rubinasti slavec *Calliope calliope*, Ormož, Slovenija, 24. 10. 2013 (foto: D. Šere)

Figure 6: Siberian Rubythroat *Calliope calliope*, Ormož, Slovenia, 24 Oct 2013 (photo: D. Šere)

3.4. Pregled najdb obročkanih ptic

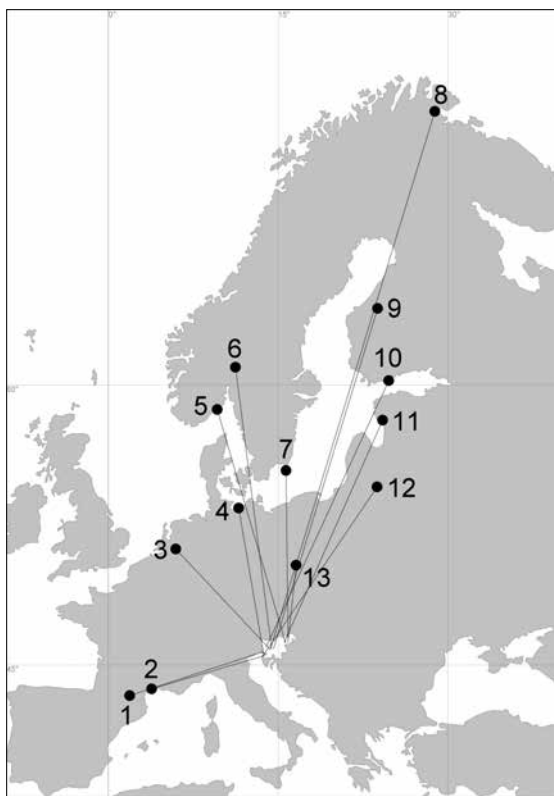
Najdbe obročkanih ptic smo zbrali iz 21 evropskih držav, med katerimi je več kot 25 % najdb iz Hrvaške, med tujimi najdbami pa poleg Hrvaške prevladujejo še najdbe iz ostalih treh sosednjih držav (tabela 6). Več kot 30 % vseh najdb ptic obročkanih na tujem in ponovno zabeleženih v Sloveniji so bili labodi grbci *Cygnus olor*, v večjem deležu (nad 5 % vseh najdb) pa so prevladovali še kmečke lastovke, vranjeki, čizki in rumenonogi galebi *Larus michahellis* (tabela 3). Labodi grbci prevladujejo tudi med najdbami v Sloveniji obročkanih ptic na tujem, prek 20 %, v večjem številu (nad 5 % domačih najdb) pa so bili med takšnimi najdbami še čizek, kmečka lastovka, črnoglavka, bičja trstnica *Acrocephalus schoenobaenus* in siva pevka *Prunella modularis* (tabela 3). Čedalje večji pomen pri pridobivanju najdb imajo tudi najdbe neobročkovalcev oziroma opazovalcev ptic, na kar kaže povečano število najdb labodov grbcev, vranjekov in rumenonogih galebov. Barvne sheme obročkanka so zato pri vrstah, kjer so mogoče, čedalje pomembnejše za zagotavljanje večjega števila povratnih informacij o obročkanih pticah.

Med zbranimi je najbolj zanimiva najdba doslej verjetno najstarejšega najdenega laboda grbca pri nas, starega več kot 25 let. Ptica z obročkom RADOLFZELL RV1306 je bila dne 6. 11. 2013 najdena na Vrhniku (ujel Pavle Štirn), obročkana pa je bila že kot odrasla samica v Linzu (Avstrija) dne 16. 11. 1988. Najstarejši labod grbec, najden v Evropi, je imel več kot 28 let (EURING 2012).

Tabela 6: Pregled držav po domačih in tujih najdbah obročkanih ptic v letu 2013

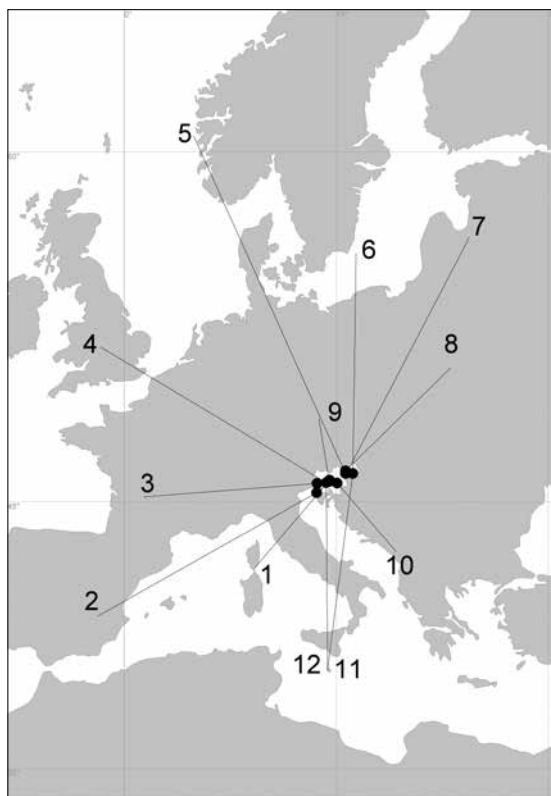
Table 6: An overview of countries by the number of birds ringed or recovered in and outside Slovenia in 2013

Država/ Country	Domače najdbe na tujem/ SLO recoveries abroad	Tuje najdbe v SLO / Foreign recoveries in SLO	Skupaj/ Total
Hrvaška	7	43	50
Madžarska	8	24	32
Avstrija	19	8	27
Italija	6	15	21
Poljska	6	9	15
Češka	7	7	14
Francija	3	3	6
Slovaška	1	5	6
Nemčija	3	1	4
Norveška	1	3	4
Malta	4		4
Španija	2	1	3
Finska		2	2
Litva		2	2
Švedska	1	1	2
Estonija		1	1
Nizozemska		1	1
Velika Britanija	1		1
Latvija	1		1
Črna gora	1		1
Srbija	1		1

Slika 7: Pomembnejše najdbe po Evropi obročkanih ptic in kasneje ugotovljenih v Sloveniji leta 2013 (pika ponazarja kraj obročkanja): 1 – sloka *Scolopax rusticola* (PARIS GY 109516), 2 – kričava čigra *Thalasseus sandvicensis* (PARIS GE 59818), 3 – močvirska trstnica *Acrocephalus palustris* (ARNHEM AU 11625), 4 – spremenljivi prodnik *Calidris alpina* (HIDENSEE OB 47075), 5 – črnoglavka *Sylvia atricapilla* (STAVANGER EH 43464), 6 – čížek *Spinus spinus* (STAVANGER 6H 90160), 7 – rjava penica *Sylvia communis* (STOCKHOLM 1ET 02045), 8 – bičja trstnica *Acrocephalus schoenobaenus* (STAVANGER HD 21229), 9 – postovka *Falco tinnunculus* (HELSINKI S 346849), 10 – siva pevka *Prunella modularis* (FINLAND 382004 H), 11 – čížek *Carduelis carduelis* (MATSALU CA 54214), 12 – rečni galeb *Chroicocephalus ridibundus* (LITHUANIA HA 1622), 13 – črnomorski galeb *Larus cachinnans* (GDANSK PCDDK)

Figure 7: Important finds of birds ringed in Europe and recovered in Slovenia in 2013 (black dots mark the site of ringing): 1 – Woodcock *Scolopax rusticola* (PARIS GY 109516), 2 – Sandwich Tern *Thalasseus sandvicensis* (PARIS GE 59818), 3 – Marsh Warbler *Acrocephalus palustris* (ARNHEM AU 11625), 4 – Dunlin *Calidris alpina* (HIDENSEE OB 47075), 5 – Blackcap *Sylvia atricapilla* (STAVANGER EH 43464), 6 – Siskin *Spinus spinus* (STAVANGER 6H 90160), 7 – Common Warbler *Sylvia communis* (STOCKHOLM 1ET 02045), 8 – Sedge Warbler *Acrocephalus schoenobaenus* (STAVANGER HD 21229), 9 – Kestrel *Falco tinnunculus* (HELSINKI S 346849), 10 – Dunnock *Prunella modularis* (FINLAND 382004 H), 11 – Siskin (MATSALU CA 54214), 12 – Black-headed Gull *Chroicocephalus ridibundus* (LITHUANIA HA 1622), 13 – Caspian Gull *Larus cachinnans* (GDANSK PCDDK)

Slika 8: Pomembnejše najdbe v Sloveniji obročkanih ptic in kasneje ugotovljenih drugod po Evropi in letu 2013 (pika ponazarja kraj obročkanja): 1 – siva pevka *Prunella modularis* (LJUBLJANA AZ 405), 2 – srpična trstnica *Acrocephalus scirpaceus* (LJUBLJANA KT 13469), 3 – čížek *Spinus spinus* (LJUBLJANA AZ 51839), 4 – mlinarček *Sylvia curruca* (LJUBLJANA AV 38620), 5 – črnoglavka *Sylvia atricapilla* (LJUBLJANA AV 27958), 6 – veliki slavec *Luscinia luscinia* (LJUBLJANA AV 28320), 7 – kos *Turdus merula* (LJUBLJANA E 31456), 8 – labod grbec *Cygnus olor* (LJUBLJANA LG 559), 9 – velika sinica *Parus major* (LJUBLJANA AZ 78477), 10 – lišček *Carduelis carduelis* (LJUBLJANA AZ 1029), 11 – črnoglavka (LJUBLJANA AZ 95572), 12 – kmečka lastovka *Hirundo rustica* (LJUBLJANA KT 75498)

Figure 8: Important finds of birds ringed in Slovenia and found elsewhere in Europe in 2013 (dots mark the site of ringing): 1 – Dunnock *Prunella modularis* (LJUBLJANA AZ 405), 2 – Reed Warbler *Acrocephalus scirpaceus* (LJUBLJANA KT 13469), 3 – Siskin *Spinus spinus* (LJUBLJANA AZ 51839), 4 – Lesser Whitethroat *Sylvia curruca* (LJUBLJANA AV 38620), 5 – Blackcap *Sylvia atricapilla* (LJUBLJANA AV 27958), 6 – Thrush Nightingale *Luscinia luscinia* (LJUBLJANA AV 28320), 7 – Blackbird *Turdus merula* (LJUBLJANA E 31456), 8 – Mute Swan *Cygnus olor* (LJUBLJANA LG 559), 9 – Great Tit *Parus major* (LJUBLJANA AZ 78477), 10 – Goldfinch *Carduelis carduelis* (LJUBLJANA AZ 1029), 11 – Blackcap (LJUBLJANA AZ 95572), 12 – Barn Swallow *Hirundo rustica* (LJUBLJANA KT 75498)

Originalni obroček je bil zaradi dotrajanosti zamenjan, ptica pa izpuščena. Najdaljša zabeležena razdalja med krajem obročkanja in najdbe je bila v letu 2013 pri bičji trstnici, in sicer je Brane Lapanja 30. 10. 2013 na Vrhniki ujel prvoletno ptico, ki je bila natanko mesec dni prej obročkana v 2801 km oddaljenem kraju na Norveškem. Ptica je torej na poti v povprečju preletela razdaljo 93 km na dan. Med najdbami smo razdalje, večje kot 1000 km, zabeležili še pri postovki *Falco tinnunculus* (1999 km, Finska), črnoglavki (1720 km, Norveška), sivi pevki (1720 km, Finska), čizku (1652 km, Norveška), srpični trstnici *Acrocephalus scirpaceus* (1464 km, Španija), mlinařku *Sylvia curruca* (1355 km, Velika Britanija), kosu *Turdus merula* (1296 km, Latvija), rečnem galebu *Chroicocephalus ridibundus* (1281 km, Litva), kmečki lastovki (1121 km, Malta), velikem slavcu *Luscinia luscinia* (1087 km, Švedska) in rjavi penici *Sylvia communis* (1060 km, Švedska). Celoten pregled razrešenih domačih in tujih najdb ter komentarji k zanimivejšim najdbam so podani v dodatku 1 s prikazom pomembnejših tujih (slika 7) in domačih najdb (slika 8).

Lokalne najdbe, skupaj smo jih v letu 2013 zabeležili 1580, v večini obročkovalskih poročil doslej niso bile deležne posebne pozornosti. Za sodobne ornitološke raziskave pa so lokalne najdbe izjemnega pomena, saj je z njimi mogoče razreševati zapletena znanstveno in naravovarstveno pomembna vprašanja o preživetju, življenjskem reprodukcijskem uspehu, starostni strukturi populacij ipd., kar je ključno za razumevanje populacijske biologije, vedenja in navsezadnje varstva vrst in njihovih habitatov (SAUROLA *et al.* 2013). V Sloveniji so se doslej lokalne najdbe večinoma obravnavale in analizirale v sklopu znanstvenih raziskav, pri katerih je šlo za točno določena vprašanja z vnaprej določeno in navadno lokalno omejeno obročkovalsko shemo (npr. TOME & DENAC 2009, TOME 2011, TOME & DENAC 2012, BORDJAN & TOME 2014). Po drugi strani so lokalne najdbe ključen vir temeljnih informacij o biologiji vrst, npr. disperziji in starosti, za stalnice in selivke na kratke razdalje, pri katerih že 100 kilometrov pomeni velik premik. Kot primer so največje razdalje najdb zabeležene pri neselivskih kurah na Finskem (SAUROLA *et al.* 2013): gozdni jereb *Tetrastes bonasia* (5 km), ruševca *Lyrurus tetrax* (32 km), divji petelin *Tetrao urogallus* (52 km), jerebica *Perdix perdix* (210 km) in fazan *Phasianus colchicus* (215 km). Razdalje, ki jih te ptice preletijo, so majhne in zato je obravnava lokalnih najdb zanje ključna. Lokalne najdbe so sicer zelo pomembne z različnih vidikov: spremljajo se starost pri pticah, lokalna disperzija, pojavljanje na istem mestu ob določenem času, počitki na selitvi in

pridobivanje na masi, preleti na krajših razdaljah po Sloveniji, zvestoba gnezdišču in življenjska produkcija potomstva, preživetje ipd. Kot ilustracija pomena lokalnih najdb so v dodatku 2 zbrane najzanimivejše lokalne najdbe obročkanih ptic leta 2013 v Sloveniji. Lokalne najdbe bodo morale biti v prihodnje tudi pri nas deležne večje pozornosti.

Zahvala: Obročkovalno dejavnost je leta 2013 v okviru dejavnosti Prirodoslovnega muzeja Slovenije delno podprlo Ministrstvo za kulturo, del sredstev pa so prispevali donatorji. Zahvala gre tudi obročkovalcem, zunanjim sodelavcem Prirodoslovnega muzeja Slovenije, ki so večinoma s prostovoljnimi delom zbrali veliko število dragocenih podatkov o obročkanih pticah in tako pripomogli k nadaljevanju dolgoletnega neprekinjenega obročkanja ptic v raziskovalne namene v Sloveniji: Dušan Belingar, Darjo Bon, Dejan Bordjan, Ivo Božič, Franc Bračko, Igor Brajnik, Jože Bricelj, Alfonz Colnar, Marjan Debelič, Katarina Denac, Dušan Dimnik, Jernej Figelj, Marjan Gobec, Jože Gračner, Dejan Grohar, Peter Grošelj, Vojko Havliček, Ludvik Jakopin, Marko Jankovič, Tone Jankovič, Milovan Keber, Urša Koce, Brane Koren, Stane Kos, Brane Lapanja, Ivan Lipar, Anton Lisec, Tomaž Mihelič, Jurij Mikuletič, Jože Nered, Dušan Petkovšek, Zdravko Podhraški, Dušan Pogačar, Milan Pustoslemšek, Andrej Sovinc, Željko Šalamun, Iztok Škornik, Pavle Štirn, Vlado Štolfa, Polde Štricelj, Rudi Tekavčič, Davorin Tome, Tomi Trilar, Andrej Trontelj, Miro Vamberger, Bogdan Vidic, Iztok Vreš, Davorin Vrhovnik in Ivan Zlobko. Pri vestnem beleženju in sporočanju na terenu prebranih obročkov ptic so poleg zgoraj naštetih obročkovalcev sodelovali tudi neobročkovalski sodelavci: Tilen Basle, Mateja Blažič, Daniel Bosch, Luka Božič, Bojan Bratoz, Mario Burlin, Mitja Denac, Jože Dolenc, Anton Dvoršak, Uroš Erjavec, Matej Gamser, Marko Goršič, Helena Hace, Jurij Hanžel, Petra Hladnik, Valentin Husič, Smiljana Ivanc, Ines Jamnik Peternel, Aljaž Jež, Mirko Kastelic, Katarina Kenda, Dušan Klenovšek, Primož Kmecl, Anton Kovačič, Bernarda Kumer, Boris Leskovic, Janez Markoli, Tanja Milharčič, Giovanna Mitri, Borut Mozetič, Robert Peras, B. Podlesnik, Marta Pogačar, Jernej Polajnar, Tjaša Pršin, Bia Rakar, Borut Rubinič, Tine Schein, Stefan Siegel, Mirko Skrt, Brigita Slavec, Petra Šink, Bojan Škerjanc, Tone Trebar, Duša Vadnjal, Milan Vogrin, Lovro Vražič, Eva Vukelič in Marija Žagar. Zahvaljujemo se tudi Andreju Kapli za izdelavo karte s prikazom obročkovalskih lovišč.

4. Povzetek

Leta 2013 smo v Sloveniji obročkali 73.529 ptic 161 vrst, zabeležili 114 domačih, 73 tujih in 1580 lokalnih

najdb. Največ je bilo obročkanih črnoglavk *Sylvia atricapilla* in kmečkih lastovk *Hirundo rustica*, med mladiči v gnezdu pa so prevladovala velike sinice *Parus major* in plavčki *Cyanistes caeruleus*. Med domačimi in tujimi najdbami prevladujejo najdbe labodov grbcev *Cygnus olor*, med katerimi smo v letu 2013 zabeležili verjetno pri nas najstarejšo ptico, in sicer 25-letno samico. Najdaljša zabeležena razdalja med krajem obročkanja in krajem najdbe je bila pri bičji trstnici *Acrocephalus schoenobaenus* iz Norveške (2801 km). Med lokalnimi najdbami smo zabeležili doslej največjo razdaljo za kozačo *Strix uralensis* pri nas (122 km). Med redkimi vrstami sta bili zabeleženi mušja listnica *Phylloscopus inornatus* (2 osebk) in rubinasti slavec *Calliope calliope*, ki je nova vrsta za favno Slovenije. V prispevku je predstavljena tudi analiza obročkovalskih lovišč kot osnova za vzpostavlanje lovišč s stalnim naporom za spremljanje populacij selivk.

5. Literatura

- BEMBICH L. (2001): First breeding of the Yellow-legged Gull *Larus cachinnans michahellis* in the Karst. – *Acrocephalus* 22 (109): 227–228.
- BORDJAN D., TOME D. (2014): Rain may have more influence than temperature on nest abandonment in the Great Tit *Parus major*. – *Ardea* 102 (1): 79–85.
- BOŽIČ I. A. (1980A): Poročilo o ulovu in obročkanju ptičev v SRS v letu 1976 in v letih 1927–1976. – *Acrocephalus* 1 (2): 29–32.
- BOŽIČ I. A. (1980B): Poročilo o ulovu in obročkanju ptičev v SRS v letu 1978 in v letih 1927–1976. – *Acrocephalus* 1 (5): 74–78.
- BOŽIČ I. A. (1980C): Poročilo o ulovu in obročkanju ptičev v SRS v letu 1979 in v letih 1927–1979. – *Acrocephalus* 1 (6): 93–96.
- BOŽIČ I. A. (1981): Poročilo o ulovu in obročkanju ptičev v Sloveniji v letu 1980 in v letih 1927–80. – *Acrocephalus* 2 (10): 49–52.
- BOŽIČ I. A. (1982): Poročilo o ulovu in obročkanju ptičev v Sloveniji v letu 1981. – *Acrocephalus* 3 (11/12): 9–12.
- BOŽIČ I. A. (1985): Poročilo o obročkanju ptičev v Sloveniji v letu 1982. – *Acrocephalus* 6 (24): 23–25.
- BOŽIČ I. A. (2009): Rezultati obročkanja ptičev v Sloveniji: 1926–1982. – *Scopelia Suppl.* 4: 23–110.
- BRAČKO F. (2013): Rumennonogi galeb *Larus michahellis*. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 116–117.
- EURING (2012): European Longevity Records. – [http://www.euring.org/data_and_codes/longevity-voous.htm], 04/09/2014.
- GILL F., DONSKER D. (eds.) (2014): IOC World Bird List (v 4.2). – [http://www.worldbirdnames.org/], 04/09/2014.
- HANŽEL J., ŠERE D. (2011): Seznam ugotovljenih ptic Slovenije s pregledom redkih vrst. – *Acrocephalus* 32 (150/151): 143–203.
- HANŽEL J. (2014): Redke vrste ptic v Sloveniji v letu 2013 – Poročilo Nacionalne komisije za redkosti. – *Acrocephalus* 35 (160/161): 59–72.
- PONEBŠEK J. (1934): Dosedanji uspehi zavoda. – I. Izvestje Ornitološkega observatorija v Ljubljani, 1926–1933. Kuratorij Ornit. Observatorija v Ljubljani: 26–36.
- REDFERN C. P. F., CLARK J. A. (eds.) (2001): Ringer's Manual. – British Trust for Ornithology, Thetford.
- SAUROLA P. (2007): Finnish Ural Owls (*Strix uralensis*): an overview on population parameters. pp. 42–49. In: MÜLLER J., SCHERZINGER W., MONING C. (eds.): European Ural Owl workshop. – Nationalparkverwaltung Bayerischer Wald, Grafenau.
- SAUROLA P., VALKAMA J., VELMALA W. (2013): The Finnish Bird Ringing Atlas. Vol. I. – Finnish Museum of Natural History, Ministry of Environment, Helsinki.
- ŠERE D. (1982): Ptici Stožic pri Ljubljani, 1972–1982 – favnišični pregled, obročkanje in najdbe. – *Acrocephalus* 3 (13/14): 1–61.
- ŠERE D. (1989): Kratko poročilo s stalnega lovišča na Vrhniki (1987–1988). – *Acrocephalus* 10 (39/40): 29–32.
- ŠERE D. (2009): Kratko poročilo o obročkanih ptičih v Sloveniji, 1983–2008. – *Scopelia Suppl.* 4: 111–174.
- ŠERE D., VREŠ I. (2014): Prvič ugotovljen v Sloveniji: rubinasti slavec (*Luscinia calliope*). – *Proteus* 76 (7): 322–327.
- TOME D. (2011): Post-fledging survival and dynamics of dispersal in Long-eared Owls *Asio otus*. – *Bird Study* 58 (2): 193–199.
- TOME D., DENAC D. (2009): Individualno barvno obročkanje kot metoda v varstveni biologiji - preliminarni rezultati študije repaljčice (*Saxicola rubetra*) na Ljubljanskem barju. – *Scopelia Suppl.* 4: 175–182.
- TOME D., DENAC D. (2012): Survival and development of predator avoidance in the post-fledging period of the Whinchat (*Saxicola rubetra*): consequences for conservation measures. – *Journal of Ornithology* 153 (1): 131–138.
- TOME D., SOVINČ A., TRONTELJ P. (2005): Ptice Ljubljanskega barja. – DOPPS, Monografija DOPPS Št. 3., Ljubljana.
- TRILAR T. (2013): "Morski zvoki" v Ljubljani – gnezdenje rumenonokega galeba v Ljubljani. – *Svet ptic* 19 (3): 49.
- VOGRIN M. (1991): Gnezditveni obrazci. – *Acrocephalus* 12 (48): 112.
- VOGRIN M. (1992): Akcija "Gnezditveni obrazec" v letu 1991. – *Acrocephalus* 13 (52): 91.
- VREZEC A., FEKONJA D., ŠERE D. (2013): Obročkanje ptic v Sloveniji s pregledom domačih in tujih najdb v letu 2012. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 49–69.
- VREZEC A., TOME D., DENAC D. (2006): Selitev in izjemni selitveni pojavi pri pticah. – *Ujma* 20: 125–136.

Prispelo / Arrived: 29. 9. 2014

Sprejeto / Accepted: 1. 11. 2014

DODATEK 1 / APPENDIX 1

Dopolnilo pregleda tujih in domačih najdb obročkanih in ponovno registriranih ptic zunaj meja Slovenije za leto 2012 in pregled za leto 2013

Addendum to an overview of recoveries of birds ringed or found outside Slovenia in 2012 and an overview of recoveries in 2013

Legenda / Legend:	1Y	prvoletna ptica / first year
	2Y	drugoletna ptica / second year
AD odrasla ptica / adult	v	kontrolna najdba / control recovery
JUV mlada ptica / juvenile	o	obroček prebran z daljnogledom ali teleskopom / read by binoculars or telescope
PULL ptica obročkana v gnezdu ali begavec ali nedorasel mladič zunaj gnezda/ nestling (pullus)	+	ustreljen ali ubit / shot or killed
	x	ptica najdena mrtva / found dead

Dopolnilo za leto 2012 / Addendum for the year 2012

Navadna čigra *Sterna hirundo*

LJUBLJANA	PULL	9.6.2010	Sečoveljske soline, Portorož, SLOVENIJA	45°28'N/13°38'E	B. Koren	
E 27910	o	31.5.2012	Isonzo cona, Staranzano, Gorizia, ITALIJA	45°43'N/13°33'E	S. Candotto	(722 dni/29 km)
LJUBLJANA	PULL	17.6.2010	Škocjanski zatok, Koper, SLOVENIJA	45°32'N/13°45'E	I. Brajnik	
E 27560	o	24.6.2012	Isonzo cona, Staranzano, Gorizia, ITALIJA	45°43'N/13°33'E	S. Candotto	(738 dni/26 km)

Rakar *Acrocephalus arundinaceus*

BOLOGNA	AD	10.5.2010	I. Zannone, Ponza, ITALIJA	40°58'N/13°03'E	A. S. Gerardo	
Z 366358	v	22.8.2012	Vrhnika, Ljubljana, SLOVENIJA	45°58'N/14°18'E	J. Bricelj	(835 dni/565 km)

Srpična trstnica *Acrocephalus scirpaceus*

MADRID	AD	16.5.2011	Estansys de Palau, Palau Saverdera, ŠPANIJA	42°18'N/03°09'E	I.C.O.	
MA 7411	v	23.8.2012	Vrhnika, Ljubljana, SLOVENIJA	45°58'N/14°18'E	J. Bricelj	(465 dni/977 km)

Bičja trstnica *Acrocephalus schoenobaenus*

STOCKHOLM	1Y	5.8.2011	Linköping, Roxen, Säbyviken, ŠVEDSKA	58°27'N/13°38'E	RC Švedska	
CL 45897	v	12.8.2012	Stojbe, Sečovlje, SLOVENIJA	45°28'N/13°38'E	R. Tekavčič	(373 dni/1443 km)

Črnoglavka *Sylvia atricapilla*

LJUBLJANA	♀ 1Y	28.9.2012	Hauptmance, Škofljica, Ljubljana, SLOVENIJA	46°00'N/14°33'E	J. Bricelj	
AV 76080	v	30.12.2012	Granollers, Barcelona, ŠPANIJA	41°35'N/02°16'E	I.C.O.	(93 dni/1099 km)

Leto 2013 / Year 2013

Labod grbec *Cygnus olor*

BUDAPEST	♂ 2Y+	28.8.2007	Balatonfüred, Veszprem, MADŽARSKA	46°58'N/17°53'E	A. Laszlo	
HN 551	o	27.12.2012	Lent, Maribor, SLOVENIJA	46°33'N/15°40'E	P. Grošelj	(1948 dni/175 km)
	o	2.1.2013	reka Drava, Maribor, SLOVENIJA	46°33'N/15°40'E	P. Štirn	(1954 dni/175 km)
PRAHA	PULL	28.8.2009	Štenc, Chrudim, ČEŠKA	49°56'N/16°03'E	S. Vranova	
LB 6369	o	27.12.2012	Lent, Maribor, SLOVENIJA	46°33'N/15°40'E	P. Grošelj	(1217 dni/377 km)
	o	27.12.2012	Lent, Maribor, SLOVENIJA	46°33'N/15°40'E	P. Grošelj	(1217 dni/377 km)
LJUBLJANA	2Y	20.3.2000	reka Drava, Maribor, SLOVENIJA	46°35'N/15°40'E	J. Dolinšek	
X 57	o	22.2.2003	Donau, Greifenstein, Tulln, AVSTRIJA	48°21'N/16°15'E	C. Roland	(1069 dni/205 km)
	o	12.3.2004	Wasserpark, Floridsdorf, Dunaj, AVSTRIJA	48°15'N/16°24'E	C. Wende	(1453 dni/197 km)
	o	13.1.2008	Kahlenbergerdorf, Dunaj, AVSTRIJA	48°16'N/16°21'E	C. Roland	(2855 dni/198 km)
	o	10.12.2011	Kahlenbergerdorf, Dunaj, AVSTRIJA	48°16'N/16°21'E	C. Roland	(4282 dni/194 km)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

	o	14.2.2012	Kahlenbergerdorf, Dunaj, AVSTRIJA	48°16'N/16°21'E	E. Fritze	(4348 dni/194 km)
	o	15.1.2013	Klosterneuburger Durchstich, AVSTRIJA	48°17'N/16°20'E	G. Woss	(4684 dni/195 km)
LJUBLJANA	2Y	30.3.2010	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	45°58'N/14°18'E	P. Štirn	
LG 84	x	18.1.2013	Sandau, Stendal, Anhalt, NEMČIJA	52°47'N/12°03'E	M. Kuhnert	(1025 dni/775 km)
ZAGREB	AD	23.1.2013	Fužine, Gorski Kotar, HRVAŠKA	45°18'N/14°43'E	A. Radalj	
UA 2373	o	3.2.2013	Pragersko – glinokopi, SLOVENIJA	46°23'N/15°40'E	D. Bordjan	(11 dni/141 km)
	o	3.2.2013	Medvedce, Pragersko, SLOVENIJA	46°22'N/15°39'E	D. Bordjan	(11 dni/139 km)
BRATISLAVA	♀ 2Y+	20.6.2010	Pieštany, SLOVAŠKA	48°36'N/17°49'E	Š. Šiška	
A 3180	v	5.2.2013	reka Drava, Maribor, SLOVENIJA	46°35'N/15°40'E	P. Štirn	(961 dni/276 km)
BUDAPEST	♀ 3Y	18.9.2008	Fonyod, Somogy, MADŽARSKA	46°45'N/17°33'E	P. Szinai	
HN 790	o	20.1.2013	reka Sava, Radeče, SLOVENIJA	46°04'N/15°11'E	M. Gobec	(1585 dni/197 km)
	o	23.1.2013	reka Sava, Radeče, SLOVENIJA	46°04'N/15°11'E	D. Klenovšek	(1588 dni/197 km)
	o	8.2.2013	reka Sava, Radeče, SLOVENIJA	46°04'N/15°11'E	P. Grošelj	(1604 dni/197 km)
LJUBLJANA	2Y	1.2.2011	Blejsko jezero, Bled, SLOVENIJA	46°22'N/14°06'E	P. Štirn	
LG 104	o	8.2.2013	Dragositschach, Koroška, AVSTRIJA	46°32'N/14°05'E	C. Roland	(738 dni/19 km)
	o	9.2.2013	Dragositschach, Koroška, AVSTRIJA	46°31'N/14°04'E	E. Fritze	(739 dni/17 km)
RADOLFZELL	AD	4.10.2007	Obertillmitsch, Štajerska, AVSTRIJA	46°49'N/15°31'E	W. Stani	
RV 2571	v	15.2.2013	Koper, SLOVENIJA	45°33'N/13°44'E	P. Grošelj	(1961 dni/197 km)
LJUBLJANA	♀ AD	19.1.2012	Lent, Maribor, SLOVENIJA	46°35'N/15°40'E	P. Grošelj	
LG 237	o	14.2.2013	Klosterneuburger Durchstich, AVSTRIJA	48°17'N/16°20'E	E. Fritze	(392 dni/195 km)
	o	27.2.2013	Klosterneuburger Durchstich, AVSTRIJA	48°17'N/16°20'E	C. Roland	(405 dni/195 km)
BUDAPEST	♂ 2Y	23.7.2011	Balatonfured, Veszprem, MADŽARSKA	46°57'N/17°53'E	P. Szinai	
HW 562	v	5.2.2013	reka Drava, Maribor, SLOVENIJA	46°35'N/15°40'E	P. Štirn	(563 dni/174 km)
	o	6.3.2013	Lent, Maribor, SLOVENIJA	46°35'N/15°40'E	P. Grošelj	(592 dni/174 km)
LJUBLJANA	♀ AD	7.1.2013	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	45°58'N/14°18'E	P. Štirn	
LG 460	o	4.5.2013	Krakow, zalew Nowohucki, POLJSKA	50°04'N/20°03'E	K. Czajowski	(117 dni/624 km)
ZAGREB	AD	4.1.2011	Varaždin, HRVAŠKA	46°18'N/16°20'E	L. Jurinović	
UA 2544	o	3.10.2012	Rudniško jezero, Kočevje, SLOVENIJA	45°38'N/14°52'E	M. Marolt	(638 dni/135 km)
	o	5.1.2013	Rudniško jezero, Kočevje, SLOVENIJA	45°38'N/14°52'E	B. Bratoz	(732 dni/135 km)
	o	5.3.2013	Cerkniško jezero, Cerknica, SLOVENIJA	45°47'N/14°22'E	J. Polajnar	(791 dni/162 km)
	x	15.5.2013	Cerkniško jezero, Cerknica, SLOVENIJA	45°44'N/14°22'E	T. Schein	(862 dni/164 km)
BOLOGNA	♂ 1Y	11.9.2007	Foce Dell'Isonzo, Staranzano, Gorizia, ITALIJA	45°43'N/13°33'E	K. Kravos	
M 5667	o	11.3.2013	Škocjanski zatok, Koper, SLOVENIJA	45°32'N/13°45'E	I. Brajnik	(2008 dni/26 km)
	o	30.7.2013	Škocjanski zatok, Koper, SLOVENIJA	45°32'N/13°45'E	D. Bosch	(2149 dni/26 km)
	o	6.8.2013	Škocjanski zatok, Koper, SLOVENIJA	45°32'N/13°45'E	D. Bosch	(2156 dni/26 km)
ZAGREB	AD	8.3.2010	Rijeka, HRVAŠKA	45°20'N/14°27'E	A. Radalj	
UA 2367	o	2.4.2010	Sečovljске soline, Portorož, SLOVENIJA	45°28'N/13°35'E	I. Škornik	(25 dni/69 km)
	o	12.12.2010	Škocjanski zatok, Koper, SLOVENIJA	45°32'N/13°45'E	L. Bembich	(279 dni/59 km)
	o	18.10.2011	Sečovljске soline, Portorož, SLOVENIJA	45°28'N/13°35'E	W. Stani	(589 dni/69 km)
	o	24.5.2012	Sečovljске soline, Portorož, SLOVENIJA	45°28'N/13°35'E	I. Škornik	(808 dni/69 km)
	o	24.2.2013	Sečovljске soline, Portorož, SLOVENIJA	45°28'N/13°38'E	B. Rakar	(1084 dni/65 km)
	o	15.3.2013	Sečovljске soline, Portorož, SLOVENIJA	45°28'N/13°38'E	B. Rakar	(1103 dni/65 km)
	o	12.8.2013	Sečovljске soline, Portorož, SLOVENIJA	45°28'N/13°35'E	T. Pršin	(1253 dni/69 km)
LJUBLJANA	♀ AD	25.1.2013	Lent, Maribor, SLOVENIJA	46°33'N/15°40'E	P. Grošelj	
LG 559	o	24.8.2013	j. Rotcze, wies Grabniak, Lubelskie, POLJSKA	51°22'N/23°07'E	W. Czezyk	(211 dni/762 km)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

LJUBLJANA LG 271	♂ 2Y o	8.9.2012 2.9.2013	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Schwabenteich, Eichfeld, AVSTRIJA	45°58'N/14°18'E 46°44'N/15°44'E	T. Trilar W. Stani	(359 dni/139 km)
LJUBLJANA LG 626	♂ AD o o	19.2.2013 22.5.2013 8.9.2013	reka Drava, Maribor, SLOVENIJA Schotterteiche, Murfeld, AVSTRIJA Murstausee Gralla, Leibnitz, AVSTRIJA	46°35'N/15°40'E 46°43'N/15°40'E 46°49'N/15°33'E	P. Štirn W. Stani S. Ringert	(92 dni/15 km) (201 dni/27 km)
BRATISLAVA A 2749	2Y v o o	11.2.2008 22.1.2011 20.5.2012 6.10.2013	Pieštany, SLOVAŠKA Šobčev bajer, Lesce, SLOVENIJA Šobčev bajer, Lesce, SLOVENIJA Šobčev bajer, Lesce, SLOVENIJA	48°36'N/17°49'E 46°20'N/14°08'E 46°20'N/14°08'E 46°20'N/14°08'E	Š. Šiška P. Štirn A. Mulej J. Hanžel	(1076 dni/374 km) (1560 dni/374 km) (2064 dni/374 km)
LJUBLJANA LG 577	2Y o	12.3.2013 10.10.2013	reka Drava, Maribor, SLOVENIJA Gralla, Štajerska, AVSTRIJA	46°35'N/15°40'E 46°49'N/15°33'E	P. Grošelj S. Ringert	(212 dni/27 km)
BUDAPEST HT 112	1Y v	30.12.2012 3.11.2013	Kozseg, Abert-to, Vas, MADŽARSKA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	47°21'N/16°33'E 45°58'N/14°18'E	P. Szinai P. Štirn	(308 dni/230 km)
RADOLFZELL RV 1306	♀ v	16.11.1988 6.11.2013	Linz, Ober Osterreich, AVSTRIJA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	48°19'N/14°18'E 45°58'N/14°18'E	RC Avstrija P. Štirn	(9121 dni/261 km)
ZAGREB UA 2237	♂ 2Y+ v o o o	13.1.2009 20.3.2011 27.12.2012 2.1.2013 3.12.2013	Varaždin, HRVAŠKA reka Drava, Maribor, SLOVENIJA Lent, Maribor, SLOVENIJA reka Drava, Maribor, SLOVENIJA Lent, Maribor, SLOVENIJA	46°18'N/16°20'E 46°33'N/15°40'E 46°33'N/15°40'E 46°33'N/15°40'E 46°33'N/15°40'E	K. Mikulić P. Štirn P. Grošelj P. Štirn M. Gamser	(796 dni/58 km) (1444 dni/58 km) (1450 dni/58 km) (1785 dni/58 km)
GDANSK AC 8861	♂ 2Y v	16.12.2009 7.12.2013	Zb.Pogoria, Dabrowa Gornicza, POLJSKA reka Drava, Maribor, SLOVENIJA	50°21'N/19°12'E 46°33'N/15°40'E	J. Betleja P. Grošelj	(1452 dni/496 km)
GDANSK AH 3455	PULL v o	18.9.2012 3.10.2013 7.12.2013	Zb. Sulejowski, Zarzecin, Lodzkie, POLJSKA reka Drava, Maribor, SLOVENIJA reka Drava, Maribor, SLOVENIJA	51°25'N/19°55'E 46°33'N/15°40'E 46°33'N/15°40'E	R. Włodarczyk P. Štirn P. Grošelj	(380 dni/623 km) (445 dni/623 km)
GDANSK AC 6206	AD v v o o o v	6.9.2007 28.1.2008 6.2.2011 1.1.2012 12.2.2012 10.12.2012 10.12.2013	Zalew Ruskowski, Kolo, POLJSKA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Zbiljsko jezero, Medvode, SLOVENIJA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Zbiljsko jezero, Medvode, SLOVENIJA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	52°10'N/18°37'E 45°58'N/14°18'E 46°09'N/14°25'E 45°58'N/14°18'E 46°09'N/14°25'E 45°58'N/14°18'E 45°58'N/14°18'E	T. Iciek P. Štirn P. Grošelj R. Tekavčič J. Hanžel P. Štirn P. Štirn	(144 dni/757 km) (1249 dni/735 km) (1578 dni/757 km) (1620 dni/735 km) (1922 dni/757 km) (2287 dni/757 km)
BUDAPEST HT 070	♀ 2Y+ o o o o o	8.8.2012 22.4.2013 31.5.2013 6.12.2013 7.12.2013 14.12.2013	Keszthely, Zala, MADŽARSKA Zbiljsko jezero, Medvode, SLOVENIJA Zbiljsko jezero, Medvode, SLOVENIJA Zbiljsko jezero, Medvode, SLOVENIJA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Zbiljsko jezero, Medvode, SLOVENIJA	46°45'N/17°15'E 46°09'N/14°25'E 46°09'N/14°25'E 46°09'N/14°25'E 45°58'N/14°18'E 46°09'N/14°25'E	P. Szinai P. Štirn P. Grošelj I. Božič P. Štirn J. Hanžel	(257 dni/227 km) (296 dni/227 km) (485 dni/227 km) (486 dni/242 km) (493 dni/227 km)
RADOLFZELL RV 1798	2Y+ v	13.2.2010 17.12.2013	Leibnitz, Kraftwerk Gralla, AVSTRIJA Lent, Maribor, SLOVENIJA	46°49'N/15°33'E 46°33'N/15°40'E	W. Stani P. Štirn	(1403 dni/31 km)
GDANSK AH 2738	PULL v x	15.7.2012 3.12.2013 22.12.2013	Wroclaw-Strachowice, Przybyly, POLJSKA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	51°06'N/16°55'E 45°58'N/14°18'E 45°58'N/14°18'E	P. Grochowski P. Štirn P. Štirn	(506 dni/602 km) (525 dni/602 km)
LJUBLJANA LG 153	♂ AD o o	9.3.2011 13.1.2012 16.9.2012	reka Drava, Maribor, SLOVENIJA Zalaegerszeg, Zala, MADŽARSKA Zalaegerszeg, Zala, MADŽARSKA	46°35'N/15°40'E 46°51'N/16°49'E 46°51'N/16°49'E	P. Štirn G. Szabolcs Z. Oszkocsil	(310 dni/93 km) (557 dni/93 km)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

v	8.7.2013	Zalaegerszeg, Zala, MADŽARSKA	46°51'N/16°49'E	K. Toth	(852 dni/93 km)
v	23.9.2013	Zalaegerszeg, Zala, MADŽARSKA	46°51'N/16°49'E	Z. Oszkocsil	(929 dni/93 km)
v	23.10.2013	Zalaegerszeg, Zala, MADŽARSKA	46°51'N/16°49'E	Z. Oszkocsil	(959 dni/93 km)
o	25.12.2013	Zalaegerszeg, Zala, MADŽARSKA	46°51'N/16°49'E	C. Szilard	(1022 dni/93 km)

Bela štoklja *Ciconia ciconia*

RADOLZFELL A 3494	PULL o	12.7.2006 1.7.2013	Groshwilfersdorf, Furstenfeld, AVSTRIJA Jurovski Dol, Maribor, SLOVENIJA	47°04'N/15°59'E 46°36'N/15°47'E	H. Haar T. Basle, M. Denac (2546 dni/54 km)
BOLOGNA PA 078	PULL o o o	30.6.2008 9.3.2011 30.1.2013 27.12.2013	Fagagna, Udine, ITALIJA Šikole, Pragersko, SLOVENIJA Rače, Maribor, SLOVENIJA Rače, Maribor, SLOVENIJA	46°06'N/13°05'E 46°24'N/15°42'E 46°27'N/15°41'E 46°27'N/15°41'E	B. Dentessani P. Grošelj (982 dni/204 km) M. Vogrin (1675 dni/203 km) D. Bordjan (2006 dni/203 km)

Zelo zanimiva je najdba v Italiji obročkane bele štoklje v gnezdu (BOLOGNA PA 078), ki je v Sloveniji verjetno gnezdila in tudi prezimovala v dveh zimah.

Velika bela čaplja *Ardea alba*

BUDAPEST 536313	PULL o o o x	31.5.2013 14.10.2013 29.10.2013 14.11.2013 29.11.2013	Cegled (Nagy-szek), Pest, MADŽARSKA Škocjanski zatok, Koper, SLOVENIJA Škocjanski zatok, Koper, SLOVENIJA Škocjanski zatok, Koper, SLOVENIJA Škocjanski zatok, Koper, SLOVENIJA	47°13'N/19°52'E 45°32'N/13°45'E 45°32'N/13°45'E 45°32'N/13°45'E 45°32'N/13°45'E	V. Szenasi M. Kastelic (136 dni/505 km) M. Kastelic (151 dni/505 km) M. Kastelic (167 dni/505 km) I. Brajnik (182 dni/505 km)
--------------------	--------------------------	---	---	---	---

Obročkana velika bela čaplja je bila večkrat opazovana v Škocjanskem zatoku, nato pa je novembra poginila zaradi poškodbe noge. Ostanke kadavra so shranjeni v zbirki Prirodoslovnega muzeja Slovenije.

Vranjek *Phalacrocorax aristotelis*

ZAGREB TA 14666	AD x mrtev x okostje	14.4.2009 9.10.2012 30.1.2013	o. Oruda, Lošinj, HRVAŠKA rt Ronsek, Strunjan, Izola, SLOVENIJA zaliv Luna, Izola, SLOVENIJA	44°33'N/14°35'E 45°32'N/13°36'E 45°32'N/13°36'E	B. Ende J. Mišigoj (1274 dni/134 km) M. Skrt (1387 dni/134 km)
ZAGREB TA 14883	PULL o	30.3.2011 3.7.2013	o. Sedlo, Žirje, Šibenik, HRVAŠKA Sečovljске soline, Portorož, SLOVENIJA	43°39'N/15°33'E 45°29'N/13°35'E	L. Jurinović I. Škornik (826 dni/256 km)
ZAGREB TA 14650	PULL o	14.4.2009 3.7.2013	o. Galija, Brijuni, HRVAŠKA Sečovljске soline, Portorož, SLOVENIJA	44°55'N/13°44'E 45°29'N/13°35'E	B. Ende I. Škornik (1541 dni/64 km)
ZAGREB TA 15007	PULL o o	8.4.2010 11.7.2012 22.7.2013	o. Galija, Brijuni, HRVAŠKA Sečovljске soline, Portorož, SLOVENIJA Sečovljске soline, Portorož, SLOVENIJA	44°55'N/13°44'E 45°28'N/13°38'E 45°29'N/13°35'E	A. Radalj I. Škornik (825 dni/62 km) I. Škornik (1201 dni/64 km)
ZAGREB TA 14580	PULL o	30.4.2012 22.7.2013	o. Morovnik, Olib, HRVAŠKA Sečovljске soline, Portorož, SLOVENIJA	44°26'N/14°44'E 45°29'N/13°35'E	T. Blažev I. Škornik (448 dni/148 km)
ZAGREB TA 15578	PULL o	25.4.2013 25.7.2013	o. Grongera, Brijuni, HRVAŠKA Sečovljске soline, Portorož, SLOVENIJA	44°55'N/13°43'E 45°29'N/13°35'E	K. Mandić I. Škornik (91 dni/64 km)
LJUBLJANA VK 25	AD x	17.7.2013 20.9.2013	Izola, Portorož, SLOVENIJA Savudrija, HRVAŠKA	45°33'N/13°38'E 45°30'N/13°30'E	U. Koce U. Koce (65 dni/12 km)
ZAGREB TA 14832	AD o	8.3.2010 7.11.2013	o. Grongera, Grunj, Brijuni, HRVAŠKA Sveta Katarina, Ankaran, SLOVENIJA	44°55'N/13°43'E 45°34'N/13°44'E	A. Radalj D. Vadnjak (1340 dni/72 km)
ZAGREB TA 15984	AD o	24.4.2013 7.11.2013	Zapadni Silbanski greben, Silba, HRVAŠKA Sveta Katarina, ankaran, SLOVENIJA	44°20'N/14°41'E 45°34'N/13°44'E	T. Blažev D. Vadnjak (197 dni/156 km)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

ZAGREB	PULL	12.5.2012	o. Grongera, Grunj, Brijuni, HRVAŠKA	44°55'N/13°43'E	A. Radalj	
TA 15809	o	8.12.2013	Ankaran, Koper, SLOVENIJA	45°34'N/13°44'E	G. Mitri	(575 dni/72 km)

V zadnjem času se je v okviru mednarodnih projektov posvečalo več pozornosti tej vrsti. S tem v zvezi so se pojavile tudi zanimive najdbe na Hrvaškem označenih vranjekov in kasneje opazovanih ob naši obali. Ostanke osebkov z obročkom ZAGREB TA 14666 so shranjeni v zbirki Prirodoslovnega muzeja Slovenije.

Kormoran *Phalacrocorax carbo*

GDANSK	PULL	22.5.2009	Jeziorsko, Mikolajewice, Lodzkie, POLJSKA	51°47'N/18°40'E	K. Kaczmarek	
WN 02927	x	15.3.2013	Hotemež, Radeče, Zidani Most, SLOVENIJA	46°03'N/15°12'E	B. Podlesnik	(1393 dni/685 km)

Polojnik *Himantopus himantopus*

LJUBLJANA	PULL	7.6.2013	Sečoveljske soline, Seča, Portorož, SLOVENIJA	45°28'N/13°36'E	I. Škornik	
HH 11	o	16.9.2013	Saline di Comacchio, Ferrara, ITALIJA	44°39'N/12°11'E	P. Micheloni	(101 dni/144 km)

Po zaslugi označevanja polojnikov z barvnimi plastičnimi obročki smo prišli do prvih najdb slovenskih polojnikov v tujini.

Beločeli deževnik *Charadrius alexandrinus*

LJUBLJANA	♂ AD	11.5.2012	Sečoveljske soline, Portorož, SLOVENIJA	45°28'N/13°35'E	I. Škornik	
CA 7	o	19.7.2013	Porto Baseleghe, Bibione, Venezia, ITALIJA	45°38'N/12°59'E	N. Perco	(434 dni/50 km)

V zadnjem času smo zabeležili več najdb beločelih deževnikov, ki so bili označeni v Sečoveljskih solinah in kasneje opazovani v Italiji.

Sloka *Scolopax rusticola*

PARIS	AD	23.12.2010	Troye-d'Ariège, Midi-Pyrénées, FRANCIJA	43°01'N/01°52'E	F. Gossmann	
GY 109516	x	21.11.2013	Vojščica, Nova Gorica, SLOVENIJA	45°49'N/13°39'E	R. Peras	(1064 dni/985 km)

Najdb slok pri nas ne beležimo veliko. Kadaver obročkane odrasle ptice je shranjen v zbirki Prirodoslovnega muzeja Slovenije. Skandinavske sloke v večjem številu prezimujejo v zahodni Evropi, zlasti v Franciji (SAUROLA *et al.* 2013), očitno pa se iste ptice med prezimovanjem klatijo tudi dlje na vzhod.

Spremenljivi prodnik *Calidris alpina*

HIDENSEE	AD	10.8.2012	Langenwerder, Nordwestmecklenburg, NEMČIJA	54°02'N/11°30'E	RC Nemčija	
OB 47075	o	15.10.2013	Sveta Katarina, Ankaran, SLOVENIJA	45°34'N/13°44'E	D. Vadnjal	(431 dni/954 km)

Rečni galeb *Chroicocephalus ridibundus*

LITHUANIA	PULL	15.6.2006	Striuos tvenk., Kauno r., LITVA	55°07'N/23°45'E	D. Vinskas	
HA 1622	o	15.2.2013	Izola, Koper, SLOVENIJA	45°32'N/13°39'E	P. Grošelj	(2437 dni/1281 km)
ZAGREB	3Y	29.1.2012	Jakuševac, Zagreb, HRVAŠKA	45°45'N/16°01'E	L. Jurinović	
LA 8776	o	15.2.2013	Izola, Koper, SLOVENIJA	45°32'N/13°39'E	P. Grošelj	(383 dni/185 km)
ZAGREB	2Y	30.1.2011	Jakuševac, Zagreb, HRVAŠKA	45°45'N/16°01'E	L. Jurinović	
LA 8313	o	15.2.2013	Izola, Koper, SLOVENIJA	45°32'N/13°39'E	P. Grošelj	(747 dni/185 km)
ZAGREB	1Y	19.12.2010	Jakuševac, Zagreb, HRVAŠKA	45°45'N/16°01'E	L. Jurinović	
LA 8098	o	15.2.2013	Izola, Koper, SLOVENIJA	45°32'N/13°39'E	P. Grošelj	(789 dni/185 km)
LITHUANIA	PULL	13.6.2008	Kalviukarjerai, Klaipedos r., LITVA	55°38'N/21°17'E	Neringos	
HA 6166	o	6.3.2013	reka Drava, Ptuj, SLOVENIJA	46°25'N/15°53'E	P. Grošelj	(1727 dni/1091 km)

Črnoglav galeb *Ichthyophaga melanocephalus*

BOLOGNA	PULL	6.7.1994	Valli Bertuzzi, Comacchio, Ferrara, ITALIJA	44°48'N/12°13'E	R. Santolini	
X92	o	31.7.2005	Strunjanjske soline, Koper, SLOVENIJA	45°32'N/13°37'E	T. Hadarics	(4043 dni/137km)
	o	16.10.2007	Sečoveljske soline, Portorož, SLOVENIJA	45°30'N/13°39'E	B. Koren	(4850 dni/137 km)
	o	27.9.2008	Sečoveljske soline, Portorož, SLOVENIJA	45°30'N/13°39'E	I. Škornik	(5197 dni/137 km)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

	o	8.9.2009	Sečoveljske soline, Portorož, SLOVENIJA	45°30'N/13°39'E	I. Škornik	(5543 dni/137 km)
	o	8.9.2011	Sečoveljske soline, Portorož, SLOVENIJA	45°30'N/13°39'E	I. Škornik	(6273 dni/137 km)
	o	19.9.2012	Sečoveljske soline, Portorož, SLOVENIJA	45°30'N/13°39'E	I. Škornik	(6650 dni/137 km)
	o	27.9.2013	Sečoveljske soline, Portorož, SLOVENIJA	45°30'N/13°39'E	I. Škornik	(7023 dni/137 km)
BUDAPEST 383371	PULL	10.6.2007	Fertoujlak, Gyor-Moson-Sopron, MADŽARSKA	47°41'N/16°50'E	A. Pellinger	
	o	27.9.2013	Sečoveljske soline, Portorož, SLOVENIJA	45°29'N/13°35'E	I. Škornik	(2301 dni/348 km)
BUDAPEST 376593	PULL	29.6.2002	Szeged, Csongrad, MADŽARSKA	46°20'N/20°04'E	Z. Karcza	
	o	19.9.2009	Strunjanske soline, Portorož, SLOVENIJA	45°32'N/13°37'E	D. Šere	(2639 dni/506 km)
	o	27.9.2013	Sečoveljske soline, Portorož, SLOVENIJA	45°29'N/13°35'E	I. Škornik	(4108 dni/510 km)

Najdbe črnohlavih galeb, obročkanih na Madžarskem, v Italiji in celo v Grčiji, so vse številčneje predvsem z Obale. Pozornost zbuja najdba BOLOGNA X92, saj je bil omenjeni galeb že v 20. letu življenja.

Črnromski galeb *Larus cachinnans*

BRATISLAVA E 992	PULL	15.6.2012	Oravska priehrada-Vtači otrov, SLOVAŠKA	49°24'N/19°30'E	R. Kvetko, D. Karaska	
	o	25.2.2013	Ptujsko jezero, Ptuj, SLOVENIJA	46°25'N/15°52'E	L. Božič	(255 dni/428 km)
GDANSK PCDK	PULL	31.5.2011	Zb. Mietkowski, Mietkow, POLJSKA	50°56'N/16°35'E	P. Kmiecik	
	o	27.3.2013	Ptujsko jezero, Ptuj, SLOVENIJA	46°25'N/15°52'E	L. Božič	(666 dni/505 km)

Rumenonogi galeb *Larus michabellis*

ZAGREB PA 32405	PULL	6.6.2012	o. Frzital, Poreč, HRVAŠKA	45°12'N/13°35'E	L. Jurinović	
	o	1.3.2013	Izola, Koper, SLOVENIJA	45°32'N/13°39'E	P. Grošelj	(268 dni/37 km)
ZAGREB PA 30676	PULL	9.6.2012	o. Zečevo, Krk, HRVAŠKA	45°00'N/14°50'E	A. Radalj	
	o	1.3.2013	Izola, Koper, SLOVENIJA	45°32'N/13°39'E	P. Grošelj	(265 dni/110 km)
ZAGREB PA 26928	1Y	7.9.2011	Poreč, (smetišče), HRVAŠKA	45°13'N/13°37'E	L. Jurinović	
	o	1.3.2013	Izola, Koper, SLOVENIJA	45°32'N/13°39'E	P. Grošelj	(541 dni/35 km)
ZAGREB PA 26990	AD	8.9.2011	Poreč, (smetišče), HRVAŠKA	45°13'N/13°37'E	L. Jurinović	
	x	10.3.2013	Ankaran, Koper, SLOVENIJA	45°34'N/13°44'E	I. Brajnik	(549 dni/40 km)
BOLOGNA CC 0216	PULL	29.5.2003	Trst, ITALIJA	45°38'N/13°46'E	K. Kravos	
	o	15.6.2010	Ptujsko jezero, Ptuj, SLOVENIJA	46°25'N/15°53'E	M. Vogrin	(2574 dni/185 km)
	o	2.5.2013	Ptujsko jezero, Ptuj, SLOVENIJA	46°25'N/15°53'E	L. Božič	(3626 dni/185 km)
ZAGREB PA 31192	3Y	25.11.2012	Jakuševac, Zagreb, HRVAŠKA	45°45'N/16°01'E	L. Jurinović	
	o	5.6.2013	Ptujsko jezero, Ptuj, SLOVENIJA	46°25'N/15°52'E	L. Božič	(192 dni/75 km)
ZAGREB PA 31417	2Y	13.1.2013	Jakuševac, Zagreb, HRVAŠKA	45°45'N/16°01'E	L. Jurinović	
	o	15.10.2013	Ptujsko jezero, Ptuj, SLOVENIJA	46°25'N/15°52'E	L. Božič	(275 dni/75 km)

V zadnjem času so rumenonogi galebi pričeli gnezditi tudi v notranjosti Slovenije (BEMBICH 2001, BRAČKO 2013, TRILAR 2013). S stališča obročkanja je zanimivo vprašanje njihovega izvora. Na to vprašanje je že možen en odgovor v najdbi BOLOGNA CC 0216. Omenjeni galeb je bil obročkan na gnezdu v Trstu, kasneje je na Ptujskem jezeru tudi gnezdil.

Kričava čigra *Thalasseus sandvicensis*

BOLOGNA U 68172	2Y	16.5.2007	Salina di Comacchio, Ferrara, ITALIJA	44°39'N/12°11'E	A. Telamelli	
	o	21.1.2011	Sveta Katarina, Ankaran, SLOVENIJA	45°34'N/13°44'E	B. Škerjanc	(1346 dni/159 km)
	o	12.11.2013	Sveta Katarina, Ankaran, SLOVENIJA	45°34'N/13°44'E	D. Vadnjak	(2372 dni/159 km)
PARIS GE 59818	PULL	29.6.2010	Sère, Hérault, FRANCIJA	43°28'N/03°49'E	RC Francija	
	o	12.11.2013	Sveta Katarina, Ankaran, SLOVENIJA	45°34'N/13°44'E	D. Vadnjak	(1232 dni/819 km)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

Pomembni sta najdbi dveh pri nas na Obali opazovanih kričavih čiger v poznojesenskem ter zimskem času. Zlasti zanimiva je kričava čigra z obročkom PARIS GE 59818, ki je bila obročkana v gnezdu in bila opazovana tri leta kasneje 819 km vzhodno od mesta obročkanja.

Navadna čigra *Sterna hirundo*

LJUBLJANA E 27582	PULL o	19.5.2011 7.7.2013	Škocjanski zatok, Koper, SLOVENIJA Isonzo, Staranzano, Gorizia, ITALIJA	45°32'N/13°45'E 45°49'N/13°31'E	I. Brajnik S. Candotto	(780 dni/36 km)
LJUBLJANA E 32322	PULL o	31.5.2011 15.8.2013	Škocjanski zatok, Koper, SLOVENIJA Isonzo, Staranzano, Gorizia, ITALIJA	45°32'N/13°45'E 45°49'N/13°31'E	I. Brajnik S. Candotto	(807 dni/36 km)

Postovka *Falco tinnunculus*

PRAHA EN 7037	PULL x	20.7.2008 1.2.2013	Pozdyne, Pribram, ČEŠKA Dragonja, Sečovlje, SLOVENIJA	49°31'N/13°47'E 45°28'N/13°37'E	K. Vaclav J. Markoli	(1657 dni/450 km)
HELSINKI S 346849	♀ AD v	21.6.2012 12.4.2013	Lappajarvi, Vaasa, FINSKA Lavrica, Škofljica, Ljubljana, SLOVENIJA	63°13'N/23°47'E 46°00'N/14°34'E	V. Vasko D. Fekonja	(295 dni/1999 km)

V zadnjem času smo tej vrsti posvetili več pozornosti z obročkanjem v času spomladanske in jesenske selitve. Zanimiva je najdba odrasle samice na spomladanski selitvi, ujete dne 12. 4. 2013 pri Lavrici na Ljubljanskem barju, ki je bila leto poprej kot odrasla ptica obročkana 1999 km daleč na Finskem. Najdbo postovke s Finske smo zabeležili že v letu 2012 (VREZEC *et al.* 2013). Nedavna analiza najdb postovk s Finske je pokazala, da se postovke vseh starosti redno selijo v srednjo in južno Evropo, nekatere tudi do severne Afrike (SAUROLA *et al.* 2013), zato finske najdbe pri nas niso presenetljive.

Planinska kavka *Pyrrhocorax graculus*

LJUBLJANA 26487	2Y o o	10.3.2004 7.7.2011 8.9.2013	Kriška planina, Krvavec, SLOVENIJA Ojstrc, Obir, Železna Kapla, AVSTRIJA Ojstrc, Obir, Železna Kapla, AVSTRIJA	46°17'N/14°32'E 46°30'N/14°29'E 46°30'N/14°29'E	P. Štriclej D. Šere K. Kastl	(2675 dni/24 km) (3469 dni/24 km)
--------------------	--------------	-----------------------------------	--	---	------------------------------------	--------------------------------------

Že dobrih 10 let bolj intenzivno obročkamo planinske kavke v Kamniško-Savinjskih Alpah, predvsem v zimskem času. Zgoraj navedena najdba je prva zunaj Slovenije, in to na nadmorski višini 2139 m.

Plavček *Cyanistes caeruleus*

BOLOGNA 7A 65417	1Y v	24.11.2012 31.10.2013	Valle Ghebo Storto, Codevigo, ITALIJA Kozlarjeva gošča, Ljubljansko barje, SLOVENIJA	45°17'N/12°08'E 46°00'N/14°30'E	L. Sattin D. Šere	(341 dni/200 km)
---------------------	---------	--------------------------	---	------------------------------------	----------------------	------------------

Velika sinica *Parus major*

LJUBLJANA AZ 64644	♀ 1Y x	3.11.2012 28.1.2013	Godovič, Idrija, SLOVENIJA Codroipo, Udine, Friuli, ITALIJA	45°56'N/14°05'E 46°09'N/13°11'E	P. Grošelj G. Malisan	(86 dni/73 km)
LJUBLJANA AZ 24335	♀ 1Y v	9.10.2012 1.4.2013	Verd, Vrhnik, SLOVENIJA Ilz, Leithen, Štajerska, AVSTRIJA	45°58'N/14°18'E 47°07'N/15°53'E	B. Lapanja H. Pacher	(174 dni/176 km)
LJUBLJANA AZ 78477	♂ 2Y v	30.1.2013 26.12.2013	Langusova, Vič, Ljubljana, SLOVENIJA Vimperk, Prachatice, ČEŠKA	46°02'N/14°30'E 49°03'N/13°47'E	S. Kos A. Vondrka	(330 dni/340 km)

V jeseni 2012 in zimi 2012/2013 smo bili priča invaziji ter posledično tudi velikemu številu obročkanih velikih sinic pri nas. Samo jeseni 2012 smo obročkali kar 7891 velikih sinic od skupno 9661 ptic brez mladičev (VREZEC *et al.* 2013), medtem ko je bilo med letoma 2001 in 2010 v povprečju (SD) obročkanih 5479 (1598) ptic oziroma med 3079 in 7955 ptic v celem letu. Navadno se zgodi, da po invaziji ali velikem številu določene vrste sledi upad, na kar kaže tudi podatek, da smo v celem letu 2013 obročkali samo 2874 velikih sinic (obročkane v gnezdu niso vključene).

Plašica *Remiz pendulinus*

OZZANO 6A 68161	♂ AD v	20.10.2011 6.4.2013	Fondo Alberi, Gatteo, Forlì E Cesena, ITALIJA Škocjanski zatok, Koper, SLOVENIJA	44°09'N/12°24'E 45°32'N/13°45'E	B. Sandro I. Brajnik	(534 dni/187 km)
LJUBLJANA AV 48501	1Y v	17.10.2011 9.4.2013	Cerčniško jezero, Cerknica, SLOVENIJA Piešť any, Piešť any, SLOVAŠKA	45°48'N/14°22'E 48°36'N/17°49'E	R. Tekavčič Š. Šiška	(540 dni/406 km)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

BUDAPEST W 167567	1Y v	13.7.2011 7.10.2013	Szeged, Csongrad, MADŽARSKA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	46°20'N/20°06'E 45°58'N/14°18'E	P. Lovaszi B. Lapanja	(817 dni/448 km)
Breguljka <i>Riparia riparia</i>						
LJUBLJANA AV 90824	♀ AD v	24.6.2012 25.6.2013	Sava, Brinje, Ljubljana, SLOVENIJA Samoborski otok, Samobor, HRVAŠKA	46°06'N/14°36'E 45°50'N/15°45'E	D. Fekonja T. Blažev	(366 dni/94 km)
ZAGREB BJ 12719	1Y v	22.8.2012 25.6.2013	Vransko jezero, Pakoštane, HRVAŠKA Brinje, Ljubljana, reka Sava, SLOVENIJA	43°53'N/15°33'E 46°06'N/14°36'E	T. Blažev D. Fekonja	(307 dni/257 km)
ZAGREB BH 99946	1Y v	9.9.2012 27.6.2013	Vid, Metković, HRVAŠKA Sava, Brinje, Ljubljana, SLOVENIJA	43°05'N/17°38'E 46°06'N/14°36'E	B. Ilić D. Fekonja, D. Šere	(291 dni/412 km)
LJUBLJANA AZ 53174	JUV v	23.6.2013 19.7.2013	Stari Grad, Krško, SLOVENIJA Prigrevica, Vojvodina, SRBIJA	45°57'N/15°29'E 45°41'N/19°03'E	J. Bricelj, D. Fekonja N. Spremo	(26 dni/278 km)
Kmečka lastovka <i>Hirundo rustica</i>						
LJUBLJANA KR 44544	1Y v	18.8.2009 16.3.2013	Bonifika, Srmin, Koper, SLOVENIJA Ghadira, Mellaha, MALTA	45°34'N/13°45'E 35°58'N/14°21'E	R. Piciga C. Gauci	(1306 dni/1068 km)
LJUBLJANA KT 31243	1Y v	7.9.2012 15.7.2013	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Neuhof (Kohren-Sahlis), Leipzig, NEMČIJA	45°58'N/14°18'E 51°00'N/12°36'E	P. Štirn T. Bruckmann	(311 dni/573 km)
ZAGREB BH 75848	1Y v	10.9.2011 19.7.2013	Metković, HRVAŠKA Zbure, Škocjan, SLOVENIJA	43°03'N/17°39'E 45°54'N/15°14'E	A. Karanušić J. Gračner	(678 dni/370 km)
ZAGREB BA 375422	1Y v	14.9.2012 19.7.2013	jezero Njivice, o. Krk, HRVAŠKA Zbure, Škocjan, SLOVENIJA	45°10'N/14°34'E 45°54'N/15°14'E	M. Malatestinić J. Gračner	(308 dni/97 km)
ZAGREB BH 85917	1Y v	14.8.2012 27.7.2013	jezero Njivice, o. Krk, HRVAŠKA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	45°10'N/14°34'E 45°58'N/14°18'E	M. Malatestinić P. Štirn	(347 dni/91 km)
ZAGREB BH 94486	1Y v	12.9.2012 3.8.2013	Vransko jezero, Pakoštane, HRVAŠKA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	43°53'N/15°33'E 45°58'N/14°18'E	Z. Benei B. Lapanja	(325 dni/252 km)
ZAGREB BH 86302	1Y v	29.8.2012 30.8.2013	jezero Njivice, o. Krk, HRVAŠKA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	45°10'N/14°34'E 45°58'N/14°18'E	M. Malatestinić B. Lapanja	(366 dni/91 km)
ZAGREB BJ 21884	1Y v	17.9.2012 30.8.2013	Vransko jezero, Pakoštane, HRVAŠKA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	43°53'N/15°33'E 45°58'N/14°18'E	P. Barcanfavlji B. Lapanja	(347 dni/252 km)
ZAGREB BH 94298	1Y v	11.9.2012 31.8.2013	Vransko jezero, Pakoštane, HRVAŠKA Hauptmance, Škofljica, SLOVENIJA	43°53'N/15°33'E 46°00'N/14°33'E	Z. Benei J. Bricelj	(354 dni/248 km)
ZAGREB BE 99482	♂ AD v	19.9.2009 3.9.2013	jezero Njivice, o. Krk, HRVAŠKA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	45°10'N/14°34'E 45°58'N/14°18'E	M. Malatestinić T. Trilar	(1445 dni/91 km)
LJUBLJANA KT 48101	1Y v	20.7.2013 5.9.2013	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Sumony, Baranya, MADŽARSKA	45°58'N/14°18'E 45°58'N/17°53'E	P. Štirn L. Wagner	(47 dni/277 km)
ZAGREB BH 87853	1Y v	6.9.2012 13.9.2013	Jezero Njivice, o. Krk, HRVAŠKA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	45°10'N/14°34'E 45°58'N/14°18'E	M. Malatestinić P. Štirn	(372 dni/91 km)
LJUBLJANA KT 67859	1Y v	24.8.2013 15.9.2013	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Vransko jezero, Pakoštane, HRVAŠKA	45°58'N/14°18'E 43°53'N/15°33'E	B. Lapanja P. Grljević	(22 dni/252 km)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

LJUBLJANA KT 67859	1Y v	24.8.2013 15.9.2013	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Vransko jezero, Pakoštane, HRVAŠKA	45°58'N/14°18'E 43°53'N/15°33'E	B. Lapanja P. Grljević	(22 dni/252 km)
LJUBLJANA KT 75498	1Y v	6.9.2013 23.9.2013	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Buskett, Rabat, MALTA	45°58'N/14°18'E 35°53'N/14°24'E	P. Štirn N. Galea	(17 dni/1121 km)

V zadnjih letih se je zelo povečalo število najdb pri nas in na Hrvaškem, predvsem po zaslugi hrvaških obročkvalcev, ki obročkajo kmečke lastovke ob jadranski obali (predvsem na Krku in Vranskem jezeru). S tem v zvezi se kaže smer jesenske selitve kmečkih lastovk ob jadranski obali.

Vrbji kovaček *Phylloscopus collybita*

BUDAPEST T 462950	AD v	12.8.2012 6.4.2013	Kulsovat, Veszprem, MADŽARSKA Škocjanski zatok, Koper, SLOVENIJA	47°16'N/17°13'E 45°32'N/13°45'E	A. Gergely I. Brajnik	(237 dni/328 km)
LJUBLJANA KT 38513	v	7.10.2012 5.10.2013	Hauptmance, Škofljica, Ljubljana, SLOVENIJA Bechary, Jičín, ČEŠKA	46°00'N/14°33'E 50°19'N/15°18'E	J. Bricelj S. Zbynek	(363 dni/483 km)
LJUBLJANA KT 72265	1Y v	5.10.2013 23.10.2013	Parte, Ig, Ljubljansko barje, SLOVENIJA Vransko jezero, Pakoštane, HRVAŠKA	45°58'N/14°33'E 43°53'N/15°33'E	S. Kos B. Benei	(18 dni/245 km)

Rakar *Acrocephalus arundinaceus*

ZAGREB CA 73899	1Y v	13.8.2013 15.8.2013	Vransko jezero, Pakoštane, HRVAŠKA Stojbe, Sečovlje, Portorož, SLOVENIJA	43°53'N/15°33'E 45°28'N/13°37'E	I. Lolić R. Tekavčič	(2 dni/233 km)
--------------------	---------	------------------------	---	------------------------------------	-------------------------	----------------

Ptica je v dveh dneh preletela kar 233 km zračne razdalje med mestom obročkanka in najdbe v nasprotni smeri od običajne selitvene smeri, kar je za to vrsto nekaj posebnega. Še vedno niso natančno pojasnjene takšne in podobne najdbe pri nas, ki se močno razlikujejo od običajnih selitvenih smeri.

Srpična trstnica *Acrocephalus scirpaceus*

MADRID 3N 49951	AD v	4.5.2012 5.5.2013	Mutxamel, Alicante, ŠPANIJA Hauptmance, Škofljica, SLOVENIJA	38°26'N/00°28'W 46°00'N/14°33'E	P. E. Adrover D. Pogačar	(366 dni/1491 km)
LJUBLJANA KS 34905	1Y v	28.8.2012 28.7.2013	Bilje pri Novi Gorici, Nova Gorica, SLOVENIJA Vransko jezero, Pakoštane, HRVAŠKA	45°56'N/13°39'E 43°53'N/15°33'E	M. Keber B. Ende	(334 dni/273 km)
PARIS 6631525	1Y v	27.8.2012 13.8.2013	Bouches-du-Rhône, Côte d'Azur, FRANCIJA Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	43°27'N/04°26'E 45°58'N/14°18'E	B. Vollot P. Štirn	(351 dni/827 km)
LJUBLJANA KT 3254	1Y v	23.8.2013 2.9.2013	Ormoške lagune, Ormož, SLOVENIJA Étang du Bagnas, Hérault, FRANCIJA	46°25'N/16°10'E 43°18'N/03°28'E	I. Vreš B. Chanchus	(10 dni/1057 km)
LJUBLJANA KT 13469	1Y x	15.8.2013 3.9.2013	Sečovljске soline, Portorož, SLOVENIJA Albacete, ŠPANIJA	45°28'N/13°37'E 38°56'N/01°52'W	R. Tekavčič G. Manchego	(19 dni/1464 km)

Bičja trstnica *Acrocephalus schoenobaenus*

LJUBLJANA KT 29456	v	18.9.2012 22.4.2013	Kozlarjeva gošča, Ljubljansko barje SLOVENIJA Wied l'Ahmar, Comino, MALTA	46°00'N/14°30'E 36°00'N/14°18'E	M. Jankovič R. Galea	(216 dni/1112 km)
LJUBLJANA KS 91095	1Y v	2.9.2012 10.5.2013	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Mutenice, Hodonin, ČEŠKA	45°58'N/14°18'E 48°54'N/17°02'E	T. Trilar P. Prochazka	(250 dni/385 km)
LJUBLJANA KS 17543	1Y v	27.8.2010 12.6.2013	Ormož, Ptuj, SLOVENIJA Čekanice, Strakonice, ČEŠKA	46°25'N/16°10'E 49°23'N/13°53'E	I. Vreš P. Louda	(1020 dni/371 km)
LJUBLJANA KT 27566	AD x	8.8.2012 5.8.2013	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Szigetvar-Somogyapati, Baranya, MADŽARSKA	45°58'N/14°18'E 46°03'N/17°46'E	P. Štirn E. Ingola	(362 dni/268 km)
RADOLFZELL B4F 5536	1Y v	30.8.2013 1.9.2013	Hohenau, Niederosterreich, AVSTRIJA Retje, Cerkljiško jezero, Cerkljica, SLOVENIJA	48°34'N/16°54'E 45°47'N/14°22'E	M. Schmidt D. Šere	(2 dni/364 km)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

ZAGREB	AD	24.8.2013	jezero Njivice, o. Krk, HRVAŠKA	45°10'N/14°34'E	A. Radalj	
BH 62015	v	21.9.2013	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	45°58'N/14°18'E	P. Štirn	(28 dni/91 km)
STAVANGER	1Y	3.9.2013	Nesseby, Finnmark, NORVEŠKA	70°08'N/28°51'E	M. Anders	
HD 21229	v	3.10.2013	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	45°58'N/14°18'E	B. Lapanja	(30 dni/2801 km)

Najbolj številne najdbe bičje trstnice pri nas so iz severne Evrope, predvsem Švedske in Finske, najdba ptice z obročkom STAVANGER HD 21229 iz Norveške pa je prva pri nas iz te države, ravno tako pa predstavlja najdaljšo razdaljo med krajem prvega obročkanja in krajem najdbo za to vrsto pri nas (2801 km).

Močvirska trstnica *Acrocephalus palustris*

ARNHEM	1Y	2.8.2013	Ooijpolder, Ooijse Graaf, NIZOZEMSKA	51°50'N/05°57'E	F. Majoor	
AU 11625	v	11.8.2013	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	45°58'N/14°18'E	B. Lapanja	(9 dni/892 km)

Znane so najdbe močvirske trstnice v Sloveniji, obročkane v deželah zahodne Evrope. Omenjena najdba je prva iz Nizozemske, zanimiva pa je tudi časovno, saj se že v začetku avgusta v Sloveniji pojavijo prvoletni osebkci iz teh držav. Najbolj zgodnja najdba te vrste pri nas je iz leta 2012, ko je bila na Vrhniki že 20. julija ujeta odrasla močvirska trstnica, obročkana v Belgiji (VREZEC *et al.* 2013).

Črnoglavka *Sylvia atricapilla*

LJUBLJANA	♂ 1Y	1.10.2012	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	45°58'N/14°18'E	B. Lapanja	
AZ 21858	v	21.4.2013	Illmitz, Gradiščansko, AVSTRIJA	47°46'N/16°48'E	W. Vogl	(202 dni/276 km)
LJUBLJANA	♂ 1Y	18.9.2011	Požeg, Pragersko, SLOVENIJA	46°25'N/15°39'E	I. Vreš	
AV 27958	v	12.5.2013	Askøy, Hordaland, NORVEŠKA	60°34'N/04°56'E	L. Nigel	(602 dni/1720 km)
LJUBLJANA	♂ 1Y	13.9.2013	Ormoške lagune, Ormož, SLOVENIJA	46°25'N/16°10'E	I. Vreš	
AZ 95354	v	2.10.2013	Vid, Metković, HRVAŠKA	43°05'N/17°38'E	B. Ilić	(19 dni/388 km)
STAVANGER	♀ 1Y	19.9.2013	Jomfruland O-Runden, Kragerø, NORVEŠKA	58°52'N/09°36'E	O. Nordstein	
EH 43464	v	9.10.2013	Medvedce, Pragersko, Ptuj, SLOVENIJA	46°22'N/15°39'E	I. Vreš	(20 dni/1447 km)
LJUBLJANA	♀ 1Y	13.9.2013	Ormož, SLOVENIJA	46°25'N/16°10'E	I. Vreš	
AZ 95572	v	18.12.2013	Simar, St. Paul's Bay, MALTA	35°57'N/14°23'E	C. Colerio	(96 dni/1173 km)

Glede na vsakoletno število obročkanih črnoglavk (15.000–28.000 ptic) je najdb v letu 2013 razmeroma malo. Zanimivi sta najdbi v Sloveniji obročkane črnoglavke na Norveškem (LJUBLJANA AV 27958) in obratno (STAVANGER EH 43464).

Vrtna penica *Sylvia borin*

ZAGREB		7.8.2013	Vransko jezero, Pakoštane, HRVAŠKA	43°53'N/15°33'E	B. Ende	
BA 318884	v	17.8.2013	Stojbe, Sečovlje, Portorož, SLOVENIJA	45°28'N/13°37'E	R. Tekavčič	(10 dni/233 km)

Najdba vrtnice (ZAGREB BA 318884) v obratni smeri običajne selitvene smeri z obale Jadranskega morja so znane tudi za srpično trstnico, rakarja in še nekatere druge vrste.

Mlinarček *Sylvia curruca*

LJUBLJANA	♂ AD	27.4.2012	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA	45°58'N/14°18'E	B. Lapanja	
AV 38620	v	26.5.2013	Claverdon, Warwickshire, VEL. BRITANIJA	52°17'N/01°42'W	RC Anglija	(394 dni/1355 km)

V zadnjem času se je povečalo število najdb mlinarčka z našimi obročki v Veliki Britaniji. Ta in tudi vse druge najdbe doslej kažejo na jugovzhodno selitveno smer prek Balkana v vzhodno Afriko, kjer mlinarček prezimuje.

Rjava penica *Sylvia communis*

STOCKHOLM	1Y	6.8.2013	Blekinge Lan, Utklippan, ŠVEDSKA	55°57'N/15°42'E	RC Švedska	
1ET 02045	v	22.8.2013	Hajdoše, Ptuj, SLOVENIJA	46°25'N/15°53'E	F. Bračko	(16 dni/1060 km)

Redke so pri nas najdbe obročkanih rjavih penic iz severnih predelov Evrope. Zgoraj navedena najdba je druga doslej znana s Švedske.

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

Kos *Turdus merula*

LJUBLJANA E 31456	♀ 2Y x	4.3.2012 5.3.2013	Brunšvik, Rače, Maribor, SLOVENIJA Daugmale, LATVIJA	46°26'N/15°44'E 56°48'N/24°24'E	I. Vreš D. Malbere	(366 dni/1296 km)
LJUBLJANA E 30670	♂ 2Y x	6.2.2011 15.3.2013	Radvanje, Maribor, SLOVENIJA Miechowska, Wroclaw, POLAND	46°32'N/15°37'E 51°08'N/16°53'E	F. Bračko P. Bogdaszewski	(768 dni/520 km)
BUDAPEST TT 11216	♀ 1Y+ v	16.5.2013 17.11.2013	Sopron, Győr, MADŽARSKA Godovič, Idrija, SLOVENIJA	47°41'N/16°37'E 45°56'N/14°05'E	M. Istvan P. Grošelj	(185 dni/274 km)

Naposed smo le zabeležili dve najdbi pri nas obročkanih kosov, ki sta verjetno pri nas ali neke v bližini prezimovala in bila kasneje najdena na Poljskem in v Latviji. Vse dosedanje najdbe v Sloveniji obročkanih kosov so bile iz sredozemskih držav (Italija, Francija itd.)

Taščica *Eritacus rubecula*

LJUBLJANA AZ 15056	1Y v	4.10.2012 19.4.2013	Pragersko, Ptuj, SLOVENIJA Lomnice, Služe, Jindrichuv Hradec, ČEŠKA	46°23'N/15°40'E 49°05'N/14°43'E	I. Vreš L. Turčokova	(197 dni/308 km)
-----------------------	---------	------------------------	--	------------------------------------	-------------------------	------------------

Veliki slavce *Luscinia luscinia*

LJUBLJANA AV 28320	1Y v	22.9.2011 20.8.2013	Ormož, Ptuj, SLOVENIJA Otenby, Öland, ŠVEDSKA	46°25'N/16°10'E 56°12'N/16°24'E	I. Vreš RC Švedska	(698 dni/1087 km)
-----------------------	---------	------------------------	--	------------------------------------	-----------------------	-------------------

Najdba velikega slavca z obročkom LJUBLJANA AV 28320 na Švedskem je druga najdba v Sloveniji obročkane ptice v tujini, prva je bila iz Rusije (zračna razdalja med mestom obročkanka in najdbe je bila 1808 km). S tema dvema najdbama je delno že pojasnjen izvor velikih slavcev, ki se vsako leto pojavljajo na selitvi v Sloveniji avgusta in septembra.

Prosnik *Saxicola rubicola*

RADOLFZELL B3P 6497	1Y v	3.8.2012 3.4.2013	Hohenau-Ringelsdorf, AVSTRIJA Škocjanski zatok, Koper, SLOVENIJA	48°34'N/16°54'E 45°32'N/13°45'E	W. Vogl I. Brajnik	(243 dni/413 km)
------------------------	---------	----------------------	---	------------------------------------	-----------------------	------------------

Siva pevka *Prunella modularis*

LJUBLJANA AZ 405	1Y x	9.10.2012 28.1.2013	Jarše, Ljubljana, SLOVENIJA Porto-Vecchio, Corse-du-Sud, FRANCIJA	46°05'N/14°32'E 41°37'N/09°17'E	D. Petkovšek M. Branca	(111 dni/650 km)
LJUBLJANA AZ 48422	1Y x	20.10.2012 10.4.2013	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Birkengasse 6, Neusiedl, AVSTRIJA	45°58'N/14°18'E 47°53'N/15°57'E	P. Štirn J. Schoerghuber	(172 dni/247 km)
FINLAND 382004 H	AD v	10.9.2012 15.10.2013	Espoo, Uusimaa, FINSKA Šebrelje, Cerkno, SLOVENIJA	60°11'N/24°47'E 46°06'N/13°55'E	P. Puhjo B. Lapajna	(400dni /1720 km)
LJUBLJANA AZ 98934	1Y x	1.11.2013 24.12.2013	Pragersko, Ptuj, SLOVENIJA Werndorf, Gradec, Štajerska, AVSTRIJA	46°23'N/15°40'E 46°55'N/15°29'E	I. Vreš F. Neuhold	(53 dni/61 km)

Vsako jesen v Sloveniji obročkamo številne sive pevke na selitvi. Tako imamo številne najdbe od Finske do Avstrije, kasneje pa najdene v Italiji, Franciji in na Malti. Najdba obročkane sive pevke z obročkom (LJUBLJANA AZ 405) na Korziki (Francija) je zanimiva zato, ker je iz časa prezimovanja.

Dlesk *Coccothraustes coccothraustes*

BUDAPEST XA 16376	♀ AD x	25.5.2008 6.3.2013	Komarom-Esztergom, MADŽARSKA Postojna, SLOVENIJA	47°43'N/18°50'E 45°46'N/14°13'E	B. Horvath T. Milharčič	(1746 dni/413 km)
BUDAPEST XA 55247	♀ AD v	28.4.2012 19.3.2013	Visegrad, Pest, MADŽARSKA Langusova ulica 20, Ljubljana, SLOVENIJA	47°45'N/18°56'E 46°02'N/14°30'E	A. Vizkert S. Kos	(325 dni/387km)
RADOLFZELL DK 04342	♂ AD v	5.2.2008 1.6.2013	Ilz, Garten-Reuse, AVSTRIJA Ptuj, SLOVENIJA	47°05'N/15°55'E 46°25'N/15°52'E	H. Pacher I. Vreš	(1943 dni/74 km)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

Zelenec *Chloris chloris*

BUDAPEST N 157284	♀ 1Y v	29.9.2011 25.3.2013	Tomord, Vas, MADŽARSKA Kamnje, Šentrupert, SLOVENIJA	47°21'N/16°40'E 45°58'N/15°06'E	P. Koszorus J. Gračner	(543 dni/195 km)
LJUBLJANA AZ 80127	♀ 1Y v-x?	25.11.2012 4.5.2013	Ravnica, Nova Gorica, SLOVENIJA Trešt, Jihlava, ČEŠKA	45°59'N/13°42'E 49°18'N/15°29'E	D. Belingar B. Jilkova	(160 dni/392 km)
LJUBLJANA AT 51198	♂ AD x	6.1.2010 12.5.2013	Zeleni rob, Velika planina, SLOVENIJA Ziebite, Dolnoslaskie, POLJSKA	46°18'N/14°38'E 50°35'N/17°02'E	D. Grohar D. Skalinski	(1222 dni/508 km)
LJUBLJANA AZ 52983	♂ 2Y x	13.2.2013 9.8.2013	Volčja Draga, Nova Gorica, SLOVENIJA Velke Mezeriči, Ždar nad Savou, ČEŠKA	45°55'N/13°41'E 49°21'N/16°01'E	M. Keber P. Križ	(177 dni/420 km)

Posebej zanimiva je najdba zelenca z obročkom LJUBLJANA AT 51198, saj je bil obročkan v zimskem času na nadmorski višini 1600 m in kasneje najden v času gnezdenja na Poljskem.

Lišček *Carduelis carduelis*

LJUBLJANA AZ 1029	♂ 1Y +	7.10.2012 20.10.2013	Mirna na Dolenjskem, SLOVENIJA Podgorica, ČRNA GORA	45°57'N/15°04'E 42°26'N/19°15'E	V. Štolfa D. Saveljić	(378 dni/514 km)
----------------------	-----------	-------------------------	--	------------------------------------	--------------------------	------------------

V zadnjem času so najdbe v Sloveniji obročkanih liščkov v tujini redke. Doslej so bile najbolj pogoste najdbe na Hrvaškem, Bosni in Hercegovini, Črni gori in v Albaniji.

Grilček *Serinus serinus*

LJUBLJANA KS 14926	♂ AD v	6.4.2010 27.3.2013	Verd, Vrhnika, SLOVENIJA Rukavac, Matulji, Rijeka, HRVAŠKA	45°58'N/14°18'E 45°22'N/14°19'E	P. Štirn K. Mandić	(1086 dni/67 km)
LJUBLJANA AC 13183	♂ 2Y x	15.4.2013 3.5.2013	Jarše, Ljubljana, SLOVENIJA Unterau, Ybbs an der Donau, AVSTRIJA	46°05'N/14°32'E 48°09'N/15°04'E	D. Petkovšek K. Schoerghuber	(18 dni/233 km)

Čížek *Spinus spinus*

STAVANGER 6H 90160	♂ 1Y v	10.9.2009 18.2.2013	Starene, Hedmark, Strange, NORVEŠKA Brezovica, Ljubljana, SLOVENIJA	60°46'N/11°14'E 46°01'N/14°25'E	A. Anders R. Tekavčič	(1257 dni/1652 km)
RADOLFZELL B3A 2842	♂ AD v	16.3.2011 4.3.2013	Ilz, Leithen, Štajerska, AVSTRIJA Verje, Medvode, SLOVENIJA	47°07'N/15°53'E 46°09'N/14°25'E	W. Vogl M. Pustoslemšek	(719 dni/155 km)
PRAHA S 511287	♂ 2Y v	25.2.2011 9.3.2013	Hostivice, Praga, ČEŠKA Brezovica, Ljubljana, SLOVENIJA	50°05'N/14°15'E 46°01'N/14°25'E	P. Kolman R. Tekavčič	(743 dni/452 km)
PRAHA S 560217	♂ 2Y+ v	11.3.2012 11.3.2013	Dolní Čermna, Usti nad orlici, ČEŠKA Verje, Medvode, SLOVENIJA	49°59'N/16°34'E 46°09'N/14°25'E	A. Hampl M. Pustoslemšek	(365 dni/455 km)
PRAHA S 530350	♂ 2Y+ v	30.3.2012 11.3.2013	Praga 6 - Liboc, Praga, ČEŠKA Verje, Medvode, SLOVENIJA	50°05'N/14°20'E 46°09'N/14°25'E	F. Novak M. Pustoslemšek	(346 dni/437 km)
MATSALU CA 54214	♂ 1Y+ v	24.3.2012 11.3.2013	Parnumaa, Audru, Kihlepa, ESTONIJA Slovenska Bistrica, SLOVENIJA	58°23'N/24°14'E 46°23'N/15°33'E	U. Tammekand I. Vreš	(352 dni/1455 km)
LJUBLJANA KS 70984	♀ 2Y x	14.3.2011 24.3.2013	Verje, Medvode, SLOVENIJA Mittelbach, Chemnitz, Stadt, NEMČIJA	46°09'N/14°25'E 50°48'N/12°48'E	M. Pustoslemšek H. Meyer	(741 dni/530 km)
LJUBLJANA KS 70512	♂ 2Y v	17.2.2011 23.3.2013	Verje, Medvode, SLOVENIJA Veszprem, MADŽARSKA	46°09'N/14°25'E 47°06'N/17°54'E	M. Pustoslemšek I. Szeplaki	(765 dni/286 km)
LJUBLJANA AZ 83029	♂ AD x	5.1.2013 31.3.2013	Domžale, Ljubljana, SLOVENIJA Richard Straushgase 4, Gradec, AVSTRIJA	46°08'N/14°34'E 47°05'N/15°26'E	M. Debelič S. Gierer	(85 dni/125 km)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

LJUBLJANA KT 72082	♀ 2Y v	8.3.2013 9.4.2013	Langusova 20, Ljubljana, SLOVENIJA Gwozdzice, Krapkowice, POLJSKA	46°02'N/14°30'E 50°30'N/17°55'E	S. Kos A. Nhaliniak	(32 dni/557 km)
LJUBLJANA AZ 51839	♂ 1Y x	10.10.2012 10.4.2013	Bilje, Nova Gorica, SLOVENIJA Les Bruges, Corrèze, Limousin, FRANCIJA	45°56'N/13°39'E 45°15'N/01°21'E	M. Keber D. Etienne	(182 dni/959 km)
LJUBLJANA AZ 18926	♀ 2Y x	5.3.2013 13.4.2013	Slovenska Bistrica, SLOVENIJA Podkowa Lesna, Mazowieckie, POLJSKA	46°23'N/15°33'E 52°07'N/20°42'E	I. Vreš M. Tadeusz	(39 dni/738 km)
LJUBLJANA AZ 75283	♀ 1Y x	21.11.2012 14.4.2013	Domžale, Ljubljana, SLOVENIJA Lafnitz, Vzhodna Štajerska, Hartberg, AVSTRIJA	46°08'N/14°34'E 47°22'N/16°01'E	M. Debelič M. Schuller	(144 dni/176 km)
LJUBLJANA AZ 18955	♂ 2Y x	5.3.2013 20.4.2013	Velenik, Slovenska Bistrica, SLOVENIJA Dorfasse 17, Bad Erlach, AVSTRIJA	46°23'N/15°33'E 47°43'N/16°12'E	I. Vreš F. Hiesh	(46 dni/156 km)
LJUBLJANA KS 62619	♂ 2Y x	2.2.2013 22.4.2013	Langusova 20, Ljubljana, SLOVENIJA Adolfscharfstrase 26, Weigelsdorf, AVSTRIJA	46°02'N/14°30'E 47°56'N/16°24'E	S. Kos J. Bucek	(79 dni/256 km)
GDANSK K7L 0038	♀ 2Y v	13.4.2013 29.10.2013	Żywocice, Krapkowice, Opolskie, POLJSKA Slovenska vas, Mirna, SLOVENIJA	50°27'N/17°57'E 45°58'N/15°04'E	J. Siekiera I. Lipar	(199 dni/542 km)

Najdbe čizkov so številne, predvsem v tistih letih, ko obiskujejo krmilnice. Na osnovi obročkanja smo ugotovili, da k nam priletijo čizki iz Skandinavije, Rusije in baltskih držav. Izjemna je tudi najdba čizka, pred leti obročkanega v Sloveniji in kasneje najdenega v Gruziji. Velikokrat od nas čizki letijo še naprej proti jugozahodni Evropi in tako so znane najdbe od Francije prek Iberskega polotoka do Maroka.

Trstni strnad *Emberiza schoeniclus*

SLOVAKIA S 288469	♂ 1Y v	2.11.2012 17.11.2013	Kos, Priedvidza, SLOVAŠKA Bičeje, Grosuplje, SLOVENIJA	48°44'N/18°34'E 45°57'N/14°40'E	V. Slobodnik T. Mihelič	(380 dni/426 km)
OZZANO LM 24418	♂ 2Y v	16.1.2011 17.11.2013	C. Na Mombello, Brioso, Milano, ITALIJA Bizovik, Ljubljana, SLOVENIJA	45°43'N/09°14'E 46°03'N/14°35'E	M. Porro D. Pogačar	(1036 dni/415 km)

DODATEK 2 / APPENDIX 2

Zanimive lokalne najdbe v letu 2013

Interesting local finds in 2013

Legenda / Legend:

AD	odrasla ptica / adult	1Y	prvoletna ptica / first year
JUV	mlada ptica / juvenile	2Y	drugoletna ptica / second year
PULL	ptica obročkana v gnezdu ali begavec ali nedorasel mladič zunaj gnezda/ nestling (pullus)	v	kontrolna najdba / control recovery
		o	obroček prebran z daljnogledom ali teleskopom / read by binoculars or telescope
		+	ustreljen ali ubit / shot or killed
		x	ptica najdena mrtva / found dead

Starostno zanimive lokalne najdbe / Age-interesting local finds

Labod grbec *Cygnus olor*

LJUBLJANA	♀ AD	24.4.2008	Verd, Vrhnika	P. Grošelj	
LG 53	o	6.1.2013	Koseški bajer, Ljubljana	P. Štirn	(1718 dni)

Bela štoklja *Ciconia ciconia*

LJUBLJANA	PULL	2.7.2002	Boršt, Bela krajina	A. Hudoklin	
Z 239	o	22.8.2013	Tenetiše, Golnik, Kranj	T. Trebar	(4069 dni)
LJUBLJANA	PULL	5.7.2006	Dolenja Stara vas, Šentjernej	A. Hudoklin	
Z 625	x	29.7.2013	Cesta Medvode–Meja, Kranj	B. Slavec	(2581 dni)
LJUBLJANA	PULL	29.6.2005	Dolnji Lakoš, Prekmurje	F. Bračko	
Z 531	o	21.6.2013	Dolnja Bistrica, Prekmurje	F. Bračko	(2914 dni)
LJUBLJANA	PULL	3.7.2007	Murski Petrovci 24, Prekmurje	F. Bračko	
Z 654	o	21.6.2013	Žitkovci, Prekmurje	F. Bračko	(2180 dni)

Beločeli deževnik *Charadrius alexandrinus*

LJUBLJANA	♀ AD	3.4.2010	Sečoveljske soline, Portorož	B. Koren	
CL 5350	o	5.6.2013	Sečoveljske soline, Portorož	I. Škornik	(1159 dni)

Kukavica *Cuculus canorus*

LJUBLJANA	♂ AD	22.5.2011	Kozlarjeva gošča, Ljubljansko barje	D. Šere	
T 28160	v	28.4.2013	Hauptmance, Ljubljansko barje	J. Bricelj	(707 dni)

Vijeglavka *Jynx torquilla*

LJUBLJANA	AD	1.8.2010	Vnanje Gorice, Ljubljansko barje	R. Tekavčič	
CL 11151	v	20.7.2013	Vnanje Gorice, Ljubljansko barje	R. Tekavčič	(1084 dni)

Veliki detel *Dendrocopos major*

LJUBLJANA	♀ AD	18.1.2009	Brezovica, Ljubljana	R. Tekavčič	
E 20085	v	8.2.2013	Brezovica, Ljubljana	R. Tekavčič	(1482 dni)

Veliki srakoper *Lanius excubitor*

LJUBLJANA		22.10.2011	Hauptmance, Ljubljansko barje	J. Bricelj	
E 33063	o	28.11.2013	Hauptmance, Ljubljansko barje	D. Fekonja	(768 dni)

Planinska kavka *Pyrrhocorax graculus*

LJUBLJANA	1Y	30.12.2006	Ambrož pod Krvavcem	D. Dimnik	
27429	v	15.3.2013	Ambrož pod Krvavcem	D. Dimnik	(2267 dni)

Nadaljevanje dodatka 2 / Continuation of Appendix 2

Siva vrana *Corvus cornix*

LJUBLJANA		1.12.2008	Vrhnika, Ljubljansko barje	P. Štirn	
25596	+	15.1.2013	Ledine nad Idrijo	J. Dolenc	(1506 dni)

Močvirska sinica *Poecile palustris*

LJUBLJANA		4.11.2006	Vrhnika, Ljubljansko barje	P. Štirn	
KP 71623	v	25.1.2013	Vrhnika, Ljubljansko barje	P. Štirn	(2274 dni)

Menišček *Periparus ater*

LJUBLJANA	AD	18.3.2008	Ambrož pod Krvavcem	D. Dimnik	
AR 73709	v	30.3.2013	Ambrož pod Krvavcem	D. Dimnik	(1796 dni)

Gorska sinica *Poecile montanus*

LJUBLJANA	1Y	18.8.2007	Ambrož pod Krvavcem	D. Dimnik	
AR 73605	v	16.2.2013	Ambrož pod Krvavcem	D. Dimnik	(2009 dni)

Plavček *Cyanistes caeruleus*

LJUBLJANA	♂ 1Y	15.12.2007	Sp. Radvanje, Maribor	F. Bračko	
AR 91340	v	10.2.2013	Sp. Radvanje, Maribor	F. Bračko	(1884 dni)

Velika sinica *Parus major*

LJUBLJANA	♂ AD	16.10.2007	Langusova, Ljubljana Vič	S. Kos	
AR 78657	v	29.5.2013	Langusova, Ljubljana Vič	S. Kos	(2052 dni)

Dolgorepka *Aegithalos caudatus*

LJUBLJANA		20.12.2009	Golovec, Rudnik, Ljubljana	S. Kos	
KS 24072	v	16.2.2013	Golovec, Rudnik, Ljubljana	D. Šere	(1154 dni)

Vrbji kovaček *Phylloscopus collybita*

LJUBLJANA	1Y	17.7.2009	Verd, Vrhnika	P. Grošelj	
KR 66893	v	27.7.2013	Verd, Vrhnika	P. Štirn	(1471 dni)

Rakar *Acrocephalus arundinaceus*

LJUBLJANA	1Y	21.9.2010	Škocjanski zatok, Koper	I. Brajnik	
CL 13484	v	3.5.2013	Škocjanski zatok, Koper	I. Brajnik	(955 dni)

Močvirska trstnica *Acrocephalus palustris*

LJUBLJANA	AD	27.5.2008	Pragersko	I. Vreš	
KR 50310	v	13.6.2013	Pragersko	I. Vreš	(1843 dni)

Črnoglavka *Sylvia atricapilla*

LJUBLJANA	♂ 1Y	5.9.2004	Dolenje Jezero, Cerknica	B. Lapanja	
AM 64499	v	20.7.2013	Dolenje Jezero, Cerknica	B. Lapanja	(3240 dni)

Rjava penica *Sylvia communis*

LJUBLJANA	2Y	7.5.2010	Sestrže, Pragersko	F. Bračko	
AS 92364	v	14.4.2013	Sestrže, Pragersko	F. Bračko	(1073 dni)

Brglez *Sitta europaea*

LJUBLJANA	♀	22.9.2010	Ambrož pod Krvavcem	D. Dimnik	
CL 12904	v	24.3.2013	Ambrož pod Krvavcem	D. Dimnik	(914 dni)

Nadaljevanje dodatka 2 / Continuation of Appendix 2

Kos *Turdus merula*

LJUBLJANA	♂ AD	8.4.2006	Pragersko	I. Vreš	
E 16246	v	14.4.2013	Spodnja Polskava, Pragersko	I. Vreš	(2563 dni)

Cikovt *Turdus philomelos*

LJUBLJANA	1Y	15.10.2011	Kozlarjeva gošča, Ljubljansko barje	D. Šere	
E 30854	v	15.8.2013	Kozlarjeva gošča, Ljubljansko barje	D. Šere	(670 dni)

Taščica *Eritbacus rubecula*

LJUBLJANA	1Y	23.7.2010	Požeg, Pragersko	I. Vreš	
AT 62783	v	22.3.2013	Ješenca, Rače	I. Vreš	(973 dni)

Veliki slavec *Luscinia luscinia*

LJUBLJANA	AD	17.8.2010	Pragersko	I. Vreš	
AT 63845	v	16.8.2013	Pragersko	I. Vreš	(1095 dni)

Slavec *Luscinia megarhynchos*

LJUBLJANA	JUV	4.8.2010	Škocjanski zatok, Koper	I. Brajnik	
AT 50507	v	22.4.2013	Škocjanski zatok, Koper	I. Brajnik	(992 dni)

Planinska pevka *Prunella collaris*

LJUBLJANA		11.3.2006	Kriška planina, Krvavec	D. Dimnik	
LX 55	o	17.3.2013	Ambrož pod Krvavcem	D. Dimnik	(2563 dni)

Siva pevka *Prunella modularis*

LJUBLJANA	2Y	15.3.2009	Hauptmance, Ljubljansko barje	M. Jankovič	
AS 65751	v	2.11.2013	Kozlarjeva gošča, Ljubljansko barje	D. Šere	(1693 dni)

Ščinkavec *Fringilla coelebs*

LJUBLJANA	♂ 1Y	27.10.2003	Godovič, Idrija	P. Grošelj	
AL 52962	v	22.1.2013	Godovič, Idrija	P. Grošelj	(3375 dni)

Zelenec *Chloris chloris*

LJUBLJANA	♂ 2Y	18.3.2008	Kamnje, Šentrupert	J. Gračner	
AS 3213	v	16.4.2013	Slovenska vas, Mirna	I. Lipar	(1855 dni)

Dlesk *Coccothraustes coccothraustes*

LJUBLJANA	♂	25.1.2009	Kamnje, Šentrupert	J. Gračner	
E 25464	v	12.4.2013	Kamnje, Šentrupert	J. Gračner	(1538 dni)

Lišček *Carduelis carduelis*

LJUBLJANA	♂ AD	29.12.2008	Pobegi, Koper	I. Brajnik	
KR 7889	v	1.1.2013	Pobegi, Koper	I. Brajnik	(1464 dni)

Grilček *Serinus serinus*

LJUBLJANA	♂	4.4.2009	Vrhnika, Ljubljansko barje	P. Štirn	
KR 65057	v	20.4.2013	Vrhnika, Ljubljansko barje	P. Štirn	(1477 dni)

Čížek *Spinus spinus*

LJUBLJANA	♀ AD	9.11.2009	Trnovo, Ljubljana	A. Trontelj	
AT 12040	v	8.2.2013	Puhtejeva, Vič, Ljubljana	S. Kos	(1187 dni)

Nadaljevanje dodatka 2 / Continuation of Appendix 2

Zanimive lokalne najdbe glede na razdalje / Distance-interesting local finds

Labod grbec *Cygnus olor*

LJUBLJANA	♂ AD	4.3.2013	Koseški bajer, Ljubljana	P. Štirn	
LG 630	o	16.3.2013	Blejsko jezero, Bled	S. Siegel	(44 km)

Bela štoklja *Ciconia ciconia*

LJUBLJANA	PULL	2.7.2002	Boršt, Bela krajina	A. Hudoklin	
Z 239	o	22.8.2013	Tenetiše, Golnik, Kranj	T. Trebar	(106 km)
LJUBLJANA	PULL	5.7.2006	Dolenja Stara vas, Šentjernej	A. Hudoklin	
Z 625	x	29.7.2013	Cesta Medvode–Meja, Kranj	B. Slavec	(83 km)

Kozača *Strix uralensis*

LJUBLJANA	PULL	19.6.2012	Jelovica	A. Vrezec	
17379	x	19.3.2013	Brežice, Krško	Azil	(122 km)

Zanimiva je lokalna najdba ptice, ki je bila leta 2012 obročkana kot mladič na Jelovici, 19. 3. 2013 pa kot drugoletna onemogla najdena pri Brežicah in prinesena v Zatočišče za prosto živeče živalske vrste Golob d.o.o. v Muto, kjer je kasneje poginila. Kadaver je shranjen v zbirki Prirodoslovnega muzeja Slovenije. Razdalja med mestom obročkanka in mestom najdbe je 122 km, kar je najdaljša pri nas ugotovljena razdalja za kozačo. Na Finskem je najdaljša znana razdalja 402 km, medtem ko ocenjena povprečna razdalja gnezditvene disperzije znaša zgolj 36 km (SAUROLA 2007).

Siva vrana *Corvus corone cornix*

LJUBLJANA		1.12.2008	Vrhnika	P. Štirn	
25596	+	15.1.2013	Ledine nad Idrijo	J. Dolenc	(10 km)

Plavček *Cyanistes caeruleus*

LJUBLJANA	♂ AD	10.11.2012	Godovič, Idrija	P. Grošelj	
AZ 64877	v	9.2.2013	Vrhnika	P. Štirn	(15 km)

Velika sinica *Parus major*

LJUBLJANA	♀ AD	10.11.2012	Godovič, Idrija	P. Grošelj	
AZ 64862	v	28.2.2013	Golovec, Rudnik, Lubljana	D. Šere	(35 km)

Črnoglavka *Sylvia atricapilla*

LJUBLJANA	♂ 1Y	12.9.2010	Vnanje Gorice, Ljubljansko barje	R. Tekavčič	
AT 36658	v	4.4.2013	Godovič, Idrija	P. Grošelj	(33 km)
LJUBLJANA	♂ AD	31.7.2011	Dolenje Jezero, Cerknica	B. Lapajna	
AT 48402	x	6.4.2013	Novo Polje, Ljubljana	L. Vražič	(36 km)

Srpična trstnica *Acrocephalus scirpaceus*

LJUBLJANA	1Y	15.9.2010	Zalošče, Ajdovščina	D. Fekonja	
KS 54478	v	28.7.2013	Verd, Vrhnika	B. Lapajna	(45 km)
LJUBLJANA	1Y	17.8.2013	Stojbe, Sečoveljske soline	R. Tekavčič	
KT 13805	v	23.8.2013	Kozlarjeva gošča, Ljubljansko barje	D. Šere	(92 km)

Rakar *Acrocephalus arundinaceus*

LJUBLJANA	PULL	16.6.2013	Draga, Ig, Ljubljansko barje	I. Božič	
X 1435	v	25.7.2013	Verd, Vrhnika	P. Štirn	(18 km)

Nadaljevanje dodatka 2 / Continuation of Appendix 2

LJUBLJANA CL 16544	PULL v	16.6.2013 2.8.2013	Draga, Ig, Ljubljansko barje Retje, Sudanka, Cerknško jezero	I. Božič D. Šere	(23 km)
LJUBLJANA CL 16542	PULL v	16.6.2013 18.8.2013	Draga, Ig, Ljubljansko barje Parte, Ig, Ljubljansko barje	I. Božič S. Kos	(4 km)
Siva pevka <i>Prunella modularis</i>					
LJUBLJANA AZ 8032	1Y v	25.10.2012 15.10.2013	Sava, Jarše, Ljubljana Godovič, Idrija	D. Petkovšek P. Grošelj	(37 km)
Poljski vrabec <i>Paser montanus</i>					
LJUBLJANA AT 39273	1Y v	14.8.2011 14.10.2013	Stojbe, Sečoveljske soline Log, Brezovica	R. Tekavčič D. Fekonja	(85 km)
Dlesk <i>Coccothraustes coccothraustes</i>					
LJUBLJANA CL 14317	♂ v	20.1.2013 22.2.2013	Šebrelje, Cerkno Kamnje, Šentrupert	B. Lapajna J. Gračner	(91 km)
LJUBLJANA E 35366	♂ najden na tleh živ	27.4.2013 30.7.2013	Vrhnik, Ljubljansko barje Rateče, Škofja Loka	P. Štirn M. Blažič	(23 km)
Zelenec <i>Chloris chloris</i>					
LJUBLJANA AZ 25662	♂ 1Y v	25.12.2012 1.5.2013	Šebrelje, Cerkno Vrhnik, Ljubljansko barje	B. Lapajna P. Štirn	(32 km)
Trstni strnad <i>Emberiza schoeniclus</i>					
LJUBLJANA AV 56155	♀ 1Y v	24.9.2011 15.5.2013	Iški morost, Ig, Ljubljansko barje Zadnji kraj, Cerknško jezero	J. Figelj D. Šere	(29 km)

Zanimive lokalne najdbe glede na spremembo mase ptice / Local finds interesting due to birds' mass change

Bičja trstnica *Acrocephalus schoenobaenus*

LJUBLJANA KT 855	1Y v	10,6 g 18,0 g	7.9.2013 20.9.2013	Log, Brezovica, Ljubljansko barje Log, Brezovica, Ljubljansko barje	D. Fekonja D. Fekonja	(13 dni, +7,4 g)
LJUBLJANA KS 77909	AD v	12,5 g 18,8 g	27.7.2013 18.8.2013	Retje, Sudanka, Cerknško jezero Retje, Sudanka, Cerknško jezero	D. Šere D. Šere	(22 dni, +6,3 g)

Srpična trstnica *Acrocephalus scirpaceus*

LJUBLJANA KS 99743	1Y v	11,5 g 16,1 g	23.10.2013 31.10.2013	Kozlarjeva gošča, Ljubljansko barje Kozlarjeva gošča, Ljubljansko barje	D. Šere D. Šere	(8 dni, +4,4 g)
LJUBLJANA KT 13805	1Y v	11,2 g 11,7 g	17.8.2013 23.8.2013	Stojbe, Sečoveljske soline Kozlarjeva gošča, Ljubljansko barje	R. Tekavčič D. Šere	(6 dni, +0,5 g)

Močvirska trstnica *Acrocephalus palustris*

LJUBLJANA KS 99622	1Y v	10,9 g 20,0 g	22.9.2013 8.10.2013	Kozlarjeva gošča, Ljubljansko barje Kozlarjeva gošča, Ljubljansko barje	D. Šere D. Šere	(16 dni, +9,1 g)
-----------------------	---------	------------------	------------------------	--	--------------------	------------------

Nadaljevanje dodatka 2 / Continuation of Appendix 2

Fenološko zanimive lokalne najdbe / Phenologically interesting local finds

Rdečeglavi kraljiček *Regulus ignicapilla*

LJUBLJANA	♀1Y	9.11.2012	Škocjanski zatok, Koper	I. Brajnik
KS 60993	v	12.3.2013	Škocjanski zatok, Koper	I. Brajnik

Redka najdba rdečeglavega kraljička v Škocjanskem zatoku, ki dopušča možnost, da je omenjeni kraljiček tam tudi prezimoval.

REDKE VRSTE PTIC V SLOVENIJI V LETU 2013 – POROČILO NACIONALNE KOMISIJE ZA REDKOSTI

Rare birds in Slovenia in 2013 – Slovenian Rarities Committee's Report

JURIJ HANŽEL

Židovska ulica 1, SI-1000 Ljubljana, Slovenija,
e-mail: jurij.hanzel@gmail.com

Pričujoče poročilo Nacionalne komisije za redkosti (KRED) obsega opazovanja redkih vrst med 1. 1. in 31. 12. 2013. Dodani so tudi datumi iz leta 2014, če je bil osebek, prvič zabeležen v letu 2013, opazovan tudi v tem letu. Pri nekaterih vrstah so dodane dopolnitve za prejšnja leta. Poročilo je rezultat dela komisije v naslednji sestavi (abecedni vrstni red): Dejan Bordjan, Luka Božič, Jurij Hanžel (predsednik), Kajetan Kravos, Milan Vogrin.

Kot redke so obravnavane vrste, ki so bile kot take označene v Seznamu ugotovljenih ptic Slovenije s pregledom redkih vrst (HANŽEL & ŠERE 2011), ne glede na poprej veljaven kriterij, da je vrsta redka, če zanjo obstaja manj kot 10 znanih podatkov po 1. 1. 1950. S 1. 1. 2013 je bilo na seznam redkih vrst dodanih 37 vrst; KRED za 17 izmed njih zbira le podatke z omejenega območja Slovenije, to so t. i. regionalne redkosti. Vrsta je obravnavana kot redka, če je bila opazovana manj kot petkrat letno v štirih izmed zadnjih petih let. Pogostnost pojavljanja smo ocenili po pregledu objavljenih virov in spletne podatkovne zbirke NOAGS. Od istega datuma naprej KRED obravnava tudi nekatere podvrste. Seznam obravnavanih vrst in podvrst je dostopen na [<http://ptice.si/ptice-in-ljudje/komisija-za-redkosti/sporocite-redkost/>].

Razvrstitev v kategorije, način navajanja kraja opazovanja in način navajanja virov sledijo smernicam v Seznamu. Taksonomija in sistematika upoštevata spremembe iz osmega in devetega poročila Taksonomske podkomisije komisije za redkosti pri Britanski zvezi ornitologov (British Ornithologists' Union Rarities Committee Taxonomic Subcommittee) (BOURC TSC) (SANGSTER *et al.* 2012, 2013). Številki v oklepaju ob imenu posamezne vrste pomenita število opazovanj med 1. 1. 1950 in 31. 12. 2012 ter število opazovanih osebkov v istem časovnem obdobju. Podatki za vrste, ki so istočasno v kategorijah A in C, so številsko združeni. Ta način podajanja opazovanj je standardiziran po priporočilih Združenja evropskih

komisij za redkosti (AERC – Association of European Rarities Committees) (AERC 2007). Za vrste, dodane na seznam s 1. 1. 2013, podatki o opazovanjih pred letom 2013 niso sistematično zbrani, zato tudi niso predstavljeni. Iz istega razloga ta opazovanja niso oštevilčena. Opazovanja nacionalnih in regionalnih redkosti so predstavljena ločeno.

V letu 2013 so bile opazovane štiri nove vrste za Slovenijo, in sicer beloglavka *Oxyura leucocephala*, pritlikava tukalica *Porzana pusilla*, sredozemski galeb *Larus audouinii* in rubinasti slavec *Calliope calliope*. Vse so bile uvrščene v kategorijo A. Zanimivi sta še drugo in tretje opazovanje malega laboda *Cygnus columbianus* ter četrto opazovanje kodrastega pelikana *Pelecanus crispus*. Nove vrste, uvrščene v kategorijo E, so pegatka *Numida meleagris*, turška kotorna *Alectoris chukar* in bulbul *Pycnonotus barbatus*. Prva in tretja sta bili opazovani v letu 2013, druga pa je bila na seznam uvrščena po pregledu podatkov iz preteklih let. Prvič je bil na območju Slovenije ugotovljen tudi križanec med velikim in malim klinkačem *Aquila clanga* × *A. pomarina*. Do vključno 31. 12. 2013 je bilo v Sloveniji ugotovljenih 384 vrst (369 v kategoriji A, 7 v kategoriji B, 8 samo v kategoriji C; štiri vrste so hkrati uvrščene v kategoriji A in C). V kategoriji D je šest vrst, v kategoriji E pa 33. Vrste teh dveh kategorij niso del seznama.

V dodatku 1 so dokumentarne fotografije opazovanj, ki doslej še niso bile objavljene v slovenskih tiskanih virih z navedenim krajem, datumom in številom osebkov.

Potrjena opazovanja iz kategorij A in C / Accepted category A and C records:

Nacionalne redkosti / National rarities

Mali labod *Cygnus columbianus* (1, 1)

- (2) 5. 1.–10. 3. 2013, Turnišče, Ptujsko jezero, 2 os. (1 ad., 1 2cy) (T. BASLE, D. BOMBEEK, M. DENAC, M. GAMSER, J. NOVAK, A. PLOJ, L. BOŽIČ, D. STANIČ, D. ŠERE, M. VOGRIN *pisno*)
- (3) 7.–8. 4. 2013, Zabovci, Ptujsko jezero, 1 ad. (L. BOŽIČ, D. STANIČ *pisno*)

Labod pevec *Cygnus cygnus* (11, 22)

- (11) 29. 12. 2012–19. 1. 2013, Ptujsko jezero, 2 ad. (L. BOŽIČ *pisno*)¹
- (12) 28. 12. 2013–2. 4. 2014, Ptujsko jezero, 1 ad. (DENAC 2014)

Rjasta kozarka *Tadorna ferruginea* (8, 17)

- (9) 23. 3. 2013, Fontanigge, Sečoveljske soline, 2 os. (I. ŠKORNIK *pisno*)

- (10) 30. 4. 2013, Fontanigge, Sečoveljske soline, 1 os. (I. ŠKORNIK *pisno*)
(11) 23. 6. 2013, Fontanigge, Sečoveljske soline, 2 os. (1 ♂, 1 ♀) (KOZINA 2013)

Mandarinka *Aix galericulata* (52, 68)

- (46) 19. 1. 2013, Fužine, Ljubljana (reka Ljubljana), 1 ♂ (BOŽIČ 2013)¹
(48) 19. 1. 2013, Trbojsko jezero, 1 ♀ (BOŽIČ 2013)
14. 12. 2013, Trbojsko jezero, 1 ♀ (J. HANŽEL, A. KOTNIK *pisno*)
28. 12. 2013, Trbojsko jezero, 1 ♀ (VADNJAL 2013)^{1,2}
(53) 19. 1. 2013, Bizeljsko (reka Sotla), 2 os. (BOŽIČ 2013)
(54) 20. 1. 2013, Camping Šobec, Lesce (Šobčev bajer), 1 ♂ (BOŽIČ 2013)
(55) 7. 4. 2013, Črna vas, Ljubljansko barje, 2 os. (M. DE GROOT *pisno*)
(56) 31. 12. 2013–18. 1. 2014, Ribnica na Dolenjskem (reka Bistrica), 1 ♂ (KOTNIK 2013B)
(57) XII. 2013–I. 2014, Studenci, Maribor (Pekrški potok) (L. BOŽIČ *pisno*)

Zimska raca *Clangula hyemalis*

- 2. 11. 2012–11. 4. 2013, Ptujsko jezero, 1 ad. ♀ (T. BASLE, L. BOŽIČ, M. DENAC, M. GAMSER, J. HANŽEL, J. NOVAK, A. PLOJ, D. STANIČ, M. VOGRIN *pisno*)
– 11. 12. 2013, Dolenje Jezero, Cerknjsko jezero, 3 os. (STANIČ 2013F)
– 21. 12. 2013–28. 3. 2014, Ptuj, Ptujsko jezero, 1 2cy ♂ (L. BOŽIČ, T. BASLE, D. BORDJAN, M. DENAC, J. HANŽEL, T. ŠUMRADA, M. VOGRIN *pisno*)

Črna raca *Melanitta nigra*

- 6. 5. 2013, zadrževalnik Medvedce, 1 ♀ (BORDJAN 2014A)

Beloliska *Melanitta fusca*

- 3. 12. 2012–22. 4. 2013, Ptujsko jezero, 4–16 os. (T. BASLE, L. BOŽIČ, M. DENAC, D. STANIČ *et al.* *pisno*)
– 29. 12. 2012–22. 4. 2013, Ormoško jezero, 1–4 os. (T. BASLE, L. BOŽIČ, D. STANIČ *pisno*)
– 19. 1. 2013, Smedela, Koper, 8 os. (BOŽIČ 2013)
– 14. 11. 2013, Turnišče, Ptujsko jezero, 1 1cy (L. BOŽIČ *pisno*)
– 5. 12. 2013, Bakovci, 5 os. (B. BAKAN *pisno*)
– 25. 12. 2013, zadrževalnik Požeg, 10 os. (D. BORDJAN *pisno*)

Kljub temu, da je bilo na zadrževalniku Požeg opazovanih 11 ptic, jih je KRED potrdila 10, saj je obstajal utemeljen sum, da ena izmed njih ni beloliska.

Even though 11 birds were observed at Požeg Reservoir, only 10 were accepted by the Committee, as there was reasonable doubt about the identification of one individual.

Beloglavka *Oxyura leucocephala* (0, 0)

- (1) 27. 3.–8. 4. 2013, Ormoško jezero, 1 ♀ (D. BOMBEEK, L. BOŽIČ, D. STANIČ *pisno*)

Kodrasti pelikan *Pelecanus crispus* (3, 3)

- (4) 9.–10. 5. 2013, Turnišče, Ptujsko jezero, 2 ad. (T. BASLE, L. BOŽIČ, M. PREMZL, M. VOGRIN *pisno*)

Kravja čaplja *Bubulcus ibis* (20, 34)

- (21) 3. 1. 2013, Piran, 1 2cy – kadaver (VREZEC 2013)
(22) 9. 1. 2013, Škocjanski zatok, 1 os. (I. BRAJNIK, B. MOZETIČ *pisno*)
(23) 19.–26. 5. 2013, Škocjanski zatok, 4 os. (I. BRAJNIK, B. MOZETIČ *pisno*)
(24) 24. 10.–3. 11. 2013, Škocjanski zatok, 3 os. (I. BRAJNIK, B. MOZETIČ *pisno*)
(25) 3.–24. 11. 2013, Škocjanski zatok, 2–6 os. (I. BRAJNIK, B. MOZETIČ *pisno*)
(26) 5.–31. 12. 2013, Škocjanski zatok, 1 os. (I. BRAJNIK, J. HANŽEL, B. MOZETIČ, D. STANIČ *pisno*)

Plevica *Plegadis falcinellus*

- 14. 7. 2013, Fontanigge, Sečoveljske soline, 2 os. (A. KOTNIK, N. KOZINA *pisno*)
– 22. 7. 2013, Škocjanski zatok, 2 os. (I. BRAJNIK, B. MOZETIČ, D. STANIČ *pisno*)
– 1. 8. 2013, Škocjanski zatok, 1 os. (I. BRAJNIK, B. MOZETIČ *pisno*)
– 24. 9.–15. 10. 2013, Škocjanski zatok, 3–8 os. (I. BRAJNIK, M. KASTELIC, B. MOZETIČ, D. STANIČ *pisno*)

Zlatouhi ponirek *Podiceps auritus*

- 26. 4. 2013, Ormoško jezero, 2 ad. (BORDJAN 2014B)
28. 4.–4. 5. 2013, zadrževalnik Medvedce, 2 ad. (BORDJAN 2014B)²
– 7. 12. 2013, zatok Polje, 1 os. (J. HANŽEL, D. STANIČ *pisno*)
– 27. 12. 2013–10. 1. 2014, Markovci, Ptujsko jezero, 1 os. (L. BOŽIČ, J. HANŽEL, T. ŠUMRADA *pisno*)

Stepski lunj *Circus macrourus* (16, 18)

- (17) 23. 3. 2013, zadrževalnik Medvedce, 1 ad. ♂ (BORDJAN 2013)
- (18) 1.–2. 4. 2013, Podpeč, Ljubljansko barje, 1 ad. ♂ (J. FIGELJ, B. RUBINIČ, A. SLAMERŠEK, Ž. ŠALAMUN, B. VIDMAR *pisno*)
- (19) 1. 4. 2013, med Grahovim in Žerovnico, Cerkniško jezero, 1 ad. ♂ (B., K., M. DENAC *pisno*)
- (20) 7. 4. 2013, Ig, Ljubljansko barje, 1 ♂ (I. ESENKO *pisno*)
- (21) 7. 4. 2013, Pragerski grad, Pragersko, 1 ad. ♂ (STANIČ 2013C)
- (22) 24. 4. 2013, Ljubečna, 1 ♂ (M. GAMSER *pisno*)

Koonoga kanja *Buteo lagopus*

- 27. 7. 2013, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (BORDJAN 2014C)

Mali klinkač *Aquila pomarina* (6, 6)

- (7) 25. 5. 2013, zadrževalnik Medvedce, 1 4cy+ (D. BORDJAN *pisno*)
- (8) 25. 6. 2013, Velika Pirešica, 1 ad. (J. NOVAK *pisno*)

Veliki klinkač *Aquila clanga* (24, 26)

- (1) 16. 6. 1955, Javorniki na Pokljuki, 1 os. (MATVEJEV 1983)
- (2) 19. 3. 1982, Ormoško jezero, 1 2cy (Božič 2001A)
- (3) 30. 1. 1985, Sečoveljske soline, 1 os. (GEISTER 1990)
- (4) 2. 9. 1988, Vodice, Golac, 1 os. (GJERKEŠ 1990)
- (5) 10. 1. 1991, ribnik Komarnik, 1 imm. (BRAČKO 1992)
- (6) 27. 9. 1991, Col, 1 os. (GROŠELJ 1994)
- (7) 30. 1. 1992, Sečoveljske soline, 1 ad. (RUBINIČ 1994)
- (8) 8. 1. 1994, Koper, 1 os. (LIPEJ & GJERKEŠ 1994)
- (9) 22. 3. 1997, zadrževalnik Medvedce, 1 2cy (DENAC 1998)
- (10) 28. 12. 1997, zadrževalnik Medvedce, 1 ad. (DENAC 1998)
- (11) 5.–12. 11. 1998, med Podpečjo in Bevkami, Ljubljansko barje, 2 1cy (TREBUŠAK *et al.* 1999)
- (12) 16. 12. 2000, zadrževalnik Medvedce, 1 3cy (Božič 2001B)
- (13) 3. 11.–1. 12. 2001, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (BORDJAN 2002)
- (14) 12. 3. 2002, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (D. BORDJAN, M. KERČEK *pisno*)
- (15) 31. 10.–30. 12. 2002, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (D. BORDJAN, M. KERČEK *pisno*)
- (16) 12. 12. 2003, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (D. BORDJAN *pisno*)

- (17) 19. 3. 2004, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (D. BORDJAN *pisno*)
- (18) 12. 11.–17. 12. 2002, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (D. BORDJAN *pisno*)
- (19) 21. 3. 2005, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (D. BORDJAN *pisno*)
- (20) 31. 10.–17. 12. 2005, zadrževalnik Medvedce, 1–2 os. (D. BOMBEK, D. BORDJAN *pisno*)
- (21) 11. 3.–18. 3. 2006, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (D. BORDJAN *pisno*)
- (22) 4. 3.–18. 3. 2007, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (D. BORDJAN *pisno*)
- (23) 4. 11.–1. 12. 2007, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (D. BORDJAN *pisno*)
- (24) 4. 4. 2012, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (T. JANČAR *pisno*)
- (25) 17. 10. 2013, Senožeče, 1 1cy (D. BORDJAN *pisno*)

Pritlikava tukalica *Porzana pusilla* (0, 0)

- (1) 9. 6. 2013, izvir Tresenec, Cerkniško jezero, 2 os. (S. POLAK, I. LIKAR *pisno*)

Kamenjar *Arenaria interpres*

- 30. 4.–1. 5. 2013, Ormoško jezero, 1 ad. (T. BASLE, L. BOŽIČ *pisno*)
- 21.–23. 8. 2013, Ormoško jezero, 1 juv. (L. BOŽIČ *pisno*)

Veliki prodnik *Calidris canutus*

- 30. 1. 2013, Škocjanski zatok, 2 os. (I. BRAJNIK, B. MOZETIČ *pisno*)
- 13. 9. 2013, Turnišče, Ptujsko jezero, 1 juv. (T. BASLE, L. BOŽIČ *pisno*)

Ploskokljunec *Calidris falcinellus* (11, 27)

- (12) 23. 8. 2013, Ormoško jezero, 2 juv. (L. BOŽIČ *pisno*)

Peščenec *Calidris alba*

- 2.–3. 9. 2013, Ormoško jezero, 1 juv. (L. BOŽIČ *pisno*)
- 11. 9. 2013, zatok Polje, 1 juv. (ŠKERJANC 2013A)
- 13. 9. 2013, Šturmovci, Ptujsko jezero, 1 juv. (T. BASLE, L. BOŽIČ *pisno*)
- 23. 9. 2013, Pobrežje, Ptujsko jezero, 1 juv. (T. BASLE, L. BOŽIČ *pisno*)
- 29. 9. 2013, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (D. BORDJAN *pisno*)

Čoketa *Gallinago media* (11, 11)

- (12) 31. 3. 2013, Podpeč, Ljubljansko barje, 1 os. (J. FIGELJ, Ž. ŠALAMUN, B. VIDMAR *pisno*)

- Rjava komatna tekica *Glareola pratincola* (14, 24)
(15) 2. 5. 2013, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (BORDJAN 2014D)
- Bodičasta govnačka *Stercorarius parasiticus* (6, 6)
(7) 27. 8. 2013, Ormoško jezero, 1 juv. (M. DENAC, M. MLAKAR MEDVED, L., N. POLJANEC *pisno*)
(8) 4. 10. 2013, Zabovci, Ptujsko jezero, 1 juv. (L. BOŽIČ *pisno*)
- Črnonoga čigra *Gelochelidon nilotica* (17, 22)
(17) 2. 6. 2012, zadrževalnik Medvedce, 2 os. (BORDJAN 2013B)
(18) 30. 4. 2013, Zabovci, Ptujsko jezero, 3 ad. (L. BOŽIČ *pisno*)
(19) 1. 5. 2013, Osredki, Cerknjsko jezero, 1 os. (D. BORDJAN *pisno*)
(20) 5. 5. 2013, Ormoško jezero, 1 3cy (L. BOŽIČ *pisno*)
7. 5. 2013, Zabovci, Ptujsko jezero, 1 3cy (L. BOŽIČ *pisno*)²
- Kaspijska čigra *Sterna caspia*
– 7. 4. 2013, zadrževalnik Medvedce, 1 os. (D. BORDJAN *pisno*)
– 8. 4. 2013, Ptuj, Ptujsko jezero, 2 ad. (L. BOŽIČ *pisno*)
– 8. 4. 2013, Ormoško jezero, 2 ad. (L. BOŽIČ *pisno*)
– 13. 4. 2013, zadrževalnik Medvedce, 5 os. (D. BORDJAN *pisno*)
– 29. 8. 2013, Ormoško jezero, 2 ad. (A. KOTNIK, A., I., V. KOZINA *pisno*)
– 2. 9. 2013, Ormoško jezero, 1 ad. (L. BOŽIČ *pisno*)
- Sredozemski galeb *Larus audouinii* (0, 0)
(1) 5. 6. 2013, Ptuj, Ptujsko jezero, 1 3cy+ (T. BASLE, L. BOŽIČ *pisno*)
- Srebrni galeb *Larus argentatus*
– 5. 1. 2013, Ptuj, Ptujsko jezero, 1 ad. (M. DENAC, M. GAMSER, J. NOVAK, A. PLOJ *pisno*)
– 1. 11. 2013, Budina, Ptujsko jezero, 1 ad. (L. BOŽIČ *pisno*)
– 2. 12. 2013, Ormoško jezero, 1 ad. (L. BOŽIČ *pisno*)
– 21. 12. 2013, Ormoško jezero, 1 ad. (L. BOŽIČ *pisno*)
– 27. 12. 2013, Ormoško jezero, 1 ad. (L. BOŽIČ, J. HANŽEL, T. ŠUMRADA *pisno*)
- Močvirska uharica *Asio flammeus* (28, 35)
(29) 18. 1.–7. 4. 2013, zadrževalnik Medvedce, 4–7 os. (BORDJAN 2013C)
- Zlatovranka *Coracias garrulus*
– 28. 5.–1. 6. 2013, Nuskova, 2 os. (R. GJERGJEK *pisno*)
– 3. 6.–15. 7. 2013, Nuskova, 1 os. (R. GJERGJEK *pisno*)
– 29. 7.–31. 7. 2013, Nuskova, 2 os. (1 ad., 1 juv.) (R. GJERGJEK *pisno*)
– 31. 7. 2013, Črešnjevci, Serdica, 4 os. (2 ad., 2 juv.) (R. GJERGJEK *pisno*)
– 31. 7. 2013, Nuskova, 2 ad. (R. GJERGJEK *pisno*)
- Sokol plenilec *Falco cherrug* (10, 10)
(10) 30. 6. 2009, Ptuj, 1 1cy ♀ (GAMAUF & DOSEDEL 2012)
- Rjavoglavi srakoper *Lanius senator*
– 15. 4. 2013, Kleče, Ljubljana, 1 obr. (D. FEKONJA *pisno*)
– 3. 5. 2013, Dolenja vas, Senožeško podolje, 1 ♀ (ŠTANIČ 2013E)
– 19. 5. 2013, Lipsenj, Cerknjsko jezero, 1 ♂ (D. BORDJAN *pisno*)
– 30. 8. 2013, Ostrog, 1 ad. (G. BERNARD *pisno*)
- Kratkoprsti škrjanček *Calandrella brachydactyla* (10, 41)
(11) 10. 4. 2013, Škocjanski zatok, 1 os. (ŠTANIČ 2013D)
- Mušja listnica *Phylloscopus inornatus* (15, 15)
(16) 1. 10. 2013, zadrževalnik Požeg, 1 1cy obr. (VREZEC 2014)
- Rožnati škorec *Pastor roseus* (11, 128)
(12) 2. 6. 2013, Prvačina, 3 os. (M. GREGORIČ *pisno*)
- Rubinasti slavec *Calliope calliope* (0, 0)
(1) 24. 10. 2013, bazeni Tovarne sladkorja Ormož, 1 1cy ♂ obr. (ŠERE & VREŠ 2014)
- Sredozemski kupčar *Oenanthe hispanica* (12, 13)
(13) 6. 4. 2013, Lera, Sečoveljske soline, 1 ad. ♂ (*O. h. melanoleuca*) (ŠKORNIK 2013)
- Snežni strnad *Plectrophenax nivalis*
– 28. 11. 2013, zatok Polje, 2 os. (ŠKERJANC 2013B)
- Križanec velikega in malega klinkača *Aquila clanga* × *A. pomarina* (0, 0)
(1) 1. 10. 2013, Kažir, Pohorje, 1 1cy (spremljan s telemetrijo) (U. SELLIS, E. ALBEGGER *pisno*)
1. 10. 2013, Vernšek, Slovenj Gradec, 1 1cy (spremljan s telemetrijo) (U. SELLIS, E. ALBEGGER *pisno*)

2. 10. 2013, Gradišče pri Vipavi, 1 1cy (spremljan s telemetrijo) (U. SELLIS, E. ALBEGGER *pisno*)²

Regionalne redkosti / Regional rarities

Beloglavi jastreb *Gyps fulvus*

– 24. 3. 2013, Trboje, 1 os. (B. ŠTER *pisno*)

Kačar *Circaetus gallicus*

– 20. 8. 2013, gramoznica Brežice, Gornji Lenart, 1 os. (B. BREČKO *pisno*)

Školjkarica *Haematopus ostralegus*

– 5. 5. 2013, Dolenje Jezero, Cerknjiško jezero, 1 os. (KOTNIK 2013A)

– 8. 5. 2013, Ormoško jezero, 1 os. (T. BASLE *pisno*)

Črnomorski galeb *Larus cachinnans*

– 4. 1. 2013, Škocjanski zatok, 3 2cy (STANIČ 2013A)

– 19. 1. 2013, Izola, 1 1cy (STANIČ 2013B)

– 19. 1. 2013, Škocjanski zatok, 3 2cy (STANIČ 2013B)

– 19. 1. 2013, Srmin, 5 (2 ad., 3 imm.) (STANIČ 2013B)

Rdeča lastovka *Cecropis daurica*

– 2. 5. 2013, glinokopi severno od zadrževalnika Medvedce, 3 ad. (BORDJAN 2014E)

Potrjena opazovanja iz kategorije D / Accepted category D records:

KRED za leto 2013 ni uvrstila v kategorijo D nobenega opazovanja.

The Committee placed no 2013 records into category D.

Potrjena opazovanja iz kategorije E / Accepted category E records:

Črni labod *Cygnus atratus* (4, 4)

(3) 4. 12. 2013, Bukovica pri Volčji Dragi, 1 ad. (S. KOVAČIČ *pisno*)¹

Labodja gos *Anser cygnoides* (1, 1)

(1) 19. 1. 2013, ribnik Zreče, 3 os. (BOŽIČ 2013)¹

Nilska gos *Alopochen aegyptiaca* (6, 8)

(4) 9. 1. 2013, Bukovica pri Volčji Dragi, 1 os. (S. KOVAČIČ *pisno*)¹

Nevestica *Aix sponsa* (15, 16)

(16) 19. 1. 2013, Trbojsko jezero, 1 ♂ (BOŽIČ 2013)

(17) 10. 8. 2013, Zelenci, 1 ♂ (M. DENAC, M. MLAKAR MEDVED *pisno*)

31. 8. 2013, Zelenci, 1 ♂ (P. RAMUŠ *pisno*)²

(18) 10. 9. 2013–8. 4. 2014, jezero Jasna, Kranjska Gora, 1 ♂ (R. TEKAVČIČ *pisno*)

Kljub bližini lokacij 17. in 18. podatka je KRED na podlagi fotografij presodila, da gre za različna osebka, zato sta podatka šteta posebej.

Despite the close proximity of the 17th and 18th records, the Committee decided to treat the records as separate, given that the photographs showed two different individuals.

Moškatna bleščavka *Cairina moschata* (41, 87)

(35) 19. 1. 2013, ribnik Zreče, 3 os. (BOŽIČ 2013)¹

(37) 19. 1. 2013, Nazarje (reka Dreta), 1 os. (BOŽIČ 2013)¹

(38) 17. 1. 2013, Celje (reka Voglajna), 2 os. (BOŽIČ 2013)¹

(42) 19. 1. 2013, Kresnice (reka Sava), 1 os. (BOŽIČ 2013)

(43) 9. 11. 2013, zahodno Teharsko jezero, 1 os. (M. GAMSER *pisno*)

Pegatka *Numida meleagris* (0, 0)

(1) 17. 2. 2013, Bežigrad, Ljubljana, 1 os. (D. FEKONJA *pisno*)

Turška kotorna *Alectoris chukar* (3, 3)

(1) 18. 6. 2008, Nanos, 1 os. (CIGOJ 2008A)

2. 7. 2008, Nanos, 1 os. (CIGOJ 2008B)

4. 7. 2008, Nanos, 1 os. (CIGOJ 2008C)²

Španska kotorna *Alectoris rufa* (3, 3)

(4) 30. 4. 2013, Malija, 1 os. (K. PROSENC TRILAR, T. TRILAR, *pisno*)

Nimfa *Nymphicus hollandicus* (1, 1)

(2) 22. 6. 2013, Črni log, Lendava, 1 ♂ (HOZJAN 2013)

Bulbul *Pycnonotus barbatus* (0, 0)

(1) 6. 10. 2013, Škocjanski zatok, 1 os. (T. LAINE *pisno*)

Kitajski slavček *Leiothrix lutea* (3, 4)

(4) 30. 3. 2013, Bilje, Nova Gorica, 1 os. (M. GAVEZ *pisno*)

Zavrjeni podatki / Rejected records

- Zlatouhi ponirek *Podiceps auritus*, 5. 1. 2013, Ptujsko jezero, 1 os.
- Rjavi galeb *Larus fuscus*, 7. 4. 2013, Ljubečna, 4 ad.
- Stepski lunj *Circus macrourus*, 11. 3. 2013, Ljubečna, 1 ad. ♂
- Vzhodna hribska listnica *Phylloscopus orientalis*, 8. 7. 2013, Ukanc, Bohinj, 5 os.
- Travnški vrabec *Passer hispaniolensis*, 22. 7. 2013, Fontanigge, Sečoveljske soline, 2 os.
- Konopeljščica *Carduelis citrinella*, 23. 7. 2013, Vogel, 2 os.

Objavljeni podatki, za katere komisija ni dobila poročil in jih zato ni obravnavala/ Published records that were not submitted to the Committee and were therefore not assessed

Mušja listnica *Phylloscopus inornatus*, 28. 10. 2013, Črna vas, Ljubljansko barje (VREZEC *et al.* 2014)

Summary

This report by the Slovenian Rarities Committee presents records of rare bird species in Slovenia in 2013, with some addenda for previous years. The numbers in brackets refer to the number of records (first number) and individuals (second number), recorded between 1 Jan 1950 and 31 Dec 2012. Since 1 Jan 2013, submission to the Committee is required for 37 additional species, 17 of which are regional rarities. Records of these species are not numbered, since records from previous years were not collected by the Committee. Four new species were recorded in category A: White-headed Duck *Oxyura leucocephala*, Baillon's Crane *Porzana pusilla*, Audouin's Gull *Larus audouinii* and Siberian Rubythroat *Calliope calliope*. Three species, Helmeted Guineafowl *Numida meleagris*, Chukar *Alectoris chukar* and Common Bulbul *Pycnonotus barbatus*, were added to category E. Other notable observations were the second and third records of Bewick's Swan *Cygnus columbianus* and fourth record of Dalmatian Pelican *Pelecanus crispus*. The list of birds recorded in Slovenia (as of 31 Dec 2013) contains 384 species (369 in category A, 7 in category B, 8 exclusively in category C; 4 species are both in categories A and C). Category D contains 6 species, while category E contains 33. These two categories are not part of the list.

Literatura

- AERC (2007): Guidelines for rarities committees. – [<http://www.aerc.eu/guidelines.html>], 10/04/2008.
- BORDJAN D. (2013A): Stepski lunj *Circus macrourus*. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 111.
- BORDJAN D. (2013B): Črnogoga čigra *Gelochelidon nilotica*. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 117.
- BORDJAN D. (2013C): Močvirska uharica *Asio flammeus*. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 118.
- BORDJAN D. (2014A): Črna rasa *Melanitta nigra*. – *Acrocephalus* 35 (160/161): 92.
- BORDJAN D. (2014B): Zlatouhi ponirek *Podiceps auritus*. – *Acrocephalus* 35 (160/161): 94.
- BORDJAN D. (2014C): Koconoga kanja *Buteo lagopus*. – *Acrocephalus* 35 (160/161): 94.
- BORDJAN D. (2014D): Rjava komatna tekica *Glareola pratincola*. – *Acrocephalus* 35 (160/161): 94–95.
- BORDJAN D. (2014E): Rdeča lastovka *Cecropis daurica*. – *Acrocephalus* 35 (160/161): 96.
- BOŽIČ L. (2001A): Poročilo Nacionalne komisije za redkosti o opazovanjih redkih vrst ptic za obdobje 1997–2000. – *Acrocephalus* 22 (106/107): 109–113.
- BOŽIČ L. (2001B): Veliki klinkač *Aquila clanga*. – *Acrocephalus* 22 (106/107): 122.
- BOŽIČ L. (2013): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2013 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 93–103.
- BRAČKO F. (1992): Veliki klinkač *Aquila clanga*. – *Acrocephalus* 13 (50): 23.
- CIGOJ M. (2008A): Kotorna. – [<http://digiskopija.si/displayimage.php?pid=1076>], 03/02/2014.
- CIGOJ M. (2008B): Kotorna. – [<http://digiskopija.si/displayimage.php?pid=1074>], 03/02/2014.
- CIGOJ M. (2008C): Kotorna. – [<http://digiskopija.si/displayimage.php?pid=1292>], 03/02/2014.
- DENAC D. (1998): Veliki klinkač *Aquila clanga*. – *Acrocephalus* 19 (89): 117.
- DENAC M. (2014): Labod pevec *Cygnus cygnus*. – *Acrocephalus* 35 (160/161): 91.
- GAMAUF A., DOSEDEL R. (2012): Satellite telemetry of Saker Falcons (*Falco cherrug*) in Austria: juvenile dispersal at the westernmost distribution limit of the species. – *Aquila* 119: 65–78.
- GEISTER I. (1990): Veliki klinkač *Aquila clanga*. – *Acrocephalus* 11 (46): 108.
- GJERKEŠ M. (1990): Veliki klinkač *Aquila clanga*. – *Acrocephalus* 11 (46): 108.
- GROŠELJ P. (1994): Veliki klinkač *Aquila clanga*. – *Acrocephalus* 15 (65/66): 150–151.
- HANŽEL J., ŠERE D. (2011): Seznam ugotovljenih ptic Slovenije s pregledom redkih vrst. – *Acrocephalus* 32 (150/151): 143–203.
- HANŽEL J. (2013): Redke vrste ptic v Sloveniji v letu 2012 – Poročilo Nacionalne komisije za redkosti. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 83–91.
- HOZJAN F. (2013): Svobodna. – [<http://galerija.foto-narava.com/displayimage.php?pos=-67893>], 10/12/2013.
- KOTNIK A. (2013A): Školjkarica. – [<http://galerija.foto-narava.com/displayimage.php?pos=-72784>], 10/04/2014.

- KOTNIK A. (2013B): Mandarinka. – [<http://galerija.foto-narava.com/displayimage.php?pos=-72758>], 10/01/2014.
- KOZINA A. (2013): Rjasta kozarka *Tadorna ferruginea*. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 106.
- LIPEJ L., GJERKEŠ M. (1994): Ujede (Falconiformes) in srove (Strigiformes) Slovenske Istre. – *Annales* 4 (4): 53–62.
- MATVEJEV S. D. (1983): Ptice Triglavskog nacionalnog parka i susednih predela. – *Larus* 33–35: 69–91.
- RUBINIČ B. (1994): Veliki klinkač *Aquila clanga*. – *Acrocephalus* 15 (65/66): 151.
- SANGSTER G., COLLINSON J. M., CROCHET P. A., KNOX A. G., PARKIN D. T., VOTIER S. C. (2012): Taxonomic recommendations for British birds: eighth report. – *Ibis* 154: 874–883.
- SANGSTER G., COLLINSON J. M., CROCHET P. A., KNOX A. G., PARKIN D. T., VOTIER S. C. (2013): Taxonomic recommendations for Western Palearctic birds: ninth report. – *Ibis* 155: 898–907.
- STANIČ D. (2013A): From Wallcreepers to Caspian Gulls. – [<http://goatsuckerb.blogspot.com/2013/01/karst-and-wetlands.html>], 08/01/2013.
- STANIČ D. (2013B): IWC on the Slovene coast. – [<http://goatsuckerb.blogspot.com/2013/01/iwc-on-slovene-coast.html>], 22/01/2013.
- STANIČ D. (2013C): White-headed Duck, Pallid Harriers, spring migrants and winter leftovers - Pannonia in April. – [<http://goatsuckerb.blogspot.com/2013/04/white-headed-duck-pallid-harriers.html>], 15/04/2013.
- STANIČ D. (2013D): Short-toed Lark & new arrivals. – [<http://goatsuckerb.blogspot.com/2013/04/short-toed-lark-new-arrivals.html>], 17/04/2013.
- STANIČ D. (2013E): It's all about hawthorns. – [<http://goatsuckerb.blogspot.com/2013/05/its-all-about-hawthorns.html>], 10/05/2013.
- STANIČ D. (2013F): Magic repeats at Cerknisko jezero. – [<http://goatsuckerb.blogspot.com/2013/12/magic-repeats-at-cerknisko-jezero.html>], 20/12/2013.
- ŠERE D., VREŠ I. (2014): Prvič ugotovljen v Sloveniji: rubinasti slavec (*Luscinia calliope*). – *Proteus* 76 (7): 322–327.
- ŠKERJANC B. (2013A): Peščenc. – [<http://galerija.foto-narava.com/displayimage.php?pos=-70086>], 16/09/2013.
- ŠKERJANC B. (2013B): Snežni strnad. – [<http://galerija.foto-narava.com/displayimage.php?pos=-71522>], 01/12/2013.
- ŠKORNIK I. (2013): Sredozemski kupčar na Leri. – [<http://www.kpss.si/novice/zanimiva-opazovanja/sredozemski-kupcar-na-leri>], 10/04/2013.
- TREBUŠAK M., RUBINIČ B., VREZEC A. (1999): Veliki klinkač *Aquila clanga* na Ljubljanskem barju. – *Acrocephalus* 20 (97): 191–193.
- VADNJAL D. (2013): Mandarinka. – [<http://galerija.foto-narava.com/displayimage.php?pos=-71947>], 10/01/2014.
- VREZEC A. (2013): Kravja čaplja *Bubulcus ibis*. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 109.
- VREZEC A., FEKONJA D., ŠERE D. (2014): Obročkovalna dejavnost in pregled najdb obročkanih ptic v Sloveniji v letu 2013. – *Acrocephalus* 35 (160/161): 25–58.

Prispelo / Arrived: 24. 7. 2014
Sprejeto / Accepted: 22. 8. 2014

Opombe / Footnotes:

¹ To je datumska dopolnitev opazovanja, objavljenega v Seznamu (HANŽEL & ŠERE 2011) oziroma lanskem poročilu (HANŽEL 2013). Ker gre v vseh letih najverjetneje za isti osebek (osebke), je opazovanje šteto kot en podatek. / This is an addendum to the record, which was previously published in the List (HANŽEL & ŠERE 2011) or last year's report (HANŽEL 2013). Because the records from all years probably involve the same individual(s), they are treated as a single record.

² Opazovanja so šteta kot en podatek, saj je zelo verjetno šlo za isti osebek (osebke). / The observations are considered as single records, as they most probably involved the same individual(s).

DODATEK 1 / APPENDIX 1

Dokumentarne fotografije opazovanj iz leta 2013, ki doslej še niso bile objavljene v slovenskih tiskanih virih z navedenim krajem, datumom in številom osebkov.

Documentary photos from 2013, so far unpublished in Slovenian printed sources with site name, date and number of individuals given.

(1)

(2)

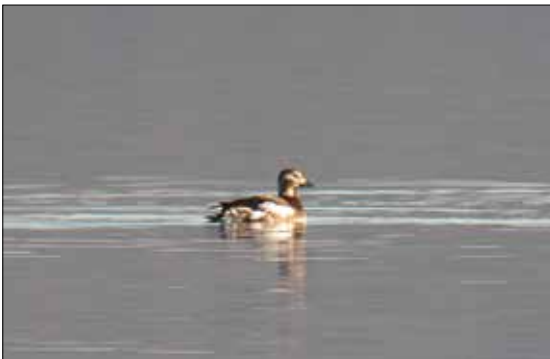
(3)

(4)

(5)

(6)

Slike 1–6 / Figures 1–6: (1) mali labod *Cygnus columbianus*, Turnišče, Ptujsko jezero, 5. 1. 2013 (foto: J. Novak); (2) mandarinka *Aix galericulata*, Trbojsko jezero, 28. 12. 2013 (foto: D. Vadnjal); (3) mandarinka, Ribnica na Dolenjskem, (reka Bistrica), 31. 12. 2013 (foto: A. Kotnik); (4 & 5) zimska rasa *Clangula hyemalis*, Dolenje Jezero, Cerknjsko jezero, 11. 12. 2013 (foto: D. Stanič); (6) zimska rasa, Ptujsko jezero, 5. 1. 2013 (foto: J. Novak)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

(7)

(8)

(9)

(10)

(11)

(12)

Slike 7–12 / Figures 7–12: (7) beloliska *Melanitta fusca*, Ptujsko jezero, 5. 1. 2013 (foto: J. Novak); (8) beloliska, Bakovci, 5. 12. 2013 (foto: B. Bakan); (9) beloliska, zadrževalnik Požeg, 25. 12. 2013 (foto: D. Bordjan); (10) beloglavka *Oxyura leucocephala*, Ormoško jezero, 7. 4. 2013 (foto: D. Stanič); (11) kodrasti pelikan *Pelecanus crispus*, Turnišče, Ptujsko jezero, 9. 5. 2013 (foto: L. Božič); (12) kravja čaplja *Bubulcus ibis*, Škocjanski zatok, 7. 12. 2013 (foto: D. Stanič)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

(13)

(14)

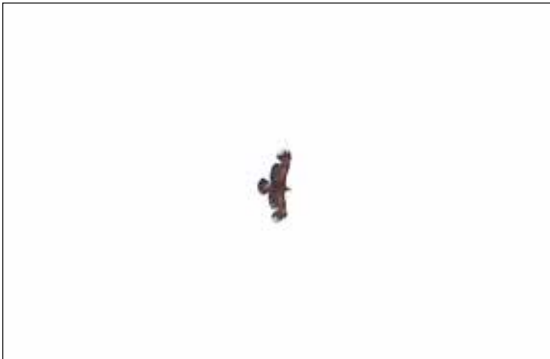
(15)

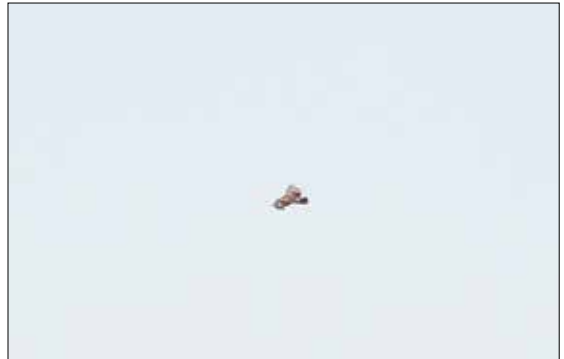
(16)

(17)

(18)

Slike 13–18 / Figures 13–18: (13) plevica *Plegadis falcinellus*, Fontanigge, Sečoveljske soline, 14. 7. 2013 (foto: A. Kotnik); (14) plevica, Škocjanski zatok, 22. 7. 2013 (foto: D. Stanič); (15) stepski lunj *Circus macrourus*, lg, Ljubljansko barje, 7. 4. 2013 (foto: I. Esenko); (16) stepski lunj, Pragerski grad, Pragersko, 7. 4. 2013 (foto: I. Maiorano); (17 & 18) mali klinkač *Aquila pomarina*, Velika Pirešica, 25. 6. 2013 (foto: J. Novak)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

(19)

(20)

(21)

(22)

(23)

(24)

Slike 19–24 / Figures 19–24: (19 & 20) pritlikava tukulica *Porzana pusilla*, izviri Tresenec, Cerkniško jezero, 9. 6. 2013 (foto: S. Polak); (21) peščenec *Calidris alba*, zatok Polje, 11. 9. 2013 (foto: B. Škerjanc); (22) kaspjska čigra *Hydroprogne caspia*, Ormoško jezero, 29. 8. 2013 (foto: A. Kozina); (23 & 24) sredozemski galeb *Larus audouinii*, Ptuj, Ptujsko jezero, 5. 6. 2013 (foto: L. Božič)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

(25)

(26)

(27)

(28)

(29)

(30)

Slike 25–30 / Figures 25–30: (25) rjavoglavi srakoper *Lanius senator*, Kleče, Ljubljana, 15. 4. 2013 (foto: D. Fekonja); (26) rjavoglavi srakoper, Dolenja vas, Senožeško podolje, 3. 5. 2013 (foto: D. Stanič); (27) rjavoglavi srakoper, Ostrog, 30. 8. 2013 (foto: G. Bernard); (28) kratkoprsti škrjanček *Calandrella brachydactyla*, Škocjanski zatok, 10. 4. 2013 (foto: D. Stanič); (29) sredozemski kupčar *Oenanthe hispanica*, Lera, Sečoveljske soline, 6. 4. 2013 (foto: I. Škornik); (30) snežni strnad *Plectrophenax nivalis*, zatok Polje, 28. 11. 2013 (foto: B. Škerjanc)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

(31)

(32)

(33)

(34)

(35)

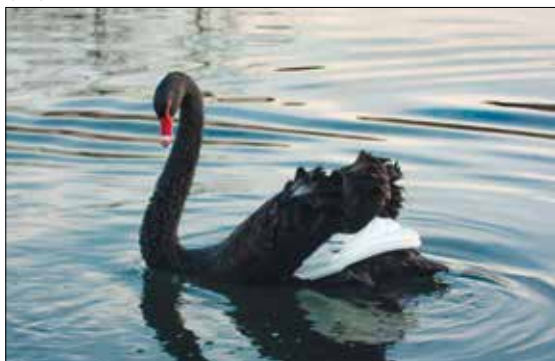
(36)

Slike 31–36 / Figures 31–36: (31) beloglavi jastreb *Gyps fulvus*, Trboje, 24. 3. 2013 (foto: B. Šter); (32) kačar *Circus cyaneus*, gramoznica Brežice, Gornji Lenart, 20. 8. 2013 (foto: B. Brečko); (33) školjkarica *Haematopus ostralegus*, Dolenje Jezero, Cerčniško jezero, 5. 5. 2013 (foto: A. Kotnik); (34 & 35) črnoglavski galeb *Larus cachinnans*, Skočjanski zatok, 19. 1. 2013 (foto: D. Stanič); (36) nilska gos *Alopochen aegyptiaca*, Bukovica pri Volčji Dragi, 9. 1. 2013 (foto: S. Kovačič)

Nadaljevanje dodatka 1 / Continuation of Appendix 1

(37)

(38)

(39)

(40)

(41)

Slike 37–41 / Figures 37–41: (37) črni labod *Cygnus atratus*, Bukovica pri Volčji Dragi, 4. 12. 2013 (foto: S. Kovačič); (38) nevestica *Aix sponsa*, jezero Jasna, Kranjska Gora, 10. 9. 2013 (foto: R. Tekavčič); (39) pegatka *Numida meleagris*, Bežigrad, Ljubljana, 17. 2. 2013 (foto: D. Fekonja); (40) španska kotorna *Alectoris rufa*, Malija, 30. 4. 2013 (foto: T. Trilar); (41) nimfa *Nymphicus hollandicus*, Črni log, Lendava, 22. 6. 2013 (foto: F. Hozjan)

REZULTATI JANUARSKEGA ŠTETJA VODNIH PTIC LETA 2014 V SLOVENIJI

Results of the January 2014 waterbird census in Slovenia

LUKA BOŽIČ

DOPPS - Društvo za opazovanje in proučevanje ptic
Slovenije, Kamenškova 18, SI-2000 Maribor, Slovenija,
e-mail: luka.bozic@dopps.si

Januarsko štetje vodnih ptic (IWC) poteka v Sloveniji od leta 1988, leta 1997 pa je bilo prvič zastavljeno kot celosten, koordiniran in standardiziran popis vodnih ptic na ozemlju celotne Slovenije (ŠTUMBERGER 1997). Od takrat naprej štetje pokriva vse večje reke, Obalo in večino pomembnejših stoječih vodnih teles v državi (ŠTUMBERGER 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2005, BOŽIČ 2005, 2006, 2007, 2008A, 2008B, 2010, 2011, 2012, 2013). K temu sta pripomogla predvsem dobra organizacija in veliko število sodelujočih prostovoljnih popisovalcev. V poročilu so predstavljeni rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2014, ki je v podobnem obsegu potekalo že osemnajstič zapored. Leta 2014 smo vodne ptice šteli v soboto in nedeljo 18. in 19. januarja. Organizacija, potek, uporabljena metoda štetja in popisni obrazci so bili takšni kot leta 1997 (ŠTUMBERGER 1997). Pri obdelavi in predstavitvi rezultatov smo upoštevali tudi nekatere podatke, zbrane zunaj organiziranega štetja, vendar največ do sedem dni pred ali po koncu tedna, predvidenega za štetje. Kormorane *Phalacrocorax carbo* smo na števni območjih Mure, Drave, Savinje in deloma Obale sistematično posebej šteli na znanih in domnevnih skupinskih prenočiščih. Na skupinskih prenočiščih smo šteli tudi pritlikave kormorane *P. pygmeus*, velike žagarje *Mergus merganser*, zvonce *Bucephala clangula* in galebe Laridae na števnem območju Drave ter velike bele čaplje *Ardea alba* na zadrževalniku Medvedce. Mokože *Rallus aquaticus* smo na ptujskih studenčnicah in potoku Črnc (Murska ravan) sočasno s štetjem drugih vodnih ptic popisali s pomočjo predvajanja posnetka oglašanja. Metoda je podrobneje opisana v BOŽIČ (2002). V štetje so bile tako kot vsako leto vključene vrste iz naslednjih skupin ptic: plovci Anatidae, slapniki Gaviidae, kormorani Phalacrocoracidae, čaplje Ardeidae, štorke Ciconiidae, plamenci Phoenicopteridae, ponirki Podicipedidae, tukalice Rallidae, pobrežniki Charadriiformes ter belorepec *Haliaeetus albicilla*, rjavi lunj *Circus aeruginosus*, močvirska uharica *Asio*

flammeus, vodomec *Alcedo atthis* in povodni kos *Cinclus cinclus*.

Januar 2014 je zaznamovalo neobičajno toplo vreme v prvih dveh tretjinah meseca, brez snežne odeje po nižinah. V največjem delu države je bil januar od 5 do 6 °C toplejši kot običajno, marsikje je bil celo najtoplejši doslej. Na severovzhodu Slovenije ter Obali in delu Primorske so najvišje mesečne temperature izmerili prav med koncem tedna, ko je potekalo štetje (14 oziroma do 18 °C). Pod dolgoletno povprečje se je ohladilo šele v zadnji dekadi meseca. Januarja je bilo dolgoletno povprečje padavin z izjemo večjega dela Pomurja preseženo povsod po Sloveniji. Presežek je bil največji v severozahodnem delu države (do 350 %), proti jugu in vzhodu je postopoma upadal. Tudi december 2013 je bil povsod toplejši kot običajno, pri čemer so bile temperature najvišje v zadnji tretjini meseca. Večinoma je bil odklon od dolgoletnega povprečja od 2 do 3 °C. Dolgoletno povprečje padavin v večjem delu Slovenije ni bilo doseženo, najbolj suho je bilo na vzhodu in jugovzhodu (CEGNAR 2013, 2014). Povprečni pretoki rek so bili januarja povsod občutno večji kot v dolgoletnem primerjalnem obdobju, najbolj na zahodu države, kjer so tudi za več kot trikrat presegle običajne pretoke v tem mesecu. Decembra so bili pretoki rek v splošnem manjši kot navadno, vendar so bile večje reke (Drava, Mura, zgornji del Save, Soča) bolj vodnate in blizu ali nekoliko nad dolgoletnim povprečjem (STROJAN 2013, 2014). V času štetja je bilo nad zahodno in srednjo Evropo obsežno ciklonsko območje. V soboto je bilo na vzhodu Slovenije povečini suho vreme, na zahodu pa je deževalo, tako da je močan dež ponekod oviral štetje. Meja sneženja je bila med 1000 in 1600 m n. v. Najvišje dnevne temperature v notranjosti so bile med 8 in 15 °C. V nedeljo je bilo oblačno s padavinami (MARKOŠEK 2014). Pretoki večine rek so bili med štetjem veliki, popisovalci pa so poročali o visokih gladinah ter kalni in hitro tekoči vodi (npr. Sava, Ljubljana, Kolpa, Soča).

V času štetja so bile vse reke nezaledenele, nezaledenela so bila tudi vsa druga stoječa vodna telesa in manjši vodotoki po Sloveniji. Nekatera manjša vodna telesa so bila suha.

Sodelovalo je 268 popisovalcev. Pregledali smo 413 popisnih odsekov na rekah in obalnem morju v skupni dolžini 1395,1 km (tabela 1), kar je 82,9 % celotne dolžine odsekov, vključenih v popis. Poleg tega smo pregledali tudi 226 lokalitet (178 stoječih in 48 tekočih voda) od skupno 325 (tabela 2), kar je 69,5 % vseh lokalitet, evidentiranih v bazi januarskega štetja vodnih ptic do vključno leta 2014. Popisne odseke, pregledane v štetju leta 2014, prikazuje slika 1,

Tabela 1: Število vseh in pregledanih popisnih odsekov na rekah in obalnem morju ter njihova skupna dolžina na posameznem števnem območju in v celotni državi med januarskim štetjem vodnih ptic (IWC) leta 2014 v Sloveniji**Table 1:** Number of all and surveyed sections on the rivers and coastal sea, as well as their total length in separate count areas and in the entire country during the January 2014 waterbird census (IWC) in Slovenia

Števno območje/ Count area	Št. vseh popisnih odsekov / Total no. of survey sections	Dolžina/ Length (km)	Št. pregledanih odsekov / No. of sections surveyed	Dolžina/ Length (km)
Mura	61	220,2	59	203,1
Drava	138	374,4	130	343,1
Savinja	30	94,5	27	73,9
Zgornja / Upper Sava	100	309,0	96	294,3
Spodnja / Lower Sava	71	272,7	54	206,1
Kolpa	14	118,0	5	36,8
Notranjska in Primorska	39	250,9	30	195,2
Obala / Coastland	12	42,6	12	42,6
Skupaj / Total	465	1682,3	413	1395,1

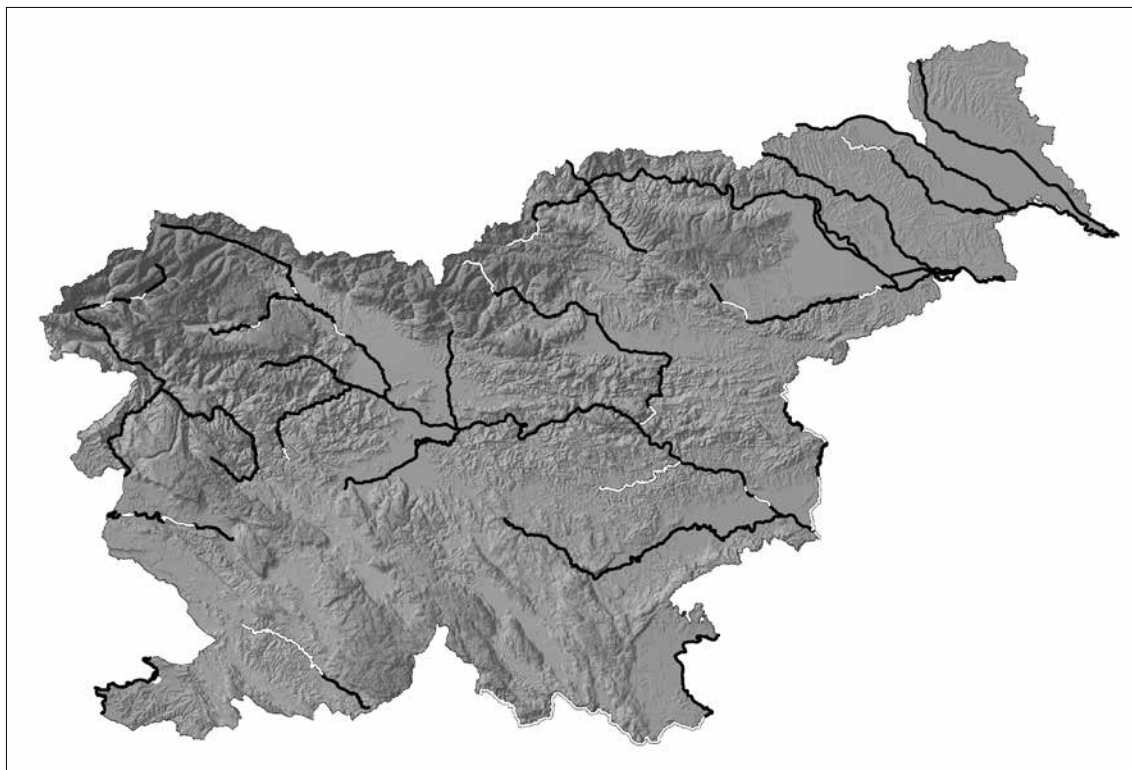
Tabela 2: Število vseh in pregledanih lokalitet (stoječih voda, potokov in manjših rek) na posameznem števnem območju in v celotni državi med januarskim štetjem vodnih ptic (IWC) leta 2014 v Sloveniji**Table 2:** Number of all and surveyed localities (standing waters, streams and smaller rivers) in separate count areas and in the entire country during the January 2014 waterbird census (IWC) in Slovenia

Števno območje/ Count area	Št. vseh lokalitet – stoječe vode / Total no. of localities (standing waters)	Št. vseh lokalitet – tekoče vode/ Total no. of localities (streams)	Št. pregledanih lokalitet – stoječe vode / No. of surveyed localities (standing waters)	Št. pregledanih lokalitet – tekoče vode / No. of surveyed localities (streams)
Mura	75	10	74	7
Drava	55	23	42	10
Savinja	18	9	17	6
Zgornja / Upper Sava	20	20	13	9
Spodnja / Lower Sava	10	10	8	2
Kolpa	1	4	1	2
Notranjska in Primorska	20	34	14	12
Obala / Coastland	13	3	9	0
Skupaj / Total	212	113	178	48

razširjenost pregledanih lokalitet pa slika 2. Analiza trendov posameznih vrst je bila narejena s programom TRIM, verzija 3.53 (Statistics Netherlands). Program na podlagi kriterijev naklona in intervala zaupanja (naklon $\pm 1,96$ SE) multiplikativni skupni naklon (trend) razvrsti v opisne kategorije (PANNEKOEK *et al.* 2006).

Skupaj smo prešteli 45.346 vodnih ptic, pripadajočih 62 vrstam. Poleg tega smo zabeležili še štiri druge taksone (vrstno nedoločena gos *Anser* sp., domača gos, domača rasa in rumenonogi oziroma

črnomorski galeb *Larus michahellis / cachinnans*). Manjše število vodnih ptic smo prešteli le v letih 1997 in 1998, število zabeleženih vrst pa je bilo tokrat blizu povprečnemu. Tako kot običajno smo tudi leta 2014 največje število vodnih ptic prešteli na števnem območju reke Drave, in sicer 20.217. To je 44,6 % vseh vodnih ptic, prešteti v Sloveniji. Leta 2014 števila 10.000 prešteti vodnih ptic nismo presegli na nobenem drugem števnem območju. Najmanjše število vodnih ptic doslej smo prešteli na števnem območju Spodnje Save, število vodnih ptic na

Slika 1: Popisni odseki januarskega štetja vodnih ptic (IWC) na rekah in obalnem morju v Sloveniji leta 2014; črne črte označujejo popisane, bele pa nepopisane odseke

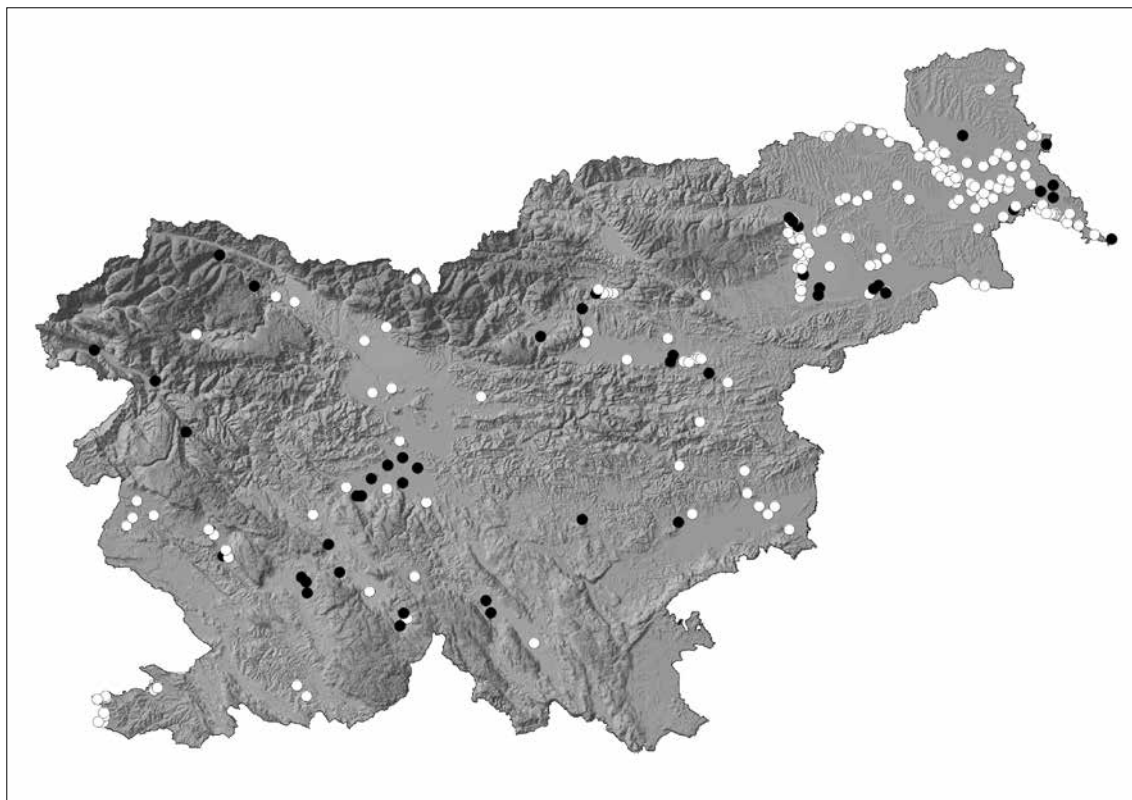
Figure 1: Survey sections of the January 2014 waterbird census (IWC) on the rivers and coastal sea in Slovenia, with black lines denoting examined and white lines unexamined sections

območju Kolpe pa je bilo najmanjše, odkar ima status samostojnega števnege območja. Na števem območju Notranjske in Primorske je bilo vodnih ptic manj le med štetji leta 2000 in 2002, na Obali pa le v letih 1998, 2001 in 2004. Na števem območju Zgornje Save smo prešteli najmanj vodnih ptic po letu 2004. Na treh števni območjih na vzhodu države se število vodnih ptic ni bistveno razlikovalo od povprečnega oziroma običajnega števila v zadnjih nekaj letih.

Mlakarica *Anas platyrhynchos* je bila leta 2014, tako kot med vsemi štetji doslej, daleč najštevilnejša vrsta (19.513 os., 43,0 % vseh vodnih ptic). Po številu prešteti osebkov sledijo rečni galeb *Chroicocephalus ridibundus* (4581 os., 10,1 % vseh vodnih ptic), liska *Fulica atra* (3602 os., 7,9 % vseh vodnih ptic), rumenonogi galeb *Larus michahellis* (2735 os., 6,0 % vseh vodnih ptic) in kormoran (2108 os., 4,6 % vseh vodnih ptic). Rečni galeb je bil druga najštevilnejša vrsta le še med štetji v letih 2001 in 2012, sicer je bil 3.–5. najštevilnejša vrsta. Število 1000 prešteti osebkov so leta 2014 presegli še labod grbec *Cygnus*

olor, sivka *Aythya ferina*, čopasta črnica *Ay. fuligula* in krehelj *Anas crecca*. Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2014 po shemi razdelitve na osem števni območjih (Božič 2007, 2008A, 2008B, 2010, 2011, 2012, 2013) so predstavljeni v tabeli 3. V dodatku 1 so števna območja podrobneje razčlenjena na posamezne reke in manjša območja z večjim številom lokalitet, kot so poplavne ravnice, doline, ravnine ipd.

Leta 2014 smo prvič med januarskim štetjem vodnih ptic zabeležili črnega laboda *Cygnus atratus*, nilsko gos *Alopochen aegyptiacus* (obe vrsti v glinokopu Volčja draga, Primorska) in črno štokrklo *Ciconia nigra* (Dravinja). Črni labod je v Sloveniji uvrščen v skupino vrst, ki z veliko verjetnostjo izhajajo iz ujetništva (kategorija E), kamor spadajo tudi osebkni nilske gosi z omenjenega območja (HANŽEL & ŠERE 2011). Čeprav med januarskim štetjem še nista bili zabeleženi, se obe vrsti na tem območju zadržujeta že nekaj let (BORDJAN & ŠINIGOJ 2011, HANŽEL 2013). O zimskem pojavljanju črne štokrkle je v Sloveniji znan samo en podatek z Obale (SOVINC 1994), z izjemo

Slika 2: Lokalitete, popisane med januarskim štetjem vodnih ptic (IWC) v Sloveniji leta 2014; beli krogi označujejo stoječe vode, temni krogi pa potoke in manjše reke

Figure 2: Localities examined during the January 2014 waterbird census (IWC) in Slovenia, with white circles denoting standing waters, and dark circles designating smaller rivers and streams

skrajnih jugozahodnih in jugovzhodnih delov celine so zimski podatki zelo neobičajni povsod v Evropi (CRAMP 1977, SACKL & STRAZDS 1997). Poleg teh smo od redkejših vrst zabeležili še kravjo čapljo *Bubulcus ibis* (Škocjanski zatok; drugo opazovanje v januarskem štetju vodnih ptic), plamenca *Phoenicopterus roseus* (Sečoveljske soline; drugo opazovanje v januarskem štetju vodnih ptic), rjavega galeba *Larus fuscus* (Drava; tretjič zapored, kar so tudi edini podatki v januarskem štetju vodnih ptic) in laboda pevca *Cy. cygnus* (Ptujsko jezero; peto opazovanje v januarskem štetju vodnih ptic). Leta 2014 smo prešteli največ duplinskih kozark *Tadorna tadorna*, moškatnih bleščavk *Cairina moschata*, rac žličaric *Anas clypeata*, rdečegrlih slapnikov *Gavia stellata* in pritlikavih kormoranov v okviru januarskih štetij vodnih ptic doslej. Število osebkov v naravo vnesenih vrst oziroma taksonov, ki izhajajo iz ujetništva, je bilo prav tako največje, vendar še vedno razmeroma majhno (skupaj 70 os.). Izmed vrst, ki se pojavljajo redno, je bilo labodov

grbcev več le med štetjema leta 2008 in 2013, sivk v letih 1998 in 2003 ter velikih belih čapelj leta 2012 (tabela 3). Najmanjša števila v osemnajstih letih januarskih štetij vodnih ptic smo zabeležili pri kormoranu, malem ponirku *Tachybaptus ruficollis* (pri obeh drugič zapored) in pikastem martinu *Tringa ochropus* (skupaj z letom 2013). Število malih žagarjev *Mergellus albellus* je bilo manjše le med štetjem leta 2012, lisk pa leta 2013. Število prešteti mlakaric je bilo tokrat najmanjše po letu 2003, velikih žagarjev po letu 2008, sivih čapelj *Ardea cinerea* po letu 2004 in povodnih kosov po letu 2006, medtem ko njivske gosi *Anser fabalis* sploh nismo zabeležili, kar se je zgodilo le še leta 2006. Prvič doslej med januarskim štetjem vodnih ptic nismo zabeležili malega martinca *Actitis hypoleucos* in črnoglavega galeba *Larus melanocephalus*. Med štetjem leta 2014 ni bilo v Sečoveljskih solinah niti enega pobežnika iz skupin Charadrii in Scolopaci, pri čemer šele drugič doslej nismo prešteli nobenega spremenljivega prodnika *Calidris alpina* in

Tabela 3: Števila prešteti vodnih ptic na posameznem števnem območju in v celotni Sloveniji med januarjem šteti vodnih ptic (IWC) leta 2014 (1 – Mura, 2 – Drava, 3 – Savinja, 4 – Zgornja Sava, 5 – Spodnja Sava, 6 – Kolpa, 7 – Notranjska in Primorska, 8 – Obala)

Table 3: Numbers of waterbirds counted in separate count areas and in the entire Slovenia during the January 2014 waterbird census (IWC) (1 – Mura, 2 – Drava, 3 – Savinja, 4 – Upper Sava, 5 – Lower Sava, 6 – Kolpa, 7 – Notranjska & Primorska, 8 – Coastland)

Vrsta / Species	1	2	3	4	5	6	7	8	Skupaj/ Total
<i>Cygnus olor</i>	445	699	73	231	333	2	52	89	1924
<i>Cygnus cygnus</i>		1							1
<i>Cygnus atratus</i>							1		1
<i>Anser albifrons</i>	1	16	1						18
<i>Anser anser</i>	7	19	3	1			26	2	58
domača gos / domestic goose		5		1	3		2		11
<i>Anser</i> sp.	66								66
<i>Alopochen aegyptiacus</i>							3		3
<i>Tadorna tadorna</i>		3		1				156	160
<i>Cairina moschata</i>		10	9	6					25
<i>Aix galericulata</i>				1		1			2
<i>Anas penelope</i>	16	242	1	1			1	77	338
<i>Anas strepera</i>	1	27		6				2	36
<i>Anas crecca</i>	250	415	41	39	52	4	1	451	1253
<i>Anas platyrhynchos</i>	3586	7818	1945	3342	1179	278	703	684	19535
<i>Anas acuta</i>		4		1					5
<i>Anas chipeata</i>								111	111
<i>Netta rufina</i>			1	1					2
<i>Aythya ferina</i>	24	1208	101	26	24			9	1392
<i>Aythya nyroca</i>				1					1
<i>Aythya fuligula</i>	2	1041	2	253	13		4	2	1317
<i>Aythya marila</i>		1			1				2
<i>Clangula hyemalis</i>		1							1
<i>Melanitta fusca</i>	4							2	6
<i>Bucephala clangula</i>		750		39			25	1	815
<i>Mergellus albellus</i>		32		2			3		37
<i>Mergus serrator</i>		2						46	48
<i>Mergus merganser</i>	32	178	66	95	26	14	18		429
domača rasa / domestic duck	2	3	11	10			1	1	28
<i>Gavia stellata</i>		4		1		1		8	14
<i>Gavia arctica</i>				4		2	1	35	42
<i>Phalacrocorax carbo</i>	418	585	325	217	238	27	60	238	2108
<i>Phalacrocorax aristotelis</i>								92	92
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>		555			3			6	564
<i>Botaurus stellaris</i>								1	1
<i>Bubulcus ibis</i>								3	3
<i>Egretta garzetta</i>								63	63
<i>Ardea alba</i>	262	394	16	49	43		36	24	824
<i>Ardea cinerea</i>	108	237	123	149	87	14	92	53	863
<i>Ciconia nigra</i>		1							1
<i>Ciconia ciconia</i>	1	2							3
<i>Phoenicopterus roseus</i>								7	7
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	11	129	17	135	104	17	14	65	492
<i>Podiceps cristatus</i>	30	89	28	20	17	1	4	96	285

Nadaljevanje tabele 3 / Continuation of Table 3

Vrsta / Species	1	2	3	4	5	6	7	8	Skupaj/ Total
<i>Podiceps grisegena</i>			1						1
<i>Podiceps nigricollis</i>								54	54
<i>Haliaeetus albicilla</i>		5			1		1		7
<i>Rallus aquaticus</i>	15	27	1					5	48
<i>Gallinula chloropus</i>	20	6	4	45	8	2	2	36	123
<i>Fulica atra</i>	162	1256	148	420	183		235	1198	3602
<i>Vanellus vanellus</i>								2	2
<i>Numenius arquata</i>								20	20
<i>Tringa ochropus</i>	8	15		2	1				26
<i>Tringa nebularia</i>								20	20
<i>Gallinago gallinago</i>		1	1		4		4	3	13
<i>Sterna sandvicensis</i>								16	16
<i>Chroicocephalus ridibundus</i>		2959		32	3			1587	4581
<i>Hydrocoloeus minutus</i>		4		1					5
<i>Larus canus</i>	11	612	12	17			10	3	665
<i>Larus fuscus</i>		3							3
<i>Larus argentatus</i>		1							1
<i>Larus michahellis</i>		736		1			368	1630	2735
<i>Larus cachinnans</i>		60		1			1		62
<i>Larus michahellis / cachinnans</i>	1	6			3				10
<i>Alcedo atthis</i>	12	33	21	17	16	2	4	10	115
<i>Cinclus cinclus</i>	3	22	16	175	10		55		281
Skupaj / Total	5498	20217	2967	5343	2352	365	1727	6908	45377

rdečenogega martinca *T. totanus*.

Štetje leta 2014 so drugič zapored zaznamovale za opazovalce zahtevne naravne razmere. Domnevno zaradi deročih rek so bila zabeležena števila nekaterih vrst manjša, kot bi pričakovali na podlagi rezultatov zadnjih nekaj štetij pred tem. To velja zlasti za velikega žagarja ter povodnega kosa na Zgornji Savi in Primorskem. Kljub manjšemu številu osebkov pa je bila razširjenost velikega žagarja takšna kot v štetju leta 2013, vključno s pojavljanjem na zgornjem delu Spodnje Save. Majhno število malih žagarjev in kormoranov leta 2014 verjetno pomeni le nadaljevanje dolgoročno statistično značilnih negativnih trendov njunih januarskih populacij pri nas (TRIM, *time effects model*, 1997–2014; mali žagar, letna sprememba –6,2 %, velik upad, $P < 0,05$; kormoran, letna sprememba –1,6 %, zmeren upad, $P < 0,01$). Podobno velja tudi za rdečenogega martinca, ki je v zadnjih letih praktično izginil kot prezimovalec Sečoveljskih solin. Tudi največja oziroma razmeroma velika števila nekaterih vrst leta 2014 so verjetno v pretežni meri posledica dolgoročnih pozitivnih trendov njihovih januarskih populacij v Sloveniji, npr.

laboda grbca (TRIM, *time effects model*, 1997–2014, letna sprememba +9,0 %, velik porast, $P < 0,01$), race žličarice (TRIM, *time effects model*, 1997–2014, letna sprememba +3,1 %, zmeren porast, $P < 0,01$), prtilikavega kormorana (TRIM, *time effects model*, 2005–2014, letna sprememba +4,6 %, zmeren porast, $P < 0,01$) in velike bele čaplje (TRIM, *time effects model*, 1997–2014, letna sprememba +13,4 %, velik porast, $P < 0,01$).

Zaradi termina štetja leta 2014 na vodnih telesih po Sloveniji ni bilo lova, ki pa ga v času štetja in dnevih pred tem ni bilo tudi na mejnem Ormoškem jezeru. Tukaj je število vodnih ptic doseglo 6940 osebkov, kar je 40–70 % več kot med intenzivnim streljanjem v enakem obdobju v letih 2010 (2243 os.), 2011 (4426 os.) in 2013 (3480 os.).

Zahvala: Vsem popisovalcem, ki so šteli vodne ptice, in lokalnim koordinatorjem gre zasluga, da smo ponovno in sistematično hkrati popisali vse pomembnejše vodne površine v Sloveniji. Brez nesebičnega truda to ne bi bilo mogoče. Vsem najlepša hvala.

Leta 2014 so v januarskem štetju vodnih ptic

sodelovali: Branko Bakan, Nataša Bavec, Ernest Bedič, Denis Cizar, Gregor Domanjko, Franc Ferik, Jasmina Filipič, Igor Gajšek, Robi Gjergjek, Špela Gorički, Larisa Gregur, Štefan Gregur, Robert Hauko, Darko Ipša, Larisa Kocon, Janja Kočar, Igor Kolenko, Štefan Kutoš, Anton Lejko, Barbara Lešnjek, Darko Lorenčič, Cvetka Marhold, Janez Maroša, Marjan Mauko, Mihaela Mesarič, Jernej Perša, Mojca Plantan, Monika Podgorelec, Mojca Podletnik, Milan Rus, Nada Trogrlič, Srečko Tropenauer, Velimir Turk, Rozalija Vajdič, Marjan Vaupotič, Željko Šalamun, Bernard Zanjekovič, Irena Žnidarič (**Mura**), Petra Arh, Smiljan Bačani, Tilen Basle, Dominik Bombek, Dejan Bordjan, Luka Božič, Franc Bračko, Nina Erbida, Iztok Erjavec, Maruša Fabčič, Blaž Ferlič, Angelca Fras, Stanko Jamnikar, Ana Janžekovič, Franc Janžekovič, Meta Janžekovič, Danilo Kerček, Jure Kočever, Andrej Koležnik, Aleksander Koren, Albin Kunst, Danica Kušter, Katja Logar, Urška Martinc, Iris Petrovič, Vesna Pirnat, Branko Pisanec, Alen Ploj, Zdravko Podhraški, Sabina Povhe, Matjaž Premzl, Tadeja Rižnik, Sarah Robič, Barbara Robnik, Andreja Slameršek, Igor Stražišnik, Dare Šere, Aleš Tomažič, Marjan Trup, Martina Trup, Vladka Tucovič, Andrej Valenti, Miroslav Vamberger, Aleš Verlič, Iztok Vreš, Davorin Vrhovnik (**Drava**), Boštjan Deberšek, Matej Gamser, Marjan Gobec, Mitja Gračner, Nejc Gubenšek, Nejc Kantužer, Melanija Klajnšek, Mojmir Kosi, Suzana Kovač, Miha Kronovšek, Stanka Kronovšek, Janez Leskošek, Domen Lipnik, Gregor Mansutti, Peter Mansutti, Nac Mastnak, Renata Mastnak, Jure Novak, učenci OŠ Slivnica pri Celju, Rafko Pintar, Boštjan Pokorny, Janja Polšak, Nejc Ratajc, Tjaša Štruc, Klara Šuperger, Larisa Tanšek, Kaja Tovornik, Gabrijela Triglav Brežnik, Barbara Zalokar, Meta Zaluberšek, Patrik Zdolšek Antlej (**Savinja**), Irena Bertoneclj, Blaž Blažič, Dejan Bordjan, Tomaž Bregant, Henrik Ciglič, Damijan Denac, Katarina Denac, Mitja Denac, Ana Dolenc, Mojca Draksler, Andreja Dremelj, Dare Fekonja, Bert van der Geest, Milan Gorjanc, Nataša Gorjanc, Janez Grašič, Jurij Hanžel, Meta Havliček, Vojko Havliček, Nika Hrabar, Jurij Hribovšek, Ana Jančar, Matic Jančar, Tomaž Jančar, Jernej Jorgačevski, Barbara Kaiser, Andrej Kelbič, Aleš Klemenčič, Primož Kmecl, Urša Koce, Ivica Kogovšek, Jerneja Kos, Jože J. Kozamernik, Jernej Legat, Rado Legat, Marjana Mandelj, Nace Mihelič, Tomaž Mihelič, Dijana Mohar, Diana Novak, Sava Osole, Anja Pitamic, Miha Podlogar, Aleksander Pritekelj, Katarina Prosenec Trilar, Tjaša Pršin, Tosja Pušenjak, Žiga Iztok Remec, Mateja Remžgar, Tomaž Remžgar, Renata Rozman, Rok Rozman, Mirko Silan, Jošt Stergaršek, Sara Strajnar, Nataša Šalaja, Tatjana Škorjanc, Anton Štular, Tanja Šumrada, Rudolf Tekavčič, Davorin Tome, Tone Trebar, Tomi Trilar, Zlata Vahčič, Barbara Vidmar, Eva Vukelič, Aleš Žemva, Miha Žnidarič (**Zg. Sava**), Gregor Bernard, Gregor Bogovič, Alenka Bradač, Majda Bračika, Sebastjan Brezovec, Matjaž Cizel, Angela Čuk, Zdravko Čuk, Ivan

Esenko, Marjan Gobec, Andrej Hudoklin, David Kapš, Marinka Kastelic, Barbara Kink, Bor Klenovšek, Dušan Klenovšek, Sven Klenovšek, Tanja Košar, Luka Krajnc, Marjan Kumelj, Mojca Kunst, Nina Klavdija Lojen, Joaquin Lopez Lopez, Valentina Mavrič Klenovšek, Petra Mohar, Rudi Omahen, Hrvoje Oršanič, Martina Peterlin Urbanč, Barbara Ploštajner, Terezija Potočar Korošec, Peter Požun, Katarina Požun Brinovec, Robert Rožaj, Dragana Stanojevič, Jani Vidmar, Branimir Vodopivec, Vesna Zakonjšek, Gašper Zalokar, Lucija Zorenč, Anja Zorko (**Sp. Sava**), Alenka Bradač, Sebastjan Brezovec, Anita Golobič Prosenjak, Urša Koce, Aleksander Kozina, Marko Pezdirc, Borut Rubinič, Tara Rubinič (**Kolpa**), Tomaž Berce, Darjo Bon, Marjeta Cvetko, Igor Dakskobler, Mateja Deržič, Bojana Fajdiga, Milan Fakin, Jernej Figelj, Martin Gerlič, Peter Grošelj, Tomaž Hain, Ivan Kljun, Luka Korošec, Dean Kovač, Matej Kovačič, Albert Kravanja, Zvonko Kravanja, Peter Krečič, Sonja Marušič, Brigita Mingot, Bogdan Lipovšek, Horymir Ondračka, Maja Ondračka, Slavko Polak, Miran Pregelj, Bia Rakar, Samo Rutar, Tine Schein, Erik Šinigoj, Viljana Šiškovič, Anže Škoberne, Drago Telič, Marko Trošt, Tomaž Velikonja, Martin Završnik (**Notranjska & Primorska**), Igor Brajnik, Nika Flajs, sodelavci Krajinskega parka Sečoveljske soline, Bogdan Lipovšek, Borut Mozetič, Iztok Škornik, Dušan Šušteršič, Al Vrezec, Enej Vrezec, Petra Vrh Vrezec (**Obala**).

Lokalni koordinatorji leta 2014 so bili: Željko Šalamun (Mura), Luka Božič (Drava, Savinja), Katarina Denac, Vojko Havliček, Tomaž Mihelič (Zg. Sava), Andrej Hudoklin, Dušan Klenovšek (Sp. Sava), Borut Rubinič (Kolpa, Obala), Jernej Figelj (Notranjska in Primorska).

Summary

In 2014, the International Waterbird Census (IWC) was carried out in Slovenia on 18 and 19 Jan. Waterbirds were counted on all larger rivers, along the entire Slovenian Coastland and on most of the major standing waters in the country. During the census, in which 268 observers took part, 413 sections of the rivers and coastal sea with a total length of 1395.1 km and 226 other localities (178 standing waters and 48 streams) were surveyed. Altogether, 45,346 waterbirds of 62 species were counted. This is the lowest number of waterbirds recorded after the 1997 and 1998 censuses. The greatest numbers of waterbirds were counted in the Drava count area, i.e. 20,217 individuals (44.6% of all waterbirds in Slovenia). By far the most numerous species was Mallard *Anas platyrhynchos* (43.0% of all waterbirds), followed by Black-headed Gull *Chroicocephalus ridibundus* (10.1% of all waterbirds), Coot *Fulica atra* (7.9% of

all waterbirds), Yellow-legged Gull *Larus michahellis* (6.0% of all waterbirds) and Cormorant *Phalacrocorax carbo* (4.6% of all waterbirds). The number of 1,000 counted individuals was also surpassed by Mute Swan *Cygnus olor*, Pochard *Aythya ferina*, Tufted Duck *Ay. fuligula* and Teal *An. crecca*. Among the rarer recorded species, the Black Stork *Ciconia nigra* (registered for the first time during the January Waterbird Censuses; only the second winter record in Slovenia), Cattle Egret *Bubulcus ibis* and Flamingo *Phoenicopterus roseus* (both registered only for the second time during the IWC) should be given a special mention. Numbers of the following species were the highest so far recorded during the IWC: Shelduck *Tadorna tadorna*, Muscovy Duck *Cairina moschata*, Shoveler *An. clypeata*, Red-throated Loon *Gavia stellata* and Pygmy Cormorant *Phalacrocorax pygmaeus*. Also, the total number of C and E category species/taxa was the highest to date, although still quite low with 70 individuals. Numbers of the following species were the lowest so far recorded during the IWC: Cormorant, Little Grebe *Tachybaptus ruficollis* and Green Sandpiper *Tringa ochropus*.

Literatura

- BORDJAN D., ŠINIGOJ E. (2011): Pojavljanje nilske gosi *Alopochen aegyptiacus* v Sloveniji. – *Acrocephalus* 32 (148/149): 81–83.
- BOŽIČ L. (2002): Zimsko štetje mokožev *Rallus aquaticus* v Sloveniji. – *Acrocephalus* 23 (110/111): 27–33.
- BOŽIČ L. (2005): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2004 in 2005 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 26 (126): 123–137.
- BOŽIČ L. (2006): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2006 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 27 (130/131): 159–169.
- BOŽIČ L. (2007): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2007 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 28 (132): 23–31.
- BOŽIČ L. (2008A): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2008 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 29 (136): 39–49.
- BOŽIČ L. (2008B): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2009 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 29 (138/139): 169–179.
- BOŽIČ L. (2010): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2010 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 31 (145/146): 131–141.
- BOŽIČ L. (2011): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2011 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 32 (148/149): 67–77.
- BOŽIČ L. (2012): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2012 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 33 (152/153): 109–119.
- BOŽIČ L. (2013): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2013 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 93–103.
- CEGNAR T. (2013): Podnebne razmere v decembru 2013. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 20 (12): 3–24.
- CEGNAR T. (2014): Podnebne razmere v januarju 2014. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 21 (1): 3–25.
- CRAMP S. (ed.) (1977): Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa. The Birds of the Western Palearctic. Vol. 1. Ostriches to Ducks. – Oxford University Press, Oxford.
- HANŽEL J. (2013): Redke vrste ptic v Sloveniji v letu 2012 – Poročilo nacionalne komisije za redkosti. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 83–91.
- HANŽEL J., ŠERE D. (2011): Seznam ugotovljenih ptic Slovenije s pregledom redkih vrst. – *Acrocephalus* 32 (150/151): 143–203.
- MARKOŠEK J. (2014): Razvoj vremena v januarju 2014. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 21 (1): 26–32.
- PANNEKOEK J., VAN STRIEN A. J., GMELIG MEYLING A. W. (2006): TRIM 3.51. – Statistics Netherlands.
- SACKL P., STRAZDS M. (1997): Black Stork *Ciconia nigra*. pp. 56–57 In: HAGEMEIJER W. J. M., BLAIR M. J. (eds.): The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. – T & A D Poyser, London.
- SOVINC A. (1994): Zimski ornitološki atlas Slovenije. – Tehniška založba Slovenije, Ljubljana.
- STROJAN I. (2013): Pretoki rek v decembru 2013. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 20 (12): 68–71.
- STROJAN I. (2014): Pretoki rek v januarju 2014. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 21 (1): 46–49.
- ŠTUMBERGER B. (1997): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1997 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 18 (80/81): 29–39.
- ŠTUMBERGER B. (1998): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1998 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 19 (87/88): 36–48.
- ŠTUMBERGER B. (1999): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1999 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 20 (92): 6–22.
- ŠTUMBERGER B. (2000): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2000 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 21 (102/103): 271–274.
- ŠTUMBERGER B. (2001): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2001 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 22 (108): 171–174.
- ŠTUMBERGER B. (2002): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2002 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 23 (110/111): 43–47.
- ŠTUMBERGER B. (2005): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2003 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 26 (125): 99–103.

Prispelo / Arrived: 8. 10. 2014

Sprejeto / Accepted: 8. 11. 2014

DODATEK 1 / APPENDIX 1

Število prešteti vodnih ptic v januarjem številu leta 2014 v Sloveniji (M – Mura, ŠČ – Ščavnica, LD – Ledava, MR – Mura razno: jezera, ribniki, gramoznice, mrtvice in potoki v Pomurju ter bližnji okolici, DA – Drava Alpe: meja z Avstrijo pri Libeličah–Selnica ob Dravi, MM – Meža in Mislinja, D – Drava: Selnica ob Dravi–meja s Hrvaško pri Središču ob Dravi, DV – Dravinja, P – Pesnica, DPP – Dravsko in Ptujsko polje: ribniki, gramoznice, kanali, potoki in polja na Dravskem in Ptujskem polju ter bližnji okolici, S – Savinja, ŠAL – Šaleška jezera: Škalsko, Velenjsko, Šoštanjnsko in Gabrško jezero, SR – Savinja razno: jezera, ribniki, manjše reke in potoki na Savinjski ravnini ter v bližnji okolici, ZGS – zgornja Sava: Sava Bohinjka, Sava Dolinka, Sava do Gornje Save (Kranj), SOR – Selška Sora, Poljanska Sora in Sora, SRS – srednja Sava: Gornja Sava (Kranj)–Breg pri Litiji, KBI – Kamniška Bistrica, LB – Ljubljana, SAR – Savska ravan: jezera, gramoznice, manjše reke in potoki na Savski ravnini, LBA – Ljubljansko barje: jezera, ribniki, kanali in potoki na Ljubljanskem barju, SSO – Sava soteska: Breg pri Litiji–Zidani Most, SS – spodnja Sava: Zidani Most–meja s Hrvaško, K – Krka, ST – Sotla, SSR – Spodnja Sava razno: jezera, ribniki, gramoznice in potoki na Krški ravnini ter bližnji okolici, KO – Kolpa, KOR – Kolpa razno: jezera, manjše reke in potoki na Kočevskem in v Beli krajini, SO – Soča, I – Idrija, VI – Vipava, VID – Vipavska dolina: jezera, glinokopi in potoki v Vipavski dolini, NOT – Notranjska: notranjska kraška polja in ponikalnice, Cerkniško jezero, RE – Reka, O – Obala: slovensko obalno morje, OS – Obala soline: Sečoveljske in Strunjske soline, OZ – Obala zatok: Škocjanski zatok, OR – Obala razno: reke, stoječe vode in smetišča v Koprskih brdih. Število vodnih ptic, ki so bile v celoti preštete na prenočiščih, je označeno s krepkim tiskom.

The number of waterbirds counted during the January 2014 waterbird census (IWC) in Slovenia (M – Mura, ŠČ – Ščavnica, LD – Ledava, MR – Mura other: lakes, fishponds, gravel pits, oxbows and streams in Pomurje and its immediate vicinity, DA – Drava Alps: from the border with Austria at Libeliče to Selnica ob Dravi, MM – Meža and Mislinja, D – Drava: from Selnica ob Dravi to the border with Croatia at Središče ob Dravi, DV – Dravinja, P – Pesnica, DPP – Dravsko polje and Ptujsko polje: fishponds, gravel pits, channels, streams and fields on Dravsko and Ptujsko poljes and in their immediate vicinity, S – Savinja, ŠAL – Šalek Lakes: Škalsko, Velenjsko, Šoštanjnsko and Gabrško Lakes, SR – Savinja other: lakes, fishponds, small rivers and streams on Savinja plain and along it, ZGS – Upper Sava: Sava Bohinjka, Sava Dolinka, Sava to Gornja Sava (Kranj), SOR – Selška Sora, Poljanska Sora and Sora, SRS – Middle Sava: from Gornja Sava (Kranj) to Breg pri Litiji, KBI – Kamniška Bistrica, LB – Ljubljana, SAR – lakes, gravel pits, small rivers and streams on the Sava plain, LBA – lakes, fishponds, channels and streams on Ljubljansko barje, SSO – Sava gorge: from Breg pri Litiji to Zidani Most, SS – Lower Sava: from Zidani Most to the border with Croatia, K – Krka, ST – Sotla, SSR – Lower Sava other: lakes, fishponds, gravel pits and streams on Krško plain and nearby, KO – Kolpa, KOR – Kolpa other: lakes, small rivers and streams in Kočevsko region and Bela krajina, SO – Soča, I – Idrija, VI – Vipava, VID – lakes, gravel pits and streams in Vipava Valley, NOT – Notranjska: karst fields and disappearing streams, Cerkniško jezero (Lake Cerknica), RE – Reka, O – Slovene coastal sea, OS – Coastal saltponds: Sečovlje and Strunjan saltponds, OZ –Škocjanski zatok, OR – other localities on the coastland: rivers, standing waters and rubbish tips in Koprška brda. The number of waterbirds counted entirely at their roosting places is denoted in bold.

L Božič: Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2014 v Sloveniji

Vrsta / Species	Mura					Drava						Savinja			Obala / Coastland						
	M	ŠČ	LD	MR	Skupaj/ Total	DA	MM	D	DV	P	DPP	Skupaj/ Total	S	ŠAL	SR	Skupaj/ Total	O	OS	OZ	OR	Skupaj/ Total
<i>Cygnus olor</i>	36	33	130	246	445	57		557	2	36	47	699		30	43	73	4	53	32		89
<i>Cygnus cygnus</i>								1				1									
<i>Cygnus atratus</i>																					
<i>Anser albifrons</i>		1			1						16	16		1		1					
<i>Anser anser</i>			7		7						19	19		2	1	3			2		2
domača gos / domestic goose								5				5									
<i>Anser sp.</i>	66				66																
<i>Alopochen aegyptiacus</i>																					
<i>Tadorna tadorna</i>						1					2	3					156				156
<i>Cairina moschata</i>						2		1	3		4	10	8		1	9					
<i>Aix galericulata</i>																					
<i>Anas penelope</i>		7		9	16			237			5	242		1		1	10	67			77
<i>Anas strepera</i>				1	1	1		26				27							2		2
<i>Anas crecca</i>	131		14	105	250	5	10	363		28	9	415	6	10	25	41		112	339		451
<i>Anas platyrhynchos</i>	678	774	296	1838	3586	227	261	4363	333	568	2066	7818	788	171	986	1945	61	488	133	2	684
<i>Anas acuta</i>								3			1	4									
<i>Anas clypeata</i>																		28	83		111
<i>Netta rufina</i>													1		1						
<i>Aythya ferina</i>			24	24	2		1194				12	1208	100	1	101				9		9
<i>Aythya nyroca</i>																					
<i>Aythya fuligula</i>		2	2				1030				11	1041		2	2				2		2
<i>Aythya marila</i>								1				1									
<i>Clangula hyemalis</i>								1				1									
<i>Melanitta fusca</i>			4	4													1	1			2
<i>Bucephala clangula</i>						2		748				750							1		1
<i>Mergellus albellus</i>								32				32									
<i>Mergus serrator</i>								2				2					40	6			46
<i>Mergus merganser</i>	32				32	13		52	3	100	10	178			66	66					
domača raca / domestic duck				2	2			3				3	1	10	11					1	1
<i>Gavia stellata</i>								4				4					8				8
<i>Gavia arctica</i>																		32	3		35
<i>Phalacrocorax carbo</i>	151	47	199	21	418	44		320	52	169		585	259	66	325		221	1	16		238
<i>Phalacrocorax aristotelis</i>																	87	5			92
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>								555				555							6		6
<i>Botaurus stellaris</i>																			1		1
<i>Bubulcus ibis</i>																			3		3
<i>Egretta garzetta</i>																			57	6	63
<i>Ardea alba</i>	23	30	87	122	262			137		74	183	394	1		15	16			23	1	24
<i>Ardea cinerea</i>	17	23	12	56	108	8	19	73	16	66	55	237	55	14	54	123	1	22	30		53
<i>Ciconia nigra</i>								1				1									
<i>Ciconia ciconia</i>				1	1						2	2									
<i>Phoenicopterus roseus</i>																			7		7
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	5		4	2	11	14		110			5	129	4	1	12	17	5	24	36		65
<i>Podiceps cristatus</i>		1	7	22	30			74		1	14	89		27	1	28	86	4	6		96
<i>Podiceps grisegena</i>														1		1					
<i>Podiceps nigricollis</i>																	38	16			54
<i>Haliaeetus albicilla</i>								3			2	5									
<i>Rallus aquaticus</i>				15	15			26		1		27		1	1				5		5
<i>Gallinula chloropus</i>		1	7	12	20	1		4			1	6		4	4				7	25	4
<i>Fulica atra</i>	3	34	28	97	162	58		963		45	190	1256	138	10	148	105	361	729	3		1198
<i>Vanellus vanellus</i>																			2		2
<i>Numenius arquata</i>																	1		19		20
<i>Tringa ochropus</i>	8				8			11		4		15									
<i>Tringa nebularia</i>																				20	20
<i>Gallinago gallinago</i>								1				1		1	1				3		3
<i>Sterna sandvicensis</i>																	12	4			16
<i>Chroicocephalus ridibundus</i>						16		2940		3		2959					1082	326	179		1587
<i>Hydrocoloeus minutus</i>								4				4									
<i>Larus canus</i>		11			11			576			36	612		12		12	3				3
<i>Larus fuscus</i>								2			1	3									
<i>Larus argentatus</i>											1	1									
<i>Larus michahellis</i>								652			84	736					403	1204	23		1630
<i>Larus cachinnans</i>								60				60									
<i>Larus michahellis / cachinnans</i>		1			1	3				3		6									
<i>Alcedo atthis</i>	6	1	1	4	12	4		23	2	3	1	33	7		14	21	1	5	3	1	10
<i>Cinclus cinclus</i>	3				3	4	17	1				22	16			16					
Skupaj / Total	1159	964	792	2583	5498	462	307	15158	412	1101	2777	20217	1146	578	1243	2967	2191	2923	1783	11	6908

	Kolpa			Spodnja Sava / Lower Sava					Zgornja Sava / Upper Sava						Notranjska in Primorska					Slovenija							
	KO	KOR	Skupaj/ Total	SSO	SS	MI	K	ST	SSR	Skupaj/ Total	ZGS	SOR	SRS	KBI	LB	SAR	LBA	Skupaj/ Total	SO	I	VI	VID	NOT	RE	Skupaj/ Total	Skupaj vse / Total overall	
<i>C. olo.</i>	2		2		3	321		9	333	595	15		139	4	13	15	45	231	2		1	7	42		52	1924	
<i>C. cyg.</i>																									1	1	
<i>C. atr.</i>																							1		1	1	
<i>A. alb.</i>																										18	
<i>A. ans.</i>													1										26		26	58	
				3				3		210			1							2					2	11	
<i>Anser</i>										1																66	
<i>A. aeg.</i>																						3			3	3	
<i>T. tad.</i>																	1									160	
<i>C. mos.</i>										1			4		2											25	
<i>A. gal.</i>	1		1												1											2	
<i>A. pen.</i>																1								1		338	
<i>A. str.</i>										2					6											36	
<i>A. cre.</i>	4		4				52	52		3			31		1	6	1						1			1253	
<i>A. pla.</i>	264	14	278	12	251	665	81	170	1179	3	625	187	681	345	940	350	214	3342	76	55	107	187	265	13	703	19535	
<i>A. acu.</i>										32			1													5	
<i>A. chy.</i>										2045																111	
<i>N. ruf.</i>													1													2	
<i>A. fer.</i>				6			18	24			5		21												26	1392	
<i>A. nyr.</i>													1												1	1	
<i>A. ful.</i>				2			11	13		13	9		243			1								4	4	1317	
<i>A. mar.</i>							1	1		2																2	
<i>C. hys.</i>										9																1	
<i>M. fus.</i>																										6	
<i>B. cla.</i>													39							2				23	25	815	
<i>M. alb.</i>													2										3		3	37	
<i>M. ser.</i>																										48	
<i>M. mer.</i>	14		14		26			26		25	10	21	49	5	7	3		95	9	6	1	2			18	429	
										2			5	3	2			10		1						28	
<i>G. ste.</i>	1		1									1														14	
<i>G. arc.</i>	2		2							25		4													1	42	
<i>P. car.</i>	27		27	5	95	59	31	48	238		82	5	85	5	24	9	7	217	8	7	18	21	3	3	60	2108	
<i>P. ari.</i>																											92
<i>P. pyg.</i>							3	3																			564
<i>B. ste</i>										210																	1
<i>B. ibi</i>																											3
<i>E. gar.</i>																											63
<i>A. alb.</i>				1	28	2	12	43					3	1	24	7	14	49	6	1	6	2	21		36	824	
<i>A. cin.</i>	11	3	14	20	47	9	11	87			35	35	51	11	11	4	2	149	41	12	17	10	8	4	92	863	
<i>C. nig</i>										25																	1
<i>C. cic.</i>										139																	3
<i>P. ros</i>																											7
<i>T. ruf.</i>	4	13	17	1	4	86		13	104	177	11	1	96		23	1	3	135	3		2	6		3	14	492	
<i>P. cri.</i>	1		1		12			5	17	16	6		11		1	1	1	20						2	2	4	285
<i>P. gri.</i>																											1
<i>P. nig.</i>																											54
<i>H. alb.</i>				1					1																1		7
<i>R. aqu.</i>																											48
<i>G. chl.</i>	2		2		7		1	8		7			2		26		17	45			1	1			2	123	
<i>F. atr.</i>				7	70		106	183		226	46		330		15	24	5	420	4			34	197		235	3602	
<i>V. van</i>																											2
<i>N. arg.</i>																											20
<i>T. ocb.</i>					1				1						2												26
<i>T. neb.</i>																											20
<i>G. gal.</i>					1	3	4																4		4	13	
<i>S. san.</i>										47																	16
<i>C. rid.</i>				3					3				30		2			32									4581
<i>H. min.</i>										1	1							1									5
<i>L. can.</i>											1		16					17						10	10	665	
<i>L. fus.</i>																											3
<i>L. arg.</i>																											1
<i>L. mic.</i>										10			1					1	3		10	354		1	368	2735	
<i>L. cac.</i>													1					1						1	1	62	
<i>L. m. / c.</i>				3					3																		10
<i>A. att.</i>	2		2		5	4	2	5	16		3	1	5	3	2	3		17	1		3				4	115	
<i>C. cin.</i>					9	1		10			112	49	1	7		5	1	175	35	16	1	3			55	281	
	324	41	365	18	441	1298	127	468	2352	3904	966	299	1851	386	1100	430	311	5343	193	97	167	662	582	26	1727	45377	

NEW RECORDS OF THE GANNET *Morus bassanus* IN SLOVENIA

Novi podatki o strmoglavcih *Morus bassanus* v Sloveniji

TILEN GENOV^{1,2,3}, ALJAŽ MALEK³

¹ Institute for Biodiversity Studies, Science and Research Centre, University of Primorska, Garibaldijeva 1, SI–6000 Koper, Slovenia, e-mail: tilen.genov@gmail.com

² Department of Biodiversity, Faculty of Mathematics, Natural Sciences and Information Technologies, University of Primorska, Glagoljaška 8, SI–6000 Koper, Slovenia

³ Morigenos – Slovenian Marine Mammal Society, Kidričevo nabrežje 4, SI–6330 Piran, Slovenia

The Gannet *Morus bassanus* is widespread in the North Atlantic, with its main European breeding populations in the United Kingdom, Ireland, Faroe Islands, Norway and France (BARRETT 1988, HAMER *et al.* 2001, GRÉMILLET *et al.* 2006, WANLESS *et al.* 2008, FORT *et al.* 2012). After a decline due to excessive harvesting in the 19th century, the species underwent a recovery, resulting in a substantial population increase during much of the 20th century (WANLESS *et al.* 2005). Although the rate of population growth appears to have slowed down, the population is still believed to be increasing in numbers (WANLESS *et al.* 2005, BIRDLIFE INTERNATIONAL 2012).

The Gannet can also be found in the Mediterranean (PATERSON 1993), particularly in its western part during winter (PATERSON 1993, KUBETZKI *et al.* 2009, FORT *et al.* 2012). About 4% of the European population has been estimated to enter the Mediterranean during winter (PATERSON 1993). The literature on this species in the Mediterranean Sea is scarce, but it appears that its breeding is extremely rare in this basin. Summer records of adults and sub-adults, particularly in the eastern Mediterranean, including the northern Adriatic, have been attributed to misoriented birds (PATERSON 1993). The status of the Gannet in the Adriatic Sea, however, is not entirely clear.

Three Gannet records currently exist for Slovenia, two along the Slovenian coast of the Adriatic Sea (HANŽEL 2008, GAMSER *et al.* 2012) and one in central Slovenia, about 52 km inland (HANŽEL & ŠERE 2011). The first record for Slovenia was provided by HANŽEL (2008), who observed a single 2nd winter individual off the town of Piran (Figure 1), about 250 m from the shore. The author recognised

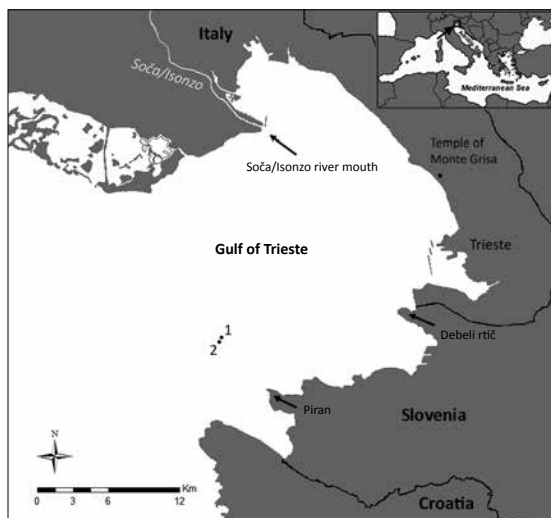

Figure 1: The Gulf of Trieste, with some of the locations cited in the text. The two dots (1, 2) depict the positions of the first and second Gannet *Morus bassanus* records reported in this paper, respectively.

Slika 1: Tržaški zaliv z lokacijami, omenjenimi v tekstu. Piki (1, 2) označujeta poziciji obeh novih opažanj strmoglavcev *Morus bassanus*.

the species through a telescope. The subsequent drawing and the description of the bird provided the confirmation required to allow its formal inclusion in the Slovenian list of bird fauna (HANŽEL 2008). The second observation of an immature individual was recorded near Vrhnika, central Slovenia (HANŽEL & ŠERE 2011), but the bird was not photographed (J. HANŽEL *pers. comm.*). The third and last record was provided by GAMSER *et al.* (2012), who observed and photographed a 2nd calendar year individual at Debeli rtič (Figure 1). None of these records, however, were accompanied by photographs that would allow unambiguous species identification. Nevertheless, the detailed descriptions, drawings and available photographic material or the consensus among observers were deemed sufficient for formal verification by the Slovenian Rarities Committee and inclusion in the Slovenian list of records. In this paper we provide two new records of the Gannet in Slovenia and briefly discuss its occurrence in the region.

In the late afternoon and evening of 9 Jun 2014, we were observing a group of Common Bottlenose Dolphins *Tursiops truncatus* from a research boat in the Slovenian part of the Gulf of Trieste (northern Adriatic Sea), as part of a long-term study of Bottlenose Dolphin ecology and conservation (GENOV *et al.* 2008). The sea was calm (sea state 1, Beaufort scale) and the

Figure 2: Initial view of Gannets *Morus bassanus* in the Slovenian part of the Gulf of Trieste, with the Italian coast and Slovenian hills in the background. (photo: T. Genov)

Slika 2: Prvi pogled na strmoglavce *Morus bassanus* v slovenskem delu Tržaškega zaliva, z italijansko obalo in slovenskimi hribov v ozadju. (foto: T. Genov)

Figure 3: Four Gannets *Morus bassanus*. The 'Formaggino', a prominent landmark, can be seen in the background, allowing visual assessment of the approximate sighting location. (photo: T. Genov)

Slika 3: Štirje strmoglavci *Morus bassanus*. V ozadju je viden 'Formaggino', izrazita orientacijska točka, ki omogoča oceno približne lokacije opažanja. (foto: T. Genov)

Figure 4: Two immature (left) and two adult (right) Gannets *Morus bassanus* passing the research boat. (photo: T. Genov)

Slika 4: Dva mlada (levo) in dva odrasla (desno) strmoglavca *Morus bassanus* v letu mimo raziskovalnega plovila. (foto: T. Genov)

Figure 5: An adult Gannet *Morus bassanus*. (photo: T. Genov)

Slika 5: Odrasel strmoglavec (*Morus bassanus*). (foto: T. Genov)

skies predominantly clear. At 20.31 hrs, we noticed a flock of birds near the waterline, about 400 m from the boat, and identified them as Gannets. We took 55 digital photographs using a Canon EOS 30D DSLR camera with Canon L USM 70-200 f2.8 lens (Figures 2–5). The flock consisted of four birds, two 2nd calendar year individuals and two adults (Figures 3 & 4). It was not possible to determine their sex due to lack of any sexual dimorphism in this species (REDMAN *et al.* 2002). The birds passed about 5 m above the research boat and were out of sight at 20.33 hrs. The position of the research boat at the time when the birds were closest to it was 45°34.161' N; 13°31.124' E

(Dot 1, Figure 1), as determined by the Global Positioning System (GPS). The approximate location of the sighting, 5.7 km from the nearest shore (Piran), is also evident from Figure 3, where a prominent church near Trieste, called the Temple of Monte Grisa (Tempio Mariano di Monte Grisa, also known locally as "Formaggino") can be seen in the background. We did not observe any direct evidence of foraging. However, a number of indications suggested that fish were abundant in the area. Immediately before and after the Gannet sighting, as well as in the days prior to and after it, dolphins were regularly observed surface feeding. Moreover, we observed several schools of fish

Figure 6: An immature Gannet *Morus bassanus* observed on the second occasion. (photo: T. Genov)

Slika 6: Mlad strmoglavac (*Morus bassanus*) v času drugega opažanja. (foto: T. Genov)

at the surface. It is thus possible that the Gannets were indeed feeding in the area.

The second sighting took place on 4 Aug 2014, at 12.24 hrs, again during a focal follow of a dolphin group. As in the previous case, the sea was calm (sea state 1, Beaufort scale) and the skies predominantly clear. The position was 45°33.936' N; 13°30.943' E, 5.5 km from the nearest shore (Piran) and only 480 m from the previous sighting (Dot 2, Figure 1). This case involved a single immature individual, apparently in its 2nd calendar year (Figure 6). The bird passed above our research boat at about 10 m altitude and was out of sight at 12.26 hrs. We took 16 digital photographs using the same equipment as above.

Our sightings, particularly the first one, have a multi-faceted significance for Slovenia: (1) they are the 4th and 5th records for this species in Slovenia; (2) they are the first records to be photographically documented with high quality photographs, allowing not only species identification but also (in the first case) determination of the sighting's approximate location; (3) the first sighting is the first record involving multiple individuals and (4) it is the first record involving both immature and adult birds. Both records have been verified by the Slovenian Rarities Committee of DOPPS-BirdLife Slovenia.

It appears that all Gannet records in Slovenia to date have been of immature individuals (HANŽEL 2008, HANŽEL & ŠERE 2011, GAMSER *et al.* 2012). Our first record, however, involved two adults (Figures 4 & 5), the first such case for Slovenia. Previous Slovenian records along the coast were partially attributed to stormy or windy weather, particularly southeast winds, either during the observations of Gannets, or in the

preceding days (HANŽEL 2008, GAMSER *et al.* 2012). These winds were believed to bring the birds closer inshore. This is in contrast with our observations, which took place during prolonged periods of stable weather with little wind.

The Gannet appears to be relatively rare in the eastern Mediterranean, although occasional records do exist in the basin, including Sicily, Malta, Libya, Tunisia, Greece, Cyprus, Turkey, Israel and Egypt (THOMSON 1975, VERON 1988, PATERSON 1993, COOPER *et al.* 2003, VERON & LAWLOR 2009). Sightings have also been recorded along the Bulgarian Black Sea coast (BOEV 2009). In the Adriatic Sea, it does not appear to be a frequently occurring species. Only three records exist for Croatia and only one of those since 1950 (KRALJ & BARIŠIĆ 2013, J. KRALJ *pers. comm.*), although the latter record involved three separate sightings of presumably the same bird (LUKAČ *et al.* 1993). Nevertheless, the species appears to be an occasional visitor to the northern shores of the Gulf of Trieste, particularly around the mouth of the Soča / Isonzo river (PERCO *et al.* 2006, F. PERCO *pers. comm.*, D. STANIČ *pers. comm.*), and in the north-western Adriatic (PATERSON 1993, www.ornitho.it). Occasional records also exist along the coasts of Montenegro and Albania (SACKL *et al.* 2014).

The Gannet is currently considered a rare species in Slovenian waters (HANŽEL & ŠERE 2011). This is likely to be a generally accurate designation, as we had never encountered this highly distinctive and conspicuous bird during 12 years of our extensive surveys at sea, either in the Gulf of Trieste or in adjacent waters of the northern Adriatic Sea. In addition, monthly boat-based surveys in Slovenian waters between June 2012 and August 2013, focusing on Mediterranean Shag *Phalacrocorax aristotelis desmarestii*, yielded no sightings of Gannets (U. KOCE *pers. comm.*). The species is currently believed to be increasing in numbers (WANLESS *et al.* 2005, BIRDLIFE INTERNATIONAL 2012), so it is possible that these new sightings are a result of the expansion in species range. On the other hand, the increase in sightings might simply be a result of the increase in observer coverage and survey effort. Finally, immature animals are less conspicuous and possibly easier to overlook than adults. It is thus possible that the species is more common than previously thought, possibly represented predominantly by immature age classes. This would explain why all previous records were of immature animals. Future surveys may help determine the status of the Gannet in the Gulf of Trieste and the northern Adriatic, and possibly help document any changes in the frequency of occurrence.

Acknowledgements: We are grateful to Jurij Hanžel, Urša Koce, Jelena Kralj, Fabio Perco, Domen Stanič and Tjaša Zagoršek for information on the previous Gannet records in Slovenia and the northern Adriatic Sea. Jurij Hanžel also kindly helped with age class determination of immature individuals. Peter Glasnović, Urša Koce, Jurij Hanžel and one anonymous reviewer provided useful comments on the early manuscript. Special thanks to Ana Hace for kindly helping with the map preparation.

Povzetek

Strmoglavac *Morus bassanus* je razširjen v Severnem Atlantiku in Severnem morju, predvsem pozimi pa del populacije vstopa tudi v zahodno Sredozemlje. V vzhodnem Sredozemlju je običuten redkejši, njegov status v Jadranskem morju pa ni povsem razjasnjen. V Sloveniji so bila doslej zabeležena tri opažanja. V pričujočem delu podajava dve novi opažanja strmoglavca v Sloveniji in kratek pregled pojavljanja na območju Jadrana. Prvič sva vrsto zabeležila 9. 6. 2014, 5,7 km od Pirana (45°34.161' N; 13°31.124' E). Šlo je za dve odrasli ptici in dva nezrela osebka v drugem koledarskem letu. Drugič, in sicer 4. 8. 2014, 5,5 km od Pirana (45°33.936' N; 13°30.943' E) in le 480 m od predhodne lokacije, pa sva zabeležila en osebek v drugem koledarskem letu. V obeh opažanjih je bilo skupaj posnetih 71 fotografij. Oba podatka je potrdila Komisija za redkosti. Ti novi podatki imajo za Slovenijo velik pomen, saj gre za 1) 4. in 5. opažanje te vrste pri nas; 2) prvi opažanja, dokumentirani s kvalitetnimi fotografijami in 3) prvo opažanje več osebkov ter odraslih ptic. Pojavljanje strmoglavcev na Jadranu je razmeroma redko, bolj pogosti so v severozahodnem delu regije. Globalna populacija je v zadnjem stoletju naraščala, zato utegnejo biti nova opažanja rezultat širitve areala, čeprav so lahko tudi posledica večjega opazovalnega napora v zadnjih letih. Ker so nezreli osebki manj prepoznavni kot odrasli, je možno, da so na tem območju pogostejši, kot smo mislili doslej. Prihodnje raziskave utegnejo dati odgovore na vprašanja statusa strmoglavcev v Tržaškem zalivu in severnem Jadranu ter morebitnih sprememb v pogostosti pojavljanja.

References

BARRETT R. (1988): The dispersal and migration of the Gannet *Sula bassana* from Norwegian breeding colonies. – Ringing & Migration 9: 139–145.
BIRDLIFE INTERNATIONAL (2012): *Morus bassanus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. – [www.iucnredlist.org], 04/09/2014.

BOEV Z. (2009): Status of the gannet *Morus bassanus* in the Black Sea region (E Bulgaria). – *Acrocephalus* 30 (140): 31–34.
COOPER J., BACCETTI N., BELDA E. J., BORG J. J., ORO D., PAPAConstantinou C., SÁNCHEZ A. (2003): Seabird mortality from longline fishing in the Mediterranean Sea and Macaronesian waters: a review and a way forward. – *Scientia Marina* 67(Suppl 2): 57–64.
FORT J., PETTEX E., TREMBLAY Y., LORENTSEN S.-H., GARTHE S., VOTIER S., PONS J. B., SORAT F., FURNESS R. W., GRECIAN W. J., BEARHOP S., MONTEVECCHI W. A., GRÉMILLET D. (2012): Meta-population evidence of oriented chain migration in northern gannets (*Morus bassanus*). – *Frontiers in Ecology and the Environment* 10: 237–242.
GAMSER M., BORDJAN D., DENAC M., NOVAK J., KOZINA A. (2012): Strmoglavac *Morus bassanus*. – *Acrocephalus* 33 (152/153): 123–124.
GENOV T., KOTNJEK P., LESJAK J., HACE A., FORTUNA C. M. (2008): Bottlenose dolphins (*Tursiops truncatus*) in Slovenian and adjacent waters (northern Adriatic Sea). – *Annales, Series Historia Naturalis* 18 (2): 227–244.
GRÉMILLET D., PICHEGRU L., SORAT F., GEORGES J.-Y. (2006): Conservation implications of the apparent mismatch between population dynamics and foraging effort in French northern gannets from the English Channel. – *Marine Ecology Progress Series* 319: 15–25.
HAMER K., PHILLIPS R., HILL J., WANLESS S., WOOD A. (2001): Contrasting foraging strategies of gannets *Morus bassanus* at two North Atlantic colonies: foraging trip duration and foraging area fidelity. – *Marine Ecology Progress Series* 224: 283–290.
HANŽEL J. (2008): Strmoglavac *Morus bassanus* - nova vrsta v avifauni Slovenije. – *Acrocephalus* 29(138/139): 181–183.
HANŽEL J., ŠERE D. (2011): Seznam ugotovljenih ptic Slovenije s pregledom redkih vrst. – *Acrocephalus* 32 (150/151): 143–203.
KRALJ J., BARIŠIĆ S. (2013): Rare birds in Croatia: Third report of the Croatian Rarities Committee. – *Natura Croatica* 22(2): 375–396.
KUBETZKI U., GARTHE S., FIFIELD D., MENDEL B., FURNESS R. W. (2009): Individual migratory schedules and wintering areas of northern gannets. – *Marine Ecology Progress Series* 391: 257–265.
LUKAČ G., KUČINIĆ M., VUKOVIĆ V. (1993): Treći nalaz bijele blune (*Morus bassanus*) u Hrvatskoj. – *Troglodytes* 6: 51–53.
PATERSON A. M. (1993): The status of the northern gannet (*Sula bassana*) in the Mediterranean. pp. 161–171 In: AGUILAR J. S., MONBAILLIU X., PATERSON A. M. (eds.): Status and Conservation of Seabirds - Proceedings of the 2nd Mediterranean Seabirds Symposium. SEO/BirdLife & Medmaravis, Madrid.
PERCO F., MERLUZZI P., KRAVOS K. (2006): The mouth of the river Isonzo and Cona Island. – *Edizioni della laguna, Mariano del Friuli*.
REDMAN K., LEWIS S., GRIFFITHS R., WANLESS S., HAMER K. (2002): Sexing northern gannets from DNA, morphology and behavior. – *Waterbirds* 25 (2): 230–234.
SACKL P., SCHNEIDER-JACOBY M., STUMBERGER B. (2014): Planbeobachtungen des sichtbaren Vogelzuges vor dem

- Bojana-Buna-Delta (Montenegro/Albanien) an der südöstlichen Adria im März 2010. – Der Ornithologische Beobachter 111 (2): 187–232.
- THOMSON A. L. (1975): Dispersal of first-year gannets from the Bass Rock. – Scottish Birds 8 (5/6): 295–298.
- VERON P., LAWLOR M. (2009): The dispersal and migration of the Northern Gannet *Morus bassanus* from Channel Islands breeding colonies. – Seabird 22: 37–47.
- VERON P. K. (1988): Movements of gannets ringed on Les Etacs and Ortac, Alderney, Channel Islands. – Ringing & Migration 9: 37–43.
- WANLESS S., HARRIS M. P., LEWIS S., FREDERIKSEN M., MURRAY S. (2008): Later breeding in northern gannets in the eastern Atlantic. – Marine Ecology Progress Series 370: 263–269.
- WANLESS S., MURRAY S., HARRIS M. P. (2005): The status of northern gannet in Britain & Ireland in 2003/04. – British Birds 98: 280–294.

Prispelo / Arrived: 29. 9. 2014

Sprejeto / Accepted: 1. 11. 2014

IZ ORNITOLOŠKE BELEŽNICE

From the ornithological notebook

SLOVENIJA / SLOVENIA

LABOD PEVEC *Cygnus cygnus*

Whooper Swan – an adult observed between 28 Dec 2013 and 2 Apr 2014 at Lake Ptuj (UTM WM64, NE Slovenia). The record was confirmed by the Slovenian Rarities Committee – KRED as the 12th for Slovenia (category A).

V soboto, 28. 12. 2013, smo bili Matija Mlakar Medved, Luka in Nejc Poljanec, njuna družina in pisec na Ptujskem jezeru. Pri Puhovem mostu smo opazovali prvoletno zimsko raco *Clangula hyemalis*. Nato smo se po makadamski poti ob nasipu vzdolž desnega brega jezera začeli voziti proti Markovcem. Na poti smo se ustavili pri vsakem mostu čez kanal in se povzpeli na nasip, kjer smo lahko od blizu opazovali rdečegrle slapnike *Gavia stellata*. Ko smo se bližali Markovcem, smo na njivi zagledali jato labodov. Odločili smo se, da si jato podrobneje ogledamo. Na naše veliko presenečenje smo po pol minute zagledali odraslega laboda pevca (slika 1), ki se je prehranjeval skupaj z 20 labodi grbci *Cygnus olor*. Kasneje se je celotna jata prestavila na jezero. Labod pevec se je na jezeru zadrževal še do 2. 4. 2014 (L. Božič *pisno*). Labod pevec velja v Sloveniji za redko vrsto, saj je po letu 1950 znanih le 11 podatkov (HANŽEL 2013). Sedem opazovanj je s Ptujskega oziroma Ormoškega jezera, druga pa s Cerknškega jezera, Škocjanskega zatoka, Save pri Kranju in jezera Molja pri Harijah (HANŽEL & ŠERE 2011, HANŽEL 2013). Vrsta je bila opazovana med decembrom in marcem, največja jata pa je štela šest osebkov (ŠTUMBERGER & BOŽIČ 2003). Opazovanje je potrdila Nacionalna komisija za redkosti – KRED kot 12. opazovanje vrste v Sloveniji (kategorija A).

Mitja Denac, Mala Slevica 2, SI–1315 Velike Lašče, Slovenija,
e-mail: mitja.denac@gmail.com

Slika 1 / Figure 1: Labod pevec / Whooper Swan *Cygnus cygnus*, 1 ad., Zabovci, Ptujsko jezero, 28. 12. 2013 (foto: L. Poljanec)

SIVA GOS *Anser anser*

Greylag Goose – a pair bred at Komarnik pond (UTM WM 65, NE Slovenia) in 2014, raising three chicks, of which two survived; Komarnik pond is the second known breeding locality for the species in Slovenia

Siva gos v Sloveniji gnezdi od leta 2007 v Renških glinokopih (ŠINIGOJ & FIGELJ 2009), ugotovljena sta bila dva gnezdeča para z vsaj 10 mladiči. Ornitološki atlas Slovenije (GEISTER 1995) sive gosi kot gnezditke ne omenja. Tudi zgodovinskih podatkov o morebitnem gnezdenju na ozemlju današnje Slovenije ni. Že REISER (1925) sivo gos omenja kot redko "prikazen", ki je celo na preletu redkejša od njivske gosi *Anser fabalis*. Zaradi ugotovljenega gnezdenja na zahodu Slovenije leta 2007 je siva gos na seznamu novih slovenskih gnezditk, od leta 2014 pa tudi z novo potrjeno gnezditveno lokaliteto v severovzhodni Sloveniji. V začetku julija 2014 me je po telefonu poklical Zmago Kokol iz Hrastovca pri Lenartu z novico, da na ribniku Komarnik gnezdi par sivih gosi. Kot je dejal, je par opazoval že leta 2013, toda mladičev tistega leta ni videl. Leta 2014 so se izvalili trije mladiči. Po 4. 5. je en mladič izginil, tako sta dorasla le dva. Ker je opazovalec dogajanje na Komarniku redno spremljal in fotografiral, podajam njegovo kratko kronologijo o gnezdenju teh gosi:

- 13. 5. 2013 opazovan par (mladičev ni bilo videti);
- 12. 1. 2014 opaženi štiri osebk;
- 31. 3. 2014 se par pretepa za teritorij z labodom grbcem *Cygnus olor*;
- 4. 4. 2014 se par hrani na polju (verjetno v tem času samica še vali);
- 18. 4. 2014 par s tremi mladiči v vodi (stari okrog 5 dni);
- 26. 4. 2014 par s tremi mladiči v vodi (slika 2);
- 4. 5. 2014 par s tremi mladiči v vodi (zadnje opazovanje treh mladičev);
- 16. 6. 2014 par v vodi z dvema doruslima mladičema.

Na Komarniku je bila gnezditve sive gosi pričakovana, saj je ribnik primeren habitat z bujno obvodno in vodno vegetacijo. Je dokaj mirna cona brez vsiljivih ribičev. Morda so nekoliko moteči sprehajalci s psi, kajti okoli ribnika je speljana označena sprehajalna in učna pot s postavljenimi opazovalnicami. Zmago Kokolu se zahvaljujem za podatke in fotografije.

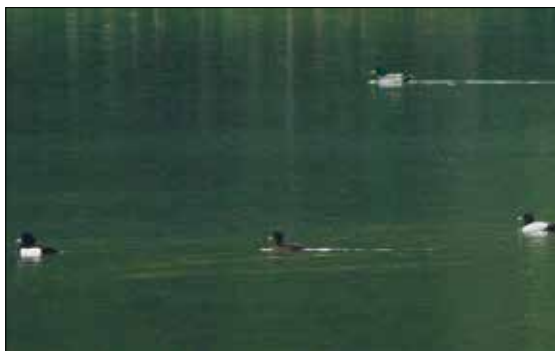
Franč Bračko, Gregorčičeva 27, SI–2000 Maribor, Slovenija,
e-mail: franci.bracko@hotmail.com

Slika 2 / Figure 2: Siva gos / Greylag Goose *Anser anser*, Komarnik, 26. 4. 2014 (foto: Z. Kokol)

ČOPASTA ČRNICA × SIVKA *Aythya fuligula* × *A. ferina* & ČOPASTA ČRNICA × KOSTANJEVKA *A. fuligula* × *A. nyroca*

Tufted Duck × Pochard & Tufted Duck × Ferruginous Duck – these two hybrids observed on 2 May 2013 at Požeg reservoir (UTM WM 54, NE Slovenia) and on 14 June 2013 at Medvedce reservoir (UTM WM53, NE Slovenia) respectively

Slika 3 / Figure 3: Križanec med čopasto črnico in sivko / Hybrid between Tufted Duck and Pochard *Aythya fuligula* × *A. ferina* (skrajno desno / far right), Požeg, 2. 5. 2013 (foto: D. Bordjan)

Po več opazovanjih križancev med sivko in kostanjevko na Dravskem polju v preteklih letih (BORDJAN 2007, 2011C) sem leta 2013 opazoval križance še s tretjo pri nas gnezdečo vrsto rase potapljavke, s čopasto črnico. Dne 2. 5. 2013 sem na Požegu opazoval samca križanca med sivko in čopasto črnico (slika 3). Opazovani osebek je bil podoben samcu čopaste črnicice, le da je imel svetlo sive boke in temno siv hrbet. Glavo je imel po obliki podobno sivkini, brez čopka. Verjetno isti osebek sem ponovno opazoval 4. 5. 2013 na zadrževalniku Medvedce. Dne 14. 6. 2013 sem na zadrževalniku opazoval še križanca čopaste črnicice s kostanjevko. Bila je samica, ki je bila zelo podobna samici

kostanjevke, le da je imela svetlo oko, bila temnejše barve brez kostanjevega nadiha, glavo pa je imela podobno samici čopaste črnicice z zaobljenim temenom, ne pa koničastim kot pri kostanjevki.

Dejan Bordjan, Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: dejan.bordjan@gmail.com

ČRNA RACA *Melanitta nigra*

Common Scoter – one female observed on 6 May 2013 at Medvedce reservoir (UTM WM53, NE Slovenia); only the second record for the site and one of the few spring records in Slovenia. The record was confirmed by the Slovenian Rarities Committee – KRED.

Dne 6. 5. 2013 sem na zadrževalniku Medvedce opazoval samico črne rase. Plavala je na jugovzhodni strani zadrževalnika v bližini sivk *Aythya ferina* in čopastih črnic *A. fuligula*. Gre za šele drugo opazovanje vrste na zadrževalniku in tretje na Dravskem polju zunaj Ptujkega jezera (BORDJAN & BOŽIČ 2009). Prvo opazovanje na zadrževalniku je bilo leta 2006, ko se je samica tu zadrževala vsaj deset dni (BORDJAN 2009). Zanimiv je tudi datum opazovanja, saj je glavna opazovanja vrste v Sloveniji med novembrom in marcem (SOVINC 1994, ŠTUMBERGER 1997, 2000A, 2002, SENEGAČNIK *et al.* 1998, BOŽIČ 2008A, 2008B, 2010, BORDJAN 2012A, ŠKORNIK 2012). Z območja Sečoveljskih solin je znan le en podatek iz aprila, majskih podatkov pa ni (ŠKORNIK 2012). Opazovanje je potrdila Nacionalna komisija za redkosti – KRED.

Dejan Bordjan, Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: dejan.bordjan@gmail.com

GOZDNI JEREB *Tetrastes bonasia*

Hazel Grouse – one immature male found dead, probably due to collision with a window, on 2 Mar 2014 in the town centre of Škofja Loka (UTM VM41, C Slovenia); possibly a case of spring dispersal at longer distances

Dne 2. marca 2014 smo se Katarina, Benjamin, Zarja, Timotej in pisec odpravili v Loški muzej v Škofjeloškem gradu. Na poti domov smo v centru Škofje Loke na pločniku ob glavni cesti zagledali rjavo ptico. Takoj smo se ustavili in stekel sem do ptice, prepričan, da gre za lesno sovo *Strix aluco*. A ko sem se ptici približal in jo vzel v roke, sem zagledal rdečo obrv in črno grlo (slika 4). Samca gozdnega jereba sem nesel v avto pokazat prav tako presenečeni mami. Najden je bil v neposredni bližini trgovine z velikimi

steklenimi okni, zaradi česar smo sklepali, da se je zaletel v steklo in ob udarcu poginil. Jereba smo vzeli in ga kasneje predali Prirodoslovnemu muzeju Slovenije. Tomaž Mihelič ga je pred tem pregledal in določil za mladega samca. Gre za zanimivost, saj je gozdni jereb izključno gozdna ptica, ki tudi pozimi ne zapušča svojega teritorija (BERGMANN *et al.* 1982). Domnevamo, da je šlo v primeru najdenega samca za disperzijo. V tem primeru bi disperzijska pot znašala nekaj več kot 13 kilometrov, saj je najbližja lokacija, kjer se zadržuje gozdni jereb, v okolici vasi Dražgoše (ATLAS PTIC 2014A). V raziskavi s telemetrijo v francoskih Alpah je bila pri samcih povprečna razdalja disperzije 4 km, največji pa 15 oz. 24,9 km (MONTADERT & LÉONARD 2006). Pri samicah je bila v Franciji povprečna razdalja 2 km, največja pa 5,6 km. Po obročkovalskih podatkih s Finske je bila največja zabeležena disperzijska razdalja le 5 km (SAUROLA *et al.* 2013). V našem primeru je seveda šlo za spomladansko disperzijo, ki je bila v francoski raziskavi po razdaljah sicer krajša od jesenske. Spomladanska disperzija je v večini primerov pri samcih trajala do začetka januarja, le redko pa je iskanje teritorijev potekalo še kasneje. Tako pozno se premikajo predvsem odrasli samci, ki iščejo samice (MONTADERT 1995), a v našem primeru je šlo za drugoletni osebek. Disperzijo pri mladih gozdnih jerebih delijo na dva tipa: po prvem tipu mlade ptice delajo več kratkih premikov v različne smeri okoli območja, mišljenega kot domači okoliš; po drugem tipu pa ptice naredijo daljši premik jeseni, ki mu spomladi sledi še en premik (MONTADERT & LÉONARD 2006). Zaradi dolžine disperzijske poti domnevamo, da je šlo za premik drugega tipa. Podoben primer se je v preteklosti že zgodil, in sicer 28. 3. 1996 na Vrhovcih v Ljubljani, ko se je ravno tako samec zaletel v okno. Kadaver je shranjen v ornitološki zbirki Prirodoslovnega muzeja Slovenije. Za posredovanje tega podatka se najlepše zahvaljujem dr. Alu Vrežcu in Urški Kačar.

Mitja Denac, Mala Slevica 2, SI–1315 Velike Lašče, Slovenija,
e-mail: mitja.denac@gmail.com

Slika 4 / Figure 4: Gozdni jereb / Hazel Grouse *Tetrastes bonasia*, 1 imm. ♂, Škofja Loka, 2. 3. 2014 (foto: M. Denac)

SVETI IBIS *Threskiornis aethiopicus*

Sacred Ibis – four individuals flying over Sečovlje Salina (UTM UL83, SW Slovenia) on 8 May 2014. The record was confirmed by the Slovenian Rarities Committee as the 1st for Slovenia (category C5).

Dne 8. 5. 2014 sem bil ob 8.30 h dogovorjen za srečanje z novinarko Radia Koper in sodelavcem koprskega gledališča na vhodu v Krajinski park Sečoveljske soline (KPSS) na mostu čez Jernejev kanal na Seči. Pogovarjali smo se o lokaciji možnega gledališkega dogodka v KPSS, ki naj bi potekal na parkirišču tik ob vhodu v park. Med pogovorom, okoli 8.45 h, sem v daljavi v zraku opazil štiri razmeroma velike ptice. Letele so nad morjem, neke iz smeri Beneške lagune oziroma iz smeri zahodno od solin. Še preden sem lahko s prostim očesom razločil njihovo obarvanost in obliko, sem vedel, da v zraku ni katera od običajnih solinskih ptic v tem času; ptice predvsem po splošnem videzu niso spominjale npr. na (velike) galebe ali čaplje. Dejstvo, da niso imele dolgih nog, ki bi štrlele čez rep, je izključevalo možnost zamenjave npr. s storkljami ali celo mladimi plamenci. V prvem trenutku, ko so bile ptice nekako pravokotno v mojem vidnem polju, mi je pogled obstal na zakrivljenem, dolgem kljunu in belo obarvanem perju telesa. Že takrat sem vedel, da so nad solinami sveti ibisi. Skočil sem do vratarnice, oddaljene le nekaj metrov, vzel daljnogled in skozi leče razločno videl še dve ključni značilnosti svetega ibisa: črno glavo in vrat ter razmeroma ozek pas črnine na gornji strani roba peruti. Prav tako so mi v spominu ostale razmeroma kratke, črne noge, ki so le malo presegle dolžino repa. Ptice so naredile krog ali dva nad Fontaniggami, a se niso spustile. Odletele so naprej proti vzhodu, v smeri doline Dragonje. Nekaj dni predtem je močno deževalo, melioracijski jarki v dolini so bili polni vode, na več mestih je padavinska voda zastajala na travnikih. Skratka, idealen habitat za svete ibise, ki se v takšnih razmerah v bližnji Padski nižini odlično znajdejo. Te ptice sem pred več kot desetletjem že opazoval in fotografiral v solinah Guérande v zahodni Franciji, kasneje pa sem jih večkrat videl tudi v Padski nižini. O opazovanju sem po mobitelu takoj obvestil I. Škornika, strokovnega sodelavca za monitoring v KPSS, ki pa je bil na terenu zunaj parka in ptic ni mogel opaziti. Zaradi službenih obveznosti nisem mogel preveriti, ali so se ptice spustile v dolino Dragonje ali so kasneje odletele naprej. Sveti ibis je gnezdecil podsaharske Afrike, katerega populacija je ocenjena na 200.000–450.000 odraslih osebkov (BIRDLIFE INTERNATIONAL 2014). V Evropi gnezdi v Franciji, Italiji in na Nizozemskem, v preteklosti je gnezdil oziroma poskušal gnezdititi tudi v Belgiji in v Španiji (YÉSOU & CLERGEAU 2005, SMITS *et al.* 2010). Posamezna opazovanja zunaj gnezditve so znana iz večine evropskih držav, redkejša pa so proti severu in vzhodu (YÉSOU & CLERGEAU 2005).

Glavnina francoske populacije gnezdi ob atlantski obali v okolici ustja Loare na zahodu države, manjši del pa ob sredozemski obali na jugozahodu (CLERGEAU *et al.* 2010). Populacija je bila leta 2008 ocenjena na 1400 gnezdečih parov, odtlej pa je zaradi programiranega odstrela in sterilizacije jajc upadla na 280–300 parov v letu 2013 (ONCFS 2014). V Italiji po oceni iz leta 2008 v Piemontu gnezdi 80–100 parov (USAI *et al.* 2009), neredno gnezdi v Venetu (FRACASSO *et al.* 2013), poskusi gnezdenja pa so znani tudi iz Toskane (BRICCHETTI & FRACASSO 2003). Vrsta je kot naturalizirana gnezdilka uvrščena v kategorijo C (CISO-COI 2009). V Avstriji (RANNER 2013) in na Hrvaškem (KRALJ & BARIŠIČ 2013) še ni bila opazovana, medtem ko sta za Madžarsko do konca leta 2011 znana dva podatka, vrsta pa je uvrščena v kategorijo E (MME NOMENCLATOR BIZOTTSÁG 2011). Opazovanje je kot prvo za Slovenijo potrdila Nacionalna komisija za redkosti – KRED (kategorija C5).

Andrej Sovinc, SOLINE Pridelava soli d. o. o., Seča 115, SI-6320 Portorož, Slovenija, e-mail: andrej.sovinc@soline.si

ZLATOUHI PONIREK *Podiceps auritus*

Slavonian Grebe – two adult birds in summer plumage observed at Medvedce reservoir (UTM WM53, NE Slovenia) between 28 Apr and 4 May 2013; this is the first record for the site and of the few in NE Slovenia away from the Drava River. The record was confirmed by the Slovenian Rarities Committee – KRED.

Zlatouhi ponirek se v severovzhodni Sloveniji pojavlja predvsem na Dravi, drugod je redek (SOVINC 1994). Na Dravskem polju je redka vrsta z manj kot petimi opazovanji (VOGRIN 2009), zadnjim novembra 2011 na zadrževalniku Požeg (BORDJAN 2011A). Dne 28. 4. 2013 sem med rednim štetjem vodnih ptic na zadrževalniku Medvedce opazil dva zlatouha ponirka v svatovskem perju, ki sta plavala in skupaj lovila (slika 5). Nedaleč od njiju sta plavala še dva črnovrata ponirka *Podiceps nigricollis*, ki sta prišla nadvse prav za dobro primerjavo. Gre za prvo opazovanje zlatouhega ponirka na zadrževalniku Medvedce (BORDJAN & BOŽIČ 2009). Ponirka sta se na zadrževalniku zadrževala vsaj še do 4. 5. 2013. Med vsemi opazovanji sta se zadrževala na najglobljem delu zadrževalnika in vedno ločeno od črnovratih ponirkov. Verjetno ista osebk sta bila 26. 4. opazovana na Ormoškem jezeru (L. Božič *pisno*). Obe opazovanji je kot en podatek potrdila Nacionalna komisija za redkosti – KRED.

Dejan Bordjan, Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: dejan.bordjan@gmail.com

Slika 5 / Figure 5: Zlatouhi ponirek / Slavonian Grebe *Podiceps auritus*, zadrževalnik Medvedce, 28. 4. 2013 (foto: D. Bordjan)

KOCONOGA KANJA *Buteo lagopus*

Rough-legged Buzzard – one individual observed on 27 Jul 2013 at Medvedce reservoir (UTM WM53, NE Slovenia); this is the first known summer record of the species in Slovenia. The record was confirmed by the Slovenian Rarities Committee – KRED.

Opazovanje koconoge kanje v severovzhodni Sloveniji ni izjemno (SOVINC 1994), tudi že na zadrževalniku je bila opazovana (BORDJAN 2012). Kljub vsemu je bilo srečanje s to vrsto leta 2013 nekaj posebnega. Opazoval sem jo namreč v zelo neobičajnem času zanj, 27. 7. 2013. Vsa opazovanja koconoge kanje na zadrževalniku in iz Slovenije so iz zimskih mesecev in iz časa spomladanskega ter jesenskega preleta (BORDJAN 2012B). To je doslej prvo opazovanje vrste poleti. Tega dne sem ob spremljanju vodnih ptic in ujed na zadrževalniku ob 10.29 h opazil ujedo, ki je krožila zahodno od zadrževalnika. Ko sem jo pogledal skozi teleskop, se mi je sprva zdela kot kanja *Buteo buteo*, vendar se je kmalu pokazal bel rep z debelo črno črto. Kmalu se ji je med kroženjem pridružila še kanja. Občutek sem dobil, da je koconoga kanja večja, nekoliko temnejša in s svetlejšo glavo. Glede na vzorce obarvanosti menim, da sem opazoval spolno nezrelo samico. Opazovanje je potrdila Nacionalna komisija za redkosti – KRED.

Dejan Bordjan, Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: dejan.bordjan@gmail.com

RJAVA KOMATNA TEKICA *Glareola pratincola*

Collared Pratincole – one individual observed on 2 May 2013 and another unidentified pratincole on 23 Aug 2013 at Medvedce reservoir (UTM WM53, NE Slovenia); these are the third and fourth records for the site. The former was confirmed by the Slovenian Rarities Committee – KRED as the 15th for Slovenia.

Dne 2. 5. 2013 sem dopoldan skočil na zadrževalnik Medvedce pogledat, ali ga je obiskala kaka močvirska čigra. Bilo je le šest črnih čiger *Chlidonias niger*. Malo po dvanajsti uri sem zaslišal meni neznanu oglašanje. Več kot 100 m nad zadrževalnikom sem opazil čigri podobno ptico. Ko se je nekoliko spustila, sem v njej prepoznal komatno tekico. Ali je rjava ali črna *G. nordmanni*, nisem mogel razbrati, vendar sem jo zaradi verjetnosti določil kot rjavo. Da je določitev pravilna, sem ugotovil popoldan istega dne. Takrat je sedela na zoranih njivah severno od zadrževalnika, se večkrat oglasila in priletela na zadrževalnik, kjer je lovila žuželke skupaj s črnimi čigrami. Ob tem se mi je dovolj približala, da sem jasno videl njeno rjavo podperutno perje. Črnih čiger se je v popoldanskem času nabralo 376 in vse so se v večernem mraku dvignile in odletele proti vzhodu. Opazovanje tekice je tretje za območje zadrževalnika. Vsa so majska (BORDJAN & BOŽIČ 2009). Prvo jesensko srečanje s komatno tekico na zadrževalniku sem imel še istega leta, in sicer 23. 8. 2013. Takrat mi je med štetjem na zadrževalniku v vidno polje teleskopa priletela ozkoperuta ptica, podobna čigri. S temnim perutmi (zgoraj in spodaj), izrazito svetlo trtico ter s temnim škarjastim repom sem v ptici prepoznal komatno tekico. Zaradi oddaljenosti in slabše svetlobe nisem razbral barve podperutnega perja ter drugih značilnosti, ki med seboj ločijo črno od rjave sorodnice. Kar sem opazil, je pomanjkanje belega roba na zadnji strani peruti, ki je značilen za rjavo. Ptica je imela tudi krajši rep, kot bi ga pričakoval za rjavo komatno tekico. Ker sem jo videl le za kratek čas ter na precejšnji razdalji, ne morem z gotovostjo trditi, katero vrsto sem v resnici videl. Majsko opazovanje je potrdila Nacionalna komisija za redkosti – KRED kot 15. opazovanje vrste v Sloveniji (kategorija A).

Dejan Bordjan, Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: dejan.bordjan@gmail.com

ČEBELAR *Merops apiaster*

Bee-eater – flocks of 42, 45 and 20 individuals observed on 6 Sep 2013 at Vrhnika (UTM VL49, C Slovenia), Radomlje (UTM VM71, C Slovenia) and Jurjevica (UTM VL 76, S Slovenia) respectively; the species is more commonly observed during spring migration in Slovenia

Dne 6. 9. 2013 sva prva avtorja ob 11.10 h zaslišala oglašanje čebelarjev nad obročkovo postajo pri Vrhniku. Kmalu sva opazila jato, ki je priletela iz smeri Barja in po krajšem kroženju odletela proti zahodu. Kasneje je drugi avtor iz fotografije razbral, da nas je ta dan preletela jata 42 čebelarjev. Popoldne sem se prvi avtor odpeljal domov in v Radomljah ob 17.20 h ponovno zaslišal čebelarje. Po nekaj minutah sem opazil večjo jato, ki je šla 45 osebkov. Jata je lovila, krožila in se od vzhoda počasi pomikala proti jugu in

jugozahodu. Petindvajset minut kasneje me je preletel še en zapozneli čebelar in sledil prejšnji jati. Tretji avtor je isti dan opazoval približno 20 osebkov pri Jurjevici v Ribniški dolini. V objavah prevladujejo opazovanja med spomladansko selitvijo (SOVINC 1992, PERUŠEK 1993, BRAČKO 1994, 2009, SOVINC & ŠERE 1994, SENEGAČNIK *et al.* 1998, KLEMENČIČ 2001, GAMSER 2011). V Sečoveljskih solinah je zabeleženo le eno septembrsko opazovanje 14 osebkov (SOVINC 1991, ŠKORNIK 2012). Na Ljubljanskem barju je prav tako samo eno znano opazovanje iz obdobja jesenske selitve, in sicer dvajset osebkov 23. 9. 1994 (TOME *et al.* 2005). Tudi zgodovinski pregled opazovanj (GREGORI 1990) navaja samo eno jesensko opazovanje zunaj gnezdišč. Ob zgoraj omenjenih jesenskih opazovanjih se je prvemu avtorju nabralo še nekaj spomladanskih opazovanj: 14. 5. 2005 slišal neznanu število osebkov na zadrževalniku Medvedce; 26. 5. 2008 – 8 osebkov na Cerkniskem jezeru; 20. 5. 2009 – vsaj en osebek južno od naselja Loka na Dravskem polju; 4. 5. 2010 slišal neznanu število osebkov nad Biotehniško fakulteto v Ljubljani; 4. 5. 2012 – 4 osebkov nad gramoznico pri Borovcih; 18.5.2013 slišal neznanu število osebkov na Cerkniskem jezeru pri Lipsenju; 18. 5. 2013 – 9 osebkov v Dupeljnah pri Lukovici; 20. 5. 2013 – tri jate (v eni 14 osebkov, drugi dve samo slišani) zahodno od Dolenje vasi pri Senožečah.

Dejan Bordjan, Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: dejan.bordjan@gmail.com

Tomi Trilar, Prirodoslovni muzej Slovenije, Prešernova 20, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: ttrilar@pms-lj.si

Aleksander Kozina, Jurjevica 61, SI-1310 Ribnica, Slovenija, e-mail:aleksanderkozina@hotmail.com

ČEBELAR *Merops apiaster*

Bee-eater – four adults observed on 19 Aug 2014 at Muriša oxbow (UTM XM 14, NE Slovenia); the species is a regular spring migrant and summer visitor to the Prekmurje region, where most breed on the Croatian side, while confirmed instances of breeding in Slovenia are rare

Dne 19. 8. 2014 sva od 13.00 h do 14.30 h v sončnem vetrovno soparnem dnevu pred nevihto opazovali štiri odrasle ptice pri spreletavanju in lovu žuželk. Štirje čebelarji so se lovili, v letu opravljali različne vragolije in se aktivno oglašali. Opazovali sva jih na travnatem območju mrtvice Muriša. Najprej sva slišali njihovo oglašanje, ker pa so letali z jato kmečkih lastovk *Hirundo rustica*, nisva bili pozorni nanje. Ko sva se približali, sva videli čebelarje z značilnim obarvanjem perja in silhueto v zraku. Zadrževali so se v bližini dreves in izkoriščali veter za akrobacije v zraku in lov žuželk nad vodno gladino mrtvice Muriša. Kasneje so se oddaljili od mrtvice Muriša in odleteli proti Madžarski. Po

literaturi je čebelar stalen gost madžarskih ravnin, vendar so ga do leta 1990 opazili v preletu le na Goričkem (GREGORI 1990). V novejši literaturi ga omenjajo kot gnezdečo ptico na Bizeljskem in ob reki Muri, kjer je glavnina populacije na hrvaški strani, na desnem bregu dolvodno od Murskega Središča (BRAČKO 2000). Po podatkih Novega ornitološkega atlasa Slovenije se čebelarji v Prekmurju redno pojavljajo na spomladanski selitvi in poleti, leta 2002 pa je bilo zabeleženo gnezdenje enega para v gramoznici Melinci (ATLAS PTIC 2014B).

Gabrijela Triglav Brežnik, Podkraj 10/c, SI-3320 Velenje, Slovenija
e-mail: gabitriglav@yahoo.com

Meta Zaluberšek, Brezje 10/d, SI-3330 Mozirje, Slovenija,
e-mail: meta.zalubersek@gmail.com

SRAKA *Pica pica*

Magpie – 83 individuals roosting on 19 Feb 2013 at Spodnje Radvanje in Maribor (UTM WM 54, NE Slovenia) in an area of abandoned clay pits, overgrown with Willow *Salix* sp., Blackthorn *Prunus spinosa*, Ash *Fraxinus* sp. and other tree species. This has been a regular roosting site for several consecutive winters and it is unclear whether this represents the entire wintering population of Maribor.

Med Lackovo cesto in vznožjem Pohorja v Spodnjem Radvanju so še pred petdesetimi leti obstajali glinokopi in Radvanjska opekarna. Po opustitvi opekarstva so glinokope zasuli, prostor pa se je uporabljal kot vojaški poligon. Danes je zemljišče zasuto in v zaraščanju. Prevladujejo vrbovje *Salix* sp., črni trn *Prunus spinosa*, jesen *Fraxinus* sp. in nekatere druge drevesne vrste. Nastal je tudi manjši ribnik. V prihodnosti naj bi tod potekala mariborska južna obvoznica, kar posledično pomeni uničenje tega habitata. Dne 19. 2. 2013 zjutraj sem tukaj opazoval jato srak, ki so se po prenočevanju zbirale na manjši mejici. Naštel sem 83 osebkov, ki so kmalu po hrupnem "klepetu" odleteli proti mestnemu jedru. Srake na tem območju Maribora pozimi redno prenočujejo, saj jih videvam že vrsto let zapored. Ali gre za celotno mariborsko prezimujočo populacijo, ne morem z gotovostjo trditi, vendar o morebitnih drugih skupinskih prenočiščih v Mariboru nimam podatkov. O skupinskem prenočevanju srak v Sloveniji v naši ornitološki literaturi ni veliko poročil. Dvoje skupinskih prenočišč omenja Zimski ornitološki atlas Slovenije (SOVINC 1994). V vrbovju ob južni ljubljanski obvoznici je redno prenočevalo 100 osebkov. Drugo prenočišče z 200 osebki srak je odkril B. Rubinič v Savljah pri Ljubljani dne 10. 1. 1993.

Franc Bračko, Gregorčičeva 27, SI-2000 Maribor, Slovenija,
e-mail: franci.bracko@hotmail.com

RDEČA LASTOVKA *Cecropis daurica*

Red-rumped Swallow – three individuals observed on 2 May 2013 at Pragersko claypits (UTM WM53, NE Slovenia); only two other published records on the species are known from NE Slovenia. The record was confirmed by the Slovenian Rarities Committee – KRED.

Dne 2. 5. 2013 sem šel preverit, kako uspešna je bila mini akcija čiščenja stene za breguljko *Riparia riparia* na glinokopih pri Pragerskem. Bila je še kar uspešna, saj sem naštel deset novih lukenj. Žal so kasneje breguljke kolonijo opustile. Po pregledu stene sem se razgledal še po glinokopu. Razen čopastega ponirka *Podiceps cristatus* in nekaj mlakaric *Anas platyrhynchos* ni bilo na vodi ničesar. Pač pa je bilo nadvse živahno v zraku. Kmalu sem v množici lastovk razbral vse pogostejše vrste. Med njimi pa sem zagledal osebek, ki je letel nekoliko drugače. Na podlagi svetle, rjaste trtice, temnega repa in svetlega ovratnika sem jo določil za rdečo lastovko. Nekaj časa sem jo spremljal, nato pa še enkrat pregledal celotno skupino lastovk. Našel sem še dva osebka, skupaj torej tri. To je drugo opazovanje vrste na širšem območju zadrževalnika Medvedce (MIHELČ 2000), znano pa je še eno s Ptujskega jezera (ŠTUMBERGER 2000B). Zanimivo je tudi, da za ta del Slovenije po letu 1995 ni več objavljenega opazovanja rdeče lastovke, kar dopušča možnost, da gre za šele tretje opazovanje vrste v severovzhodni Sloveniji.

Dejan Bordjan, Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: dejan.bordjan@gmail.com

RED-RUMPED SWALLOW *Cecropis daurica*

Rdeča lastovka – en osebek opazovan trikrat dne 9. 5. 2014 vzdolž skalne stene pod Velim Badinom pri Sočergi (UTM VL13, JZ Slovenija, 359 m n. v.). Ta stena je prvo znano in obenem tudi najbolj stalno gnezdišče te vrste v Sloveniji.

On 9 May 2014 I took part in the botanical excursion with participants of the 14th European Vegetation Survey conference held in Ljubljana. We started walking from the village of Sočerga (UTM VL13) uphill through a pine forest to the cemetery by the church of St. Quirinus to the east of the village. On the way I observed Cuckoos *Cuculus canorus*, Great Tits *Parus major*, Starlings *Sturnus vulgaris*, Blackcaps *Sylvia atricapilla*, Blackbirds *Turdus merula*, House Sparrows *Passer domesticus*, Chaffinches *Fringilla coelebs* and Goldfinches *Carduelis carduelis*. We then continued through the Karst plateau covered with stony dry abandoned pastures in different stages of overgrowth. Among the birds observed, Corn Bunting *Miliaria calandra* was frequent, and

the call of the Bee-eater *Merops apiaster* was heard. From the church we walked 3.5 km towards the south-east along the top of the Karst Edge. The path descended slowly through the forest and led us to an interesting stone arch (natural bridge) and rock shelters of Veli Badin, a great natural sight of Slovenia. In the forest I observed Golden Oriole *Oriolus oriolus*, Chiffchaff *Phylloscopus collybita* and Nightingale *Luscinia megarhynchos*. On the shrub at the edge of the stone wall, one Subalpine Warbler *Sylvia cantillans* was singing. Near the stone wall two Swifts *Apus apus* circled and one Raven *Corvus corax* flew by. From the rocky wall I noticed one Red-rumped Swallow, which flew in the valley below in a south-western direction. During the next half hour I saw one individual of this species three times. Veli Badin is the site where breeding of the species was confirmed for the first time in Slovenia in 2000 (MIHELČ 2000). One active nest and four individuals were observed here in 2011 (NOVAK *et al.* 2011). The behaviour of the birds I observed suggests that they still breed in the area.

Jenő J. Purger, University of Pécs, Institute of Biology, Department of Ecology, Ifjúság útja 6, HU–7624 Pécs, Hungary, e-mail: purger@gamma.ttk.pte.hu

MALI MUHAR *Ficedula parva* & BELOHRBTI DETEL *Dendrocopos leucotos*

Red-breasted Flycatcher & White-backed Woodpecker – a singing male of the first species observed in Kobile forest reserve (UTM WL37, SE Slovenia) on 7 Jun 2014, which is the first record for the area; a pair of White-backed Woodpeckers also observed

V soboto, 7. 6. 2014, smo se z družino odpravili na izlet v gozdni rezervat Kobile na Gorjancih. Ob potoku Kobile smo se peljali do koder se je dalo z avtom, nadaljevali pa smo peš. Po približno 800 do 1000 metrih od avtomobila, jugovzhodno ob potoku, smo na bukvi pred seboj zagledali detla. Takoj smo zgrabili daljnogleda, a detel se je v tem času spreletel. Ko se je ponovno usedel, smo ugotovili, da opazujemo samca belohrbtega detla, ki se mu je že čez nekaj sekund pridružila tudi samica. Samec je kmalu odletel, samica pa se je še kakšnih 10 minut prehranjevala na bukovih sušicah nedaleč od nas. V gozdnem rezervatu Kobile so bile sicer zabeležene ene največjih gostot belohrbtega detla v Sloveniji, saj znašajo kar 0,6–0,9 para/km² (DENAC 2014). Po nekaj časa hoje, med katero smo imeli priložnost opazovati mnoge sive pastirice *Motacilla cinerea* ter poslušati številne belovrate muharje *Ficedula albicollis*, me je mama opozorila na petje malega muharja. Ker ptice poprej še nikoli nisem videl, sem jo začel neutrudno iskati po krošnjah dreves. Že takoj se mi je nasmehnila sreča. Muhar se je iz krošnje bukve spustil na posušeno tanko bukev, ki je pred

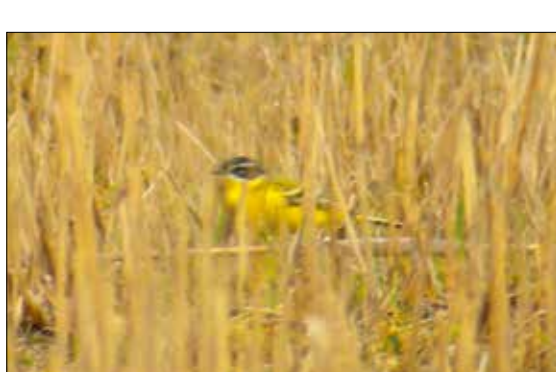
menoj štrlela iz tal. Šlo je za samca v svatovskem perju in ker je bil tako blizu, smo si lahko ogledali vse glavne značilnosti, kot so belina v repu, očesni kolobar ter predvsem oranžno grlo. Po pregledu literature smo ugotovili, da je to prvi podatek o malem muharju na Gorjancih (GEISTER 1995, ATLAS PTIC 2014C). Glede na pozni datum tudi sklepamo, da je šlo za nesparjenega samca, ki priključuje samico. Ptico smo opazovali okrog poldneva, samec pa je kasneje pel še pol ure. Naši domnevi v prid govori tudi dejstvo, da naj bi se pri malem muharju gnezditve začela že sredi maja, konec junija pa naj bi se že končala (SNOW & PERRINS 1998).

Mitja Denac, Mala Slevica 2, SI–1315 Velike Lašče, Slovenija, e-mail: mitja.denac@gmail.com

RUMENA PASTIRICA *Motacilla flava superciliaris* Yellow Wagtail ssp. *superciliaris* – one male observed in Škocjanski zatok Nature Reserve, Koper (UTM VL04, SW Slovenia) on 18 Mar 2011 among Yellow Wagtails of different subspecies; the first published record of this subspecies in Slovenia

Dne 18. 3. 2011 sem med obiskom v Naravnem rezervatu Škocjanski zatok opazoval nenavadno rumeno pastirico. Na Bertoški bonifiki so se zadrževale jate selečih se rumenih pastiric različnih podvrst. V glavnem so bile to *flava*, *cinereocapilla* in *feldegg*. Med njimi je bil tudi samec pastirice, ki je spominjal na črnoglavo podvrsto *feldegg*, le da je imel še belo nadočesno proggo, nekakšen bel brk in rumeno grlo (slika 6). Takoj sem pomislil na eno od dveh vzhodnih podvrst: *superciliaris* in *dombrowskii*. Ptico sem fotografiral, slike pa poslal v določitev. Kot sem na začetku domneval, so mi potrdili, da gre za podvrsto *superciliaris*. Na splošno so pastirice s taksonomskega vidika precej zapletena skupina. Izvor podvrst *superciliaris* in *dombrowskii* ni še povsem znan, tako da se ju pogosto obravnava kot hibridni obliki, ne pa kot pravi podvrsti. Hibridi naj bi nastajali s križanjem podvrst *feldegg* in *flava*, najbrž tudi *feldegg* in *beema* ali celo med *feldegg* in *cinereocapilla*. Do križanja prihaja na razmeroma velikih območjih, kjer se areala dveh podvrst prekrivata (ALSTRÖM *et al.* 2003). Osebkni oblike *superciliaris* naj bi izvirali iz nižinskih območji med južno Volgo in južnim Uralskim gorovjem, severno od Kaspijskega morja (FESTARI 2001). Selitvene poti te oblike potekajo večinoma prek Balkanskega polotoka in bližnjega vzhoda, osebkni pa se spomladi redno pojavljajo tudi v južni Italiji, predvsem na Siciliji (FESTARI 2001, BRICCHETTI & FRACASSO 2007). V Sloveniji doslej še ni bilo objavljenih podatkov o pojavljanju te oblike.

Domen Stanič, Via della Mandria 30, IT–34100 Trieste / Trst, Italija, e-mail: domenstanic@hotmail.com

Slika 6 / Figure 6: Rumena pastirica / Yellow Wagtail *Motacilla flava superciliaris*, Škocjanski zatok, 18. 3. 2011 (foto: D. Stanič)

ČRNOGLAVI STRNAD *Emberiza melanocephala*
Black-headed Bunting – one adult male caught and ringed on 1 Jun 2014 at Sestrže (UTM WM 53, NE Slovenia); another adult male collided with a window on 21 May 2014 at Gajevci (UTM WM 73, NE Slovenia); only one record previously known from NE Slovenia

Kljub tridesetletni obročkovaški dejavnosti sem črnoglavega strnada ujel in obročkal doslej samo enkrat. To je bilo 1. 6. 2014 v mejici pri Sestržah, približno 800 metrov vzhodno od spodnjega dela nasipa zadrževalnika Medvedce. Osebek je bil odrasel samec, dolžina peruti 93 mm, masa 34,3 g. Strnada sem fotografiral (slika 7) in z obročkom LJUBLJANA, AZ 89132 izpustil. Nekaj dni pred tem, 21. 5. 2014, je drugi avtor črnoglavega strnada našel doma v Gajevcih, potem ko se je strnad zaletel v okno (slika 8). Odraslega samca, ki si je kmalu opomogel, je fotografiral in izpustil. Dve opazovanji na razmeroma majhni razdalji in več opazovanj v srednji Evropi konec maja in v začetku junija [www.club300.at, www.club300.de] kažejo na povečano selitev ali klatenje te izrazito mediteranske vrste strnada zunaj običajnega gnezditvenega areala. Črnoglavi strnad je znan kot pozni selivec. Oba navedena podatka se časovno ujemata

z zbranimi podatki zadnjih desetih let v zahodni in osrednji Sloveniji (DENAC 2010). Ta del Slovenije je namreč skrajno severna meja strnadovega gnezditvenega areala (GEISTER 1997). Za severovzhodno Slovenijo je do letos obstajal en sam novejši podatek, in sicer z dne 2. 6. 2010 iz Cirkulan, ko je pojočega samca opazoval B. Štumberger. Tudi REISER (1925) ga v svojem delu o pticah Maribora ne omenja. Obe opazovanji je potrdila Nacionalna komisija za redkosti – KRED.

Franc Bračko, Gregorčičeva 27, SI-2000 Maribor, Slovenija,
e-mail: franci.bracko@hotmail.com

Dominik Bombek, Gajevci 1, SI-2272 Gorišnica, Slovenija,
e-mail: dominik.bombek@gmail.com

Slika 7 / Figure 7: Črnoglavi strnad / Black-headed Bunting *Emberiza melanocephala*, Sestrže, 1. 6. 2014 (foto: F. Bračko)

Slika 8 / Figure 8: Črnoglavi strnad / Black-headed Bunting *Emberiza melanocephala*, Gajevci, 21. 5. 2014 (foto: D. Bombek)

HRVAŠKA / CROATIA

KRAVJA ČAPLJA *Bubulcus ibis*

Cattle Egret – three individuals in breeding plumage observed on 2 May 2014 at Dinjiške salt pans, Pag Island (UTM WK01, N Dalmatia); 6th record of the species for the island, largest group to date observed on the island

Drugi maj 2014 je bil eden izmed dni z zelo slabim in spremenljivim vremenom. Zaradi obilice dežja prejšnje dni je bil travnik vzdolž Dinjiških solin zelo poplavljen. Na njem se je tega dne zbralo izredno veliko število čapelj in pobrežnikov. Poleg 21 plevic *Plegadis falcinellus*, 11 čopastih čapelj *Ardeola ralloides*, 50 malih belih čapelj *Egretta garzetta*, 2 velikih belih čapelj *Casmerodius albus*, nekaj sivih *Ardea cinerea* in 1 žličarke *Platalea leucorodia* so na travniku počivale tudi 3 svatovsko operjene kravje čaplje. Ves čas opazovanja so počivale ali pa se preganjale med seboj. Kravje čaplje hrvaška komisija za redkosti ne obravnava več, saj se v zadnjih letih dovolj redno pojavlja. Do konca leta 2012 je znanih 13 podatkov, enkrat so bili opazovani trije osebk, sicer pa po eden (KRALJ & BARIŠIČ 2013). Na Pagu so bili posamezni osebki kravje čaplje doslej opazovani petkrat: trikrat spomladi in dvakrat poleti (ŠERE 2011).

Alen Ploj, Rošpoh 10e, SI–2000 Maribor, Slovenija,
e-mail: ploj.alen@gmail.com

Jure Novak, Velika Pirešica 27k, SI–3310 Žalec, Slovenija,
e-mail: jurenovak15@yahoo.com

BELOREPEC *Haliaeetus albicilla*

White-tailed Eagle – one immature individual observed on 28 May 2014 at Velo blato, Pag Island (UTM WK01, N Dalmatia); there are no published records of this species for Pag Island or other Croatian islands

Dne 28. 5. 2014 sva si avtorja prispevka po močnejšem deževju odšla ogledat Velo blato na otoku Pagu. Pregledala sva ga dokaj hitro, saj ni bilo opaziti večjega števila ptic. Najino pozornost je pritegnila le velika ptica, ki je sredi blata sedela na suhem drevesu. Takoj sva ugotovila, da gre za orla, vendar ga nisva mogla takoj določiti zaradi oddaljenosti ter pomanjkanja opreme; imela sva samo daljnogled in fotoaparata. Ko pa sva prišla do opazovalnice, sva ptico z gotovostjo določila – bil je mlad belorepec (slika 9). Tam se je zadrževal še ves dan, do večera, vedno na istem mestu. Opazovanje je nenavadno, saj RUCNER & RUCNER (1998) navajata nekaj opazovanj s Hutovega blata, delte Neretve in Vranskega jezera, o opazovanjih z otokov pa ne poročata.

Alen Ploj, Rošpoh 10e, SI–2000 Maribor, Slovenija,
e-mail: ploj.alen@gmail.com

Jure Novak, Velika Pirešica 27k, SI–3310 Žalec, Slovenija,
e-mail: jurenovak15@yahoo.com

Slika 9 / Figure 9: Belorepec / White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla*, Velo blato, otok Pag, 28. 5. 2014 (foto: A. Ploj)

KESTREL *Falco tinnunculus* & MARSH HARRIER *Circus aeruginosus*

Postovka in rjavi lunj – dne 21. 4. 2014 se je v dveh urah in pol po nalivu čez sedlo v bližini mesta Cres (UTM VK57, otok Cres, Z Hrvaška) selilo večje število ujed: 102 postovki, 48 rjavih lunjev, 18 močvirskih lunjev *Circus pygargus* ter 14 škranjarjev *Falco subbuteo*; kljub domnevam, da je vzhodno Jadransko morje pomembna selitvena pot ujed, je konkretnih podatkov zanj za zdaj malo

On 21 Apr 2014 we stayed on the island of Cres as part of our short birding trip to the northern Adriatic Sea. The morning was characterized by relatively cold (10–15°C) and foggy weather with heavy rain. When the downpour stopped at about 11.30 hrs, we were just outside the town of Cres, close to the large rubbish tip. The latter is a known site for getting close views of Griffon Vultures *Gyps fulvus* and studying plumage of the Yellow-legged Gull *Larus michahellis*. However, as we became aware of migrating Barn Swallows *Hirundo rustica* immediately after the rain stopped, we turned to look for other migrants as well. Indeed, within about 2.5 hours of observation we counted 102 Kestrels, 14 Hobbies *Falco subbuteo*, 48 Marsh Harriers, 18 Montagu's Harriers *Circus pygargus*, as well as 31 Swifts *Apus apus*, 1 Alpine Swift *Apus melba*, 463 Barn Swallows, 91 House Martins *Delichon urbicum*, 1 Sand Martin *Riparia riparia*, 25 Yellow Wagtails *Motacilla flava*, 26 Tree Pipits *Anthus trivialis* and 5 Tawny Pipits *Anthus campestris*. The birds came from the southwest, crossed the Cres bay and headed across the small pass towards the island of Krk. All individuals migrated at low heights (up to 300 m above ground) and could be classified as active flyers. We believe that the poor weather conditions forced these birds to migrate so low and actively. Although the eastern Adriatic has long been suspected to be an important flyway of

raptors (SCHNEIDER-JACOBY 2008), concrete data are sparse (SCHNEIDER-JACOBY 2001, BORDJAN 2011B). We hope our observations will encourage the search for further migration bottlenecks in this region.

Remo Probst & Renate Wunder, Neckheimstrasse 18/3, AT-9560 Feldkirchen, Austria, e-mail: remo.probst@gmx.at

BOLGARIJA / BULGARIA

SHAG *Phalacrocorax aristotelis*

Vranjek – gnezdeč par opazovan v marcu in aprilu 2013 na črnomoškem otoku Sv. Peter blizu mesta Sozopol (UTM NG59, JV Bolgarija); gre za prvi podatek o možnem gnezdenju zunaj siceršnjega območja razširjenosti vzdolž severne črnomoške obale med rtoma Kaliakra in Shabla

In Bulgaria, the Shag is known to breed in small colonies only on the Bulgarian northern Black Sea coast between the capes of Kaliakra and Shabla with a resident population between 180–250 pairs (IANKOV 2007). No breeding Shags have been ever recorded elsewhere along the Bulgarian Black Sea coast. On 15 Mar 2013, we found one occupied nest on St. Peter Island in the southern Black Sea near the town of Sozopol (Figure 10). The surveys were carried out as part of bird monitoring for the project “Preparing the basis for an inventory of Marine Important Bird Areas along the southern Black Sea Coast (Romania, Bulgaria and Turkey)”, which is the first project that focuses on a comprehensive study of Shag in the Black Sea. We noticed the nest from a boat. The nest with an incubating bird was built on a terrace on a cliff in the southern part of the island. This is the first record of possible breeding of the species on the south Bulgarian Black Sea coast. On 24 Mar 2013, we had a look at the island with a spotting scope from the mainland and confirmed the presence of the nest. We also found another couple building a nest near the first one. The new couple was trying to steal nest material from the existing one. On 9 Apr we observed a third couple building a nest. During our next observation of the island from land on 27 Apr we found that the two new couples had disappeared. The first pair was still on the nest, but the distance was too great to confirm the presence of hatched chicks. St. Peter is a small rocky island with numerous suitable cliffs for nesting shags and we assume that these few birds, if they indeed bred, could form a colony in the future.

Vladimir Mladenov, BSPB/Birdlife Bulgaria, Nature conservation centre “Poda”, BG-8000, Burgas, Bulgaria, e-mail: vlado_bspb@yahoo.com

Galina Meshkova, Federation of nature conservation NGOs Green Balkans, Visitor centre of Pomorie lake, BG-8200, Pomorie, Bulgaria, e-mail: gallinulla@gmail.com

Diyana Ruseva, BSPB/Birdlife Bulgaria, Nature conservation centre “Poda”, BG-8000, Burgas, Bulgaria, e-mail: dido@unacs.bg

Stoyan Yordanov, Federation of nature conservation NGOs Green Balkans, Visitor centre of Pomorie lake, BG-8200, Pomorie, Bulgaria, e-mail: soulflys@abv.bg

Figure 10 / Slika 10: Shag / Vranjek *Phalacrocorax aristotelis*, St. Peter Island, 15. 3. 2013 (photo: G. Meshkova)

SLENDER-BILLED GULL *Chroicocephalus genei*

Zalivski galeb – vsaj dva gnezdeča para opazovana na Atanasovskem jezeru (UTM NH31, JV Bolgarija) 22. 6. 2012; ob kasnejšem obisku je bila kolonija uničena, verjetno uplenjena; to je drugi poskus gnezdenja te zelo redke gnezdilke Bolgarije na Atanasovskem jezeru

The Slender-billed Gull is a very rare breeder in Bulgaria with a population estimated at 0–2 breeding pairs (IANKOV 2007). During our regular monitoring of breeding birds on 22 Jun 2012, we found two nesting pairs at Atanasovsko Lake Natura 2000 site (BG0000270; UTM NH31, SE Bulgaria). During the breeding success survey of a mixed colony of Avocets *Recurvirostra avosetta* and Common Terns *Sterna hirundo* on the “Tolbuhin 1” dike in the northern part of Atanasovsko Lake, we found at least two pairs of Slender-billed Gulls. The nest was hidden in Common Glasswort *Salicornia europaea*, lined mainly with feathers and containing one egg (Figure 11). Then we moved far enough not to disturb the nesting birds and observed the colony with a spotting scope. We saw a second adult bird lying on nest about 10 metres away from the first one. We had not noticed the second nest because of the short period spent in the colony. We assume that there may have been a third nesting pair, given that we saw a total of six adult birds in the colony and that they reacted aggressively to our presence. We visited the colony again on 5 Jul 2012 and found that the entire colony had been destroyed by predators – probably by Golden Jackals *Canis aureus*. This observation is the second recorded breeding attempt of the species at Atanasovsko Lake. The first proven breeding of

the species was recorded on 16 Jun 1996 (NANKINOV *et al.* 1996) – one pair that did not succeed in raising their young.

Vladimir Mladenov, BSPB/Birdlife Bulgaria, Nature conservation centre “Poda”, BG–8000, Burgas, Bulgaria, e-mail: vlado_bspb@yahoo.com

Ralitsa Georgieva, BSPB/Birdlife Bulgaria, Nature conservation centre “Poda”, BG–8000, Burgas, Bulgaria, e-mail: ralitsa_georgieva@yahoo.com

Diyan Rusev, BSPB/Birdlife Bulgaria, Nature conservation centre “Poda”, BG–8000, Burgas, Bulgaria, e-mail: dido@unacs.bg

Figure 11 / Slika 11: Slender-billed Gull *Chroicocephalus genei* nest / Gnezdo zalivskega galeba, Lake Atanasovsko, 22. 6. 2012 (photo: V. Mladenov)

KITTIWAKE *Rissa tridactyla*

Triprsti galeb – prvoletni osebek opazovan 30. 12. 2012 na zadrževalniku Ovtcharitsa (UTM MG27, JV Bolgarija); deveto opazovanje za Bolgarijo in prvo po letu 2001

A 1st winter plumage Kittiwake was observed on 30 Dec 2012 in the western part of the IBA Ovtcharitsa Reservoir. The bird was foraging and resting with another 80–100 Black-headed Gulls *Chroicocephalus ridibundus*. It was tame and allowed me to approach it so close (to about 5 metres) that I succeeded in taking a photo of it (Figure 12). The weather was calm, cloudy, with a temperature close to 0°C. This species is a rare vagrant in Bulgaria. Only 8 observations of the species have been made so far, two of them prior to 1950. A juvenile bird was observed in 1997 near Pleven city, one individual on the Danube River near Ruse city in November 1961, two immature birds on Kaliakra cape on 21 Jan 1980, one adult in Alepu marsh in March 1992, and one bird in a marsh near to Dolni Bogrov village (West Bulgaria) in November 1993. The last observation before the one discussed was made on 11 Jun 2001 at Burgas bay (BUNARCO 2009). This record was confirmed by the National Rarities Committee in Bulgaria (BUNARCO) as the 9th for Bulgaria.

Georgi Gerdzhikov, BSPB/BirdLife Bulgaria, P.O. Box 562, BG–4000 Plovdiv, Bulgaria, e-mail: georgi.gerdjikov@gmail.com

Figure 12 / Slika 12: Kittiwake / Triprsti galeb *Rissa tridactyla*, Ovtcharitsa Reservoir, 30. 12. 2012 (photo: G. Gerdzhikov)

SWIFT *Apus apus*

Hudournik – najdena kolonija 20 gnezdečih parov v duplih detlov in žoln blizu kraja Dospat (UTM KG62, JZ Bolgarija) na 1573 m n. v.; gnezdenje v duplih je redko, vendar pogostejše v vzhodni Evropi in v višjih legah, v Bolgariji doslej opisan le en primer

On 15 Jun 2013, we found a breeding colony of 20 Swift pairs in woodpeckers' holes near Dospat, Smolyan District. The colony was in a mature forest of Norway Spruce *Picea abies* and Scots Pine *Pinus sylvestris* at 1573 m a.s.l. Most of the birds bred in abandoned holes of breeding, resting and feeding Black Woodpeckers *Dryocopus martius*, and only 3 pairs in holes of breeding Great Spotted Woodpeckers *Dendrocopos major*. The holes were identified based on their size and observations of breeding woodpeckers at this site in previous years. Juveniles were heard calling from the holes. There is only one case of Swifts breeding in woodpecker's hole in Bulgaria in the 1990s (I. ANTONOV *pers. comm.*). Nesting in trees is rare in the Western Palearctic, but more commonly encountered at higher elevations and in eastern Europe (CRAMP 1985).

Georgi Gerdzhikov, BSPB/BirdLife Bulgaria, P.O. Box 562, BG–4000 Plovdiv, Bulgaria, e-mail: georgi.gerdjikov@gmail.com

Magdalena Shalganova, BSPB/BirdLife Bulgaria, P.O. Box 562, BG–4000 Plovdiv, Bulgaria, e-mail: magiemilova@gmail.com

Literatura / References

- ALSTRÖM P., MILD K., ZETTERSTRÖM B. (2003): Pipits & Wagtails. – Princeton University Press, New Jersey.
- ATLAS PTIC (2014A): Gozdni jereb *Tetrastes bonasia*. – [http://www.ptice.si/atlas], 25/06/2014.
- ATLAS PTIC (2014B): Čebelar *Merops apiaster*. – [http://www.ptice.si/atlas], 25/08/2014.
- ATLAS PTIC (2014C): Mali muhar *Ficedula parva*. – [http://www.ptice.si/atlas], 15/06/2014.
- BERGMANN H. H., KLAUS S., MÜLLER F., WIESNER J. (1982): Das Haselhuhn *Bonasa bonasia*. – Die neue Brehm Bücherei, Wittenberg Lutherstadt.
- BIRDLIFE INTERNATIONAL (2014): Species factsheet: *Threskiornis aethiopicus*. – [http://www.birdlife.org/datazone/species/factsheet/22697510], 26/07/2014.
- BORDJAN D. (2007): Sivka × kostanjekva *Aythya ferina* × *A. nyroca*. – *Acrocephalus* 28 (132): 39.
- BORDJAN D. (2009): Črna rasa *Melanitta nigra*. – *Acrocephalus* 30 (141/142/143): 212.
- BORDJAN D. (2011A): Zlatouhi ponirek *Podiceps auritus* in rdečegrlj slapnik *Gavia stellata*. – *Acrocephalus* 32 (148/149): 85.
- BORDJAN D. (2011B): Sršenar *Pernis apivorus*. – *Acrocephalus* 32 (148/149): 107.
- BORDJAN D. (2011C): Sivka × kostanjekva *Aythya ferina* × *A. nyroca*. – *Acrocephalus* 32 (150/151): 216.
- BORDJAN D. (2012A): Vodne ptice in ujede Cerkniškega polja (Južna Slovenija) v letih 2007 in 2008, s pregledom zanimivejših opazovanj do konca leta 2010. – *Acrocephalus* 33 (152/153): 25–104.
- BORDJAN D. (2012B): Koconoga kanja *Buteo lagopus*. – *Acrocephalus* 33 (152/153): 127.
- BORDJAN D., BOŽIČ L. (2009): Pajavljanje vodnih ptic in ujed na območju vodnega združevalnika Medvedce (Dravsko polje, SV Slovenija) v obdobju 2002–2008. – *Acrocephalus* 30 (141/142/143): 55–163.
- BOŽIČ L. (2008A): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2008 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 29 (136): 39–49.
- BOŽIČ L. (2008B): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2009 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 29 (138/139): 169–179.
- BOŽIČ L. (2010): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2010 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 31 (145/146): 131–141.
- BRAČKO F. (1994): Društveni izlet na Muro pri Petišovcih. – *Acrocephalus* 15 (65/66): 164.
- BRAČKO F. (2000): Reka Mura. pp. 161–171 In: POLAK S. (ed.): Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji. Monografija DOPPS št. 1. – DOPPS, Ljubljana.
- BRAČKO F. (2009): Čebelar *Merops apiaster*. – *Acrocephalus* 30 (141/142/143): 220.
- BRICCHETTI P., FRACASSO G. (2003): Ornitologia italiana. Vol. 1 - Gaviidae–Falconidae. – Alberto Perdisa Editore, Bologna.
- BRICCHETTI P., FRACASSO G. (2007): Ornitologia Italiana Vol. 4 – Apodidae–Prunellidae. – Oasi Alberto Perdisa Editore, Bologna.
- BUNARCO (2009): List of the Birds Recorded in Bulgaria. – *Acta zoologica bulgarica*, 61 (1): 3–26.
- CISO-COI (2009): [CISO-COI list of Italian birds 2009]. – [http://ciso-coi.it/wp-content/uploads/2012/10/ListaCISO-COI-ABC-set2009.pdf], 08/02/2014. (in Italian)
- CLERGEAU P., REEBER S., BASTIAN S., YÉSOU P. (2010): Le profil alimentaire de l'Ibis sacré *Threskiornis aethiopicus* introduit en France métropolitaine: espèce généraliste ou spécialiste?. – *La Terre et la Vie, Revue d'Écologie* 65: 331–342. (in French)
- CRAMP S. (ed.) (1985): The Birds of the Western Palearctic, Volume IV. – Oxford University Press, Oxford.
- DENAC K. (2010): Črnoglavci strnad *Emberiza melanocephala*. – *Acrocephalus* 31 (145/146): 164–165.
- DENAC K. (2014): Popis belohrbtega detla na SPA Gluha loza v letu 2014. Končno poročilo. – DOPPS BirdLife Slovenia, Ljubljana.
- FESTARI I. (2001): Identificazione delle cutrettole: variabilità dei maschi in abito riproduttivo. – *Quaderni di birdwatching (EBN Italia)* 3 (6). (in Italian)
- FRACASSO G., MEZZAVILLA F., SCARTON F. (2013): Check-list degli uccelli del Veneto (maggio 2010). – *Bollettino del Museo Civico di Storia Naturale di Venezia* 62 (suppl.): 103–117.
- GAMSER M. (2011): Čebelar *Merops apiaster*. – *Acrocephalus* 32 (148/149): 99.
- GEISTER I. (1995): Ornitološki atlas Slovenije. – DZS, Ljubljana.
- GEISTER I. (1997): Black-headed Bunting *Emberiza melanocephala*. pp. 761 In: HAGEMEIJER W. J. M., BLAIR M. J. (eds.): The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. – T & A D Poyser, London.
- GREGORI J. (1990): Čebelar *Merops apiaster* v Sloveniji. – *Acrocephalus* 11 (43/44): 3–10.
- HANŽEL J. (2013): Redke vrste ptic v Sloveniji v letu 2012 – Poročilo Nacionalne komisije za redkosti. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 83–91.
- HANŽEL J., ŠERE D. (2011): Seznam ugotovljenih ptic Slovenije s pregledom redkih vrst. – *Acrocephalus* 32 (150/151): 143–203.
- IANKOV P. (ed.) (2007): Atlas of breeding birds in Bulgaria. – Bulgarian Society for the Protection of Birds, Conservation Series Book 10, Sofia.
- KLEMENČIČ A. (2001): Čebelar *Merops apiaster*. – *Acrocephalus* 22 (106/107): 125.
- KRALJ J., BARIŠIČ S. (2013): Rare birds in Croatia. Third report of the Croatian Rarities Committee. – *Natura Croatica* 22 (2): 375–396.
- MIHELČ T. (2000): Prva potrjena gnezditve rdeče lastovke *Hirundo daurica* v Sloveniji (Kraški rob, JZ Slovenija). – *Acrocephalus* 21 (102/103): 261–263.
- MME NOMENCLATOR BIZOTTSÁG (2011): [The 2008 report of the Hungarian Checklist and Rarities Committee on rare birds in Hungary]. – *Aquila* 118: 143–154. (in Hungarian)
- MONTADERT M. (1995): Occupation de l'espace par des mâles de Gélinoite des bois (*Bonasa bonasia*) dans le Doubs (France). – *Gibier Faune Sauvage* 12: 197–211. (in French)
- MONTADERT M., LÉONARD P. (2006): Post-juvenile dispersal of Hazel Grouse *Bonasa bonasia* in an expanding

- population of the southeastern French Alps. – *Ibis* 148: 1–13.
- NANKINOV D., POPOV K., KIRILOV S. (1996): Dünnschnabelmöwe *Larus genei* neuer Brutvogel an Schwarzmeerküste. – *Limicola* 10: 199–201.
- NOVAK J., GAMSER M., PLOJ A., BASLE T. (2011): Rdeča lastovka *Cecropis daurica*. – *Acrocephalus* 32 (148/149): 100.
- ONCFS (2014): Nidification de l'Ibis sacré dans l'ouest de la France en 2013. – [http://www.oncfs.gouv.fr/IMG/pdf/Bilan_nidification_ibis_sacre_2013.pdf], 26/07/2014. (in French)
- PERUŠEK M. (1993): Čebelar *Merops apiaster*. – *Acrocephalus* 14 (60): 168.
- RANNER A. (2013): Artenliste der Vögel Österreichs. – [http://www.khil.net/AFK/Artenliste_Oesterreich_Dez2013.pdf], 26/07/2014. (in German)
- REISER O. (1925): Die Vögel von Marburg an der Drau. – Naturwissenschaftlicher Verein in Steiermark, Graz.
- RUCNER D., RUCNER R. (1998): Ptice Hrvatske obale Jadrana. – Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb.
- SAUROLA P., VALKAMA J., VELMALA W. (2013): The Finnish Bird Ringing Atlas. Vol. I. – Finnish Museum of Natural History, Ministry of Environment, Helsinki.
- SCHNEIDER-JACOBY M. (2001): Lastovo – a new bottleneck site for migratory Honey Buzzards *Pernis apivorus*? – *Acrocephalus* 22 (108): 163–165.
- SCHNEIDER-JACOBY M. (2008): How many birds migrate over the Adriatic Sea? – *Acrocephalus* 29 (136): 1–3.
- SENEGAČNIK K., SOVINČ A., ŠERE D. (1998): Ornitološka kronika 1994, 1995. – *Acrocephalus* 19 (87/88): 77–91.
- SMITS R. R., VAN HORSSSEN P., VAN DER WINDEN J. (2010): A risk analysis of the sacred ibis in the Netherlands. – [www.nvwa.nl/txmpub/files/?p_file_id=2201167], 26/07/2014.
- SNOW D. W., PERRINS C. M. (1998): The Birds of the Western Palearctic. Concise Edition. Vol. 2 – Passerines. – Oxford University Press, Oxford.
- SOVINČ A. (1992): Čebelar *Merops apiaster*. – *Acrocephalus* 13 (51): 51–52.
- SOVINČ A. (1994): Zimski ornitološki atlas Slovenije. – Tehniška založba Slovenije, Ljubljana.
- SOVINČ A., ŠERE D. (1994): Ornitološka kronika za leto 1992. – *Acrocephalus* 15 (64): 102–106.
- ŠERE D. (2001): Čebelar *Merops apiaster*. – *Acrocephalus* 22 (104/105): 59.
- ŠERE D. (2011): Kravja čaplja *Bubulcus ibis* in plevica *Plegadis falcinellus*. – *Acrocephalus* 32 (150/151): 230.
- ŠINIGOJ E., FIGELJ J. (2009): Pomen renških glinokopov za ptice. In: RUBINIČ B. (ed.) (2009): Ptice v Sloveniji v letu 2008. – DOPPS, Ljubljana.
- ŠKORNIK I. (2012): Favnišični in ekološki pregled ptic Sečoveljskih solin. – Soline pridelava soli, Seča.
- ŠTUMBERGER B. (1997): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1997 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 18 (80/81): 29–39.
- ŠTUMBERGER B. (2000A): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2000 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 21 (102/103): 271–274.
- ŠTUMBERGER B. (2000B): Rdeča lastovka *Hirundo daurica*. – *Acrocephalus* (102/103): 282.
- ŠTUMBERGER B. (2002): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2002 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 23 (110/111): 43–47.
- ŠTUMBERGER B., BOŽIČ L. (2003): Labod pevec *Cygnus cygnus*. – *Acrocephalus* 24 (117): 74.
- TOME D., SOVINČ A., TRONTELJ P. (2005): Ptice Ljubljanskega barja. Monografija DOPPS št.3. – Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Ljubljana.
- USAI A., BILLINGTON R., RE A., RIGAMONTI E., FESTARI I. (2009): L'Ibis sacro in provincia di Novara. – *Quaderni di birdwatching* 11 (21). (in Italian)
- VOGRIN M. (2009): Ptice med Pohorjem in Haložami. pp. 465–489 In: GRADIŠNIK S. (ed): Zbornik občine Slovenska Bistrica III. – Slovenska Bistrica.
- YÉSOU P., CLERGEAU P. (2005): Sacred Ibis: a new invasive species in Europe. – *Birding World* 18 (12): 517–526.

NAJAVE IN OBVESTILA

Announcements

**Nagrada Zlati legat 2011
The Golden Bee-eater Award 2011**

Zlati legat je nagrada, ki jo DOPPS podeljuje slovenskim ornitologom za najboljše delo s področja ornitologije, objavljeno v preteklem letu doma ali na tujem. Nagrado sestavlja pisno priznanje in denarna nagrada.

Žirijo za podelitev nagrade Zlati legat 2011 je imenoval Upravni odbor društva, in sicer v sestavi: Luka Božič (član; DOPPS), dr. Tomi Trilar (član; PMS) in dr. Urška Koce (predsednica; DOPPS). Predsednica žirije je pripravila seznam del, ki so prišla v poštev za nagrado Zlati legat 2011, in ga posredovala v dopolnitev članoma komisije. Seznam relevantnih del je obsegal dvanajst del. Vključeval je dela, ki so bila objavljena v reviji *Acrocephalus* (9 del), eno delo, objavljeno v domači znanstveni reviji, ter dve deli, objavljena v tuji znanstveni reviji.

Žirija je na seji dne 26. 2. 2013, ki je potekala v prostorih DOPPS (Tržaška cesta 2, Ljubljana), obravnavala vseh dvanajst del, ki so prišla v poštev za nagrado Zlati legat 2011. Vsak član žirije je iz nabora dvanajstih del izbral pet najboljših in utemeljil njihov izbor. Na osnovi izborov članov žirije se je v ožji izbor uvrstilo osem del, navedenih v nadaljevanju po abecednem vrstnem redu avtorjev:

- BOŽIČ L., DENAC D. (2010): Številčnost in razširjenost izbranih gnezditk struge reke Drave med Mariborom in Središčem ob Dravi (SV Slovenija) v letih 2006 in 2009 ter vzroki za zmanjšanje njihovih populacij. – *Acrocephalus* 31 (144): 27–45.
- DENAC D. (2010): Population dynamics of the White Stork *Ciconia ciconia* in Slovenia between 1999 and 2010. – *Acrocephalus* 31 (145/146): 101–114.
- DENAC D., KOCE U., TOME D., VREZEC A. (2010): Lov in uravnavanje populacij ptic. – *Varstvo narave* 23: 39–53.
- HANŽEL J., ŠERE D. (2011): Seznam ugotovljenih ptic Slovenije s pregledom redkih vrst. – *Acrocephalus* 32 (150/151): 143–203.
- KOCE U., DENAC D. (2010): Social foraging and habitat use by a long distance passerine migrant, Whinchat *Saxicola rubetra*, at a spring stopover site on the SE coast. – *Journal of Ornithology* 151 (3): 655–663.
- KREČIČ P. (2011): Opis gnezditvenega ciklusa kačarja *Circaetus gallicus* na dveh lokacijah v JZ Sloveniji v letih 2010 in 2011. – *Acrocephalus* 32 (148/149): 53–66.
- KROFEL M. (2011): Monitoring of facultative avian scavengers on large mammal carcasses in Dinaric forest of Slovenia. – *Acrocephalus* 32 (148/149): 45–51.

ŠUŠMELJ T. (2011): The impact of environmental factors on distribution of Scops Owl *Otus scops* in the wider area of Kras (SW Slovenia). – *Acrocephalus* 32 (148/149): 11–28.

Člani žirije so na sestanku drug drugemu predstavili vsak svoj izbor petih del in argumente za izbor ter o argumentih ustno razpravljali. Nato so opravili tajno glasovanje, med katerim je vsak član iz ožjega izbora po svoji presoji izbral štiri dela in jih ocenil tako, da je najboljšemu dodelil pet točk, drugemu tri, tretjemu dve in četrtemu eno točko. Za dela z zaporednimi številkami 1, 3 in 5 člani niso glasovali, saj sta bila dva člana žirije soavtorja. Tri dela, ki so prejela največje število točk, je žirija razglasila kot nominirana dela za nagrado Zlati legat za leto 2011. V nadaljevanju podajam utemeljitev izbranih treh nominiranih del:

DENAC D. (2010): Population dynamics of the White Stork *Ciconia ciconia* in Slovenia between 1999 and 2010. – *Acrocephalus* 31 (145/146): 101–114.

Delo je znanstven članek, ki je plod 12-letnega monitoringa razširjenosti in gnezditvene uspešnosti bele štorke v Sloveniji, v katerem sodeluje veliko število prostovoljcev in pomočnikov. Gre za enega najdlje trajajočih monitoringov posamezne vrste pri nas in enega redkih, ki poleg števila gnezdečih parov vključuje tudi nekatere druge populacijske parametre, denimo gnezditveni uspeh. Monitoring je nadgradnja treh vseslovenskih cenзов iz obdobja od sredine šestdesetih do sredine osemdesetih let prejšnjega stoletja. Poteka po mednarodno uveljavljeni metodologiji in se vključuje tudi v občasne svetovne cenze vrste. V tem trenutku je eden izmed redkih, katerega rezultati so objavljeni, in je s tem poleg znanstvene vrednosti tudi poklon desetim prostovoljnih popisovalcev, brez katerih njegova izvedba ne bi bila mogoča.

Avtor članka pokaže, da se je gnezdeča populacija bele štorke v Sloveniji od leta 1965 močno povečala, obenem pa se je njeno gnezditveno območje razširilo proti jugozahodu države, kar pojasnjuje s tem, da je populacija na tradicionalnem gnezditvenem območju v severovzhodni Sloveniji dosegla nosilno kapaciteto okolja. V obdobju 12-letnega monitoringa zbujejo pozornost tri leta – dve po veliki številčnosti gnezdečih parov, ki jo avtor pojasnjuje z nadpovprečno veliko rodnostjo v predhodnih letih, ter eno po majhni

številčnosti gnezdečih parov, ki jo pojasnjuje z izredno poznim spomladanskim prihodom na gnezdišča zaradi neugodnih razmer na selitvi. Obenem ugotavlja, da s povečanjem populacije in širjenjem območja pri nas, tako kot drugod po Evropi, bele štoklje za gnezdenje namesto dimnikov vse pogosteje izbirajo stebre daljnovodov, kar je posledica arhitekturnih sprememb in s tem manjše razpoložljivosti primernih dimnikov. Članek se odlikuje zlasti po izjemno obsežnem naboru podatkov in diskusiji na visokem ekološko znanstvenem nivoju. Avtor članka je tudi idejni oče in koordinator monitoringa, kar je že samo po sebi zahtevno logistično in animatorsko delo.

HANŽEL J., ŠERE D. (2011): Seznam ugotovljenih ptic Slovenije s pregledom redkih vrst. – *Acrocephalus* 32 (150/151): 143–203.

Prispevek je temeljno ornitološko favnistično delo, ki je posodobitev in nadgradnja že obstoječega seznama izpred desetih let. Avtorja sta v okviru dela Nacionalne komisije za redkosti opravila izjemno obsežen pregled literaturnih podatkov in ornitoloških baz, ki sta ga dopolnila z intervjuji opazovalcev ptic in tako v seznam ugotovljenih ptic v Sloveniji od leta 1800 do konca leta 2011 uvrstila 380 vrst. Razvrstila sta jih v mednarodno standardizirane kategorije pojavljanja ter posodobila njihova znanstvena imena skladno s trenutno veljavno taksonomijo. V seznamu vrst, navedenih v treh jezikih, slovenščini, angleščini in latinščini, je poleg kategorij pojavljanja pripisano tudi število opazovanih redkih vrst. Dodana vrednost je zlasti dodatek z navedenimi vsemi sprejetimi podatki o redkih vrstah, pri pripravi katerega so bili zbrani, ponovno pregledani in kritično ovrednoteni številni starejši oz. zgodovinski podatki. Delo je obvezna literatura za vsakega slovenskega ornitologa.

ŠUŠMELJ T. (2011): The impact of environmental factors on distribution of Scops Owl *Otus scops* in the wider area of Kras (SW Slovenia). – *Acrocephalus* 32 (148/149): 11–28.

Delo, katerega cilj je bil odkriti ključne okoljske dejavnike, ki vplivajo na razširjenost velikega skovika na širšem območju Krasa, temelji na dvoletnem cenzenzu kličočih samcev, ki so ga v letih 2006 in 2008 opravili prostovoljci DOPPS. Ocenjeni so gostota pojočih samcev, prostorska razporejenost populacije in izbor gnezditvenega habitata. Analizo izbire habitata je avtorica opravila na treh prostorskih nivojih: pokrajinskem nivoju, nivoju naselij in nivoju teritorijev, pri čemer je uporabila sodobne multivariatne statistične metode. Pokazala je, da

se veliki skoviki v prostoru razporejajo gručasto in da so vezani predvsem na območja manjših naselij, med leti pa se lokalna jedra z velikimi gostotami tudi premikajo. Raziskava pokaže, da so za velike skovike zlasti pomembna naselja z več starimi stavbami in okoliško ekstenzivno mozaično krajino z visokim deležem ekstenzivnih sadovnjakov, vinogradov in travnikov, zlasti pomembna pa je ugotovitev, da se izrazito izogibajo avtocestam. Slednje avtorica pojasnjuje zlasti z negativnim vplivom hrupa na zvočno komunikacijo velikih skovikov, ne izključuje pa tudi smrtnosti zaradi trkov z vozili. Na podlagi rezultatov raziskave zaključuje, da so na območju Krasa glavni dejavniki ogrožanja vrste hrup zaradi prometa, intenzifikacija kmetijske krajine, opuščanje kmetijske rabe ter obnova naselij in kmečkih hiš. Podaja tudi ukrepe za varstvo vrste na tem območju, kot so preprečevanje zaraščanja z gozdom, ohranjanje elementov ekstenzivne mozaične kulturne krajine in ohranjanje votlin na zunanjih straneh stavb. Delo se odlikuje po obsežnem naboru terenskih podatkov in preučevanih okoljskih dejavnikov, sodobnem analitičnem pristopu, skrbni interpretaciji rezultatov, podprti s številnimi tujimi in domačimi viri, ter jasnih zaključkih in konkretnih smernicah za varstvo indikatorske vrste mozaične kulturne krajine, ki ima v Sloveniji pomemben delež evropske populacije. Gledano v celoti gre za kvalitetno opravljeno ekološko raziskavo na visokem znanstvenem nivoju, kakršno redko najdemo v slovenski ornitološki literaturi.

Največ točk in s tem nagrado Zlati legat za leto 2011 je prejelo delo avtorice Tine Šušmelj z naslovom "The impact of environmental factors on distribution of Scops Owl *Otus scops* in the wider area of Kras (SW Slovenia)". Nagrada je bila svečano podeljena na Letnem zboru članov DOPPS, ki je potekal 5. 4. 2013 v Grand hotelu Union v Ljubljani. Člani žirije izrekamo iskrene čestitke avtorju nagrajenega dela in avtorjem obeh nominiranih del! Hvala tudi vsem drugim piscem, ki ste s svojimi deli sodelovali v izboru za najboljše delo s področja ornitologije za leto 2011.

URŠKA KOČE
predsednica žirije Zlati legat 2011

Nagrada Zlati legat 2012 The Golden Bee-eater Award 2012

Zlati legat je nagrada, ki jo DOPPS podeljuje slovenskim ornitologom za najboljše delo s področja ornitologije, objavljeno v preteklem letu doma ali na tujem. Nagrado sestavlja pisno priznanje in denarna nagrada.

Žirijo za podelitev nagrade Zlati legat 2012 je imenoval Upravni odbor DOPPS na seji dne 19. 12. 2013, in sicer v sestavi: Luka Božič (član; DOPPS), dr. Primož Kmecl (član; DOPPS) in dr. Tatjana Čelik (predsednica; Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU). Predsednica žirije je pripravila seznam del, ki so prišla v poštev za nagrado Zlati legat 2012, in ga posredovala v dopolnitev članoma komisije. Seznam relevantnih del je obsegal deset del in bil s strani žirije potrjen dne 4. 3. 2014. Vključeval je dela, ki so bila objavljena v reviji *Acrocephalus* (5 del), dela iz ožjega izbora iz leta 2011 (3 dela), eno delo, objavljeno v tuji znanstveni reviji, in eno strokovno monografijo. V drugih potencialnih revijah (*Scopolia*, *Annales*, *Biološki vestnik*) v letu 2012 ni bilo objav z ornitološko vsebino. Na razpis za nagrado Zlati legat 2012, objavljen v reviji *Svet ptic* št. 4/2013, ni prispelo nobeno delo.

Žirija je na seji dne 21. 3. 2014, ki je potekala v prostorih DOPPS (Tržaška cesta 2, Ljubljana), obravnavala vseh deset del, ki so prišla v poštev za nagrado Zlati legat 2012. Vsak član žirije je iz nabora desetih del izbral pet najboljših in utemeljil njihov izbor. Na osnovi izborov članov žirije se je v ožji izbor uvrstilo sedem del, navedenih v nadaljevanju po abecednem vrstnem redu avtorjev:

BORDJAN D. (2012): Vodne ptice in ujede Cerknškega polja (južna Slovenija) v letih 2007 in 2008, s pregledom zanimivejših opazovanj do konca leta 2010. – *Acrocephalus* 33 (152/153): 25–104.

HANŽEL J., ŠERE D. (2011): Seznam ugotovljenih ptic Slovenije s pregledom redkih vrst. – *Acrocephalus* 32 (150/151): 143–203.

KREČIČ P. (2011): Opis gnezditvenega ciklusa kačarja *Circus gallicus* na dveh lokacijah v JZ Sloveniji v letih 2010 in 2011. – *Acrocephalus* 32 (148/149): 53–66.

ŠKORNIK I. (2012): Favniški in ekološki pregled ptic Sečoveljskih solin. – Soline Pridelava soli d.o.o., Seča.

ŠUMRADA T., HANŽEL J. (2012): The Kestrel *Falco tinnunculus* in Slovenia – A review of its distribution, population density, movements, breeding biology, diet and interactions with other species. – *Acrocephalus* 33 (152/153): 5–24.

TOME D., DENAC D. (2012): Survival and development of predator avoidance in the post-fledging period of the Whinchat (*Saxicola rubetra*): consequences for

conservation measures. – *Journal of Ornithology* 153: 131–138.

VREZEC A., DUKE G., KOVÁCS A., SAUROLA P., WERNHAM C., BURFIELD I., MOVALLI P., BERTONCELJ I. (2012): Overview of raptor monitoring activities in Europe. – *Acrocephalus* 33 (154/155): 145–157.

O delih, ki so prišla v ožji izbor, so člani žirije najprej ustno razpravljali, nato pa opravili tajno glasovanje, med katerim je vsak izmed njih iz ožjega izbora po svoji presoji izbral štiri dela in jih ocenil tako, da je najboljšemu dodelil pet točk, drugemu tri, tretjemu dve in četrtemu eno točko. Tri dela, ki so prejela največje število točk, je žirija razglasila kot nominirana dela za nagrado Zlati legat za leto 2012. V nadaljevanju podajam utemeljitev izbranih treh nominiranih del:

BORDJAN D. (2012): Vodne ptice in ujede Cerknškega polja (južna Slovenija) v letih 2007 in 2008, s pregledom zanimivejših opazovanj do konca leta 2010. – *Acrocephalus* 33 (152/153): 25–104.

Avtor, ki se vrsto let posveča vodnim pticam in ujedam, v obsežnem delu predstavlja rezultate sistematičnega spremljanja omenjene avifavne na Cerknškem polju v obdobju med letoma 2007 in 2010 ter podatke vseh objavljenih preteklih opazovanj v tem območju. Delo je pomembna dopolnitev prve sistematične raziskave številčnosti in pojavljanja te skupine vrst, opravljene petnajst let prej (1992–1993). Avtor na pregleden način predstavi podatke o številčnosti, statusu, prostorski in časovni dinamiki pojavljanja 129 doslej opazovanih vrst vodnih ptic in ujed na Cerknškem polju. Uvodnim poglavjem s predstavitev območja, metod terenskega dela in obdelave podatkov ter prikazom splošnih ugotovitev, med katerimi najdemo tudi ocene števila parov pri gnezdkah, sledi obsežen sistematski del s pregledom vseh vrst vodnih ptic in ujed. Redno pojavljajočim se vrstam je namenjenega nekoliko več prostora, dinamika pojavljanja je pri vsaki predstavljena tudi s fenogramom. Temu sledi naravovarstveno vrednotenje ptic območja na podlagi ocen številčnosti populacij in varstvenih statusov vrst po standardnih nacionalnih in mednarodnih merilih, obsežen seznam literature in pregledna tabela s statusi vseh obravnavanih vrst. Delo odlikujejo predvsem obsežnost raziskave, podrobna analiza dobljenih rezultatov ter njihova uporabnost v naravovarstvene namene. Je odlična osnova za nadaljnje monitoringe avifavne raziskovanega območja.

ŠKORNIK I. (2012): Favniški in ekološki pregled ptic Sečoveljskih solin. – Soline Pridelava soli d.o.o., Seča.

Delo je strokovna monografija, ki na 279 straneh daje izčrpen in slikovit pogled v avifauno, zabeleženo v območju Sečoveljskih solin v obdobju od leta 1878 do 2009. Obravnava 292 vrst ptic; podatki o pojavljanju vrst pred letom 1983 so bolj ali manj naključne najdbe, od leta 1983 pa je bilo 16.800 favnističnih podatkov pridobljenih s sistematičnimi raziskavami. Avtor v uvodnem delu podrobno predstavi zgodovinske, geografske in klimatske značilnosti ter življenjska okolja Sečoveljskih solin. V nadaljevanju je 26 popisnih območij prikazanih s kratkim opisom, zemljevidom, fotografijo, diagrami o številu evidentiranih vrst in osebkih najpogostejših vrst v obdobju 1983–2009 ter podatki o pestrosti območja, predstavljenimi s tremi diverzitetnimi indeksi. Opisu metod zbiranja in obdelave podatkov sledi osrednji, favnistični pregled s predstavitevijo posameznih vrst, ki vključuje slovensko, angleško in latinsko ime ter status in pogostost pojavljanja vrste v teku leta, zemljevid razširjenosti, fotografijo in kratek opis. Pri redkih vrstah so navedeni vsi podatki o opazovanjih, pri drugih je fenologija prikazana z diagramom, pri gnezdkah so dodani še zemljevidi razširjenosti in številčnosti gnezdečih parov, diagram populacijskega trenda za obdobje 1983–2009 ter opis ekologije vrste. V zaključnem poglavju je statistično ovrednotena in z diagrami prikazana pestrost avifaune Sečoveljskih solin, dopolnjujejo jo zanimivejša opazovanja (podatki o najdbah, gnezdiščih, selitvenih poteh, prezimovališčih itd.) po skupinah ptic: gnezdilke, poletni gostje, preletniki, prezimovalke, redke vrste. Delo je bogat vir informacij za ljubitelje ptic, obiskovalce solin in naravovarstvenike. Je osnova za nadaljnje spremljanje stanja vrst in njihovih življenjskih okolij ter učinkovito upravljanje tega v Sloveniji in Sredozemlju pomembnega območja za ptice.

TOME D., DENAC D. (2012): Survival and development of predator avoidance in the post-fledging period of the Whinchat (*Saxicola rubetra*): consequences for conservation measures. – *Journal of Ornithology* 153: 131–138.

Delo je izviren znanstveni članek, v katerem avtorja s pomočjo sodobnih terenskih in analitičnih metod predstavita vzroke umrljivosti in stopnjo preživetja mladičev repaljščice od izvalitve do starosti 32 dni v habitatu, kjer ni človeških motenj (npr. prezgodnja košnja), ter vedenjsko strategijo umika mladičev ob motnji, ki jo lahko povzročita plenilec ali bližajoča se kosilnica. Nova spoznanja kažejo, da dosedanje naravovarstvene smernice za vrsto na zgodaj košenih

travnih, to je časovni zamik košnje v obdobje, ko je speljanih 80 % mladičev vseh gnezd populacije, niso ustrezne, zato avtorja predlagata zamik košnje še za 14 dni. Delo je pomemben prispevek k poznavanju ekologije vrste in izjemno tehten znanstveno-strokovni argument pri preoblikovanju naravovarstvenih ukrepov za varstvo te indikatorske vrste travnišč. Delo odlikujejo predvsem izvirnost raziskave, celostna in pregledna analiza dobljenih rezultatov na znanstvenem nivoju, sporočilnost in uporabnost zbranih podatkov. Članek je objavljen v vrhunski ornitološki reviji, je znanstveni prispevek na najvišjem nivoju, na katerem je bilo doslej objavljenih le nekaj ornitoloških del slovenskih avtorjev.

Največ točk in s tem nagrado Zlati legat za leto 2012 je prejelo monografsko delo avtorja Iztoka Škornika z naslovom "Favnistični in ekološki pregled ptic Sečoveljskih solin". Nagrada je bila svečano podeljena na Letnem zboru članov DOPPS, ki je potekal 28. 3. 2014 v Grand hotelu Union v Ljubljani. Člani žirije izrekamo iskrene čestitke avtorju nagrade in avtorjem obeh nominiranih del! Hvala tudi vsem drugim piscem, ki ste s svojimi deli sodelovali v izboru za najboljšo delo s področja ornitologije za leto 2012.

TATJANA ČELIK
predsednica žirije Zlati legat 2012

Navodila za avtorje / Instructions for authors

Original work from all fields of ornithology, irrespective of its geographic origin, is published in *Acrocephalus*. However, submissions from southeast Europe and eastern Mediterranean are particularly encouraged. Submissions are considered on the condition that papers are previously unpublished, are not simultaneously submitted elsewhere and that all the authors approve of the content.

Acrocephalus publishes original articles, review articles, points-of-view, editorials (commissioned by the editor), letters, short communications, short notes ("From the ornithological notebook"), thesis abstracts and book reviews. Contributions can be published in English or Slovene. Manuscripts must be written with a solid basis in the English language. For papers with an inadequate level of English the editor reserves the right to delay their entry in the editorial process pending language editing at the expense of the authors.

Submission process:

Manuscripts should be submitted by e-mail to jurij.hanzel@dopps.si. Original articles and review articles are peer-reviewed by two referees and further reviewed by the editor and the editorial board. The procedure can therefore be expected to last at least three months. The authors should modify their work according to the referees' comments and explain any non-accepted comments when returning the manuscript. The editor decides whether the manuscript should be accepted, rejected or additional review is to be made. Points-of-view and short communications are reviewed by one referee, while short notes ("From the ornithological notebook") are reviewed by the editor. All manuscripts are proofread for the correct use of English and Slovene.

General remarks:

Manuscripts should be edited in Microsoft Word or OpenOffice.org (DOC or DOCX format), the font should be Times New Roman, size 12pt and formatted in single spacing. Send figures separately from the manuscript in TIFF or JPG formats with a resolution of at least 300 dpi. For vector graphics EPS and CDR are preferred. Send tables and graphs in XLS format, each in a separate worksheet of the same XLS document. Titles and legends of tables and graphs should be included both in the manuscript and the XLS document. English bird names should follow SVENSSON *et al.* [SVENSSON L., MULLARNEY K., ZETTERSTRÖM D. (2009): *Collins Birdguide*. 2nd Edition. – HarperCollins, London]. Scientific bird names should follow recommendations of the British Ornithologists' Union Records Committee Taxonomic Sub-committee (<http://www.bou.org.uk/british-list/bourc-reports-and-papers>). Slovene bird names should follow JANČAR *et al.* [JANČAR T., BRAČKO F., GROŠELJ P., MIHELIC T., TOME D., TRILAR T., VREZEC A. (1999): *Imenik ptic zahodne Palearktike*. – *Acrocephalus* 20 (94/96): 97–162].

Format of original articles submitted for publication

The manuscript should be headed by the title, article type, names of authors, their affiliation and e-mail addresses. If the first author is not the corresponding author, this should be indicated.

Abstract: It should present the aims, methods, main results and conclusions in no more than 250 words. References and abbreviations should not be used in the abstract.

Key words: Give up to 8 keywords separated by commas. Choose them carefully, because they serve indexing purposes and enable readers to find your paper in online databases.

Main text: The IMRAD structure (Introduction, Methods, Results, Discussion) should be followed. Scientific names in italics should be given in the title (if appropriate), at the first mention of the species in the abstract and at the first mention in the main text.

References should be cited in alphabetical order and, for the same author, in chronological order. If the author published more than one work in the same year, a small letter is added to the year (e. g. TOME 1990A). In the

text, references are cited as HOWELL (2012) or (HOWELL 2012), as appropriate. Works written by two authors are cited as (BORDJAN & Božič 2009), those by more than two authors as (BORDJAN *et al.* 2013). Citing unpublished data should be avoided as much as possible, these references should only be mentioned in the main text, not in the list of references. Citing of papers in preparation is only allowed if they are already accepted for publication. References should be cited in the following style:

journal paper: PETKOV N. (2011): Habitat characteristics assessment of the wetlands with breeding Ferruginous Duck *Aythya nyroca* and Pochard *A. ferina* in Bulgaria. – *Acrocephalus* 32 (150/151): 127–134.

book: BALMER D. E., GILLINGS S., CAFFEY B. J., SWANN R. L., DOWNIE I. S., FULLER R. J. (2013): *Bird Atlas 2007–11: The Breeding and Wintering Birds of Britain and Ireland*. – BTO Books, Thetford.

chapter in book: DIEDRICH J., FLADE M., LIPSBERGS J. (1997): Penduline Tit *Remiz pendulinus*. pp. 656–657. In: HAGEMEIJER W. J. M., BLAIR M. J. (eds.): *The EBCC Atlas of European Breeding Birds*. – T & AD Poyser, London.

short note: ERNST S. (2013): Pygmy Owl *Glaucidium passerinum*. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 131–132.

conference proceedings: VREZEC A. (2007): The Ural Owl (*Strix uralensis macroura*) – status and overview of studies in Slovenia. pp. 16–31. In: MÜLLER J., SCHERZINGER W., MONING C. (eds.): *European Ural Owl workshop: Bavarian forest national park*. – Graphischer Atelier H, Prague.

dissertation or thesis: LIČINA T. (2012): [Predation of eggs in artificial ground bird nests in forest in the area of Menina mountain]. BSc thesis. – Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo. (in Slovene)

web source: ZOIS, S. (1790/1800): *Aves terrestres Europae*. – [<http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-YJ3DA9MZ>], 01/05/2014.

legislation: URADNI LIST RS (2011): Uredba o Načrtu upravljanja Krajinskega parka Sečoveljske soline za obdobje 2011–2021. No. 53/2011.

Titles of works, published in languages other than English or Slovene, should only be translated if a translated title is supplied with the original work. For example:

MONTADERT M., LÉONARD P. (2011): [Breeding biology of Hazel Grouse *Bonasa bonasia* in the South-Eastern French Alps (1st part)]. – *Alauda* 79 (1): 1–16. (in French)

Titles, originally in a script other than Latin, should be latinized even if the original language is preserved.

Tables should be headed by an informative title and a brief explanatory legend, enabling the reader to understand the general meaning without referring to the main text. Tables are drawn without vertical lines and referred to as, e. g. "Table 1" in the text.

Figures: Titles should be given below the figures. They are referred to as, e. g. "Figure 1" in the text.

Format of other sections

Review articles and points-of-view should follow the same general rules as original articles, but the titles of sections may be adapted to the content.

Short communications should follow the general rules of original papers, but the authors are free to determine its structure.

Forum: The author of the comment is allowed one comment, to which the author of the original article can reply in the same issue.

Short notes "From the ornithological notebook": The title is the name of the species. A short abstract should give the date of observation, observation site with coordinates (UTM, degrees or Gauss-Krüger) and summarize the note. In the text, references are cited as SNOW & PERRINS (1998) or (SNOW & PERRINS 1998) as appropriate. Short notes should be submitted in separate files, one note per file.

Special abbreviations used in text: English: *pers. comm., unpubl., own data, in print, in prep.*; Slovene: *pisno, ustno, neobj., lastni podatki, v tisku, v pripravi*.

Uvodnik / Editorial

- I NOVE POTI ZA SLOVENSKO OBROČKANJE (J. HANŽEL)
New paths for Slovenian bird ringing (J. HANŽEL)

Originalni članki / Original articles

- 5 LETNA DINAMIKA POJAVLJANJA VODNIH PTIC NA REKI
DRAVI MED MARIBORSKIM JEZEROM IN JEZOM MELJE
(SV SLOVENIJA) (K. LOGAR, L. BOŽIČ)
Yearly dynamics of waterbirds' occurrence on the
Drava River between Lake Maribor and Melje Dam
(NE Slovenia) (K. LOGAR, L. BOŽIČ)
- 25 OBROČKOVALNA DEJAVNOST IN PREGLED NAJDB
OBROČKANIH PTIC V SLOVENIJI V LETU 2013
(A. VREZEC, D. FEKONJA, D. ŠERE)
An overview of bird ringing in Slovenia in 2013
(A. VREZEC, D. FEKONJA, D. ŠERE)
- Kratki prispevki / Short communications
- 59 REDKE VRSTE PTIC V SLOVENIJI V LETU 2013 –
POROČILO NACIONALNE KOMISIJE ZA REDKOSTI
(J. HANŽEL)
Rare birds in Slovenia in 2013 – Slovenian Rarities
Committee's Report (J. HANŽEL)
- 73 REZULTATI JANUARSKEGA ŠTETJA VODNIH PTIC
LETA 2014 V SLOVENIJI (L. BOŽIČ)
Results of the January 2014 waterbird census in
Slovenia (L. BOŽIČ)

- 85 NEW RECORDS OF THE GANNET *Morus bassanus* IN
SLOVENIA (T. GENOV, A. MALEK)
Novi podatki o strmoglavcih *Morus bassanus* v Sloveniji
(T. GENOV, A. MALEK)
- 91 IZ ORNITOLOŠKE BELEŽNICE / From the ornithological
notebook
SLOVENIJA / SLOVENIA: *Cygnus cygnus*, *Anser anser*, *Aythya
fuligula* × *A. ferina* & *A. fuligula* × *A. nyroca*, *Melanitta
nigra*, *Tetrastes bonasia*, *Threskiornis aethiopicus*, *Podiceps
auritus*, *Buteo lagopus*, *Glareola pratincola*, *Merops apiaster*,
Pica pica, *Cecropis daurica*, *Ficedula parva* & *Dendrocopos
leucotos*, *Motacilla flava superciliaris*, *Emberiza
melanocephala*
HRVAŠKA / CROATIA: *Bubulcus ibis*, *Haliaeetus albicilla*,
Falco tinnunculus & *Circus aeruginosus*
BOLGARIJA / BULGARIA: *Phalacrocorax aristotelis*,
Chroicocephalus genei, *Rissa tridactyla*, *Apus apus*
- 105 NAJAVE IN OBVESTILA / Announcements